

..... **Ο Δ Η Γ Ο Σ** .....

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΩΡΙΜΑΝΣΗΣ
ΕΡΓΩΝ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ
Αναθεωρημένος

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2006

ISBN 13: 978-9-608-75666-3

© Copyright 2006 ΜΟΔ α.ε. All rights reserved.

Εκδοτική Παραγωγή POINT Ο.Ε.
Σιβιτανίδου 6, 176 76 Πλ. Δαβάκη, Καλλιθέα
Τηλ.: 210-95 95 683, Fax.: 210-95 89 536

ΤΟ ΠΑΡΟΝ ΕΚΔΟΘΗΚΕ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΤΕΧΝΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ 2000-2006»
ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΘΗΚΕ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

Ποιά είναι η Μονάδα Οργάνωσης της Διαχείρισης του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης (ΜΟΔ) α.ε.

Κατά την εφαρμογή του Α' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης, διαπιστώθηκε η ανάγκη δημιουργίας ορισμένων μηχανισμών για την ενίσχυση της διαχειριστικής ικανότητας της ελληνικής δημόσιας διοίκησης. Έτσι, για το Β' ΚΠΣ αποφασίστηκε από την Ελληνική Κυβέρνηση και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή η ίδρυση της Μονάδας Οργάνωσης της Διαχείρισης του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης (ΜΟΔ) α.ε. με στόχο τη βελτίωση των επιδόσεων που αφορούν την υλοποίηση του ΚΠΣ.

Η ΜΟΔ α.ε. ιδρύθηκε τον Φεβρουάριο του 1996 με το Νόμο 2372/1996 μετά από απόφαση της Ελληνικής Κυβέρνησης και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Ο ιδρυτικός νόμος τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με τους Νόμους 2860/2000, 2937/2001, 3193/2003 και 3336/2005.

Η ΜΟΔ α.ε. είναι ένας μηχανισμός στήριξης που εποπτεύεται από τον Υπουργό Οικονομίας και Οικονομικών και έχει τη μορφή ανώνυμης εταιρείας μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα. Η ΜΟΔ α.ε. διοικείται από εννεαμελές Διοικητικό Συμβούλιο τριετούς θητείας με μέλη πρόσωπα ευρύτερης αποδοχής και εκπροσώπους κοινωνικών φορέων.

Η ΜΟΔ α.ε. χρηματοδοτείται από εθνικούς πόρους και από προγράμματα συγχρηματοδοτούμενα από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Αποστολή της ΜΟΔ α.ε. είναι :

- η στήριξη και ενίσχυση της Δημόσιας Διοίκησης στη διαχείριση των συγχρηματοδοτούμενων από την Ευρωπαϊκή Ένωση προγραμμάτων, καλύπτοντας ανάγκες σε:
  - εξειδικευμένο ανθρώπινο δυναμικό
  - υλικοτεχνικές υποδομές
  - πληροφοριακά συστήματα
  - συστήματα, μεθόδους και διαδικασίες διαχείρισης ή / και υλοποίησης δράσεων
  - εκπαίδευση και μεταφορά τεχνογνωσίας
- και η συγκέντρωση και συστηματοποίηση μεθόδων και γνώσεων με στόχο την αυτοδύναμη αντιμετώπιση και διαχείριση αναπτυξιακών προγραμμάτων από τη Δημόσια Διοίκηση.

Η ΜΟΔ α.ε. στελεχώνεται με εξειδικευμένο επιστημονικό προσωπικό, επιλεγμένο με αξιοκρατικό σύστημα προσλήψεων πολλαπλών κρίσεων. Η εταιρεία εξασφαλίζει τη διαρκή ανάπτυξη και εκπαίδευση του ανθρώπινου δυναμικού της εταιρείας μετά την πρόσληψη.

Οι τομείς δράσης της ΜΟΔ α.ε. περιλαμβάνουν :

- Οργάνωση και στελέχωση των Ειδικών Υπηρεσιών του ΚΠΣ, των Κοινοτικών Πρωτοβουλιών και του Ταμείου Συνοχής
- Στέγαση των Ειδικών Υπηρεσιών και εξοπλισμός τους με την απαραίτητη υλικοτεχνική υποδομή και πληροφοριακά συστήματα.
- Ανάπτυξη συστημάτων και ειδικών εργαλείων για την οργάνωση της διαχείρισης του ΚΠΣ και μεταφορά τεχνογνωσίας
- Εκπαίδευση στελεχών των Ειδικών Υπηρεσιών και των Τελικών Δικαιούχων
- Συμβουλευτική, διαχειριστική και τεχνική υποστήριξη των Τελικών Δικαιούχων

Η ΜΟΔ α.ε. ενισχύει τη Δημόσια Διοίκηση με την κάλυψη αναγκών σε εξειδικευμένο ανθρώπινο δυναμικό και σε μεταφορά τεχνογνωσίας. Για το σκοπό αυτό συγκροτεί ειδικές ομάδες για τη συμβουλευτική, διαχειριστική και τεχνική υποστήριξη φορέων (Τελικών Δικαιούχων). Οι Ομάδες της ΜΟΔ α.ε. υποστηρίζουν φορείς με αδυναμίες σε τεχνική υποδομή, τεχνογνωσία και στελέχωση, μετά από συνεννόηση και σύμφωνη γνώμη της αρμόδιας Διαχειριστικής Αρχής ενός Επιχειρησιακού Προγράμματος. Η υποστήριξη που παρέχει η ΜΟΔ α.ε. συμβάλλει στην αποτελεσματική σχεδίαση και υλοποίηση των έργων και των προγραμμάτων των φορέων αυτών στα πλαίσια του Γ' ΚΠΣ.

Οι Ομάδες της ΜΟΔ α.ε. είναι :

- Ομάδα Υποστήριξης Τελικών Δικαιούχων σε Νησιωτικές και Απομακρυσμένες Περιοχές
- Ομάδα Υποστήριξης Τελικών Δικαιούχων σε Δράσεις του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου
- Ομάδα Υποστήριξης Δράσεων Ειδικών Ομάδων Πληθυσμού
- Μονάδα Τεχνικής Υποστήριξης Έργων Στερεών και Υγρών Αποβλήτων στο ΥΠΕΧΩΔΕ
- Ομάδα Υποστήριξης Εφαρμογών Πληροφορικής του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος (ΟΠΣ)

Ποια είναι η Ελληνική Εταιρία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης (Ε.Ε.Τ.Α.Α. α.ε.)

Η Ελληνική Εταιρία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης είναι εταιρεία παροχής τεχνικής και επιστημονικής υποστήριξης σε φορείς που ενεργοποιούνται ή ενδιαφέρονται για θέματα αυτοδιοίκησης και ανάπτυξης. Είναι νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου και λειτουργεί ως ανώνυμη εταιρεία, που διέπεται από τις διατάξεις του Ν. 2190/20 και ιδρυτικού της νόμου 1518/85 και διοικείται από ενδεκαμελές αιρετό Διοικητικό Συμβούλιο. Η Διεύθυνση Ανάπτυξης και Οικονομικών της Τ.Α. της Εταιρίας καλύπτει – μεταξύ άλλων – και τα θέματα διαχείρισης στερεών αποβλήτων.

Η Ε.Ε.Τ.Α.Α. Α.Ε. αποτελεί τη μεγαλύτερη ελληνική εταιρεία στο χώρο και απασχολεί σήμερα σε μόνιμη βάση 124 άτομα, με πλούσια επαγγελματική εμπειρία, μεταξύ των οποίων 57 ειδικευμένους επιστήμονες. Εδρεύει στην Αθήνα, ενώ επιπλέον διαθέτει δύο περιφερειακά γραφεία με άριστη τεχνική υποδομή.

Τα περιφερειακά γραφεία εκπροσωπούν την ΕΕΤΑΑ στην περιοχή ευθύνης τους και δραστηριοποιούνται προωθώντας τους σκοπούς και το έργο της Εταιρείας σε τοπικό επίπεδο.

Επίσης, διαθέτει ειδικά διαμορφωμένους χώρους (Κέντρο Κατάρτισης) στις Περιφέρειες Αττικής, Κεντρικής Μακεδονίας και Θεσσαλίας.

Το γραφείο της ΕΕΤΑΑ στις Βρυξέλλες μεριμνά για την υποστήριξη, ενίσχυση και προώθηση των διεθνών δράσεων και σχέσεων της Εταιρείας και της Αυτοδιοίκησης, καθώς και την άμεση πληροφόρηση της Αυτοδιοίκησης για την εξέλιξη των κοινοτικών πολιτικών, προγραμμάτων και πρωτοβουλιών.

Η βιβλιοθήκη της ΕΕΤΑΑ είναι πλήρως οργανωμένη και περιλαμβάνει 3.000 τίτλους ελληνικής και ξένης βιβλιογραφίας.

Στις δραστηριότητες της ΕΕΤΑΑ περιλαμβάνονται:

- Υποστήριξη και συντονισμός των δράσεων των φορέων της αυτοδιοίκησης σε θέματα προγραμματισμού και υλοποίησης έργων με στόχο την ανάπτυξη - υποστήριξη της οργανωτικής και διοικητικής αναδιάρθρωσης της αυτοδιοίκησης.
- Υποστήριξη των παρεμβάσεων της αυτοδιοίκησης σε θέματα προστασίας και διαχείρισης περιβάλλοντος.
- Υποστήριξη της αυτοδιοίκησης στον τομέα της ενέργειας και των φυσικών πόρων.
- Διάχυση των χρήσεων της Πληροφορικής και των Νέων Τεχνολογιών στην αυτοδιοίκηση.

- Επαγγελματική Κατάρτιση – Απασχόληση.
- Τεκμηρίωση λήψης αποφάσεων των πολιτικών και διοικητικών οργάνων των ΟΤΑ.
- Υποστήριξη της αυτοδιοίκησης στον τομέα της κοινωνικής πολιτικής.
- Υποστήριξη της αυτοδιοίκησης σε θεσμικά θέματα.
- Υποστήριξη της αυτοδιοίκησης σε νομικά θέματα.
- Συντονισμός ενεργειών για την αντιμετώπιση των προβλημάτων των περιοχών σε κρίση.
- Υποστήριξη της επιχειρηματικής δράσης των ΟΤΑ.
- Υποστήριξη της αυτοδιοίκησης στον τομέα της πολιτιστικής ανάπτυξης.
- Ευρωπαϊκές πολιτικές και πρωτοβουλίες.
- Διεθνείς Σχέσεις.
- Δημοσιότητα – Επικοινωνία.

Ως φορέας κατάρτισης υλοποιεί προγράμματα που απευθύνονται στις ακόλουθες κοινωνικές ομάδες:

- Σε αιρετούς της αυτοδιοίκησης (α' και β' βαθμού)
- Σε εργαζομένους σε φορείς της αυτοδιοίκησης και φορείς ανάπτυξης
- Σε εργαζομένους σε φορείς του δημόσιου τομέα
- Σε ανέργους
- Σε ειδικές πληθυσμιακές ομάδες (παλιννοστούντες, τσιγγάνοι, αποφυλακισμένοι, ανήλικοι παραβάτες, πρώην εξαρτημένοι κ.α.)

Τα προγράμματα κατάρτισης καλύπτουν τα ακόλουθα θεματικά αντικείμενα: Ενέργεια, Επαγγελματική Κατάρτιση και Απασχόληση, Πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Κοινωνική Πολιτική, Νέοι Θεσμοί, Οργάνωση – Διοίκηση, Πληροφορική, Περιβάλλον, Πολιτισμός, Πολυμέσα (multimedia), Προγραμματισμός, Τοπική Ανάπτυξη, Τουρισμός, Εκπαίδευση Εκπαιδευτών.

Η ΕΕΤΑΑ έχει δημιουργήσει το δικό της κόμβο Internet στη διεύθυνση: <http://www.eetaa.gr>, παρέχοντας γενικές αλλά και ειδικότερες πληροφορίες, που ενδιαφέρουν τους φορείς Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Στα πλαίσια των δραστηριοτήτων της έχει αναπτύξει ένα ευρύ δίκτυο συνεργασιών με ελληνικούς, κοινοτικούς και διεθνείς φορείς.

Τώρα που στην Ελλάδα διαμορφώνεται ένα νέο διοικητικό σύστημα, βασισμένο στην αποκέντρωση και την αποσυγκέντρωση της εξουσίας στο πλησιέστερο προς τον πολίτη επίπεδο, η ΕΕΤΑΑ, διανύοντας την ώριμη περίοδο λειτουργίας της, στηρίζει τις προσπάθειες της αυτοδιοίκησης και των τοπικών φορέων για ολόπλευρη ανάπτυξη.

Σ' έναν κόσμο που διαρκώς μεταβάλλεται και όπου οι θεσμοί και τα όργανα της Αυτοδιοίκησης αποκτούν νέο περιεχόμενο, η ΕΕΤΑΑ φιλοδοξεί να προσδώσει νέα ποιοτική διάσταση στην ανάπτυξη, με έμφαση στα θέματα προστασίας του περιβάλλοντος, βελτίωσης της ποιότητας ζωής και γενικότερη συμβολή στην κοινωνική συνοχή και στην αναβάθμιση του βιοτικού επιπέδου των πολιτών.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Κατά την εφαρμογή του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης (ΚΠΣ), και ειδικότερα του σκέλους του που αφορά στην υλοποίηση δημοσίων έργων, διαπιστώθηκε ότι πολλά από τα προβλήματα που παρουσιάζονται κατά την εκτέλεση των τεχνικών έργων οφείλονται στην ελλιπή προετοιμασία τους.

Βασική επιδίωξη αποτελεί η βελτίωση της πληρότητας και ποιότητας των Μελετών Δημοσίων Έργων, που είναι απαραίτητη προϋπόθεση προκειμένου να αποδώσουν οι προσπάθειες εκσυγχρονισμού και εξυγίανσης του συστήματος παραγωγής των Δημοσίων Έργων, με παράλληλη προσαρμογή του στα Κοινοτικά δεδομένα.

Με την πεποίθηση ότι η σωστή και έγκαιρη προπαρασκευή των έργων συμβάλλει στην επιτάχυνση υλοποίησης και την βελτίωση της ποιότητας παραγωγής τους, η ΜΟΔ Α.Ε. ανέλαβε την πρωτοβουλία να εκδώσει την κάτωθι σειρά Οδηγών Ωρίμανσης Τεχνικών Έργων, η οποία περιλαμβάνει:

- Εγχειρίδιο 1: Οδηγός Διαδικασιών Ωρίμανσης Έργων Οδοποιίας
- Εγχειρίδιο 2: Οδηγός Διαδικασιών Συντέλεσης Απαλλοτριώσεων
- Εγχειρίδιο 3: Οδηγός Διαδικασιών Ωρίμανσης Λιμενικών Έργων
- Εγχειρίδιο 4: Οδηγός Διαδικασιών Ωρίμανσης Έργων Τουριστικών Λιμένων
- Εγχειρίδιο 5: Οδηγός Διαδικασιών Ωρίμανσης Έργων Επεξεργασίας Λυμάτων
- Εγχειρίδιο 6: Οδηγός Διαδικασιών Ωρίμανσης Έργων Διαχείρισης Απορριμμάτων
- Εγχειρίδιο 7: Οδηγός Διαδικασιών Ωρίμανσης Κτιριακών Έργων
- Εγχειρίδιο 7α: Οδηγός Διαδικασιών Ωρίμανσης Έργων Σχολικών Κτιρίων
- Εγχειρίδιο 8: Οδηγός Αρχαιολογικών Αδειοδοτήσεων και Διαδικασιών στα Δημόσια Έργα

Στόχος μας είναι η προσφορά στους φορείς που υλοποιούν το ΚΠΣ μίας σειράς εύχρηστων Οδηγών που συμβάλλουν στη διάδοση της τεχνογνωσίας και στην αποσαφήνιση των διαδικασιών.

Ο παρών Οδηγός Διαδικασιών Ωρίμανσης Έργων Διαχείρισης Απορριμμάτων, αποτελεί αναθεώρηση του εγχειριδίου Νο. 6 του Οκτωβρίου 2000, που εκπονήθηκε μετά τις αλλαγές του θεσμικού πλαισίου, αποτελεί δε προϊόν δημιουργικής συνεργασίας μεταξύ της Ε.Ε.Τ.Α.Α. Α.Ε., που ανέλαβε την σύνταξή του και της ΜΟΔ Α.Ε. που είχε την επιμέλεια έκδοσής του.

Για την πληρότητα, ακρίβεια και αξιοπιστία του αναφερόμενου θεσμικού πλαισίου και των περιγραφόμενων διαδικασιών, υπήρξε συνεργασία και επαλήθευση των στοιχείων με εκπροσώπους των «καθ' ύλην» αρμοδίων υπηρεσιών, γεγονός που επαυξάνει το κύρος του Οδηγού.

Μολονότι ο τρόπος ανάπτυξης και παρουσίασης των διαδικασιών έγινε με την καλύτερη δυνατή πληρότητα, τυχόν διευκρινίσεις μπορούν να ζητούν οι ενδιαφερόμενοι από την ΕΕΤΑΑ που είχε την ευθύνη σύνταξης του Οδηγού.

Επιγραμματικά ο Οδηγός περιλαμβάνει και εξετάζει τις κάτωθι θεματικές ενότητες:

- Την περιγραφή των γενικών αρχών διαχείρισης των στερεών αποβλήτων, την κατηγοριοποίηση των έργων, καθώς και τις αρμοδιότητες των υπηρεσιών σε θέματα διαχείρισης στερεών αποβλήτων
- Τη συνοπτική και αναλυτική παρουσίαση, καθώς και τη διαγραμματική αποτύπωση, του συνόλου των απαιτούμενων διαδικασιών από τη φάση του σχεδιασμού των έργων έως την κατασκευή και τη λειτουργία του, σε συσχέτιση με τους κάθε φορά εμπλεκόμενους φορείς και τη σχετική νομοθεσία
- Την εκτίμηση των απαιτούμενων χρόνων ολοκλήρωσης των παραπάνω διαδικασιών και την αποτύπωσή τους σε αναλυτικά χρονοδιαγράμματα σε συνδυασμό με τη χρονική αλληλουχία των δραστηριοτήτων
- Τη διαμόρφωση προτάσεων για τη βελτιστοποίηση των διαδικασιών και την κοινωνική αποδοχή των εγκαταστάσεων
- Καταγραφή των κυριότερων έργων διαχείρισης απορριμμάτων που υλοποιούνται ή λειτουργούν στον Ελληνικό χώρο, με αναφορά στα κυριότερα χαρακτηριστικά των εγκαταστάσεων και στο στάδιο υλοποίησης που βρίσκονται.

Ελπίζουμε ότι ο Οδηγός θα συμβάλει θετικά στη διάδοση τεχνογνωσίας και στην αποσαφήνιση των διαδικασιών, ώστε να ολοκληρωθούν αποτελεσματικότερα τα έργα διαχείρισης απορριμμάτων που πρόκειται να κατασκευασθούν.

Δ. Αγουρίδης

Γενικός Διευθυντής της ΜΟΔ Α.Ε.

Ι. Γκογκοζώτος

Δ/νων Σύμβουλος της Ε.Ε.Τ.Α.Α. Α.Ε.

Σύνταξη και επιμέλεια:

Κ. Γκούτη, Χημικός Μηχανικός,
MSc Περιβάλλον και Ανάπτυξη, Στέλεχος της Διεύθυνσης
Ανάπτυξης και Οικονομικών της ΤΑ της ΕΕΤΑΑ.

Παρατηρήσεις επί των κειμένων: Κ. Κολοκοτρώνη, Γεωλόγος PhD,

Στέλεχος της Μονάδας Β' της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης &
Παρακολούθησης Ταμείου Συνοχής (ΕΥΔ&ΠΤΣ) του ΥΠΟΙΟ.

Β. Αλαμάνου, Χημικός Μηχανικός,
Στέλεχος της Μονάδας Β' της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης &
Παρακολούθησης Ταμείου Συνοχής (ΕΥΔ&ΠΤΣ) της ΥΠΟΙΟ.

Ε. Μπάρμπουρης, Δικηγόρος,
Στέλεχος της Νομικής Υπηρεσίας ΕΕΤΑΑ.

Μ. Φωτοπούλου, Πολιτικός Μηχανικός,
Προϊσταμένη Τμήματος Προστασίας Περιβάλλοντος της Δ/νσης
Τεχνικών Υπηρεσιών του ΥΠΕΣΔΔΑ.

Ι. Μαχαίρας, Χημικός Μηχανικός,
Προϊστάμενος Τμήματος Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων,
Δ/νση Περιβαλλοντικού Σχεδιασμού του ΥΠΕΧΩΔΕ.

Ε. Βασιλάκη, Αρχιτέκτων Μηχανικός MSc,
Τμήμα Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων, Δ/νση
Περιβαλλοντικού Σχεδιασμού του ΥΠΕΧΩΔΕ.

Ε. Τολέρης, Χημικός Μηχανικός-Μεταλλειολόγος Μηχανικός,
Διευθυντής ΕΥΠΕ του ΥΠΕΧΩΔΕ.

Γ. Κόκκινος, Πολιτικός Μηχανικός, Προϊστάμενος Β' Τμήματος
ΕΥΠΕ του ΥΠΕΧΩΔΕ.

Σημείωση:

Ο παρών Οδηγός δεν αποτελεί δεσμευτικό κείμενο. Πρόκειται για ένα πρακτικό εργαλείο που φιλοδοξεί να καταγράψει και αποσαφηνίσει τις σχετικές διαδικασίες. Ο Οδηγός θα υποβάλλεται σε ενημέρωση σε τακτά χρονικά διαστήματα με στόχο την προσαρμογή του σε νομοθετικές και διοικητικές αλλαγές και την επικαιροποίησή του με τις νέες ρυθμίσεις.

Για τον λόγο αυτόν, ο Οδηγός βιβλιοδετείται σε κλασέρ, ώστε να δίνεται στον χρήστη η δυνατότητα προσθήκης επιπλέον υλικού της επιλογής του. Οδηγίες για τη διάτρηση των πρόσθετων σελίδων θα βρείτε στο τέλος των κειμένων.

Για τις εκάστοτε επικαιροποιήσεις, είναι δυνατή η ενημέρωση μέσω των σελίδων Web της ΜΟΔ στο Internet, στη διεύθυνση <http://www.mou.gr>

Μπορείτε επίσης να απευθύνεστε, επισημαίνοντας "**Για τον Οδηγό Διαδικασιών Ωρίμανσης Έργων Διαχείρισης Απορριμμάτων**" στη διεύθυνση :

Μονάδα Οργάνωσης της Διαχείρισης
του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης Α.Ε. (**Μ.Ο.Δ. Α.Ε.**)
Τομέας Σχεδιασμού
Μιχαλακοπούλου 103 – 115 27 ΑΘΗΝΑ
Τηλ: 74.99.100
Fax: 77.00.502
Email: webmaster@mou.gr

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

0. ΠΕΡΙΛΗΨΗ - ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	15
1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	27
2. ΓΕΝΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ – ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΕΡΓΩΝ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ	29
Γενικές αρχές διαχείρισης στερεών αποβλήτων	29
Κατηγοριοποίηση έργων – αρχές σχεδιασμού	31
Αρμοδιότητες φορέων σε θέματα διαχείρισης στερεών αποβλήτων	32
3. ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ ΡΟΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ	37
4. ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ	47
Στάδιο Ι: Προγραμματισμός και Προετοιμασία Έργου – Περιφερειακός Σχεδιασμός Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων	47
Γενικά	47
Φάση 1: Ανάθεση εκπόνησης του ΠΕΣΔΑ σε Μελετητές / Γραφεία Μελετών	48
Φάση 2: Εκπόνηση – επίβλεψη ΠΕΣΔΑ	50
Φάση 3: Γνωμοδότηση αρμοδίων φορέων	52
Φάση 4: Έγκριση ΠΕΣΔΑ	53
Φάση 5: Κοινοποίηση εγκριτικής απόφασης ΠΕΣΔΑ	54
Στάδιο ΙΙ: Λειτουργικός Σχεδιασμός Έργου – Προκαταρκτική Περιβαλλοντική Εκτίμηση και Αξιολόγηση (Π.Π.Ε.Α.)	54
Γενικά	54
Φάση 6: Ανάθεση εκπόνησης Προμελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων σε γραφείο μελετών	57
Φάση 7: Εκπόνηση Προμελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων	57

Φάση 8: Διαδικασία Προκαταρκτικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης και Αξιολόγησης (Π.Π.Ε.Α.)	61
Στάδιο III: Γενική Διάταξη Έργων	69
Στάδιο III.A: Εκπόνηση Τεχνικής Προμελέτης	69
Γενικά	69
Φάση 9: Ανάθεση εκπόνησης Προμελέτης σε Γραφείο Μελετών	71
Φάση 10: Εκπόνηση Τεχνικής Προμελέτης και βοηθητικών εργασιών – μελετών υποστήριξης	72
Φάση 11: Θεώρηση, έγκριση και παραλαβή Προμελέτης και μελετών υποστήριξης	79
Στάδιο III.B: Εκπόνηση Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ) και έγκριση Περιβαλλοντικών Όρων	81
Γενικά	81
Περίπτωση 1:	81
Φάση 12: Ανάθεση εκπόνησης ΜΠΕ σε γραφείο μελετών	81
Φάση 13: Εκπόνηση ΜΠΕ	81
Φάση 14: Έκδοση Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων	86
Περίπτωση 2:	90
Φάση 12: Ανάθεση εκπόνησης ΜΠΕ σε γραφείο μελετών	91
Φάση 13: Εκπόνηση ΜΠΕ	91
Φάση 14: Έκδοση Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων	92
Περίπτωση 3:	96
Φάση 14: Έκδοση Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων	97
Στάδιο IV: Απόκτηση γης	100
Φάση 16: Διαδικασίες για την εξασφάλιση του γηπέδου	100
Στάδιο V: Μελέτες κατασκευαστικού σχεδιασμού – Δημοπράτηση έργου και επιλογή Αναδόχου	101
Γενικά	101
Φάση 17: Επιλογή και πρόσληψη Τεχνικού Συμβούλου, όπου απαιτείται	103
Φάση 18: Έγκριση συστήματος υποβολής προσφοράς «μελέτη - κατασκευή»	106
Φάση 19: Σύνταξη, θεώρηση, έγκριση και παραλαβή των τευχών δημοπράτησης	106

Φάση 20: Προκήρυξη έργου – Προετοιμασία και υποβολή προσφορών	108
Φάση 21: Αξιολόγηση προσφορών – Επιλογή αναδόχου – Υπογραφή Σύμβασης	110
Στάδιο VI: Μελέτες Εφαρμογής – Κατασκευή και θέση σε λειτουργία του έργου	115
Φάση 22: Σύνταξη, θεώρηση, έγκριση και παραλαβή της μελέτης εφαρμογής	115
Φάση 23: Κατασκευή του έργου	117
Φάση 24: Δοκιμαστική Λειτουργία	120
Φάση 25: Προσωρινή παραλαβή έργου	121
Φάση 26: Χρόνος εγγύησης – Οριστική παραλαβή έργου	121
5. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ	123
Έκδοση άδειας για τη διαχείριση των στερεών αποβλήτων	123
Γενικά	123
Διαδικασία αδειοδότησης	123
Χρόνος έκδοσης και διάρκεια ισχύος άδειας διαχείρισης	126
Περιεχόμενο άδειας υγειονομικής ταφής αποβλήτων	126
Καταχώρηση σε Μητρώο	126
Φορέας διαχείρισης στερεών αποβλήτων – Έλεγχοι πριν την έναρξη λειτουργίας του έργου	127
Φορέας διαχείρισης στερεών αποβλήτων	127
Έλεγχοι πριν την έναρξη λειτουργίας του έργου	127
Έκδοση άδειας λειτουργίας	127
Λειτουργία - Διαχείριση και Συντήρηση του Συστήματος	127
Οργάνωση της λειτουργίας του έργου	127
Διαδικασία ελέγχου και παρακολούθησης κατά το στάδιο λειτουργίας του ΧΥΤΑ	128
Διαδικασίες παραλαβής αποβλήτων στο ΧΥΤΑ	129
Υποχρεώσεις υπευθύνων εγκαταστάσεων και χώρων διάθεσης, αξιοποίησης και μεταφόρτωσης στερεών αποβλήτων	130
Συντήρηση	131
Έλεγχοι από τις αρμόδιες αρχές	131
Εκθέσεις παρακολούθησης και αξιολόγησης	132

6. ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ	135
7. ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΟΡΩΝ / ΕΠΕΞΗΓΗΣΕΙΣ	141
8. ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΧΕΤΙΚΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ	155
9. ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΦΟΡΕΩΝ	161
10. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΒΕΛΤΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ – ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΠΟΔΟΧΗ ΤΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ	171
11. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΩΡΙΜΑΝΣΗΣ – ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΡΓΩΝ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΧΩΡΩΝ ΑΝΕΞΕΛΕΓΚΤΗΣ ΔΙΑΘΕΣΗΣ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ (ΧΑΔΑ)	173
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΡΓΩΝ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ ΣΤΟΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΧΩΡΟ	175

ΠΕΡΙΛΗΨΗ - ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Ο Οδηγός Διαδικασιών Ωρίμανσης Έργων Διαχείρισης Απορριμμάτων περιλαμβάνει τη λεπτομερή καταγραφή όλων των διαδικασιών και ενεργειών που απαιτούνται για την προετοιμασία ολοκληρωμένων έργων διαχείρισης απορριμμάτων, από τη σύλληψη του έργου μέχρι την κατασκευή και την έναρξη λειτουργίας του, σε συσχέτιση με τους αντίστοιχους αρμόδιους για κάθε ενέργεια φορείς και τη σχετική Νομοθεσία που ρυθμίζει τις διαδικασίες αυτές.

Παράλληλα επιχειρείται μια προσεγγιστική εκτίμηση των απαιτούμενων χρόνων για κάθε ένα από τα επί μέρους διακριτά βήματα προόδου, μέσα από την αναλυτική παρουσίαση της αλληλουχίας μεταξύ των διαδικασιών, καθ' όλη τη διάρκεια προετοιμασίας και κατασκευής του έργου. Επισημαίνεται ότι οι αναφερόμενοι χρόνοι βασίζονται σε εκτιμήσεις που έχουν προκύψει από την υλοποίηση ανάλογων έργων. Η μέχρι σήμερα εμπειρία έχει δείξει ότι οι χρόνοι αυτοί, ανάλογα με την ιδιομορφία και τις ειδικές απαιτήσεις της κάθε περίπτωσης, μπορούν να κυμανθούν σημαντικά προς τα πάνω και προς τα κάτω, ιδιαίτερα οι χρόνοι εκείνοι που αφορούν την εξασφάλιση κάποιων κρίσιμων εγκρίσεων ή αποφάσεων.

Ο παρών οδηγός αφορά τις εγκαταστάσεις διαχείρισης εκείνης της κατηγορίας των μη επικίνδυνων στερεών αποβλήτων που λέγονται αστικά απόβλητα ή απορρίμματα και τα οποία στην ΚΥΑ 50910/03 ορίζονται ως «τα οικιακά απόβλητα, καθώς και άλλα απόβλητα που λόγω της φύσης ή της σύνθεσης προσομοιάζουν με τα οικιακά, όπως τα δημοτικά απόβλητα». Τα δημοτικά απόβλητα αναφέρονται στο Παράρτημα ΙΑ του άρθρου 17 της ΚΥΑ 50910/03 με ονοματολογία αναφοράς 20 και περιγράφονται ως «τα οικιακά απόβλητα και παρόμοια απόβλητα από εμπορικές δραστηριότητες, βιομηχανίες και ιδρύματα, περιλαμβανομένων μερών χωριστά συλλεγέντων».

Οι εγκαταστάσεις διαχείρισης μη επικίνδυνων στερεών αποβλήτων ανήκουν στην Ομάδα 4 – Συστήματα Υποδομών, κατηγορίες Α1, Α2 και Β3 της ΚΥΑ 15393/02 και συνίστανται γενικά σε:

1. Εγκαταστάσεις μεταφόρτωσης

- Σταθμοί με πάγιες κτιριακές εγκαταστάσεις και εξοπλισμό μεταφόρτωσης
- Σταθμοί με κινητό εξοπλισμό μεταφόρτωσης

2. Εγκαταστάσεις επεξεργασίας / αξιοποίησης στερεών αποβλήτων

- Κέντρα διαλογής ανακυκλώσιμων υλικών
- Εγκαταστάσεις μηχανικής επεξεργασίας
- Εγκαταστάσεις βιολογικής επεξεργασίας
- Εγκαταστάσεις θερμικής επεξεργασίας
- Συνδυασμό των παραπάνω

3. Εγκαταστάσεις διάθεσης

- Χώροι Υγειονομικής Ταφής μη επικίνδυνων στερεών Αποβλήτων

Σημειώνεται τέλος ότι στη διαχείριση των στερεών αποβλήτων συμπεριλαμβάνονται οι δραστηριότητες συλλογής και προσωρινής αποθήκευσης, οι οποίες όμως δεν καλύπτονται από τον παρόντα οδηγό δεδομένου ότι η υλοποίησή τους απαιτεί μεν την κατά το νόμο αδειοδότηση αλλά όχι διαδικασίες περιβαλλοντικής αδειοδότησης και υλοποίησης έργων.

Οι βασικές δραστηριότητες που χαρακτηρίζουν τη διαδικασία ωρίμανσης, υλοποίησης και λειτουργίας ενός έργου διαχείρισης απορριμμάτων αναφέρονται συνοπτικά παρακάτω.

Στο σημείο αυτό πρέπει να επισημανθεί ότι στον παρόντα Οδηγό παρουσιάζεται αναλυτικά ο συνηθέστερος, τουλάχιστον μέχρι σήμερα, τρόπος επιλογής αναδόχου που εφαρμόζεται στα έργα διαχείρισης απορριμμάτων, δηλαδή η ανοικτή διαδικασία επιλογής με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα οικονομική προσφορά (σύστημα μελέτη-κατασκευή του άρθρου 4, παρ.4ε του Ν.1418/84 όπως ισχύει και του άρθρου 10 του ΠΔ 609/85). Σε καμία περίπτωση αυτό δεν σημαίνει ότι στα έργα αυτά δεν τυγχάνει εφαρμογής η διαδικασία επιλογής με κριτήριο ανάθεσης την χαμηλότερη τιμή, όπως σήμερα ισχύει μετά την έκδοση του Ν.3263/04, των αποφάσεων που εκδόθηκαν κατ' εξουσιοδότηση αυτού καθώς και των σχετικών ερμηνευτικών εγκυκλίων.

Στάδιο Ι: Προγραμματισμός και Προετοιμασία Έργου – Περιφερειακός Σχεδιασμός Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων

Φάση 1: Ανάθεση εκπόνησης του Περιφερειακού Σχεδίου Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (ΠΕΣΔΑ) σε Μελετητές / Γραφεία Μελετών

Περιλαμβάνει τις ακόλουθες ενέργειες:

- Δημιουργία φακέλου έργου
- Δημοσίευση περίληψης της προκήρυξης της μελέτης
- Υποβολή προσφορών από υποψήφιους Μελετητές / Γραφεία Μελετών
- Επιλογή υποψηφίων
- Απόφαση για ανάθεση της μελέτης
- Έλεγχος νομιμότητας της διαδικασίας διαγωνισμού
- Δημοσίευση ανάθεσης μελέτης
- Κατάρτιση και Υπογραφή σύμβασης

*Εκτιμώμενη διάρκεια 1ης Φάσης: 4 έως 6 μήνες

Φάση 2: Εκπόνηση – επίβλεψη ΠΕΣΔΑ

Το περιεχόμενο του Περιφερειακού Σχεδίου Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων καθορίζεται στο άρθρο 6 και το Παράρτημα ΙΙΙ της ΚΥΑ 50910/03.

*Εκτιμώμενη διάρκεια 2ης Φάσης: 5 έως 8 μήνες

Φάση 3: Γνωμοδότηση αρμοδίων φορέων

Το ΠΕΣΔΑ αποστέλλεται για γνωμοδότηση σε αρμόδιους οργανισμούς, συμβούλια και φορείς σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 6 της ΚΥΑ 50910/03.

*Εκτιμώμενη διάρκεια 3ης Φάσης: 1,5 έως 2 μήνες

Φάση 4: Έγκριση του ΠΕΣΔΑ

Το ΠΕΣΔΑ εγκρίνεται κατά κανόνα με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας.

*Εκτιμώμενη διάρκεια 4ης Φάσης: 0,5 έως 1 μήνας

Φάση 5: Κοινοποίηση εγκριτικής απόφασης ΠΕΣΔΑ

Η απόφαση έγκρισης του ΠΕΣΔΑ αποστέλλεται για ενημέρωση στα οικεία Νομαρχιακά Συμβούλια και σε αρμόδια Υπουργεία.

*Εκτιμώμενη διάρκεια 5ης Φάσης : 0,5 μήνας

Συνολική Εκτιμώμενη Διάρκεια Σταδίου Ι : 11,5 έως 17,5 μήνες

Στάδιο II: Λειτουργικός Σχεδιασμός Έργου – Προκαταρκτική Περιβαλλοντική Εκτίμηση και Αξιολόγηση (Π.Π.Ε.Α.)

Υπεύθυνος φορέας για την εκπόνηση της Προμελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων είναι, κατά κανόνα, ο υπόχρεος φορέας διαχείρισης στερεών αποβλήτων της περιοχής που αφορά το έργο σύμφωνα με το άρθρο 7 της ΚΥΑ 50910/03. Σε περίπτωση που δεν έχει συσταθεί φορέας διαχείρισης στερεών αποβλήτων, την εκπόνηση της μελέτης αναλαμβάνει ένας εκ των εξυπηρετούμενων ΟΤΑ ή η οικεία Ν.Α. ή η οικεία Περιφέρεια.

Φάση 6: Ανάθεση εκπόνησης Προμελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Π.Π.Ε.) σε Γραφείο Μελετών

Ισχύουν τα αναφερόμενα στη Φάση 1.

Για εξοικονόμηση χρόνου είναι προτιμότερο η Προμελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων να ανατίθεται μαζί με την Τεχνική Προμελέτη και τη Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων.

*Εκτιμώμενη διάρκεια 6ης Φάσης: 4 έως 6 μήνες

Φάση 7: Εκπόνηση Π.Π.Ε.

Το περιεχόμενο και οι προδιαγραφές εκπόνησης της Π.Π.Ε. για τα έργα της Ομάδας 4 (Συστήματα Υποδομών) θα καθορισθούν με Κοινή Υπουργική Απόφαση. Μέχρι τότε ισχύουν οι μεταβατικές διατάξεις (άρθρο 14) της ΚΥΑ 11014/03.

*Εκτιμώμενη διάρκεια 7ης Φάσης: 3 έως 4 μήνες

Φάση 8: Διαδικασία Προκαταρκτικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης και Αξιολόγησης (Π.Π.Ε.Α.)

Περίπτωση 1. Για έργα της υποκατηγορίας 1 της Α' κατηγορίας της ΚΥΑ Η.Π. 15393/02 περιλαμβάνει τις παρακάτω ενέργειες:

- Υποβολή της μελέτης, συνοδευόμενης από σχετική αίτηση, στην Ειδική Υπηρεσία Περιβάλλοντος (ΕΥΠΕ) του ΥΠΕΧΩΔΕ
- Γνωμοδότηση συναρμοδίων υπηρεσιών και φορέων
- Έκδοση θετικής γνωμοδότησης ή αρνητικής απόφασης επί της Προμελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων από το Γενικό Διευθυντή Περιβάλλοντος του ΥΠΕΧΩΔΕ
- Δημοσιοποίηση της ΠΠΕΑ

*Εκτιμώμενη διάρκεια 8ης Φάσης για περίπτωση 1: 1 έως 1,5 μήνες

Περίπτωση 2. Για έργα της υποκατηγορίας 2 της Α' κατηγορίας της ΚΥΑ Η.Π. 15393/02, εξαιρουμένων όσων εμπίπτουν στις διατάξεις του άρθρου 5, παρ. 1 της ΚΥΑ Η.Π.11014/03, περιλαμβάνει τις παρακάτω ενέργειες:

- Υποβολή της μελέτης, συνοδευόμενης από σχετική αίτηση, στη Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωροταξίας της οικείας Περιφέρειας
- Γνωμοδότηση συναρμοδίων υπηρεσιών και φορέων
- Έκδοση θετικής γνωμοδότησης ή αρνητικής απόφασης επί της Προμελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων από το Γενικό Διευθυντή της οικείας Περιφέρειας
- Δημοσιοποίηση της ΠΠΕΑ

*Εκτιμώμενη διάρκεια 8ης Φάσης για περίπτωση 2: 1 έως 1,5 μήνες

Περίπτωση 3. Για έργα της υποκατηγορίας 3 της Β' κατηγορίας της ΚΥΑ Η.Π. 15393/02, εξαιρουμένων όσων εμπίπτουν στις διατάξεις του άρθρου 8, παρ. 1 της ΚΥΑ Η.Π.11014/03, περιλαμβάνει τις παρακάτω ενέργειες:

- Υποβολή της μελέτης, συνοδευόμενης από σχετική αίτηση, στη Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωροταξίας της οικείας Περιφέρειας
- Απόφαση επί της διαδικασίας
- Έκδοση Απόφασης του Γενικού Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας σχετικά με το αν ακολουθηθεί η διαδικασία των άρθρων 6 και 7 ή του άρθρου 11 της ΚΥΑ Η.Π.11014/03
- Κατά περίπτωση:
  - Διαδικασία ΠΠΕΑ από τη Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωροταξίας της οικείας Περιφέρειας όπως περιγράφηκε παραπάνω στην περίπτωση 2 (άρθρα 6 και 7 της ΚΥΑ)

- Διαβίβαση της παραπάνω Απόφασης στην Υπηρεσία Περιβάλλοντος της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης για τη διαδικασία της έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (σύμφωνα με το άρθρο 11 της ΚΥΑ) και στο Νομαρχιακό Συμβούλιο για τη διαδικασία δημοσιοποίησης

*Εκτιμώμενη διάρκεια 8ης Φάσης για περίπτωση 3: 0,5 έως 2 μήνες

Συνολική εκτιμώμενη διάρκεια Σταδίου II:

Για περίπτωση 1: 8 έως 11,5 μήνες

Για περίπτωση 2: 8 έως 11,5 μήνες

Για περίπτωση 3: 7,5 έως 12 μήνες

Στάδιο III: Γενική Διάταξη Έργων

Σύμφωνα με τις διαδικασίες που περιγράφονται στην Εγκύκλιο 38/05 του ΥΠΕΧΩΔΕ με θέμα «Συμπλήρωση, αναμόρφωση και επικαιροποίηση της Εγκυκλίου 37/95 "Περί εκπόνησης μελετών δημοσίων έργων"», ακολουθεί το στάδιο καθορισμού της «Γενικής Διάταξης των Έργων» το οποίο περιλαμβάνει τις φάσεις εκπόνησης της Τεχνικής Προμελέτης, εκπόνησης της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων και έκδοσης της απόφασης Έγκρισης των Περιβαλλοντικών Όρων.

Στάδιο III-A. Εκπόνηση Τεχνικής Προμελέτης

Υπεύθυνος φορέας για την εκπόνηση της Τεχνικής Προμελέτης είναι, κατά κανόνα, ο υπόχρεος φορέας διαχείρισης στερεών αποβλήτων της περιοχής που αφορά το έργο σύμφωνα με το άρθρο 7 της ΚΥΑ 50910/03. Σε περίπτωση που δεν έχει συσταθεί φορέας διαχείρισης στερεών αποβλήτων, την εκπόνηση της μελέτης αναλαμβάνει ένας εκ των εξυπηρετούμενων ΟΤΑ ή η οικεία Ν.Α. ή η οικεία Περιφέρεια.

Φάση 9: Ανάθεση εκπόνησης Τεχνικής Προμελέτης σε Γραφείο Μελετών

Η Τεχνική Προμελέτη είναι προτιμότερο να ανατίθεται μαζί με την Προμελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων και τη Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων. Σε αυτή την περίπτωση δεν παρεμβάλλεται αυτή η Φάση. Αν όμως δεν συμβεί αυτό και προκηρυχθεί ξεχωριστά, ακολουθείται η διαδικασία που περιγράφεται στη **Φάση 1**.

Φάση 10: Εκπόνηση Τεχνικής Προμελέτης και βοηθητικών εργασιών – μελετών υποστήριξης

Για την εκπόνηση της Τεχνικής Προμελέτης γενικά απαιτείται η προηγούμενη ή παράλληλη εκπόνηση των αντίστοιχων βοηθητικών εργασιών και υποστηρικτικών μελετών. Στις εργασίες και μελέτες αυτές περιλαμβάνονται:

- Τοπογραφική αποτύπωση
- Γεωλογική Προμελέτη
- Οριστική Υδρολογική Μελέτη
- Εκτέλεση Γεωτεχνικών Ερευνών
- Αξιολόγηση βοηθητικών εργασιών (Ερευνών και Μελετών)

*Εκτιμώμενη διάρκεια 10ης Φάσης : 3 έως 4 μήνες

Φάση 11: Θεώρηση, έγκριση και παραλαβή Τεχνικής Προμελέτης και μελετών υποστήριξης

*Εκτιμώμενη διάρκεια 11ης Φάσης : 0,5 έως 1 μήνας

Σημείωση: Σε προχωρημένο στάδιο της Προμελέτης αρχίζει η εκπόνηση της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ) και ακολουθεί η διαδικασία έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων. Η εκπόνηση της Τεχνικής Προμελέτης ολοκληρώνεται μετά την έκδοση απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (Φάση 14.)

Συνολική Εκτιμώμενη Διάρκεια Σταδίου III-A: 3,5 έως 5 μήνες

Στάδιο III-B. Εκπόνηση Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ) και Έγκριση Περιβαλλοντικών Όρων

Υπεύθυνος φορέας για την εκπόνηση της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων είναι, κατά κανόνα, ο υπόχρεος φορέας διαχείρισης στερεών αποβλήτων της περιοχής που αφορά το έργο σύμφωνα με το άρθρο 7 της ΚΥΑ 50910/2003. Σε περίπτωση που δεν έχει συσταθεί φορέας διαχείρισης στερεών αποβλήτων, την εκπόνηση της μελέτης αναλαμβάνει ένας εκ των εξυπηρετούμενων ΟΤΑ ή η οικεία Ν.Α. ή η οικεία Περιφέρεια.

Διακρίνονται οι εξής περιπτώσεις:

Περίπτωση 1. Για έργα της υποκατηγορίας 1 της Α' κατηγορίας της ΚΥΑ Η.Π. 15393/02 διακρίνονται οι εξής φάσεις:

Φάση 12: Ανάθεση εκπόνησης ΜΠΕ σε Γραφείο Μελετών

Η Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων είναι προτιμότερο να ανατίθεται μαζί με την Προμελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων και την Τεχνική Προμελέτη. Σε αυτή την περίπτωση δεν παρεμβάλλεται αυτή η Φάση. Αν όμως δεν συμβεί αυτό και προκηρυχθεί ξεχωριστά, ακολουθείται η διαδικασία που περιγράφεται στη Φάση 1.

Φάση 13: Εκπόνηση ΜΠΕ

Το περιεχόμενο και οι προδιαγραφές εκπόνησης της ΜΠΕ για τα έργα της Ομάδας 4 (Συστήματα Υποδομών) θα καθορισθούν με Κοινή Υπουργική Απόφαση. Μέχρι τότε ισχύουν σχετικά οι μεταβατικές διατάξεις (άρθρο 14) της ΚΥΑ 11014/03.

*Εκτιμώμενη διάρκεια 13ης Φάσης : 3 έως 4 μήνες

Φάση 14: Έκδοση Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων

Περιλαμβάνει τα παρακάτω βήματα:

- Υποβολή φακέλου ΜΠΕ στην Ειδική Υπηρεσία Περιβάλλοντος (ΕΥΠΕ) του ΥΠΕΧΩΔΕ
- Διαβίβαση φακέλου ΜΠΕ στις συναρμόδιες Υπηρεσίες και φορείς για γνωμοδότηση
- Διαβίβαση φακέλου ΜΠΕ στο Νομαρχιακό Συμβούλιο

- Δημοσιοποίηση φακέλου ΜΠΕ από Νομαρχιακό Συμβούλιο για τη διατύπωση απόψεων τοπικών φορέων και πολιτών
- Έκδοση Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων από τον Υπουργό ΠΕΧΩΔΕ
- Διαβίβαση της Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων στο Νομαρχιακό Συμβούλιο για τη δημοσιοποίησή της προς τους τοπικούς φορείς και τους πολίτες.

*Εκτιμώμενη διάρκεια 14ης Φάσης : 2 έως 3 μήνες

Περίπτωση 2. Για έργα της υποκατηγορίας 2 της Α' κατηγορίας της ΚΥΑ Η.Π. 15393/02, εξαιρουμένων όσων εμπίπτουν στις διατάξεις του άρθρου 5, παρ. 1 της ΚΥΑ Η.Π. 11014/03, διακρίνονται οι εξής φάσεις:

Φάση 12: Ανάθεση εκπόνησης ΜΠΕ σε Γραφείο Μελετών

Η Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων είναι προτιμότερο να ανατίθεται μαζί με την Προμελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων και την Τεχνική Προμελέτη. Σε αυτή την περίπτωση δεν παρεμβάλλεται αυτή η Φάση. Αν όμως δεν συμβεί αυτό και προκηρυχθεί ξεχωριστά, ακολουθείται η διαδικασία που περιγράφεται στη **Φάση 1**.

Φάση 13: Εκπόνηση ΜΠΕ

Το περιεχόμενο και οι προδιαγραφές εκπόνησης της ΜΠΕ για τα έργα της Ομάδας 4 (Συστήματα Υποδομών) θα καθορισθούν με Κοινή Υπουργική Απόφαση. Μέχρι τότε ισχύουν σχετικά οι μεταβατικές διατάξεις (άρθρο 14) της ΚΥΑ 11014/03.

*Εκτιμώμενη διάρκεια 13ης Φάσης : 3 έως 4 μήνες

Φάση 14: Έκδοση Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων

Περιλαμβάνει τα παρακάτω βήματα:

- Υποβολή φακέλου ΜΠΕ στη Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωροταξίας της Περιφέρειας
- Διαβίβαση φακέλου ΜΠΕ στις συναρμόδιες Υπηρεσίες και φορείς για γνωμοδότηση
- Διαβίβαση φακέλου ΜΠΕ στο Νομαρχιακό Συμβούλιο
- Δημοσιοποίηση φακέλου ΜΠΕ από Νομαρχιακό Συμβούλιο για τη διατύπωση απόψεων τοπικών φορέων και πολιτών
- Έκδοση Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων από το Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας
- Διαβίβαση της Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων στο Νομαρχιακό Συμβούλιο για τη δημοσιοποίησή της προς τους τοπικούς φορείς και τους πολίτες.
- Αποστολή απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων στη Διεύθυνση Περιβαλλοντικού Σχεδιασμού του ΥΠΕΧΩΔΕ

*Εκτιμώμενη διάρκεια 14ης Φάσης : 2 έως 3 μήνες

Περίπτωση 3. Για έργα της υποκατηγορίας 3 της Β' κατηγορίας της ΚΥΑ Η.Π. 15393/02, εξαιρουμένων όσων εμπίπτουν στις διατάξεις του άρθρου 8, παρ. 1 της ΚΥΑ Η.Π.11014/03, διακρίνονται οι υποπεριπτώσεις:

Υποπερίπτωση 3.1: Αν η Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωροταξίας της Περιφέρειας έχει λάβει απόφαση να ακολουθηθεί η διαδικασία των άρθρων 6 και 7 της ΚΥΑ Η.Π.11014/03, ακολουθείται η διαδικασία που περιγράφηκε στην περίπτωση 2.

Υποπερίπτωση 3.2: Αν η Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωροταξίας της Περιφέρειας έχει λάβει απόφαση να ακολουθηθεί η διαδικασία του άρθρου 11 της ΚΥΑ Η.Π.11014/03 γίνονται τα ακόλουθα:

Σύμφωνα με τη διαδικασία που περιγράφεται στην παραπάνω ΚΥΑ, πρέπει να εκπονηθεί και να υποβληθεί Περιβαλλοντική Έκθεση. Το περιεχόμενο της Περιβαλλοντικής Έκθεσης θα καθορισθεί με Κοινή Υπουργική Απόφαση. Μέχρι τότε ισχύουν σχετικά οι μεταβατικές διατάξεις (άρθρο 14) της ΚΥΑ Η.Π.11014/03, σύμφωνα με τις οποίες το περιεχόμενο της Περιβαλλοντικής Έκθεσης ταυτίζεται με το περιεχόμενο της ΠΠΕ που περιγράφηκε στη Φάση 7 και έχει ήδη εκπονηθεί.

Άρα δεν απαιτείται πρόβλεψη επί πλέον χρόνου και ουσιαστικά οι Φάσεις 12 (ανάθεση Περιβαλλοντικής Έκθεσης σε γραφείο μελετών) και 13 (σύνταξη Περιβαλλοντική Έκθεσης) της υποπερίπτωσης αυτής παραλείπονται.

Φάση 14: Έκδοση Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων

Περιλαμβάνει τα παρακάτω βήματα:

- Υποβολή φακέλου Περιβαλλοντικής Έκθεσης (δηλαδή της Προμελέτης Περιβαλλοντικών επιπτώσεων) στην Υπηρεσία Περιβάλλοντος της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης.
- Διαβίβαση φακέλου Περιβαλλοντικής Έκθεσης στις συναρμόδιες Υπηρεσίες και φορείς για γνωμοδότηση.
- Έκδοση Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων από το Νομάρχη.
- Διαβίβαση της Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων στο Νομαρχιακό Συμβούλιο για τη δημοσιοποίησή της προς τους τοπικούς φορείς και τους πολίτες.
- Αποστολή απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων στη Διεύθυνση Περιβαλλοντικού Σχεδιασμού του ΥΠΕΧΩΔΕ.

*Εκτιμώμενη διάρκεια 14ης Φάσης : 1 έως 1,5 μήνας

Συνολική εκτιμώμενη διάρκεια Σταδίου III-B':

Για περίπτωση 1: 5 έως 7 μήνες

Για περίπτωση 2: 5 έως 7 μήνες

Για περίπτωση 3: 5 έως 7 μήνες ή 1 έως 1, 5 μήνες κατά περίπτωση

Σημείωση: Μετά την έκδοση της Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων γίνεται η ολοκλήρωση εκπόνησης της Προμελέτης.

Συνολική εκτιμώμενη διάρκεια Σταδίου III (Α' και Β'):

Για περίπτωση 1: 8,5 έως 12 μήνες

Για περίπτωση 2: 8,5 έως 12 μήνες

Για περίπτωση 3: 8,5 έως 12 μήνες ή 4,5 έως 6,5 μήνες κατά περίπτωση

Στάδιο IV: Απόκτηση Γης

Φάση 15: Διαδικασίες για την εξασφάλιση γηπέδου

Μετά την Έγκριση Περιβαλλοντικών Όρων γίνονται οι διαδικασίες απόκτησης γηπέδου, είτε με αγορά, είτε με απαλλοτρίωση.

*Εκτιμώμενη διάρκεια 15ης Φάσης : 7 έως 12 μήνες

Συνολική Εκτιμώμενη Διάρκεια Σταδίου IV: 7 έως 12 μήνες

Σημείωση: Ο παραπάνω χρόνος συνήθως δεν επηρεάζει την πρόοδο των επόμενων δράσεων και ως εκ τούτου δεν συνυπολογίζεται στους συνολικούς χρόνους που αναφέρονται παρακάτω.

Στάδιο V: Μελέτες Κατασκευαστικού Σχεδιασμού – Δημοπράτηση Έργου και Επιλογή Αναδόχου

Φάση 16: Επιλογή και πρόσληψη Τεχνικού Συμβούλου, όπου απαιτείται

Ο Τεχνικός Σύμβουλος θα υποστηρίξει την υπηρεσία στη δημοπράτηση και κατασκευή του έργου.

Η πρόσληψη Τεχνικού Συμβούλου γίνεται με σύμβαση παροχής υπηρεσιών στο πλαίσιο των διατάξεων του άρθρου 9 του Ν.3316/05 και με τις προϋποθέσεις του άρθρου 9 του Ν. 3316/05, όπως αυτό τροποποιήθηκε με το Ν. 3481/06.

*Εκτιμώμενη διάρκεια 16ης Φάσης: 6 έως 8 μήνες

Φάση 17: Έγκριση συστήματος υποβολής προσφοράς «μελέτη-κατασκευή»

Για την εφαρμογή του συστήματος υποβολής προσφοράς «μελέτη – κατασκευή», απαιτείται προηγούμενη απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, μετά από γνώμη του Συμβουλίου Κατασκευών της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Έργων του ΥΠΕΧΩΔΕ (Ν.3316/05).

*Εκτιμώμενη διάρκεια 17ης Φάσης : 1,5 έως 2 μήνες

Φάση 18: Σύνταξη, θεώρηση, έγκριση και παραλαβή των τευχών δημοπράτησης του έργου

Περιλαμβάνει τα παρακάτω βήματα:

- Σύνταξη των τευχών
- Θεώρηση /έγκριση και παραλαβή των τευχών.

*Εκτιμώμενη διάρκεια 18ης Φάσης : 1,5 έως 3 μήνες

Φάση 19: Προκήρυξη έργου – Υποβολή προσφορών

Περιλαμβάνει τα παρακάτω βήματα:

- Δημοσίευση Προκήρυξης
- Υποβολή προσφορών
- Υποβολή και εκδίκαση ενστάσεων

*Εκτιμώμενη διάρκεια 19ης Φάσης : 1 έως 2,5 μήνες

Φάση 20: Αξιολόγηση προσφορών – Επιλογή αναδόχου – Υπογραφή Σύμβασης

Περιλαμβάνει τα παρακάτω βήματα:

- Αποσφράγιση προσφορών - Άνοιγμα φακέλου δικαιολογητικών συμμετοχής
- Έλεγχος δικαιολογητικών συμμετοχής – Ανακοίνωση αποτελεσμάτων
- Υποβολή και Εκδίκαση ενστάσεων
- Αποσφράγιση – Άνοιγμα τεχνικών προσφορών
- Έλεγχος συμφωνίας με τεχνικές προδιαγραφές - Διαδικασία ενστάσεων
- Βαθμολόγηση τεχνικών προσφορών – Ανακοίνωση αποτελεσμάτων
- Υποβολή και Εκδίκαση ενστάσεων
- Αποσφράγιση – Άνοιγμα οικονομικών προσφορών - Ανακοίνωση του αποτελέσματος της δημοπρασίας
- Υποβολή και εκδίκαση ενστάσεων
- Έκδοση απόφασης κατακύρωσης διαγωνισμού
- Άσκηση ελέγχου νομιμότητας διαγωνισμού για έργα προϋπολογισμού άνω των 1.000.000€
- Υπογραφή της Σύμβασης.

*Εκτιμώμενη διάρκεια 20ης Φάσης : 6 έως 8 μήνες

Συνολική Εκτιμώμενη Διάρκεια Σταδίου V : 16 έως 23,5 μήνες

Να σημειωθεί εδώ ότι εάν αποφασιστεί η δημοπράτηση του έργου με το μειοδοτικό σύστημα, σύμφωνα με την εγκύκλιο 38/2005 του ΥΠΕΧΩΔΕ το Στάδιο «Μελέτες Κατασκευαστικού Σχεδιασμού» περιλαμβάνει την εκπόνηση της Οριστικής Μελέτης (με σχετική προκήρυξη στο πλαίσιο του Ν.3316/2005 εφόσον η Οριστική Μελέτη δεν έχει ανατεθεί μαζί με προηγούμενα στάδια μελετών) και μετά την έγκριση αυτής, ακολουθεί η σύνταξη και έγκριση των τευχών δημοπράτησης. Εν συνεχεία, και υπό την προϋπόθεση ότι το έργο έχει εξασφαλίσει επαρκείς πόρους, ακολουθεί η δημοπράτηση του έργου με μειοδοτικό σύστημα και το έργο ανατίθεται στον ανάδοχο που προσέφερε την χαμηλότερη οικονομική προσφορά, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.3263/2004 και του Ν.3481/2006 καθώς και τις σχετικές υπουργικές αποφάσεις και ερμηνευτικές εγκυκλίου.

Στάδιο VII: Μελέτες Εφαρμογής – Κατασκευή του Έργου – Θέση σε Λειτουργία

Φάση 21: Σύνταξη, θεώρηση, έγκριση και παραλαβή της μελέτης εφαρμογής

Μετά την υπογραφή της σύμβασης εκπονείται από τον ανάδοχο η μελέτη εφαρμογής του έργου, η οποία θεωρείται, εγκρίνεται και παραλαμβάνεται από τις αρμόδιες υπηρεσίες.

*Εκτιμώμενη διάρκεια 21ης Φάσης : 2 έως 3 μήνες

Φάση 22: Κατασκευή του έργου

Η κατασκευή του έργου διέπεται από τις διατάξεις του Ν.1418/84, όπως ισχύει, καθώς και τα εκτελεστικά αυτού Π.Δ. και εγκυκλίου.

*Εκτιμώμενη διάρκεια 22ης Φάσης :

Για ΧΥΤΑ 10 έως 12 μήνες

Για ΣΜΑ 6 έως 12 μήνες

Για εγκαταστάσεις επεξεργασίας 24 έως 36 μήνες

Φάση 23: Δοκιμαστική Λειτουργία έργου

*Εκτιμώμενη διάρκεια 23ης Φάσης :

Για ΧΥΤΑ 6 μήνες

Για ΣΜΑ 0 έως 3 μήνες

Για εγκαταστάσεις επεξεργασίας 6 έως 12 μήνες

Φάση 24: Προσωρινή Παραλαβή έργου

Γενικά, η προσωρινή παραλαβή του έργου διενεργείται μέσα σε έξι μήνες από τη βεβαιωμένη περάτωση των εργασιών, εφόσον υποβληθεί εμπρόθεσμα η τελική επιμέτρηση του έργου.

*Εκτιμώμενη διάρκεια 24ης Φάσης : 6 μήνες

Φάση 25: Χρόνος εγγύησης - Οριστική Παραλαβή έργου

Η περαίωση και παραλαβή του έργου διενεργούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 11 του Ν.1418/84, όπως ισχύει, και ειδικότερα με τα άρθρα 52, 53, 54 και 55 του ΠΔ 609/85.

Μετά τη βεβαιωμένη περάτωση των εργασιών ορίζεται χρόνος εγγύησης, γενικά 15 μήνες, εντός του οποίου ο ανάδοχος υποχρεούται να συντηρεί το έργο και να το διατηρεί σε καλή κατάσταση. Μέσα σε δυο μήνες από τη λήξη του χρόνου εγγύησης, διενεργείται η οριστική παραλαβή του έργου.

*Εκτιμώμενη διάρκεια 25ης Φάσης : 17 μήνες

Συνολική εκτιμώμενη διάρκεια Σταδίου VII :

Για ΧΥΤΑ 41 έως 44 μήνες

Για ΣΜΑ 31 έως 41 μήνες

Για εγκαταστάσεις επεξεργασίας 55 έως 74 μήνες

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Προκύπτει τελικά ότι, κατά κανόνα, ο συνολικός απαιτούμενος χρόνος για την ωρίμανση ενός έργου διαχείρισης απορριμμάτων (Στάδιο I έως και Στάδιο III) κυμαίνεται από 28 μήνες (κατ' ελάχιστον) έως 41 μήνες (το μέγιστο). Απαιτούνται δηλαδή κατά μέσο όρο περίπου 3 χρόνια.

Στη συνέχεια, για τη δημοπράτηση, την κατασκευή και την προσωρινή παραλαβή του έργου, απαιτούνται

- 40 έως 50 μήνες για ΧΥΤΑ
- 30 έως 47 μήνες για ΣΜΑ
- 54 έως 80 μήνες για εγκαταστάσεις επεξεργασίας

συνολικά δηλαδή μέχρι την ολοκλήρωση της κατασκευής απαιτούνται

- από 68 έως 91 μήνες (περίπου 6,5 χρόνια κατά μέσο όρο) για ΧΥΤΑ
- από 58 έως 88 μήνες (περίπου 6 χρόνια κατά μέσο όρο) για ΣΜΑ
- από 82 έως 121 μήνες (περίπου 8,5 χρόνια κατά μέσο όρο) για εγκαταστάσεις επεξεργασίας

Ο συνολικός χρόνος συμπεριλαμβανομένου του χρόνου εγγύησης και της οριστικής παραλαβής ανέρχεται κατά μέσο όρο στα

- 8 χρόνια για ΧΥΤΑ
- 7,5 χρόνια για ΣΜΑ
- 10 χρόνια για εγκαταστάσεις επεξεργασίας

Στο πλαίσιο των προσπάθειών που γίνονται για τον εκσυγχρονισμό και την εξυγίανση του συστήματος υλοποίησης των Δημοσίων Έργων, έχει διαπιστωθεί ότι πολλά από τα προβλήματα που παρουσιάζονται κατά την εκτέλεση των τεχνικών έργων οφείλονται στην ελλιπή προετοιμασία των έργων αυτών κατά την - προ της δημοπράτησης - φάση ωρίμανσής τους.

Ως φάση ωρίμανσης θεωρείται όλη η περίοδος προπαρασκευής του έργου, που καλύπτει χρονικά όλο το φάσμα σχεδιασμού, μελετών, ερευνών, αδειοδοτήσεων κλπ και αρχίζει από το γενικό προγραμματισμό για να καταλήξει στη διακήρυξη της δημοπρασίας.

Ειδικά για τα έργα διαχείρισης απορριμμάτων, σημαντικό λόγο καθυστέρησης αποτελούν αφενός η συνθετότητα των έργων και αφετέρου η σε μικρότερο ή μεγαλύτερο βαθμό έλλειψη πληροφόρησης των αρμόδιων φορέων σχετικά με το νομοθετικό πλαίσιο, το οποίο θέτει σύνθετες διαδικασίες και απαιτεί την ανάγκη ολοκληρωμένης διαχείρισης των στερεών αποβλήτων.

Με στόχο την υποστήριξη όσων ασχολούνται με το σχεδιασμό, την εκτέλεση, την παρακολούθηση υλοποίησης και τη διαχείριση έργων διαχείρισης απορριμμάτων, ώστε να αποφεύγονται σημαντικές χρονικές καθυστερήσεις που παρατηρούνται κατά τις φάσεις δημοπράτησης, κατασκευής και λειτουργίας των έργων και οι οποίες συχνά οφείλονται σε ελλιπή προετοιμασία αυτών, εκδόθηκε η Α' έκδοση του παρόντος Οδηγού, τον Οκτώβριο του 2000.

Οι αλλαγές που έγιναν από το 2000 μέχρι τώρα στο νομοθετικό πλαίσιο που αφορά τη διαχείριση των στερεών αποβλήτων, τις διαδικασίες για την περιβαλλοντική αδειοδότηση των έργων και δραστηριοτήτων, καθώς και την εκπόνηση των μελετών και την υλοποίηση των έργων, επέβαλαν την Β' αναθεωρημένη έκδοση του παρόντος Οδηγού.

Με την παρούσα, όπως και την προηγούμενη έκδοση του οδηγού, επιχειρείται η λεπτομερής περιγραφή των διαδικασιών προετοιμασίας, αλλά και των λοιπών ενεργειών που απαιτούνται μέχρι την απρόσκοπτη έναρξη λειτουργίας ολοκληρωμένων έργων διαχείρισης απορριμμάτων, σε συσχέτιση με τους αντίστοιχους αρμόδιους για κάθε ενέργεια φορείς και τη σχετική Νομοθεσία που ρυθμίζει τις διαδικασίες αυτές.

Σημειώνεται ότι πρόσφατα εκδόθηκε η ΚΥΑ οικ. 107017/06, η οποία προβλέπει την διενέργεια Στρατηγικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης (ΣΠΕ) πριν από την έγκριση των Περιφερειακών Σχεδίων Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (ΠΕΣΔΑ). Η υποχρέωση για διενέργεια ΣΠΕ ισχύει αναδρομικά και για σχέδια των οποίων η πρώτη τυπική προπαρασκευαστική πράξη είναι μεταγενέστερη της 21ης Ιουλίου 2004. Δεδομένου ότι η εν λόγω ΚΥΑ δεν έχει ακόμη εφαρμοσθεί στην πράξη και δεν έχουν εκδοθεί οι αναγκαίες ερμηνευτικές εγκύκλιοι, η προβλεπόμενη διαδικασία δεν περιγράφεται στην παρούσα έκδοση του Οδηγού και οι διάρκειά της δεν περιλαμβάνεται στους προβλεπόμενους χρόνους.

Γενικές Αρχές Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων

Η υποχρέωση για ορθή διαχείριση των στερεών αποβλήτων απορρέει από την ανάγκη για προστασία του περιβάλλοντος και της δημόσιας υγείας, σε εκτέλεση της συνταγματικής επιταγής του άρθρου 24.

Σύμφωνα με το Ν.1650/86 «Για την προστασία του περιβάλλοντος», η διαχείριση των στερεών αποβλήτων πρέπει να γίνεται με τρόπο ώστε:

- να μη δημιουργούνται κίνδυνοι για την υγεία και το περιβάλλον και οχλήσεις από θόρυβο και δυσοσμίες
- να μην προκαλείται υποβάθμιση στο φυσικό περιβάλλον και σε χώρους που παρουσιάζουν ιδιαίτερο οικολογικό, πολιτιστικό και αισθητικό ενδιαφέρον
- να εξοικονομούνται πρώτες ύλες και να μπορεί να γίνει η μεγαλύτερη δυνατή επαναχρησιμοποίησή τους.

Η Κοινοτική Στρατηγική για τη διαχείριση των αποβλήτων, όπως αυτή εκφράζεται σε σχετικά κείμενα αποφάσεων και οδηγιών, βασίζεται στην αρχή ότι τα απόβλητα δεν αποτελούν μόνο πηγή ρύπανσης, αλλά και δευτερογενή πηγή πρώτων υλών. Η εν λόγω στρατηγική αποσκοπεί στην επίτευξη των εξής τριών στόχων:

1. Πρόληψη της δημιουργίας αποβλήτων
2. Ανακύκλωση και επαναχρησιμοποίηση των αποβλήτων
3. Ακίνδυνη διάθεση των αποβλήτων που δεν μπορούν να ανακυκλωθούν ή να επαναχρησιμοποιηθούν.

Στην Ελληνική Νομοθεσία, οι αρχές και οι στόχοι της πολιτικής διαχείρισης των στερεών αποβλήτων καθορίζονται στην ΚΥΑ 50910/03 «Μέτρα και Όροι για τη Διαχείριση των Στερεών Αποβλήτων. Εθνικός και Περιφερειακός Σχεδιασμός Διαχείρισης», η οποία εκδόθηκε σε αντικατάσταση των προηγούμενων ΚΥΑ 69728/96 «Μέτρα και όροι για τη διαχείριση των στερεών αποβλήτων», ΚΥΑ 113944/97 «Εθνικός Σχεδιασμός διαχείρισης στερεών αποβλήτων (Γενικές Κατευθύνσεις διαχείρισης των στερεών αποβλήτων)» και ΚΥΑ 14312/00 «Συμπλήρωση και εξειδίκευση της 113944/97», με στόχο την εφαρμογή των διατάξεων του Ν.1650/86 αλλά και την πλήρη εναρμόνιση με την Κοινοτική Νομοθεσία. Σύμφωνα με την εν λόγω ΚΥΑ, η διαχείριση των στερεών αποβλήτων πρέπει να διέπεται από τις ακόλουθες αρχές:

- A. Την αρχή της προφύλαξης και της πρόληψης δημιουργίας αποβλήτων, σύμφωνα με την οποία επιδιώκεται ο περιορισμός του συνολικού όγκου των αποβλήτων και η μείωση των επιβλαβών συνεπειών για την υγεία και το περιβάλλον, μέσω της επαναχρησιμοποίησης, της ανάκτησης υλικών και την ανακύκλωσης, καθώς και της ανάκτησης ενέργειας χωρίς ρύπανση του περιβάλλοντος, ώστε να μειώνεται η ποσότητα των αποβλήτων προς τελική διάθεση, λαμβάνοντας υπόψη το οικονομικό και κοινωνικό κόστος
- B. Την αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει», με έμφαση στην ευθύνη του παραγωγού των αποβλήτων

Γ. Την αρχή της εγγύτητας, σύμφωνα με την οποία επιδιώκεται τα απόβλητα, κατά το δυνατόν, να οδηγούνται σε μια από τις πλησιέστερες εγκεκριμένες εγκαταστάσεις επεξεργασίας ή /και διάθεσης, εφόσον αυτό είναι περιβαλλοντικά αποδεκτό και οικονομικά εφικτό

Δ. Την αρχή της επανόρθωσης των ζημιών στο περιβάλλον.

Για την επίτευξη των στόχων και την υλοποίηση των αρχών που αναφέρονται παραπάνω, οι αρμόδιες αρχές καταρτίζουν Εθνικά και Περιφερειακά Σχέδια Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων.

Το Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων προσδιορίζει τις γενικές κατευθύνσεις για τη διαχείριση των στερεών αποβλήτων στο σύνολο της χώρας και υποδεικνύει τα κατάλληλα μέτρα που προωθούν συνδυασμένα:

A) Την πρόληψη ή και τη μείωση της παραγωγής και της βλαπτικότητας των αποβλήτων

B) Την αξιοποίηση των αποβλήτων με ανακύκλωση, επαναχρησιμοποίηση ή ανάκτηση ή οποιαδήποτε άλλη διαδικασία που έχει ως στόχο την παραγωγή δευτερογενών πρώτων υλών ή προϊόντων

Γ) την περιβαλλοντικά ασφαλή διαχείριση των αποβλήτων με τον καθορισμό τεχνικών προδιαγραφών για την εκπόνηση των μελετών οργάνωσης και λειτουργίας τόσο των συστημάτων συλλογής και μεταφοράς όσο και των εγκαταστάσεων προσωρινής αποθήκευσης, μεταφόρτωσης, διάθεσης και αξιοποίησης

Δ) Την χρησιμοποίηση των αποβλήτων ως πηγής ενέργειας

E) Την περιβαλλοντικά αποδεκτή και ασφαλή διάθεση των αποβλήτων που δεν υπόκεινται σε διεργασίες αξιοποίησης, καθώς και των υπολειμμάτων της επεξεργασίας των αποβλήτων, με στόχο την αειφορία

ΣΤ) Την ενθάρρυνση της ορθολογικής οργάνωσης και της ολοκληρωμένης διαχείρισης των αποβλήτων

Z) Τη δημιουργία εθνικού δικτύου εγκαταστάσεων διάθεσης αποβλήτων, λαμβάνοντας υπόψη τις καλύτερες διαθέσιμες τεχνολογίες που δεν συνεπάγονται υπερβολικό κόστος, καθώς και τις γεωγραφικές συνθήκες ή την ανάγκη ειδικών εγκαταστάσεων για ορισμένες κατηγορίες αποβλήτων.

H) Την κατάρτιση εθνικής στατιστικής αποβλήτων, ώστε με τη συνολική καταγραφή των ποσοτήτων των αποβλήτων να διασφαλίζεται η μεγιστοποίηση της αξιοποίησης των αποβλήτων και η ασφαλής διάθεσή τους.

Το Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων περιγράφεται αναλυτικά στο Παράρτημα II της ΚΥΑ 50910/03 και εγκρίθηκε με την υπογραφή της εν λόγω απόφασης.

Παράλληλα, για την ορθολογική αντιμετώπιση του προβλήματος διαχείρισης στερεών αποβλήτων απαιτείται σχεδιασμός σε περιφερειακό επίπεδο, στον οποίο εξετάζονται κατά προτεραιότητα η πρόληψη ή/και μείωση των αποβλήτων, η αξιοποίηση και τέλος η περιβαλλοντικά αποδεκτή διάθεση.

Ο παρών οδηγός αφορά τη διαχείριση εκείνης της κατηγορίας των μη επικίνδυνων στερεών αποβλήτων που λέγονται αστικά απόβλητα ή απορρίμματα και τα οποία στην ΚΥΑ 50910/03 ορίζονται ως «τα οικιακά απόβλητα, καθώς και άλλα απόβλητα που λόγω της φύσης ή της σύνθεσης προσομοιάζουν με τα οικιακά, όπως τα δημοτικά απόβλητα». Τα δημοτικά απόβλητα αναφέρονται στο Παράρτημα I Α του άρθρου 17 της ΚΥΑ 50910/03 με ονοματολογία αναφοράς 20 και περιγράφονται ως «τα οικιακά απόβλητα και παρόμοια απόβλητα από εμπορικές δραστηριότητες, βιομηχανίες και ιδρύματα, περιλαμβανομένων μερών χωριστά συλλεγέντων»

Κατηγοριοποίηση Έργων – Αρχές Σχεδιασμού

Οι εγκαταστάσεις διαχείρισης μη επικίνδυνων στερεών αποβλήτων ανήκουν στην Ομάδα 4 – Συστήματα Υποδομών, κατηγορίες Α1, Α2 και Β3 της ΚΥΑ 15393/02 και περιλαμβάνουν γενικά:

1. Εγκαταστάσεις μεταφόρτωσης

- Σταθμοί με πάγιες κτιριακές εγκαταστάσεις και εξοπλισμό μεταφόρτωσης
- Σταθμοί με κινητό εξοπλισμό μεταφόρτωσης

2. Εγκαταστάσεις επεξεργασίας/αξιοποίησης στερεών αποβλήτων

- Κέντρα διαλογής ανακυκλώσιμων υλικών
- Εγκαταστάσεις μηχανικής επεξεργασίας
- Εγκαταστάσεις βιολογικής επεξεργασίας
- Εγκαταστάσεις θερμικής επεξεργασίας
- Συνδυασμό των παραπάνω

3. Εγκαταστάσεις διάθεσης

- Χώροι Υγειονομικής Ταφής μη επικίνδυνων στερεών Αποβλήτων

Σχετικά με τις τεχνικές προδιαγραφές για το σχεδιασμό και λειτουργία των παραπάνω εγκαταστάσεων, θα εκδοθεί Κοινή Υπουργική Απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και ΠΕΧΩΔΕ. Μέχρι την έκδοσή της, οι εν λόγω τεχνικές προδιαγραφές καθορίζονται στην ΚΥΑ 114218/97 «Κατάρτιση πλαισίου προδιαγραφών και γενικών προγραμμάτων διαχείρισης στερεών αποβλήτων».

Όσον αφορά τους Χώρους Υγειονομικής Ταφής Αποβλήτων, προδιαγραφές σχετικά με την κατασκευή και τη λειτουργία τους προβλέπονται επίσης στην ΚΥΑ Η.Π.29407/02 «Μέτρα και όροι για την υγειονομική ταφή των αποβλήτων». Από τις απαιτήσεις της παραπάνω ΚΥΑ υπάρχει η δυνατότητα εξαίρεσης κάποιων περιπτώσεων ΧΥΤΑ που εξυπηρετούν νησιά ή απομονωμένους οικισμούς, σύμφωνα με τα αναγραφόμενα στο άρθρο 3 παρ. 4 αυτής.

Συγκεκριμένα, οι προδιαγραφές της παραπάνω ΚΥΑ δεν εφαρμόζονται εν μέρει ή στο σύνολό τους στις εξής περιπτώσεις:

- Για ΧΥΤΑ μη επικινδύνων ή αδρανών αποβλήτων με συνολική χωρητικότητα 15.000 τόνων το πολύ ή με ετήσια ικανότητα απορρόφησης 1.000 τόνων το πολύ, που εξυπηρετούν νησιά, όταν πρόκειται για το μόνο ΧΥΤΑ στο νησί και όταν ο εν λόγω ΧΥΤΑ προορίζεται αποκλειστικά και μόνο για τη διάθεση αποβλήτων που παράγονται στο νησί αυτό. Αφού χρησιμοποιηθεί όλη η χωρητικότητα αυτού του χώρου, οποιοσδήποτε νέος ΧΥΤΑ στο νησί πρέπει να πληροί τις απαιτήσεις της παραπάνω απόφασης
- Για ΧΥΤΑ μη επικινδύνων ή αδρανών αποβλήτων σε απομονωμένους οικισμούς, εάν ο ΧΥΤΑ προορίζεται για τη διάθεση αποβλήτων που παράγονται μόνο από αυτόν τον απομονωμένο οικισμό.

Σε ό,τι αφορά τις τεχνικές προδιαγραφές για το σχεδιασμό και λειτουργία των ΧΥΤΑ στις εξαιρούμενες περιοχές, έχει εκδοθεί και ισχύει η ΚΥΑ Η.Π. 4641/06 «Καθορισμός τεχνικών προδιαγραφών μικρών ΧΥΤΑ σε νησιά και απομονωμένους οικισμούς κατ' εφαρμογή του άρθρου 3 (παρ.4) σε συνδυασμό με το άρθρο 20 (Παρ.Ι) της υπ' αριθμ.29407/02 ΚΥΑ».

Αρμοδιότητες φορέων σε θέματα διαχείρισης στερεών αποβλήτων

Σύμφωνα με το Ν.1650/86 (άρθρο 12 "Στερεά απόβλητα"), υπόχρεοι φορείς για τη διαχείριση των στερεών αποβλήτων είναι οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ), που έχουν όμως το δικαίωμα να μη δέχονται τη διαχείριση στερεών αποβλήτων που λόγω της "σύνθεσης, του είδους ή της ποιότητας και της ποσότητάς τους δεν είναι δυνατόν να διατεθούν μαζί με τα οικιακά". Στην περίπτωση αυτή υπόχρεοι διαχείρισης είναι τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα από τις δραστηριότητες των οποίων προέρχονται τα απόβλητα, ή τρίτα πρόσωπα στα οποία μπορεί να ανατεθεί η εκτέλεση των σχετικών εργασιών και στις δύο όμως περιπτώσεις ύστερα από άδεια του οικείου Νομάρχη. Οι όροι, οι προϋποθέσεις και η διαδικασία χορήγησης της άδειας αυτής καθορίζονται στο Άρθρο 8 της ΚΥΑ 50910'03.

Η ΚΥΑ 50910/03, στο άρθρο 7, ορίζει πιο αναλυτικά τους υπόχρεους φορείς διαχείρισης των στερεών αποβλήτων. Συγκεκριμένα:

1. Προσωρινή αποθήκευση σε κάδους προ της συλλογής

- Για τα **αστικά απόβλητα** υπόχρεοι φορείς για την προσωρινή αποθήκευση προ της συλλογής είναι οι παραγωγοί των αποβλήτων. Η αποθήκευση γίνεται σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες υγειονομικές διατάξεις, τις σχετικές διατάξεις του Γενικού Οικοδομικού Κανονισμού και τους κανονισμούς καθαριότητας του Δήμου ή της Κοινότητας. Ο Δήμος ή η Κοινότητα έχει την ευθύνη της οργάνωσης των μέσων προσωρινής αποθήκευσης και επιβαρύνεται με τις δαπάνες γι' αυτά.
- Για τα **υπόλοιπα απόβλητα** που δεν είναι αστικά, αποκλειστικά υπεύθυνος για την προσωρινή αποθήκευση προ της συλλογής είναι ο υπεύθυνος του χώρου από όπου παράγονται τα απόβλητα. Και σε αυτή την περίπτωση, η αποθήκευση γίνεται σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες υγειονομικές διατάξεις, τις σχετικές διατάξεις του Γενικού Οικοδομικού Κανονισμού και τους κανονισμούς καθαριότητας του Δήμου ή της Κοινότητας.

2. Συλλογή και μεταφορά:

- Για τα **αστικά απόβλητα**, υπόχρεος φορέας είναι ο οικείος ΟΤΑ Α' βαθμού
- Για **στερεά απόβλητα** μη αστικά, υπόχρεοι φορείς είναι:
  - ◆ ο οικείος ΟΤΑ Α' βαθμού
  - ◆ ο κύριος, νομέας ή κάτοχος του χώρου από όπου προέρχονται τα απόβλητα.

Η τελευταία περίπτωση ισχύει όταν οι ΟΤΑ Α' βαθμού δεν αποδέχονται αυτής της μορφής τα απόβλητα για τα οποία λόγω της σύνθεσης, του είδους ή της ποιότητας και της ποσότητάς τους ή επειδή παράγονται σε χώρους απρόσιτους και απομακρυσμένους δεν είναι εφικτό να πραγματοποιηθούν οι εργασίες συλλογής και μεταφοράς με τις υπάρχουσες δυνατότητες. Σε αυτές τις περιπτώσεις, η συλλογή και μεταφορά γίνονται με ευθύνη και δαπάνες του κυρίου ή του κατόχου με οποιαδήποτε σχέση του χώρου από όπου προέρχονται τα απόβλητα, με βάση τις εκάστοτε ισχύουσες υγειονομικές διατάξεις και τους κανονισμούς καθαριότητας των οικείων Δήμων και Κοινοτήτων.

3. Λοιπές εργασίες (**προσωρινή αποθήκευση μετά τη συλλογή, μεταφόρτωση, αξιοποίηση και διάθεση**):

- Για τα **αστικά απόβλητα**, υπόχρεος φορέας είναι ο Φορέας Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (ΦοΔΣΑ).
- Για **στερεά απόβλητα μη αστικά**, υπόχρεοι φορείς είναι:
  - ♦ ο ΦοΔΣΑ
  - ♦ ο κύριος, νομέας ή κάτοχος του χώρου από όπου προέρχονται τα απόβλητα.

Η τελευταία περίπτωση ισχύει όταν ο ΦοΔΣΑ δεν αποδέχεται αυτής της μορφής τα απόβλητα για τα οποία λόγω της σύνθεσης, του είδους ή της ποιότητας και της ποσότητάς τους δεν είναι εφικτό να πραγματοποιηθούν οι εργασίες διαχείρισης με τις υπάρχουσες δυνατότητες. Σε αυτές τις περιπτώσεις, η διαχείρισή τους γίνεται με ευθύνη και δαπάνη του κυρίου ή του κατόχου με οποιαδήποτε σχέση του χώρου από όπου προέρχονται τα απόβλητα.

4. **Προσωρινή αποθήκευση των αστικών αποβλήτων στα λιμάνια:**

- ♦ Υπόχρεος φορέας είναι ο φορέας διαχείρισης κάθε λιμανιού

5. **Συλλογή στα λιμάνια των αστικών αποβλήτων που προέρχονται από πλοία και πλωτές εγκαταστάσεις:**

Γίνεται από:

- ♦ το φορέα διαχείρισης του Λιμένα (Οργανισμό Λιμένα, Νομαρχιακό Λιμενικό Ταμείο, Δημοτικό Λιμενικό Ταμείο, Διαδημοτικό Λιμενικό Ταμείο, Λιμενικό Ταμείο)
- ♦ το ΦοΔΣΑ, αν ο φορέας διαχείρισης του Λιμένα δεν έχει τα μέσα.

6. **Συλλογή, μεταφορά και προσωρινή αποθήκευση των αστικών αποβλήτων από οδούς:**

- Για **οδούς εντός και εκτός του ρυμοτομικού σχεδίου**, υπόχρεοι φορείς είναι οι οικείοι ΟΤΑ Α' βαθμού.
- Για αυτοκινητόδρομους υπόχρεος φορέας είναι το Ταμείο Εθνικής Οδοποιίας (ΤΕΟ).

Οι φορείς που αναφέρονται στις προηγούμενες παραγράφους μπορούν να αναθέτουν τη διαχείριση των στερεών αποβλήτων σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις της Νομοθεσίας.

Οι **φορείς σχεδιασμού** της διαχείρισης των στερεών αποβλήτων, καθορίζονται στο άρθρο 6 της ΚΥΑ 50910/03. Σύμφωνα με την παραπάνω διάταξη, αρμόδιος φορέας για το σχεδιασμό της διαχείρισης των στερεών αποβλήτων μιας περιοχής είναι η οικεία Περιφέρεια. Σε περίπτωση που ο σχεδιασμός διαχείρισης στερεών αποβλήτων περιλαμβάνει διαχειριστικές ενότητες που ανήκουν σε περισσότερες της μιας Περιφέρειες, ο σχεδιασμός γίνεται μετά από συνεργασία των εμπλεκόμενων Περιφερειών.

Η μελέτη του Περιφερειακού Σχεδιασμού της διαχείρισης των στερεών αποβλήτων εκπονείται από την Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωροταξίας (ΔΙ.ΠΕ.ΧΩ.) της Περιφέρειας ή από γραφείο μελετών με

Αναθέτουσα Αρχή την Περιφέρεια.

Για τις εργασίες διαχείρισης στερεών αποβλήτων απαιτείται **έγκριση περιβαλλοντικών όρων** σύμφωνα με το άρθρο 8 της ΚΥΑ 50910/03 και όπως προβλέπεται στα άρθρα 1, 2 και 3 του Ν. 3010/02.

Η έγκριση περιβαλλοντικών όρων απαιτείται για εργασίες:

- Διάθεσης
- Αξιοποίησης
- Μεταφόρτωσης
- Προσωρινής αποθήκευσης μετά τη συλλογή.

Η έγκριση περιβαλλοντικών όρων χορηγείται ως εξής:

- Για τις εγκαταστάσεις που ανήκουν στην Υποκατηγορία Ι της Α' κατηγορίας έργων και δραστηριοτήτων σύμφωνα με την κατάταξη της ΚΥΑ 15393/02, δηλαδή για τις παρακάτω περιπτώσεις:
  - εγκαταστάσεις επεξεργασίας και διάθεσης μη επικινδύνων στερεών αποβλήτων με θερμική ή χημική επεξεργασία
  - ΧΥΤΑ για ισοδύναμο πληθυσμό ίσο ή μεγαλύτερο από 200.000
  - Μεμονωμένες εγκαταστάσεις παρασκευής εδαφοβελτιωτικών ή/και παραγωγής βιοαερίου ή/και παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας για ισοδύναμο πληθυσμό ίσο ή μεγαλύτερο από 200.000

η έγκριση Περιβαλλοντικών Όρων χορηγείται με κοινή Απόφαση:

- του Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ
  - του Υπουργού Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης
  - του Υπουργού Υγείας
  - του Υπουργού Γεωργίας αν από το έργο επέρχονται επιπτώσεις σε δασικές εκτάσεις ή σε γεωργική γη υψηλής παραγωγικότητας και
  - του Υπουργού Ανάπτυξης αν το έργο περιλαμβάνει παραγωγή ενέργειας.
- Για τις εγκαταστάσεις που ανήκουν στην Υποκατηγορία ΙΙ της Α' κατηγορίας έργων και δραστηριοτήτων σύμφωνα με την κατάταξη της ΚΥΑ Η.Π. 15393/02, δηλαδή για τις παρακάτω περιπτώσεις:
    - ΧΥΤΑ για ισοδύναμο πληθυσμό μικρότερο από 200.000
    - Μεμονωμένες εγκαταστάσεις παρασκευής εδαφοβελτιωτικών ή/και παραγωγής βιοαερίου ή/και παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας για ισοδύναμο πληθυσμό μικρότερο από 200.000

- μεμονωμένες εγκαταστάσεις μηχανικής διαλογής για ισοδύναμο πληθυσμό ίσο ή μεγαλύτερο των 30.000
- σταθμούς μεταφόρτωσης για ισοδύναμο πληθυσμό ίσο ή μεγαλύτερο των 30.000

εξαιρουμένων όσων εμπίπτουν στις διατάξεις του άρθρου 5, παρ. 1 της ΚΥΑ Η.Π.11014/03,

η έγκριση Περιβαλλοντικών Όρων χορηγείται με Απόφαση:

- του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας

➤ Για τις εγκαταστάσεις που ανήκουν στη Β' κατηγορία έργων και δραστηριοτήτων σύμφωνα με την κατάταξη της ΚΥΑ Η.Π. 15393/02, δηλαδή για:

- μεμονωμένες εγκαταστάσεις μηχανικής διαλογής για ισοδύναμο πληθυσμό κάτω των 30.000
- σταθμούς μεταφόρτωσης για ισοδύναμο πληθυσμό κάτω των 30.000

καθώς και για

- εγκαταστάσεις προσωρινής αποθήκευσης μετά τη συλλογή

εξαιρουμένων όσων εμπίπτουν στις διατάξεις του άρθρου 8, παρ. 1 της ΚΥΑ Η.Π.11014/03,

η έγκριση Περιβαλλοντικών Όρων χορηγείται με απόφαση :

- τού Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας

ή

- του Νομάρχη

ανάλογα με την αξιολόγηση που διενεργεί η Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωροταξίας της Περιφέρειας κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 9 της ΚΥΑ 11014/03.

Σύμφωνα με το άρθρο 8 της ΚΥΑ 50910/03, για όλες τις εργασίες διαχείρισης των στερεών αποβλήτων απαιτείται η χορήγηση σχετικής **άδειας**. Συγκεκριμένα:

- Για τη **συλλογή και μεταφορά** των αποβλήτων απαιτείται άδεια που χορηγείται από τον οικείο **Νομάρχη**, μετά από κοινή εισήγηση των υπηρεσιών Περιβάλλοντος και Υγιεινής του Νομού. Σε περίπτωση που η συλλογή και μεταφορά των αποβλήτων γίνεται σε περισσότερους του ενός ΟΤΑ που ανήκουν σε διαφορετικούς νομούς της ίδιας Περιφέρειας, η σχετική άδεια χορηγείται από το **Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας** μετά από εισήγηση της υπηρεσίας Περιβάλλοντος της Περιφέρειας. Αν οι παραπάνω ΟΤΑ ανήκουν σε περισσότερες της μιας Περιφέρειες, οι σχετικές άδειες χορηγούνται από τους **Γενικούς Γραμματείς των οικείων Περιφερειών**. Για τη χορήγηση της άδειας απαιτείται η υποβολή αίτησης από το φορέα που κάνει τη συλλογή και μεταφορά, η οποία συνοδεύεται από μελέτη οργάνωσης και λειτουργίας του συστήματος συλλογής και μεταφοράς. Η μελέτη πρέπει να είναι συμβατή με τις σχετικές κατευθύνσεις του Περιφερειακού Σχεδίου Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων. Οι

τεχνικές προδιαγραφές με βάση τις οποίες πρέπει να εκπονείται θα καθορισθούν με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και ΠΕΧΩΔΕ. Μέχρι την έκδοση της εν λόγω απόφασης εφαρμόζονται οι προδιαγραφές της ΚΥΑ 114218/97.

- Για τις εργασίες **διάθεσης, αξιοποίησης, μεταφόρτωσης και προσωρινής αποθήκευσης μετά τη συλλογή** των στερεών αποβλήτων απαιτείται άδεια, η οποία χορηγείται από τον οικείο **Νομόρχη**, ύστερα από κοινή εισήγηση των υπηρεσιών Περιβάλλοντος και Υγιεινής του Νομού. Για τη χορήγησή της απαιτείται μελέτη οργάνωσης και λειτουργίας της αντίστοιχης εγκατάστασης. Η μελέτη πρέπει να είναι συμβατή με τις σχετικές κατευθύνσεις του Περιφερειακού Σχεδίου Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων και τους εγκεκριμένους περιβαλλοντικούς όρους της εγκατάστασης. Οι τεχνικές προδιαγραφές με βάση τις οποίες πρέπει να εκπονείται θα καθορισθούν με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και ΠΕΧΩΔΕ. Μέχρι την έκδοση της εν λόγω απόφασης εφαρμόζονται οι προδιαγραφές της ΚΥΑ 114218/97. Πριν από την έναρξη λειτουργίας της εγκατάστασης πραγματοποιείται μακροσκοπικός έλεγχος από τις αρμόδιες υπηρεσίες Περιβάλλοντος και Υγιεινής του Νομού, για να διαπιστωθεί αν πληρούνται οι όροι της σχετικής άδειας και αν ο φορέας έχει την κατάλληλη στελέχωση. Η άδεια διάθεσης, αξιοποίησης, μεταφόρτωσης ή προσωρινής αποθήκευσης ισχύει για 5 χρόνια από τη χορήγησή της.

Κατά τη διάρκεια της λειτουργίας των εγκαταστάσεων διαχείρισης των αποβλήτων, διενεργούνται **έλεγχοι τήρησης περιβαλλοντικών όρων**.

Διενεργούνται επίσης **έλεγχοι τήρησης των όρων των αδειών** που αναφέρονται παραπάνω. Οι έλεγχοι αυτοί γίνονται από την υπηρεσία που χορήγησε την άδεια, είναι τακτικοί ή έκτακτοι και συνεχίζονται και μετά το τέλος λειτουργίας της εγκατάστασης αξιοποίησης ή του χώρου διάθεσης, κατά τη διάρκεια της περιόδου μεταφροντίδας.

Επίσης, κατά τη λειτουργία της εγκατάστασης διάθεσης, αξιοποίησης, μεταφόρτωσης ή προσωρινής αποθήκευσης, ο **υπόχρεος φορέας** υποχρεούται να τηρεί στοιχεία τα οποία να διαβιβάζει ετησίως υπό μορφή απολογιστικής έκθεσης στη **Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωροταξίας της Περιφέρειας**, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο άρθρο 12 της ΚΥΑ 50910/03.

Οι **Γενικοί Γραμματείς των Περιφερειών** τέλος, σύμφωνα με το άρθρο 13 της ΚΥΑ 50910/03, διαβιβάζουν ετησίως έκθεση προς το **ΥΠΕΧΩΔΕ**, στην οποία αναφέρονται:

- Ο αριθμός των αδειών που χορηγήθηκαν για εγκαταστάσεις διαχείρισης στερεών αποβλήτων
- Ο αριθμός των μη χορηγηθέντων ή ανακληθεισών αδειών και οι λόγοι μη χορήγησης ή ανάκλησής τους
- Συνοπτική αποτίμηση των κανόνων και συνθηκών λειτουργίας των εγκαταστάσεων της Περιφέρειας, καθώς και τυχόν προβλημάτων που παρατηρήθηκαν, σύμφωνα με τα στοιχεία που συλλέγονται από τις επί μέρους εγκαταστάσεις μέσω των απολογιστικών εκθέσεων που αναφέρονται παραπάνω.

Τέλος, σύμφωνα με το άρθρο 13 παρ. 3 της ΚΥΑ 50910/03 και την Εγκύκλιο οικ.103731/1278/5-5-2004 (Ορθή επανάληψη 13-5-2004) του ΥΠΕΧΩΔΕ, όσοι εκτελούν τις αναφερόμενες στις πιο πάνω παραγράφους εργασίες - είτε πρόκειται για νέα είτε για υφιστάμενη δραστηριότητα - πρέπει να είναι καταχωρημένοι σε Μητρώο που τηρείται στην αρμόδια υπηρεσία περιβάλλοντος (Τμήμα Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων) του ΥΠΕΧΩΔΕ.

3

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ ΡΟΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

Οι διαδικασίες για την ωρίμανση, κατασκευή και θέση σε λειτουργία των έργων διαχείρισης απορριμμάτων υλοποιούνται σε πέντε Στάδια:

Στάδιο I: Προγραμματισμός και Προετοιμασία Έργου – Περιφερειακός Σχεδιασμός Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων

Στάδιο II: Λειτουργικός Σχεδιασμός Έργου – Προκαταρκτική Περιβαλλοντική Εκτίμηση και αξιολόγηση (Π.Π.Ε.Α.)

Στάδιο III: Γενική Διάταξη Έργων

Στάδιο IV: Απόκτηση γης

Στάδιο V : Μελέτες κατασκευαστικού σχεδιασμού - Δημοπράτηση έργου και επιλογή αναδόχου

Στάδιο VI: Μελέτες Εφαρμογής – Κατασκευή και θέση σε λειτουργία του έργου

Στο **Διάγραμμα 3.1** απεικονίζεται το συνολικό Διάγραμμα Ροής Δραστηριοτήτων για όλα τα Στάδια. Για τις κυριότερες ενέργειες γίνεται αναφορά στους εμπλεκόμενους φορείς, ενώ για τις διαδικασίες που απαιτούνται εγκρίσεις από Αρχές πέραν των υπευθύνων για την υλοποίηση της δραστηριότητας φορέων, γίνεται αναφορά στις αρχές αυτές. Κάθε Στάδιο παρίσταται στο Διάγραμμα με ιδιαίτερο χρώμα για άμεση αναγνώριση.

Στα επόμενα Διαγράμματα παρέχεται μια πιο λεπτομερής απεικόνιση των δραστηριοτήτων για κάθε ένα από τα έξι διακριτά Στάδια. Σε κάθε δραστηριότητα αντιστοιχίζεται ο φορέας ο οποίος την πραγματοποιεί. Πιο συγκεκριμένα:

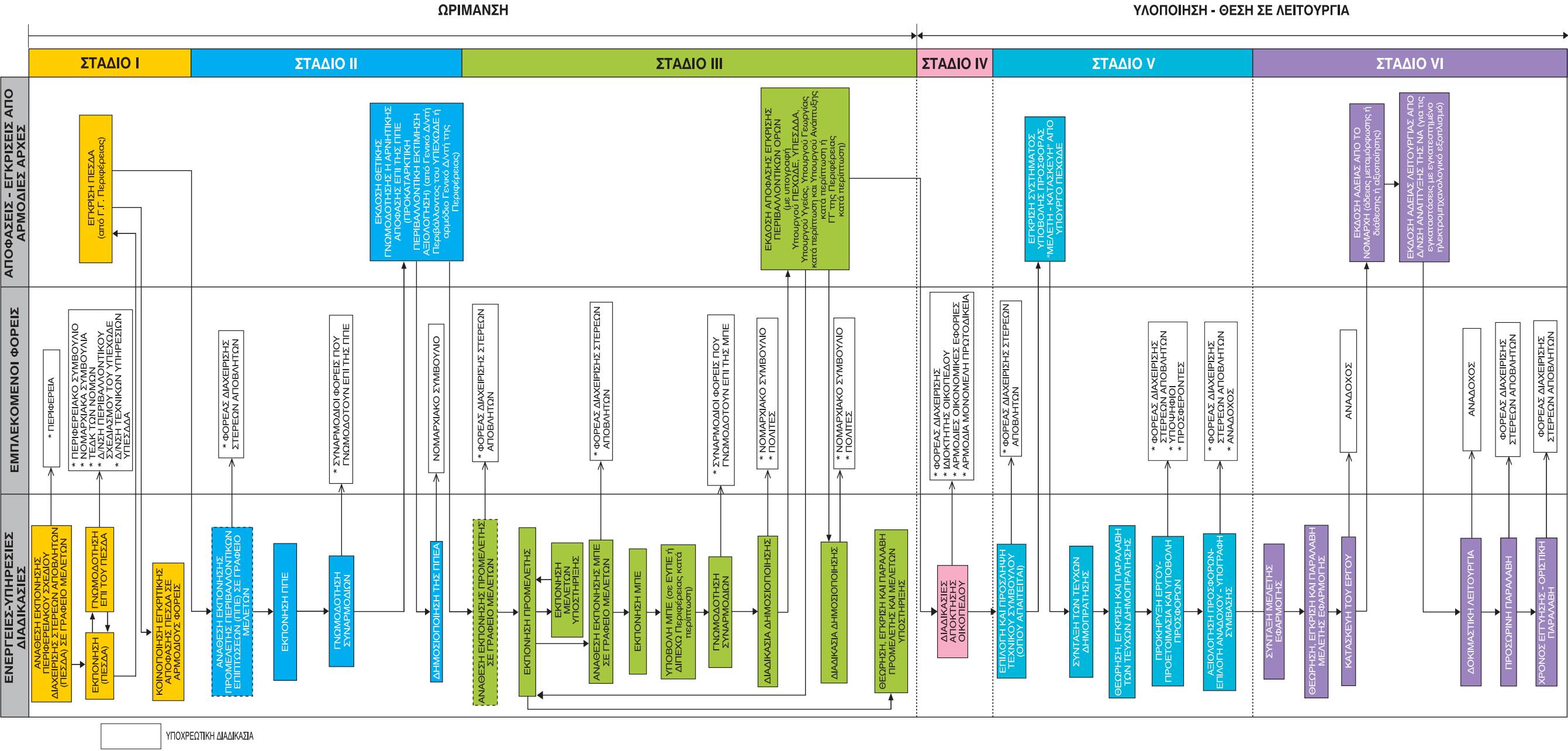
Στο **Διάγραμμα 3.2** απεικονίζονται οι δραστηριότητες που αντιστοιχούν στα Στάδια I και II.

Στο **Διάγραμμα 3.3** απεικονίζονται οι δραστηριότητες που αντιστοιχούν στα Στάδια III και IV.

Τέλος, στο **Διάγραμμα 3.4**, απεικονίζονται οι δραστηριότητες που αντιστοιχούν στα Στάδια V και VI.

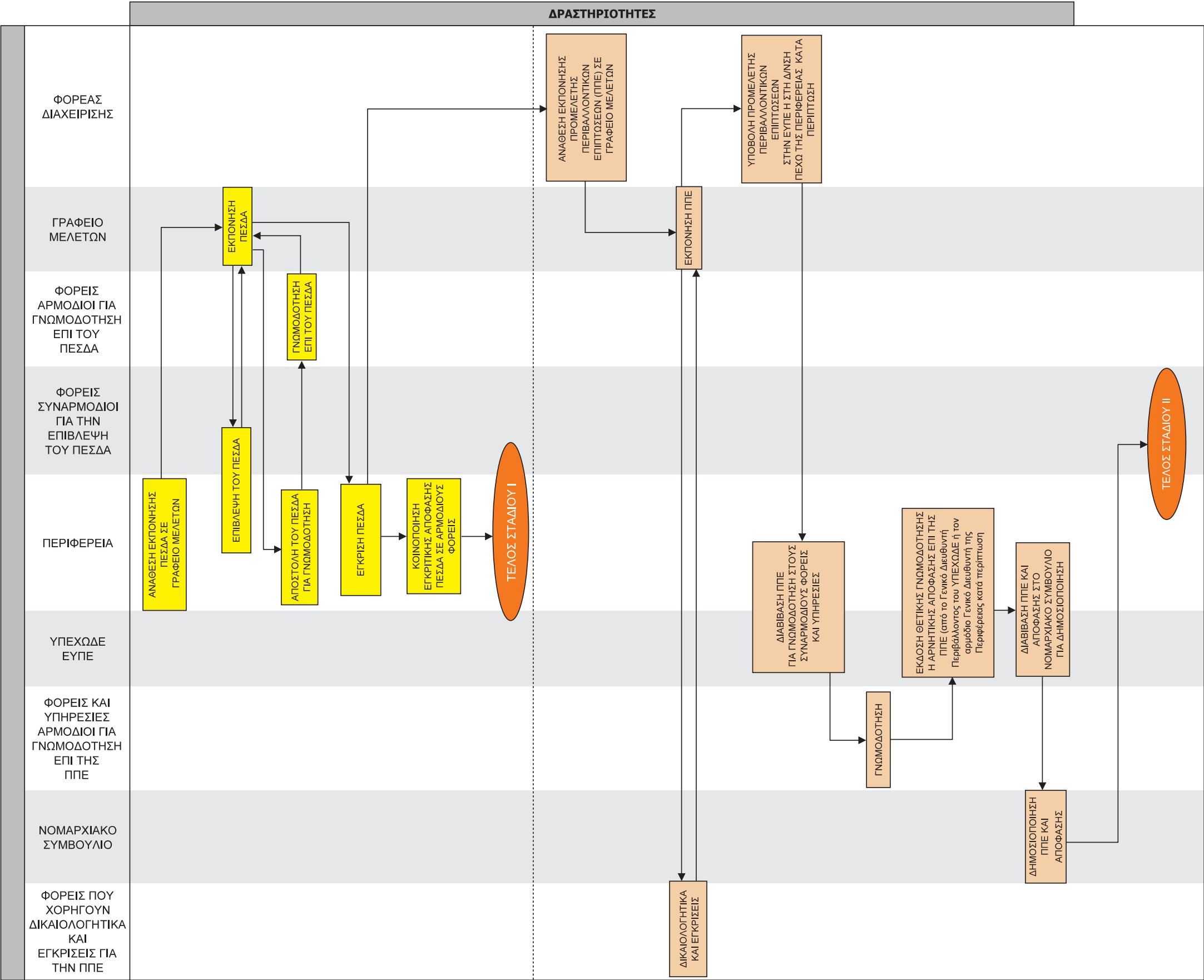

Διάγραμμα 3.1
ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΡΟΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΩΡΙΜΑΝΣΗΣ - ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ - ΘΕΣΗΣ ΣΕ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΕΡΓΩΝ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ

Διάγραμμα 3.2

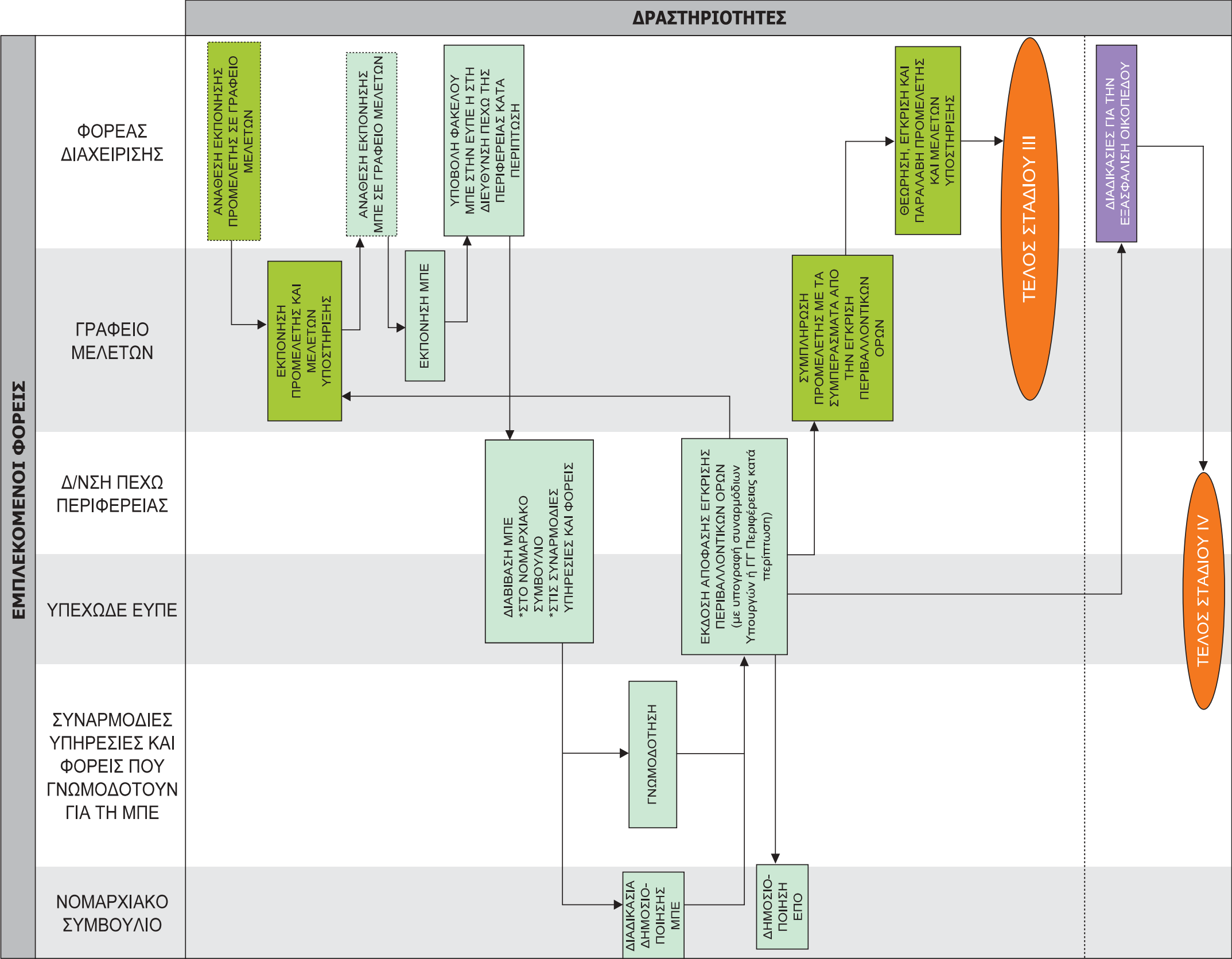
ΣΤΑΔΙΟ Ι: ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΕΡΓΟΥ - ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΣΤΕΡΕΩΝ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ
ΣΤΑΔΙΟ ΙΙ: ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΕΡΓΟΥ - ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

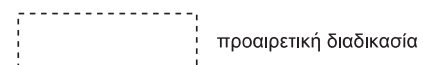
Σημείωση: Οι διαδικασίες που αφορούν την Προκαταρκτική Περιβαλλοντική Εκτίμηση και Αξιολόγηση για έργα της κατηγορίας ΒIII της ΚΥΑ 15393/02 μπορεί να μην απαιτηθούν ανάλογα με σχετική απόφαση του Γ.Γ. της Περιφέρειας

Διάγραμμα 3.3
ΣΤΑΔΙΟ ΙΙΙ - ΙV: ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ ΕΡΓΩΝ - ΑΠΟΚΤΗΣΗ ΓΗΣ

ΣΤΑΔΙΟ V: ΜΕΛΕΤΕΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ - ΔΗΜΟΠΡΑΤΗΣΗ ΕΡΓΟΥ ΚΑΙ ΕΠΙΛΟΓΗ ΑΝΑΔΟΧΟΥ
ΣΤΑΔΙΟ VI: ΜΕΛΕΤΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ - ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ - ΘΕΣΗ ΣΕ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

Στάδιο Ι: Προγραμματισμός και Προετοιμασία Έργου – Περιφερειακός Σχεδιασμός Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων**Γενικά**

Πέραν του Εθνικού Σχεδίου Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων, το οποίο, όπως προαναφέρθηκε, αφορά το σύνολο της χώρας και περιγράφεται στο Παράρτημα ΙΙ της ΚΥΑ 50910/03, καταρτίζονται, όπως επίσης προαναφέρθηκε, τα Περιφερειακά Σχέδια Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων. Περιφερειακό Σχέδιο Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (ΠΕΣΔΑ) καταρτίζεται για κάθε Περιφέρεια της χώρας. Το ΠΕΣΔΑ εξειδικεύει τις γενικές κατευθύνσεις που περιέχονται στο Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων και αποσκοπεί:

- Στην επιλογή των περιοχών που συγκροτούν τις ενότητες διαχείρισης των στερεών αποβλήτων (διαχειριστικές ενότητες)
- Στον καθορισμό των μεθόδων διαχείρισης που πρέπει να εφαρμόζονται σε κάθε διαχειριστική ενότητα
- Στην εξειδίκευση συγκεκριμένων μέτρων, όρων και περιορισμών για την επίτευξη των στρατηγικών και ποσοτικών στόχων που καθορίζονται στο Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων.

Αρμόδιος φορέας για την κατάρτιση του ΠΕΣΔΑ είναι η Περιφέρεια στην οποία αναφέρεται. Αν ο σχεδιασμός διαχείρισης στερεών αποβλήτων περιλαμβάνει διαχειριστικές ενότητες διαπεριφερειακού χαρακτήρα, η κατάρτιση του ΠΕΣΔΑ γίνεται μετά από συνεργασία των εμπλεκομένων γειτονικών περιφερειών.

Σημειώνεται ότι το αντικείμενο του Περιφερειακού Σχεδίου Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων, έτσι όπως έχει καθοριστεί από τις ισχύουσες νομοθετικές διατάξεις, καλύπτει σε γενικές γραμμές και το περιεχόμενο μιας μελέτης σκοπιμότητας και μάλιστα όχι μόνο για έργα Υγειονομικής Ταφής Απορριμμάτων, αλλά για όλα τα έργα που ενδεχομένως θα γίνουν και αφορούν την Διαχείριση των Στερεών Αποβλήτων.

Σύμφωνα με την ΚΥΑ 50910/03, το Περιφερειακό Σχέδιο Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων εκπονείται:

- ♦ από τη Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωροταξίας της αρμόδιας Περιφέρειας, ή
- ♦ από Γραφείο Μελετών μετά από ανάθεση της μελέτης σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης Νομοθεσίας.

Το περιεχόμενο και οι απαιτούμενες ενέργειες για την κατάρτιση του ΠΕΣΔΑ εξετάζονται αναλυτικά στη συνέχεια.

Η διαδικασία κατάρτισης και έγκρισης του ΠΕΣΔΑ περιλαμβάνει τα ακόλουθα βήματα:

Φάση 1: Ανάθεση εκπόνησης του ΠΕΣΔΑ σε Μελετητές / Γραφεία Μελετών

Φ.1.1: Διαδικασία Ανάθεσης της μελέτης

Η διαδικασία ανάθεσης της μελέτης διέπεται από τις διατάξεις του Ν. 3316/05 «Ανάθεση και εκτέλεση δημοσίων συμβάσεων εκπόνησης μελετών και παροχής συναφών υπηρεσιών και άλλες διατάξεις», όπως ισχύει.

Διακρίνεται στις εξής φάσεις:

A) Δημιουργία φακέλου έργου που περιλαμβάνει ιδίως:

- Το Τεύχος Τεχνικών Δεδομένων του Έργου
- Την τεκμηρίωση της σκοπιμότητας του έργου
- Το πρόγραμμα των απαιτούμενων μελετών και υπηρεσιών
- Την απαιτούμενη δαπάνη

B) Έγκριση από την Αναθέτουσα Αρχή των συμβατικών τευχών που περιλαμβάνουν:

- Το φάκελο του έργου
- Τη Συγγραφή Υποχρεώσεων

Γ) Σύνταξη Προκήρυξης, της οποίας το περιεχόμενο περιγράφεται στο άρθρο 7, παρ. 2 του Ν. 3316/05.

Δ) Δημοσίευση περίληψης της Προκήρυξης στο Ενημερωτικό Δελτίο και στην ιστοσελίδα του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας (Τ.Ε.Ε.), σε μια ημερήσια εφημερίδα της πρωτεύουσας με πανελλήνια κυκλοφορία και σε μια ημερήσια εφημερίδα της έδρας της Περιφέρειας (άρθρο 12 παρ.1 του Ν.3316/05).

Όταν η προεκτιμώμενη αμοιβή της μελέτης είναι ίση ή ανώτερη του ποσού που προβλέπει η Οδηγία 2004/18/EK, όπως εκάστοτε ισχύει, περίληψη της προκήρυξης αποστέλλεται πρώτα για δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων. Οι προθεσμίες για τη διενέργεια του διαγωνισμού προβλέπονται από την εν λόγω Οδηγία.

E) Υποβολή προσφοράς εκ μέρους των υποψηφίων, η οποία περιλαμβάνει

- Υπεύθυνη δήλωση κατά το άρθρο 15 παρ. 1 του Ν. 3316/05 και τα υπόλοιπα απαιτούμενα από την προκήρυξη δικαιολογητικά, όπως αυτά ορίζονται στα άρθρα 15, 16 και 17 του ιδίου νόμου
- Φάκελο τεχνικής προσφοράς, της οποίας το περιεχόμενο καθορίζεται στο άρθρο 7, παρ.4 του Ν.3316/05
- Φάκελο οικονομικής προσφοράς

ΣΤ) Αξιολόγηση υποψηφίων μελετητών από Επιτροπή Διαγωνισμού που συγκροτείται από την Προϊσταμένη Αρχή και αποτελείται από 3 ή 5 μέλη, κατά το άρθρο 21 του Ν. 3316/05. Τα κριτήρια ανάθεσης καθορίζονται στο άρθρο 7 παρ. 6 του Ν. 3316/05, ενώ η διαδικασία επιλογής και ανάθεσης περιγράφεται στο ίδιο άρθρο και στις παραγράφους 7 έως 11.

- Ζ) Ενημέρωση των υποψηφίων για τις αποφάσεις της Επιτροπής Διαγωνισμού με τοιχοκόλληση των πρακτικών και αποστολή τους σε αυτούς με FAX ή με ταχυδρομική επιστολή ή με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο.
- Η) Υποβολή και εκδίκηση ενστάσεων
- Θ) Απόφαση της Προϊσταμένης Αρχής για την ανάθεση ή μη της μελέτης στο επιλεγμένο γραφείο μελετών. Σε περίπτωση μη ανάθεσης εφαρμόζεται το άρθρο 6 παρ.12 του Ν. 3316/05.
- Ι) Κοινοποίηση στους υποψηφίους της απόφασης ανάθεσης, με τον τρόπο που αναγράφεται στην προκήρυξη.
- Κ) Ανάθεση της μελέτης
- Λ) Δημοσίευση της απόφασης ανάθεσης της σύμβασης στο Ενημερωτικό Δελτίο του Τ.Ε.Ε. Αν η προεκτιμώμενη αμοιβή της μελέτης είναι ίση ή ανώτερη του ποσού που προβλέπει η Οδηγία 2004/18/ΕΚ, όπως εκάστοτε ισχύει, γίνεται γνωστοποίηση της απόφασης ανάθεσης στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Φ.1.2: Κατάρτιση Σύμβασης - Υπογραφή Σύμβασης

Για συμβάσεις προϋπολογισμού άνω των 1.000.000_, διενεργείται έλεγχος νομιμότητας της σύμβασης πριν από τη σύναψή της από το Ελεγκτικό Συνέδριο (Ν.3060/02, όπως ισχύει).

Μεταξύ του Εργοδότη και του Γραφείου Μελετών που επελέγη (Αναδόχου) υπογράφεται η σχετική Σύμβαση ανάθεσης της μελέτης, όπου καθορίζονται, μεταξύ άλλων, το αντικείμενο της μελέτης, η χρονική αλληλουχία επιμέρους δραστηριοτήτων και το συμβατικό τίμημα.

Η διοίκηση της σύμβασης, η παρακολούθηση και ο έλεγχός της ασκούνται από την αρμόδια τεχνική υπηρεσία του εργοδότη (Διευθύνουσα Υπηρεσία).

Η Διευθύνουσα Υπηρεσία ορίζει ως επιβλέποντες έναν ή περισσότερους υπαλλήλους της, κατόχους τίτλου σπουδών ΑΕΙ. Κατ' εξαίρεση και εφόσον δεν υπάρχει επαρκές προσωπικό, καθήκοντα επιβλέποντα μπορεί να ασκήσει και ο Προϊστάμενος της Διευθύνουσας Υπηρεσίας. Αν ορισθεί ομάδα επιβλεπόντων για την επίβλεψη σύνθετης μελέτης, ορίζεται συντονιστής ένας από αυτούς (άρθρο 25 Ν. 3316/05).

Η Σύμβαση τίθεται σε ισχύ από την ημέρα της υπογραφής της, εκτός εάν τα μέρη συμφωνήσουν διαφορετικό χρόνο έναρξης και πάντως μετά την υπογραφή.

Εμπλεκόμενοι Φορείς:

- ➔ Αναθέτουσα Αρχή / Εργοδότης
- ➔ Προϊσταμένη Αρχή
- ➔ Διευθύνουσα Υπηρεσία
- ➔ Γραφεία Μελετών
- ➔ Ανάδοχος
- ➔ Επιβλέπων /οντες της μελέτης οριζόμενος /οι από τη Διευθύνουσα Υπηρεσία

Σχετική Νομοθεσία:

➔ Ν. 3060/02 όπως ισχύει

➔ Ν. 3316/05 όπως ισχύει

Σχετική Οδηγία:

➔ Οδηγία 2004/18/EK όπως ισχύει

* Εκτιμώμενη διάρκεια 1ης Φάσης: 4 έως 6 μήνες

Φάση 2: Εκπόνηση – επίβλεψη ΠΕΣΔΑ

Περιεχόμενο ΠΕΣΔΑ

Το περιεχόμενο της μελέτης του Περιφερειακού Σχεδίου Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων καθορίζεται στο Παράρτημα ΙΙΙ της ΚΥΑ 50910/03. Με βάση τα αναγραφόμενα στο εν λόγω κείμενο, στη μελέτη του ΠΕΣΔΑ, σε γενικές γραμμές, περιλαμβάνονται:

1. Εισαγωγή

Αναφέρονται το αντικείμενο του ΠΕΣΔΑ, η μεθοδολογία που ακολουθήθηκε, η ομάδα σύνταξης, καθώς και οι πηγές των χρησιμοποιηθέντων στοιχείων.

2. Μη τεχνική περίληψη

Πρόκειται για περίληψη του ΠΕΣΔΑ σε μη τεχνική γλώσσα, με στόχο αυτό να γίνει κατανοητό στο ευρύ κοινό. Αποτελεί αυτοτελές κείμενο.

3. Περιοχή αναφοράς του Περιφερειακού Σχεδίου

Αναφέρονται τα όρια της περιοχής για την οποία καταρτίζεται το ΠΕΣΔΑ. Συνήθως αυτή η περιοχή συμπίπτει με τα διοικητικά όρια της Περιφέρειας, μπορεί όμως για ειδικούς λόγους να είναι μεγαλύτερη ή μικρότερη από αυτήν (πχ νησιά, δυσπρόσιτες ορεινές περιοχές, περισσότερες της μιας Περιφέρειες, ευκολότερη πρόσβαση μιας περιοχής προς τα διοικητικά όρια άλλης γειτονικής Περιφέρειας).

4. Προέλευση, ποσότητα και σύνθεση των αποβλήτων

Περιγράφονται όλες οι πηγές προέλευσης των στερεών αποβλήτων (αστικά, γεωργικά, μη επικίνδυνα βιομηχανικά, ιατρικά κλπ), γίνεται κατηγοριοποίηση τους σύμφωνα με τον Ευρωπαϊκό Κατάλογο Αποβλήτων και καταγράφονται οι ποσότητές τους ανά πηγή προέλευσης και ανά κατηγορία, καταγράφονται τα βασικά ποιοτικά χαρακτηριστικά τους και περιγράφονται ειδικής φύσεως στερεά απόβλητα. Καταγράφονται επίσης οι ενδεχόμενες διακυμάνσεις στις ποσότητες και στα ποιοτικά χαρακτηριστικά των αποβλήτων κατά τη διάρκεια του έτους. Τα παραπάνω στοιχεία αναφέρονται στην χρονική περίοδο που εκπονείται το ΠΕΣΔΑ και γίνονται εκτιμήσεις για χρονικούς ορίζοντες 10 και 20 ετών.

5. Υφιστάμενη κατάσταση περιβάλλοντος

Καταγράφονται οι παράμετροι του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος στην περιοχή που αφορά το Περιφερειακό Σχέδιο και σε συνάρτηση με την παραγωγή αποβλήτων. Συγκεκριμένα περιγράφονται τα μορφολογικά και τοπολογικά χαρακτηριστικά, τα γεωλογικά, τεκτονικά και εδαφολογικά χαρακτηριστικά, στοιχεία του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος, στοιχεία του ατμοσφαιρικού περιβάλλοντος, καθώς και στοιχεία που αφορούν τα επιφανειακά και υπόγεια νερά. Η υφιστάμενη κατάσταση περιβάλλοντος απεικονίζεται και σε χάρτες ενδεικτικής κλίμακας 1:100.000.

6. Εξειδίκευση των στόχων του Εθνικού Σχεδιασμού για την περιοχή αναφοράς του Περιφερειακού Σχεδίου

Εξειδικεύονται οι στόχοι του Εθνικού Σχεδιασμού σε Περιφερειακό επίπεδο και καταγράφονται προτάσεις κινήτρων για την επίτευξή τους και μέτρα για τη δημοσιοποίησή τους. Γίνεται ιδιαίτερη αναφορά στους στόχους του Περιφερειακού Σχεδίου για την επαναχρησιμοποίηση, ανακύκλωση, ανάκτηση των στερεών αποβλήτων ή οποιαδήποτε άλλη διαδικασία που έχει στόχο την παραγωγή δευτερογενών πρώτων υλών ή προϊόντων.

7. Προτάσεις διαχείρισης των στερεών αποβλήτων (μέθοδοι διαχείρισης)

Περιγράφονται όλα τα εφικτά ολοκληρωμένα συστήματα διαχείρισης των στερεών αποβλήτων, γίνεται συγκριτική αξιολόγησή τους και προτείνονται τα βέλτιστα εξ αυτών για την περιοχή αναφοράς με κριτήρια περιβαλλοντικά και τεχνικά-οικονομικά. Γίνεται στη συνέχεια προκαταρκτική εκτίμηση βιωσιμότητας των μονάδων διαχείρισης στερεών αποβλήτων..

8. Αποκλεισμός περιοχών για την υποδοχή των κύριων εγκαταστάσεων διαχείρισης των στερεών αποβλήτων

Εντοπίζονται και καταγράφονται οι περιοχές που πρέπει εξ αρχής να αποκλεισθούν για την υποδοχή των κύριων εγκαταστάσεων διαχείρισης στερεών αποβλήτων, με βάση τις υπάρχουσες δεσμεύσεις και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος

9. Γεωγραφικές ενότητες διαχείρισης των στερεών αποβλήτων (διαχειριστικές ενότητες)

Καθορίζονται διακριτές γεωγραφικές ενότητες στην κάθε μια από τις οποίες γίνεται από κοινού η διαχείριση των στερεών αποβλήτων. Οι ενότητες αυτές ονομάζονται διαχειριστικές ενότητες. Οι διαχειριστικές ενότητες μπορούν να διαφοροποιούνται ανάλογα με την προέλευση και την κατηγορία των αποβλήτων (πχ δύο διαχειριστικές ενότητες γενικά για τη διαχείριση των στερεών αποβλήτων και μια διαχειριστική ενότητα για την ανακύκλωση του χαρτιού και του αλουμινίου).

10. Φορείς διαχείρισης ανά διαχειριστική ενότητα

Προτείνονται φορείς για τη διαχείριση των στερεών αποβλήτων, ο καθένας εκ των οποίων μπορεί να αφορά μια ή περισσότερες διαχειριστικές ενότητες. Αν υπάρχουν εναλλακτικές προτάσεις, παρουσιάζονται τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα κάθε πρότασης και γίνεται συγκριτική αξιολόγησή τους.

11. Προτάσεις έργων, δράσεων και παρεμβάσεων για τη διαχείριση των στερεών αποβλήτων ανά διαχειριστική ενότητα. Εκτίμηση κόστους

Παρουσιάζονται προτάσεις για έργα, δράσεις και παρεμβάσεις για όλες τις εργασίες διαχείρισης των στερεών αποβλήτων (προσωρινή αποθήκευση, συλλογή, μεταφορά, μεταφόρτωση, επεξεργασία και διάθεση) και για κάθε διαχειριστική ενότητα. Πιο συγκεκριμένα, περιγράφονται ποιοτικά τα έργα και αναφέρονται στοιχεία που αφορούν το πλήθος και τα βασικά μεγέθη των κύριων εγκαταστάσεων. Γίνεται επί πλέον μια πρώτη εκτίμηση του κόστους υλοποίησης και παρουσιάζονται εναλλακτικές προτάσεις σχετικά με την εξεύρεση των αναγκαίων κεφαλαίων.

12. Συμπεράσματα

Καταγράφονται τα συμπεράσματα του Περιφερειακού Σχεδίου σε μορφή σχεδίου απόφασης, προκειμένου αυτή να χρησιμοποιηθεί σαν βάση συζήτησης στο Περιφερειακό Συμβούλιο, αλλά και με τους συναρμόδιους φορείς που γνωμοδοτούν σχετικά.

Επίβλεψη ΠΕΣΔΑ

Για την επίβλεψη της εκπόνησης του ΠΕΣΔΑ, η Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωροταξίας της Περιφέρειας συνεργάζεται:

- με τις αρμόδιες για θέματα Υγείας και Πρόνοιας και Γεωργίας υπηρεσίες της Περιφέρειας
- με τις αρμόδιες για θέματα Περιβάλλοντος, Υγείας και Πρόνοιας και Γεωργίας υπηρεσίες των οικείων Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων
- με τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Πολιτισμού

Εμπλεκόμενοι Φορείς:

- ➔ Ανάδοχος Μελετητής
- ➔ Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωροταξίας της Περιφέρειας
- ➔ Αρμόδιες για θέματα Υγείας και Πρόνοιας και Γεωργίας υπηρεσίες της Περιφέρειας
- ➔ Αρμόδιες για θέματα Περιβάλλοντος, Υγείας και Πρόνοιας και Γεωργίας υπηρεσίες των οικείων Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων
- ➔ Αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Πολιτισμού

Σχετική Νομοθεσία:

- ➔ ΚΥΑ 50910/03

* Εκτιμώμενη διάρκεια 2ης Φάσης: 5 έως 8 μήνες

Φάση 3: Γνωμοδότηση αρμοδίων φορέων

Η μελέτη, μετά την ολοκλήρωσή της, αποστέλλεται για γνωμοδότηση στους ακόλουθους οργανισμούς, συμβούλια και υπηρεσίες:

- Στο Περιφερειακό Συμβούλιο
- Στα Νομαρχιακά Συμβούλια
- Στις ΤΕΔΚ των νομών της Περιφέρειας
- Στο Τμήμα Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων της Διεύθυνσης Περιβαλλοντικού Σχεδιασμού του ΥΠΕΧΩΔΕ, η οποία γνωμοδοτεί για τη συμβατότητα του ΠΕΣΔΑ με τις κατευθύνσεις και τα μέτρα που προβλέπονται στο Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων
- Στη Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών του ΥΠΕΣΔΔΑ

Για την Περιφέρεια Αττικής, την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας και για τις υπόλοιπες Περιφέρειες που έχει ιδρυθεί Οργανισμός Ρυθμιστικού Σχεδίου, το ΠΕΣΔΑ αποστέλλεται για γνωμοδότηση και στον αντίστοιχο Οργανισμό.

Οι γνωμοδοτήσεις των παραπάνω φορέων διαβιβάζονται στη Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωροταξίας της Περιφέρειας μέσα σε προθεσμία 45 ημερών από τότε που περιέρχεται σε αυτούς η σχετική μελέτη. Αν οι φορείς που γνωμοδοτούν δεν απαντήσουν μέσα στην πιο πάνω προθεσμία, η έγκριση του ΠΕΣΔΑ μπορεί να γίνει και χωρίς αυτές τις γνωμοδοτήσεις αμέσως μετά την παρέλευση της προθεσμίας.

Εμπλεκόμενοι Φορείς:

- ➔ Περιφερειακό Συμβούλιο
- ➔ Νομαρχιακά Συμβούλια
- ➔ ΤΕΔΚ των νομών της Περιφέρειας
- ➔ Διεύθυνση Περιβαλλοντικού Σχεδιασμού του ΥΠΕΧΩΔΕ,
- ➔ Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών του ΥΠΕΣΔΔΑ
- ➔ Ενδεχόμενος Οργανισμός Ρυθμιστικού Σχεδίου

Σχετική Νομοθεσία:

- ➔ ΚΥΑ 50910/03

* Εκτιμώμενη διάρκεια 3ης Φάσης: 1,5 έως 2 μήνες

Φάση 4: Έγκριση ΠΕΣΔΑ

Το ΠΕΣΔΑ εγκρίνεται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας. Σε περίπτωση που ο σχεδιασμός διαχείρισης περιλαμβάνει διαχειριστικές ενότητες διαπεριφερειακού χαρακτήρα, η έγκρισή του γίνεται με κοινή απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και του Υπουργού Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης μετά από εισήγηση της Διεύθυνσης Περιβαλλοντικού Σχεδιασμού του ΥΠΕΧΩΔΕ.

Εμπλεκόμενοι Φορείς:

- ➔ Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας
- ή
- ➔ Υπουργός Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης
- ➔ Υπουργός Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων
- ➔ Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων
- ➔ Υπουργός Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης
- ➔ Διεύθυνση Περιβαλλοντικού Σχεδιασμού του ΥΠΕΧΩΔΕ

Σχετική Νομοθεσία:

- ➔ ΚΥΑ 50910/03

* Εκτιμώμενη διάρκεια 4ης Φάσης: 0,5 έως 1 μήνας

Φάση 5: Κοινοποίηση εγκριτικής απόφασης ΠΕΣΔΑ

Στην περίπτωση που το ΠΕΣΔΑ εγκρίνεται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας, η απόφαση έγκρισής του αποστέλλεται για ενημέρωση:

- Στο ΥΠΕΧΩΔΕ, Διεύθυνση Περιβαλλοντικού Σχεδιασμού, Τμήμα Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων
- Στο ΥΠΕΣΔΔΑ, Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών, Τμήμα Προστασίας Περιβάλλοντος
- Στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης, Διεύθυνση Χωροταξίας και Προστασίας Περιβάλλοντος
- Στο Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας, Διεύθυνση Υγιεινής Περιβάλλοντος
- Στα οικεία Νομαρχιακά Συμβούλια

Εμπλεκόμενοι Φορείς:

- ➔ ΥΠΕΧΩΔΕ, Διεύθυνση Περιβαλλοντικού Σχεδιασμού, Τμήμα Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων
- ➔ ΥΠΕΣΔΔΑ, Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών, Τμήμα Προστασίας Περιβάλλοντος
- ➔ Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης, Διεύθυνση Χωροταξίας και Προστασίας Περιβάλλοντος
- ➔ Στο Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας, Διεύθυνση Υγιεινής Περιβάλλοντος
- ➔ Οικεία Νομαρχιακά Συμβούλια

Σχετική Νομοθεσία:

- ➔ ΚΥΑ 50910/03

* Εκτιμώμενη διάρκεια 5ης Φάσης: 0,5 μήνες

Σημείωση: Ο παραπάνω χρόνος δεν επηρεάζει την πρόοδο των επομένων δράσεων.

Συνολική εκτιμώμενη διάρκεια Σταδίου Ι: 11,5 έως 17,5 μήνες

Στάδιο ΙΙ: Λειτουργικός Σχεδιασμός Έργου – Προκαταρκτική Περιβαλλοντική Εκτίμηση και Αξιολόγηση (Π.Π.Ε.Α.)

Γενικά

Σύμφωνα με την ΚΥΑ 50910/03, για όλες τις εγκαταστάσεις διαχείρισης στερεών αποβλήτων (διάθεση, αξιοποίηση, μεταφόρτωση και προσωρινή αποθήκευση μετά τη συλλογή) απαιτείται έγκριση Περιβαλλοντικών Όρων. Η παραπάνω έγκριση απαιτείται είτε πρόκειται για πραγματοποίηση νέων έργων, είτε πρόκειται για μετεγκατάσταση, επέκταση, τροποποίηση ή εκσυγχρονισμό υφισταμένων.

Σύμφωνα με την ΚΥΑ Η.Π. 11014/03, για τις περιπτώσεις έργων που ανήκουν στην Υποκατηγορία Ι της Α'

κατηγορίας έργων και δραστηριοτήτων σύμφωνα με την κατάταξη της ΚΥΑ Η.Π. 15393/02, δηλαδή για τις παρακάτω περιπτώσεις:

- εγκαταστάσεις επεξεργασίας και διάθεσης μη επικινδύνων στερεών αποβλήτων με θερμική ή χημική επεξεργασία
- ΧΥΤΑ για ισοδύναμο πληθυσμό ίσο ή μεγαλύτερο από 200.000
- Μεμονωμένες εγκαταστάσεις παρασκευής εδαφοβελτιωτικών ή/και παραγωγής βιοαερίου ή/και παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας για ισοδύναμο πληθυσμό ίσο ή μεγαλύτερο από 200.000

η έγκριση Περιβαλλοντικών Όρων γίνεται στα εξής δύο στάδια:

- υποβολή Προμελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων στην Ειδική Υπηρεσία Περιβάλλοντος (ΕΥΠΕ) του ΥΠΕΧΩΔΕ και διαδικασία Προκαταρκτικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης και Αξιολόγησης
- διαδικασία υποβολής και αξιολόγησης Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων από την Ειδική Υπηρεσία Περιβάλλοντος (ΕΥΠΕ) του ΥΠΕΧΩΔΕ

Για τις περιπτώσεις έργων που ανήκουν στην Υποκατηγορία II της Α' κατηγορίας έργων και δραστηριοτήτων σύμφωνα με την κατάταξη της ΚΥΑ Η.Π. 15393/02, δηλαδή για τις παρακάτω περιπτώσεις:

- ΧΥΤΑ για ισοδύναμο πληθυσμό μικρότερο από 200.000
- Μεμονωμένες εγκαταστάσεις παρασκευής εδαφοβελτιωτικών ή/και παραγωγής βιοαερίου ή/και παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας για ισοδύναμο πληθυσμό μικρότερο από 200.000
- μεμονωμένες εγκαταστάσεις μηχανικής διαλογής για ισοδύναμο πληθυσμό ίσο ή μεγαλύτερο των 30.000
- σταθμούς μεταφόρτωσης για ισοδύναμο πληθυσμό ίσο ή μεγαλύτερο των 30.000

εξαιρουμένων όσων εμπίπτουν στις διατάξεις του άρθρου 5, παρ. 1 της ΚΥΑ Η.Π.11014/03, η έγκριση Περιβαλλοντικών Όρων περιλαμβάνει τα εξής στάδια:

- υποβολή Προμελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων στη Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωροταξίας της Περιφέρειας και διαδικασία Προκαταρκτικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης και Αξιολόγησης
- διαδικασία υποβολής και αξιολόγησης Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων από την στη Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωροταξίας της Περιφέρειας

Τέλος, για τις περιπτώσεις έργων που ανήκουν στη Β' κατηγορία έργων και δραστηριοτήτων σύμφωνα με την κατάταξη της ΚΥΑ Η.Π. 15393/02, δηλαδή για:

- μεμονωμένες εγκαταστάσεις μηχανικής διαλογής για ισοδύναμο πληθυσμό κάτω των 30.000
- σταθμούς μεταφόρτωσης για ισοδύναμο πληθυσμό κάτω των 30.000

καθώς και για

- εγκαταστάσεις προσωρινής αποθήκευσης μετά τη συλλογή

εξαιρουμένων όσων εμπίπτουν στις διατάξεις του άρθρου 8, παρ. 1 της ΚΥΑ Η.Π.11014/03, η έγκριση Περιβαλλοντικών Όρων περιλαμβάνει τα εξής στάδια:

- υποβολή Προμελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων στη Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωροταξίας της Περιφέρειας
- αξιολόγηση εκ μέρους της παραπάνω υπηρεσίας αν για το συγκεκριμένο έργο:
  - θα ακολουθηθεί η διαδικασία που ακολουθείται για τα έργα και τις δραστηριότητες της Υποκατηγορίας ΙΙ της Α' κατηγορίας της ΚΥΑ Η.Π. 15393/02, όπως αυτή περιγράφεται παραπάνω ή
  - θα εκδοθεί σχετική απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας με την οποία η Προμελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων θα αποσταλεί στη υπηρεσία Περιβάλλοντος της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης για να γίνει αξιολόγηση και έγκριση Περιβαλλοντικών Όρων.

Στην Προμελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων ενός έργου γίνεται πρόταση της λύσης που θα ακολουθηθεί για το συγκεκριμένο έργο μετά από σύγκριση διαφόρων εναλλακτικών λύσεων. Επί της Προμελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων η αρμόδια για την έγκριση περιβαλλοντικών όρων αρχή προβαίνει σε Προκαταρκτική Περιβαλλοντική Εκτίμηση και Αξιολόγηση της πρότασης που συνίσταται σε θετική γνωμοδότηση ή αρνητική απόφαση.

Υπεύθυνος φορέας για την εκπόνηση της Προμελέτης καθώς και της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων είναι, κατά κανόνα, ο υπόχρεος φορέας διαχείρισης στερεών αποβλήτων της περιοχής που αφορά το έργο σύμφωνα με το άρθρο 7 της ΚΥΑ 50910/03. Σε περίπτωση που δεν έχει συσταθεί φορέας διαχείρισης στερεών αποβλήτων, την εκπόνηση των μελετών αναλαμβάνει ένας εκ των εξυπηρετούμενων ΟΤΑ ή η οικεία Ν.Α. ή η οικεία Περιφέρεια.

Από άποψη συντόμευσης του απαιτούμενου χρόνου και εξασφάλισης της συνέχειας και της αρτιότητας της μελέτης, είναι σκόπιμο η Προμελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων ενός έργου να προκηρύσσεται μαζί με τη Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων και την Τεχνική Προμελέτη και να ανατίθεται στον ίδιο μελετητή.

Επισημαίνεται ότι, στην περίπτωση κατά την οποία ο φορέας διαχείρισης στερεών αποβλήτων είναι ΟΤΑ ή Σύνδεσμος, η διαδικασία ανάθεσης μελετών και έργων είναι αυτή που περιγράφεται στα επόμενα. Στην περίπτωση κατά την οποία φορέας διαχείρισης είναι νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου, η διαδικασία ανάθεσης μελετών και έργων ακολουθεί το καθεστώς από το οποίο διέπεται το συγκεκριμένο νομικό πρόσωπο.

Σχετική Νομοθεσία:

- ➔ Ν. 1650/86 όπως ισχύει
- ➔ Ν. 3010/02
- ➔ Π.Δ. 221/98
- ➔ ΚΥΑ 15393/02
- ➔ ΚΥΑ 25535/02
- ➔ ΚΥΑ Η.Π. 11014/03
- ➔ ΚΥΑ 50910/03

Φάση 6: Ανάθεση εκπόνησης Προμελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων σε γραφείο μελετών

Σχετικά με τη διαδικασία επιλογής του γραφείου μελετών και τη διαδικασία κατάρτισης – υπογραφής της σύμβασης ισχύουν τα αναφερόμενα στη Φάση 1.

* Εκτιμώμενη διάρκεια 6ης Φάσης: 4 έως 6 μήνες

Φάση 7: Εκπόνηση Προμελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων

Περιεχόμενο Προμελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων

Σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ.10β του Ν. 3010/02, το περιεχόμενο και οι προδιαγραφές εκπόνησης της Π.Π.Ε. για τα έργα της Ομάδας 4 (Συστήματα Υποδομών) θα καθορισθούν με Κοινή Υπουργική Απόφαση. Μέχρι τότε ισχύουν σχετικά οι μεταβατικές διατάξεις (άρθρο 14) της ΚΥΑ 11014/03.

Η Προμελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων περιλαμβάνει ενδεικτικά:

1. Εισαγωγή

- Είδος και μέγεθος του έργου
- Φορέας υλοποίησης
- Στοιχεία αναδόχου της ΠΠΕ

2. Περιγραφή του έργου

2.1 Γεωγραφική θέση του έργου

- γεωγραφικές συντεταγμένες
- απόσταση του έργου ή της δραστηριότητας από τα θεσμοθετημένα όρια οικισμών και Σχεδίων Πόλεων, ζωνών χωροταξικών και πολεοδομικών σχεδίων, περιοχών του εθνικού καταλόγου NATURA 2000
- τυχόν υφιστάμενες ρυθμίσεις χωροταξικών και πολεοδομικών σχεδίων

2.2 Περιγραφή του έργου

Περιγράφεται από τις εξετασθείσες εναλλακτικές λύσεις η κατ' αρχήν προτεινόμενη λύση για την υλοποίηση του έργου.

Τεχνικά και γεωμετρικά στοιχεία του έργου απεικονίζονται σε επίπεδο προκαταρκτικής ή αναγνωριστικής ή ισοδυνάμου επιπέδου μελέτης του έργου αυτού.

Περιγράφονται σε πρώτη προσέγγιση οι ανώμαλες και επικίνδυνες καταστάσεις που μπορούν να δημιουργηθούν κατά την κατασκευή και τη λειτουργία του έργου και ενδέχεται να προκαλέσουν σημαντικής έκτασης και έντασης ατυχήματα, ζημιές ή και καταστροφές στο φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον της ευρύτερης περιοχής. (Οι ανώμαλες και επικίνδυνες καταστάσεις δεν αφορούν στις υποχρεώσεις που απορρέουν από τις Οδηγίες Seveso).

3. Στόχος, σημασία, αναγκαιότητα και οικονομικό μέγεθος του έργου – συσχέτισή του με άλλα έργα και δραστηριότητες

3.1 Στόχος, σημασία και αναγκαιότητα του έργου

3.2 Ιστορική εξέλιξη του έργου

3.3 Οικονομικό μέγεθος του έργου

3.4 Συσχέτιση του έργου με άλλα έργα και δραστηριότητες

4. Περιγραφή εναλλακτικών λύσεων

Περιγράφονται οι εναλλακτικές λύσεις ως προς τη θέση, το σχεδιασμό, καθώς και τη διαδικασία κατασκευής του έργου σε επίπεδο προκαταρκτικής ή αναγνωριστικής μελέτης ή άλλης ισοδυνάμου μελέτης.

Η παρουσίαση των εναλλακτικών λύσεων γίνεται αφενός υπό μορφή κειμένου και αφετέρου μέσω καταλλήλων χαρτών ή/και σχεδίων επιπέδου προκαταρκτικής ή αναγνωριστικής ή άλλης ισοδυνάμου επιπέδου μελέτης.

5. Κατάσταση περιβάλλοντος

Στο κεφάλαιο αυτό καταγράφονται, αναλύονται, αξιολογούνται και σχολιάζονται με ακρίβεια και χωρίς περιττά στοιχεία, οι παράμετροι του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος στην περιοχή μελέτης, καθώς επίσης και οι τάσεις εξέλιξης αυτού χωρίς τη δημιουργία του έργου (μηδενική λύση) στους χρόνους στόχους του έργου. Οι τάσεις εξέλιξης εξετάζονται ανά περιβαλλοντικό μέσο, ανάλογα πάντα με τις ανάγκες.

Το βάθος και το εύρος της ανάλυσης σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να ανταποκρίνονται και να συνδέονται με το μέγεθος των άμεσων και έμμεσων επιπτώσεων που αναμένονται από την κατασκευή και λειτουργία του έργου, καθώς και με τις συνεργιστικές και αθροιστικές επιπτώσεις από άλλα υφιστάμενα ή κατασκευαζόμενα έργα ή δραστηριότητες. Σε κάθε δε περίπτωση, το βάθος και το εύρος της ανάλυσης θα πρέπει να ανταποκρίνονται και να συμβαδίζουν με το επίπεδο της μελέτης, με την έννοια ότι πρόκειται για Προμελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων.

Η υφιστάμενη κατάσταση περιβάλλοντος θα απεικονίζεται οπωσδήποτε και σε χάρτες.

5.A Περιοχή μελέτης

Προσδιορίζεται η περιοχή γύρω από το έργο, στα φυσικά και ανθρωπογενή στοιχεία της οποίας έχει επιπτώσεις η κατασκευή και λειτουργία αυτού.

Ειδικά σε ότι αφορά το φυσικό περιβάλλον:

- Αν το έργο αναπτύσσεται εντός προστατευόμενης περιοχής (περιοχή εθνικού καταλόγου NATURA), τότε ως περιοχή μελέτης ορίζεται ολόκληρη η προστατευόμενη περιοχή
- Για υδροτοπικές προστατευόμενες περιοχές στα κατάντι του έργου, εκτός της περιοχής μελέτης, γίνεται αναφορά και αιτιολογείται αν αναμένονται επιπτώσεις. Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, οι εν λόγω περιοχές περιλαμβάνονται στην περιοχή μελέτης.

- Ομοίως για περιοχές Ειδικής Προστασίας της Ορνιθοπανίδας (SPA), εκτός της περιοχής μελέτης του έργου αλλά πλησίον αυτής, γίνεται αναφορά και αιτιολογείται αν αναμένονται επιπτώσεις. Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, οι εν λόγω περιοχές περιλαμβάνονται στην περιοχή μελέτης.

5.B Μη βιοτικά χαρακτηριστικά

5.B.1 Κλιματολογικά και βιοκλιματικά χαρακτηριστικά

5.B.2 Μορφολογικά και τοπιολογικά χαρακτηριστικά

5.B.3 Γεωλογία, τεκτονικά και εδαφολογικά χαρακτηριστικά

5.Γ Φυσικό περιβάλλον

5.Γ.1 Γενικά στοιχεία

5.Γ.2 Ειδικές φυσικές περιοχές

5.Γ.3 Άλλες φυσικές περιοχές

5.Γ.4 Περιγραφή του φυσικού περιβάλλοντος της περιοχής μελέτης

5.Δ Ανθρωπογενές περιβάλλον

5.Δ.1 Χωροταξικός σχεδιασμός – χρήσεις γης

5.Δ.2 Δομημένο περιβάλλον

5.Δ.3 Ιστορικό και πολιτιστικό περιβάλλον

5.Δ.4 Κοινωνικο-οικονομικό περιβάλλον, Τεχνικές Υποδομές

5.Δ.5 Ανθρωπογενείς πιέσεις στο περιβάλλον

5.Δ.6 Ατμοσφαιρικό περιβάλλον

5.Δ.7 Ακουστικό περιβάλλον, δονήσεις, ακτινοβολίες

5.Δ.8 Επιφανειακά και υπόγεια νερά

5.E Τάσεις εξέλιξης του περιβάλλοντος – Μηδενική λύση

6. Κατ' αρχήν εκτίμηση και αξιολόγηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων

Στο Κεφάλαιο αυτό εντοπίζονται και περιγράφονται συνοπτικά, με την απαραίτητη όμως τεκμηρίωση, οι σημαντικότερες περιβαλλοντικές, χωροταξικές, κοινωνικές και οικονομικές επιπτώσεις στο φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον από την κατασκευή και λειτουργία του έργου, για κάθε μια από τις εναλλακτικές προτάσεις και σε μεγαλύτερο βάθος για την προτεινόμενη λύση. Οι επιπτώσεις αυτές σχολιάζονται και αξιολογούνται σε σχέση με τη μηδενική λύση, στον επιλεγόμενο χρονικό ορίζοντα. Τονίζεται ότι πρόκειται για καταρχήν εκτίμηση και αξιολόγηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων.

6.1 Μη βιοτικά χαρακτηριστικά

6.1.1 Κλιματολογικά και βιοκλιματικά χαρακτηριστικά

6.1.2 Μορφολογικά και τοπιολογικά χαρακτηριστικά

6.1.3 Γεωλογία, τεκτονικά και εδαφολογικά χαρακτηριστικά

6.2 Φυσικό περιβάλλον

6.3 Ανθρωπογενές περιβάλλον

6.3.1 Χρήσεις γης

6.3.2 Δομημένο περιβάλλον

6.3.3 Ιστορικό και πολιτιστικό περιβάλλον

6.3.4 Κοινωνικοοικονομικό περιβάλλον, Υποδομές

6.3.5 Ατμοσφαιρικό περιβάλλον

6.3.6 Ακουστικό περιβάλλον, δονήσεις, ακτινοβολίες

6.3.7 Επιφανειακά και υπόγεια νερά

7. Κατευθύνσεις για την αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων

Στο Κεφάλαιο αυτό περιγράφονται συνοπτικά και σε επίπεδο κατευθύνσεων τα προτεινόμενα μέτρα αντιμετώπισης των επιπτώσεων που προκαλούνται από την κατασκευή και λειτουργία του έργου στα περιβαλλοντικά μέσα και τις παραμέτρους που αναπτύχθηκαν στο Κεφάλαιο 6. Τα μέτρα αυτά αφορούν όλες τις εναλλακτικές λύσεις του έργου.

Στη συνέχεια οι εναλλακτικές λύσεις αξιολογούνται και κατατάσσονται κατά αύξουσα σειρά περιβαλλοντικής επιβάρυνσης, λαμβανομένων όμως υπόψη των προαναφερομένων προτάσεων επανορθωτικών μέτρων. Η εν λόγω αξιολόγηση και κατάταξη μπορεί να γίνει και μέσω ποσοτικοποιημένων δεικτών.

8. Εκτίμηση των δυσκολιών που αναμένεται να προκύψουν κατά την εκπόνηση της ΜΠΕ

9. Απαιτούμενες βασικές μελέτες

Στο Κεφάλαιο αυτό καταγράφονται οι ειδικές μελέτες και συμπληρωματικές εργασίες που θεωρούνται απαραίτητες για την εκπόνηση της ΜΠΕ

10. Χάρτες – σχέδια

11. Απαιτούμενα δικαιολογητικά – εγκρίσεις

12. Βιβλιογραφία – πηγές

13. Φωτογραφική τεκμηρίωση

14. Παραρτήματα

Εμπλεκόμενοι Φορείς:

➔ Ανάδοχος Μελετητής

➔ Διευθύνουσα Υπηρεσία του φορέα διαχείρισης

Σχετική Νομοθεσία:

- ➔ Ν. 3010/02
- ➔ ΚΥΑ 69269/90 όπως ισχύει
- ➔ ΚΥΑ Η.Π.11014/2003

* Εκτιμώμενη διάρκεια 7ης Φάσης: 3 έως 4 μήνες

Φάση 8: Διαδικασία Προκαταρκτικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης και Αξιολόγησης (Π.Π.Ε.Α.)

Ανάλογα με το είδος του έργου και τη δυναμικότητα, διακρίνονται οι παρακάτω περιπτώσεις:

Περίπτωση 1: Έργα που ανήκουν στην υποκατηγορία 1 της Α' κατηγορίας έργων και δραστηριοτήτων σύμφωνα με την κατάταξη της ΚΥΑ Η.Π. 15393/2332/02

Στην περίπτωση αυτή υπάγονται:

- εγκαταστάσεις επεξεργασίας και διάθεσης μη επικινδύνων στερεών αποβλήτων με θερμική ή χημική επεξεργασία
- ΧΥΤΑ για ισοδύναμο πληθυσμό ίσο ή μεγαλύτερο από 200.000 κατοίκους
- μεμονωμένες εγκαταστάσεις παρασκευής εδαφοβελτιωτικών ή/και παραγωγής βιοαερίου ή/και παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας για ισοδύναμο πληθυσμό ίσο ή μεγαλύτερο από 200.000 κατοίκους

Η διαδικασία Προκαταρκτικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης και Αξιολόγησης για τα παραπάνω έργα περιλαμβάνει τις παρακάτω ενέργειες:

1. Υποβολή της μελέτης

Η Προμελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων, σε 6 τουλάχιστον αντίτυπα, συνοδευόμενη από σχετική αίτηση υποβάλλεται από τη Διευθύνουσα Υπηρεσία του Φορέα Διαχείρισης στην Ειδική Υπηρεσία Περιβάλλοντος (ΕΥΠΕ) του ΥΠΕΧΩΔΕ. Τα κείμενα και οι χάρτες υποβάλλονται και σε ηλεκτρονική μορφή.

Εμπλεκόμενοι Φορείς:

- ➔ Διευθύνουσα Υπηρεσία του Φορέα Διαχείρισης
- ➔ Ειδική Υπηρεσία Περιβάλλοντος (ΕΥΠΕ) του ΥΠΕΧΩΔΕ

Σχετική Νομοθεσία:

- ➔ Π.Δ. 221/98
- ➔ ΚΥΑ Η.Π. 11014/03

2. Γνωμοδότηση συναρμοδίων

Η Ειδική Υπηρεσία Περιβάλλοντος του ΥΠΕΧΩΔΕ, αφού εξετάσει το φάκελο και διαπιστώσει ότι είναι πλήρης και πριν γνωμοδοτήσει επί του περιεχομένου του, διαβιβάζει αντίγραφα αυτού, εντός 10 ημερών από την υποβολή του, στις εξής υπηρεσίες:

- Τη Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών του ΥΠΕΣΔΔΑ
- Τη Διεύθυνση Περιβαλλοντικού Σχεδιασμού του ΥΠΕΧΩΔΕ
- Την αρμόδια Διεύθυνση του Υπουργείου Υγείας
- Την αρμόδια Διεύθυνση του Υπουργείου Γεωργίας αν από το έργο επέρχονται επιπτώσεις σε γεωργική γη υψηλής παραγωγικότητας ή σε δασική γη
- Την αρμόδια Διεύθυνση του Υπουργείου Ανάπτυξης αν η ΠΠΕ αφορά εγκατάσταση παραγωγής ενέργειας
- Τη Διεύθυνση Χωροταξίας του ΥΠΕΧΩΔΕ
- Τις αρμόδιες Εφορείες Αρχαιοτήτων του Υπουργείου Πολιτισμού
- Το Γενικό Επιτελείο Στρατού (ΓΕΣ)
- Κατά περίπτωση στους Οργανισμούς Αθήνας ή Θεσσαλονίκης ή στους Οργανισμούς του άρθρου 3 του Ν. 2508/97 εφόσον αυτοί έχουν συσταθεί.

Αν κατά την υποβολή του φακέλου ο ενδιαφερόμενος φορέας διαχείρισης προσκομίσει μια ή περισσότερες από τις παραπάνω απαιτούμενες γνωμοδοτήσεις και η ΕΥΠΕ κρίνει ότι η συγκεκριμένη γνωμοδότηση είναι κατάλληλη, δεν αποστέλλει το φάκελο στην αντίστοιχη υπηρεσία ή φορέα.

Οι παραπάνω υπηρεσίες και φορείς, μέσα σε 15 ημέρες από την παραλαβή του φακέλου, διαβιβάζουν τη γνώμη τους στην Ειδική Υπηρεσία Περιβάλλοντος του ΥΠΕΧΩΔΕ

Εμπλεκόμενοι Φορείς:

- ➔ Ειδική Υπηρεσία Περιβάλλοντος (ΕΥΠΕ) του ΥΠΕΧΩΔΕ
- ➔ Διεύθυνση Περιβαλλοντικού Σχεδιασμού του ΥΠΕΧΩΔΕ
- ➔ Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών του ΥΠΕΣΔΔΑ
- ➔ Αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Υγείας
- ➔ Αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Γεωργίας κατά περίπτωση
- ➔ Αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Ανάπτυξης κατά περίπτωση
- ➔ Διεύθυνση Χωροταξίας του ΥΠΕΧΩΔΕ
- ➔ Αρμόδιες Εφορείες Αρχαιοτήτων του Υπουργείου Πολιτισμού
- ➔ Το Γενικό Επιτελείο Στρατού (ΓΕΣ)

- ➔ Οργανισμός Αθήνας ή Θεσσαλονίκης ή Οργανισμοί του άρθρου 3 του Ν. 2508/97 κατά περίπτωση.

Σχετική Νομοθεσία:

- ➔ Ν. 2508/97
- ➔ Π.Δ. 221/98
- ➔ ΚΥΑ Η.Π. 11014/03

3. Έκδοση γνωμοδότησης επί της Προμελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων

Η Ειδική Υπηρεσία Περιβάλλοντος του ΥΠΕΧΩΔΕ, αφού παραλάβει τις παραπάνω γνωμοδοτήσεις, ή αν παρέλθει η προθεσμία των 15 ημερών χωρίς να λάβει κάποια από αυτές, προβαίνει εντός 5 ημερών σε Προκαταρκτική Περιβαλλοντική Εκτίμηση και Αξιολόγηση, που συνίσταται σε θετική γνωμοδότηση ή αρνητική απόφαση επί της Προμελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων. Το περιεχόμενο της γνωμοδότησης και τα στοιχεία που λαμβάνονται υπόψη για την αξιολόγηση περιγράφονται στις παρ. 6α και 6β αντίστοιχα του άρθρου 2 του Ν. 3010/02.

Η θετική γνωμοδότηση ή αρνητική απόφαση υπογράφεται από το Γενικό Διευθυντή Περιβάλλοντος του ΥΠΕΧΩΔΕ. Η θετική γνωμοδότηση ισχύει για περιορισμένο χρονικό διάστημα που αναφέρεται σε αυτήν.

Εμπλεκόμενοι Φορείς:

- ➔ Γενικός Διευθυντής Περιβάλλοντος του ΥΠΕΧΩΔΕ
- ➔ Ειδική Υπηρεσία Περιβάλλοντος (ΕΥΠΕ) του ΥΠΕΧΩΔΕ

Σχετική Νομοθεσία:

- ➔ Ν. 1650/86 όπως ισχύει
- ➔ Ν. 3010/02
- ➔ ΚΥΑ Η.Π. 11014/03

4. Δημοσιοποίηση της Προκαταρκτικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης και Αξιολόγησης

Η Προμελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων, συνοδευόμενη από τη θετική γνωμοδότηση ή αρνητική απόφαση επί αυτής, διαβιβάζονται στο οικείο Νομαρχιακό Συμβούλιο προκειμένου να λάβει γνώση και να ενημερώσει τους πολίτες και τους φορείς εκπροσώπησής τους.

Το Νομαρχιακό Συμβούλιο, μέσα σε 5 ημέρες από την παραλαβή των παραπάνω στοιχείων, προβαίνει σε δημοσίευση στον τοπικό τύπο ή, σε περίπτωση έλλειψής του, σε μια εφημερίδα με ευρύτερη τοπική εμβέλεια σχετικής ανακοίνωσης προς το κοινό, για να λάβει γνώση του περιεχομένου των στοιχείων αυτών. Το περιεχόμενο της ανακοίνωσης αυτής περιγράφεται στο Παράρτημα Α' του άρθρου 7 της ΚΥΑ Η.Π. 37111/03. Παράλληλα το Νομαρχιακό Συμβούλιο προβαίνει και σε ανάρτηση της εν λόγω ανακοίνωσης στον πίνακα ανακοινώσεων της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης.

Είναι δυνατόν η δημοσιοποίηση της Π.Π.Ε.Α. να γίνεται, παράλληλα με το Νομαρχιακό Συμβούλιο, και από την Ειδική Υπηρεσία Περιβάλλοντος του ΥΠΕΧΩΔΕ. Στην περίπτωση αυτή, η προαναφερόμενη ανακοίνωση δημοσιεύεται στον ημερήσιο τύπο περιφερειακής ή εθνικής εμβέλειας.

Σε όλες τις παραπάνω περιπτώσεις, τα έξοδα δημοσίευσης στον τύπο βαρύνουν το φορέα διαχείρισης.

Εμπλεκόμενοι Φορείς:

- ➔ Ειδική Υπηρεσία Περιβάλλοντος (ΕΥΠΕ) του ΥΠΕΧΩΔΕ
- ➔ Νομαρχιακό Συμβούλιο

Σχετική Νομοθεσία:

- ➔ Ν. 3010/02
- ➔ ΚΥΑ Η.Π. 11014/03
- ➔ ΚΥΑ Η.Π. 37111/03

* Εκτιμώμενη διάρκεια 8ης φάσης για περίπτωση 1: 1 έως 1,5 μήνες

Περίπτωση 2: Έργα που ανήκουν στην υποκατηγορία 2 της Α' κατηγορίας έργων και δραστηριοτήτων σύμφωνα με την κατάταξη της ΚΥΑ Η.Π. 15393/2332/02

Στην περίπτωση αυτή υπάγονται:

- ΧΥΤΑ για ισοδύναμο πληθυσμό μικρότερο από 200.000 κατοίκους
- μεμονωμένες εγκαταστάσεις παρασκευής εδαφοβελτιωτικών ή/και παραγωγής βιοαερίου ή/και παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας για ισοδύναμο πληθυσμό μικρότερο από 200.000 κατοίκους
- μεμονωμένες εγκαταστάσεις μηχανικής διαλογής για ισοδύναμο πληθυσμό τουλάχιστον ίσο των 30.000 κατοίκους
- σταθμούς μεταφόρτωσης για ισοδύναμο πληθυσμό τουλάχιστον ίσο των 30.000 κατοίκους

Από τα παραπάνω έργα εξαιρούνται όσα:

- Πρόκειται να πραγματοποιηθούν εν μέρει ή στο σύνολό τους σε περιοχές του εθνικού καταλόγου του Ευρωπαϊκού Οικολογικού Δικτύου NATURA 2000 σύμφωνα με το άρθρο 6 της ΚΥΑ 33318/3028/1998 «Καθορισμός μέτρων και διαδικασιών για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων»
- Βρίσκονται σε περιοχές στις οποίες εφαρμόζονται ειδικά προγράμματα περιβαλλοντικής διαχείρισης και προστασίας τα οποία έχουν καθορισθεί με σχετική απόφαση του Γενικού Γραμματέα ΥΠΕΧΩΔΕ.

Για τα έργα αυτά ακολουθείται η διαδικασία που περιγράφηκε στην περίπτωση 1 για τα έργα της υποκατηγορίας 1 της Α' Κατηγορίας.

Η διαδικασία Προκαταρκτικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης και Αξιολόγησης για τα έργα της περίπτωσης 2 περιλαμβάνει τις παρακάτω ενέργειες:

1. Υποβολή της μελέτης

Η Προμελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων, σε 6 τουλάχιστον αντίτυπα, συνοδευόμενη από σχετική

αίτηση υποβάλλεται από τη Διευθύνουσα Υπηρεσία του Φορέα Διαχείρισης στη Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωροταξίας (ΔΙΠΕΧΩ) της Περιφέρειας. Τα κείμενα και οι χάρτες υποβάλλονται και σε ηλεκτρονική μορφή.

Εμπλεκόμενοι Φορείς:

- ➔ Διευθύνουσα Υπηρεσία του Φορέα Διαχείρισης
- ➔ Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωροταξίας (ΔΙΠΕΧΩ) της Περιφέρειας

Σχετική Νομοθεσία:

- ➔ ΚΥΑ Η.Π. 11014/03

2. Γνωμοδότηση συναρμοδίων

Η Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωροταξίας (ΔΙΠΕΧΩ) της Περιφέρειας, αφού εξετάσει το φάκελο και διαπιστώσει ότι είναι πλήρης και πριν γνωμοδοτήσει επί του περιεχομένου του, διαβιβάζει αντίγραφα αυτού, εντός 10 ημερών από την υποβολή του, στις εξής υπηρεσίες:

- Τη Διεύθυνση Αυτοδιοίκησης και Αποκέντρωσης της Περιφέρειας
- Τη Διεύθυνση Υγείας ή τη Διοίκηση Υγειονομικής Περιφέρειας (ΔΥΠΕ)
- Τη Διεύθυνση Δασών της Περιφέρειας
- Τις αρμόδιες Νομαρχιακές υπηρεσίες
- Τις κατά τόπους αρμόδιες Εφορείες Αρχαιοτήτων
- Το Γενικό Επιτελείο Στρατού (ΓΕΣ)
- Κατά περίπτωση στους Οργανισμούς Αθήνας ή Θεσσαλονίκης ή στους Οργανισμούς του άρθρου 3 του Ν. 2508/97 εφόσον αυτοί έχουν συσταθεί.

Αν κατά την υποβολή του φακέλου ο ενδιαφερόμενος φορέας διαχείρισης προσκομίσει μια ή περισσότερες από τις παραπάνω απαιτούμενες γνωμοδοτήσεις και η ΔΙΠΕΧΩ κρίνει ότι η συγκεκριμένη γνωμοδότηση είναι κατάλληλη, δεν αποστέλλει το φάκελο στην αντίστοιχη υπηρεσία ή φορέα.

Οι παραπάνω υπηρεσίες και φορείς, μέσα σε 15 ημέρες από την παραλαβή του φακέλου, διαβιβάζουν τη γνώμη τους στη Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωροταξίας της Περιφέρειας.

Εμπλεκόμενοι Φορείς:

- ➔ Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωροταξίας (ΔΙΠΕΧΩ) της Περιφέρειας
- ➔ Διεύθυνση Αυτοδιοίκησης και Αποκέντρωσης της Περιφέρειας
- ➔ Διεύθυνση Υγείας ή τη Διοίκηση Υγειονομικής Περιφέρειας (ΔΥΠΕ)
- ➔ Διεύθυνση Δασών της Περιφέρειας
- ➔ Αρμόδιες Νομαρχιακές υπηρεσίες
- ➔ Αρμόδιες Εφορείες Αρχαιοτήτων

- ➔ Το Γενικό Επιτελείο Στρατού (ΓΕΣ)
- ➔ Οργανισμός Αθήνας ή Θεσσαλονίκης ή Οργανισμοί του άρθρου 3 του Ν. 2508/97 κατά περίπτωση.

Σχετική Νομοθεσία:

- ➔ Ν. 2508/97
- ➔ ΚΥΑ Η.Π. 11014/03

3. Έκδοση γνωμοδότησης επί της Προμελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων

Η Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωροταξίας της Περιφέρειας, αφού παραλάβει τις παραπάνω γνωμοδοτήσεις, ή αν παρέλθει η προθεσμία των 15 ημερών χωρίς να λάβει κάποια από αυτές, προβαίνει εντός 5 ημερών σε Προκαταρκτική Περιβαλλοντική Εκτίμηση και Αξιολόγηση, που συνίσταται σε θετική γνωμοδότηση ή αρνητική απόφαση επί της Προμελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων. Το περιεχόμενο της γνωμοδότησης και τα στοιχεία που λαμβάνονται υπόψη για την αξιολόγηση περιγράφονται στις παρ. 6α και 6β αντίστοιχα του άρθρου 2 του Ν. 3010/02.

Η θετική γνωμοδότηση ή αρνητική απόφαση υπογράφεται από τον αρμόδιο Γενικό Διευθυντή της Περιφέρειας. Η θετική γνωμοδότηση ισχύει για περιορισμένο χρονικό διάστημα που αναφέρεται σε αυτήν.

Εμπλεκόμενοι Φορείς:

- ➔ Αρμόδιος Γενικός Διευθυντής της Περιφέρειας
- ➔ Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωροταξίας της Περιφέρειας

Σχετική Νομοθεσία:

- ➔ Ν. 1650/86 όπως ισχύει
- ➔ Ν. 3010/02
- ➔ ΚΥΑ Η.Π. 11014/03

4. Δημοσιοποίηση της Προκαταρκτικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης και Αξιολόγησης

Η Προμελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων, συνοδευόμενη από τη θετική γνωμοδότηση ή αρνητική απόφαση επί αυτής, διαβιβάζονται στο οικείο Νομαρχιακό Συμβούλιο προκειμένου να λάβει γνώση και να ενημερώσει τους πολίτες και τους φορείς εκπροσώπησής τους.

Το Νομαρχιακό Συμβούλιο, μέσα σε 5 ημέρες από την παραλαβή των παραπάνω στοιχείων, προβαίνει σε δημοσίευση στον τοπικό τύπο ή, σε περίπτωση έλλειψής του, σε μια εφημερίδα με ευρύτερη τοπική εμβέλεια σχετικής ανακοίνωσης προς το κοινό, για να λάβει γνώση του περιεχομένου των στοιχείων αυτών. Το περιεχόμενο της ανακοίνωσης αυτής περιγράφεται στο Παράρτημα Α' του άρθρου 7 της ΚΥΑ Η.Π. 37111/03. Παράλληλα το Νομαρχιακό Συμβούλιο προβαίνει και σε ανάρτηση της εν λόγω ανακοίνωσης στον πίνακα ανακοινώσεων της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης.

Είναι δυνατόν η δημοσιοποίηση της Π.Π.Ε.Α. να γίνεται, παράλληλα με το Νομαρχιακό Συμβούλιο, και από τη Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωροταξίας της Περιφέρειας. Στην περίπτωση αυτή, η προαναφερόμενη ανακοίνωση δημοσιεύεται στον ημερήσιο τύπο περιφερειακής ή εθνικής εμβέλειας.

Σε όλες τις παραπάνω περιπτώσεις, τα έξοδα δημοσίευσης στον τύπο βαρύνουν το φορέα διαχείρισης.

Εμπλεκόμενοι Φορείς:

- ➔ Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωροταξίας της Περιφέρειας
- ➔ Νομαρχιακό Συμβούλιο

Σχετική Νομοθεσία:

- ➔ Ν. 3010/02
- ➔ ΚΥΑ Η.Π. 11014/03
- ➔ ΚΥΑ Η.Π. 37111/03

* Εκτιμώμενη διάρκεια 8ης φάσης για περίπτωση 2: 1 έως 1,5 μήνας

Περίπτωση 3: Έργα που ανήκουν στην υποκατηγορία 3 της Β' κατηγορίας έργων και δραστηριοτήτων σύμφωνα με την κατάταξη της ΚΥΑ Η.Π. 15393/2332/02

Στην περίπτωση αυτή υπάγονται:

- μεμονωμένες εγκαταστάσεις μηχανικής διαλογής για ισοδύναμο πληθυσμό κάτω των 30.000
- σταθμοί μεταφόρτωσης για ισοδύναμο πληθυσμό κάτω των 30.000

Από τα παραπάνω έργα εξαιρούνται όσα πρόκειται να πραγματοποιηθούν εν μέρει ή στο σύνολό τους σε περιοχές του εθνικού καταλόγου του Ευρωπαϊκού Οικολογικού Δικτύου NATURA 2000 σύμφωνα με το άρθρο 6 της ΚΥΑ 33318/3028/1998 «Καθορισμός μέτρων και διαδικασιών για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων». Για τα έργα αυτά ακολουθείται η διαδικασία που περιγράφηκε στην περίπτωση 2 για τα έργα της υποκατηγορίας 2 της Α' Κατηγορίας.

Επίσης στην περίπτωση αυτή υπάγονται

- εγκαταστάσεις προσωρινής αποθήκευσης μετά τη συλλογή

οι οποίες, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 8 της ΚΥΑ 50910/03, ακολουθούν την ίδια διαδικασία με τα έργα της υποκατηγορίας 3 της Β' κατηγορίας.

Η διαδικασία που ακολουθείται για τα έργα της περίπτωσης 3 περιλαμβάνει τις παρακάτω ενέργειες:

1. Υποβολή της μελέτης

Η Προμελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων σε 6 τουλάχιστον αντίτυπα, συνοδευόμενη από σχετική αίτηση, υποβάλλεται από τη Διευθύνουσα Υπηρεσία του Φορέα Διαχείρισης στη Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωροταξίας (ΔΙΠΕΧΩ) της Περιφέρειας. Τα κείμενα και οι χάρτες υποβάλλονται και σε ηλεκτρονική μορφή.

Εμπλεκόμενοι Φορείς:

- ➔ Διευθύνουσα Υπηρεσία του Φορέα Διαχείρισης
- ➔ Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωροταξίας (ΔΙΠΕΧΩ) της Περιφέρειας

Σχετική Νομοθεσία:

➔ ΚΥΑ Η.Π. 11014/03

2. Απόφαση επί της διαδικασίας

Η Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωροταξίας της Περιφέρειας αξιολογεί μέσα σε 10 ημέρες αν για το συγκεκριμένο έργο θα ακολουθηθεί η διαδικασία των άρθρων 6 και 7 ή του άρθρου 11 της ΚΥΑ Η.Π. 11014/03.

Στην πρώτη περίπτωση, η ΔΙΠΕΧΩ ακολουθεί τη διαδικασία που έχει περιγραφεί για τα έργα της υποκατηγορίας 2 της Α' Κατηγορίας.

Στη δεύτερη περίπτωση, εκδίδεται απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας, η οποία διαβιβάζεται:

- Στο οικείο Νομαρχιακό Συμβούλιο προκειμένου να λάβει γνώση και να ενημερώσει τους πολίτες και τους φορείς εκπροσώπησής τους. Η σχετική διαδικασία ενημέρωσης περιγράφεται παρακάτω.
- Στην υπηρεσία Περιβάλλοντος της οικείας Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης για να προχωρήσει στη διαδικασία έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων σύμφωνα με τη διαδικασία που περιγράφεται στο άρθρο 11 της ΚΥΑ Η.Π. 11014/03.

Εμπλεκόμενοι Φορείς:

- ➔ Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωροταξίας (ΔΙΠΕΧΩ) της Περιφέρειας
- ➔ Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας
- ➔ Υπηρεσία Περιβάλλοντος της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης
- ➔ Νομαρχιακό Συμβούλιο

Σχετική Νομοθεσία:

- ➔ Ν. 3010/02
- ➔ ΚΥΑ Η.Π. 11014/03

3. Δημοσιοποίηση της Απόφασης Αξιολόγησης έργου

Στη δεύτερη περίπτωση, αν δηλαδή αξιολογηθεί ότι για το έργο δεν απαιτείται να γίνει Προκαταρκτική Περιβαλλοντική Εκτίμηση και Αξιολόγηση, η Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωροταξίας της Περιφέρειας διαβιβάζει τη σχετική Απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας στο οικείο Νομαρχιακό Συμβούλιο προκειμένου να λάβει γνώση και να ενημερώσει τους πολίτες και τους φορείς εκπροσώπησής τους.

Το Νομαρχιακό Συμβούλιο, μέσα σε 5 ημέρες από την παραλαβή των παραπάνω στοιχείων, προβαίνει σε δημοσίευση στον τοπικό τύπο ή, σε περίπτωση έλλειψής του, σε μια εφημερίδα με ευρύτερη τοπική εμβέλεια σχετικής ανακοίνωσης προς το κοινό, για να λάβει γνώση του περιεχομένου των στοιχείων αυτών. Το περιεχόμενο της ανακοίνωσης αυτής περιγράφεται στο Παράρτημα Α' του άρθρου 7 της ΚΥΑ Η.Π. 37111/03. Παράλληλα το Νομαρχιακό Συμβούλιο προβαίνει και σε ανάρτηση της εν λόγω ανακοίνωσης στον πίνακα ανακοινώσεων της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης.

Είναι δυνατόν η δημοσιοποίηση της απόφασης αξιολόγησης να γίνεται, παράλληλα με το Νομαρχιακό Συμβούλιο, και από τη Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωροταξίας της Περιφέρειας. Στην περίπτωση αυτή, η προαναφερόμενη ανακοίνωση δημοσιεύεται στον ημερήσιο τύπο περιφερειακής ή εθνικής εμβέλειας.

Σε όλες τις παραπάνω περιπτώσεις, τα έξοδα δημοσίευσης στον τύπο βαρύνουν το φορέα διαχείρισης.

Εμπλεκόμενοι Φορείς:

- ➔ Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωροταξίας της Περιφέρειας
- ➔ Νομαρχιακό Συμβούλιο

Σχετική Νομοθεσία:

- ➔ Ν. 3010/02
- ➔ ΚΥΑ Η.Π. 11014/03
- ➔ ΚΥΑ Η.Π. 37111/03

* Εκτιμώμενη διάρκεια 8ης φάσης για περίπτωση 3: 0,5 έως 2 μήνες

Συνολική εκτιμώμενη διάρκεια Σταδίου II:

Για περίπτωση 1: 8 έως 11,5 μήνες

Για περίπτωση 2: 8 έως 11,5 μήνες

Για περίπτωση 3: 7,5 έως 12 μήνες

Στάδιο III: Γενική Διάταξη Έργων

Σύμφωνα με τις διαδικασίες που περιγράφονται στην Εγκύκλιο 38/15-11-2005 του ΥΠΕΧΩΔΕ με θέμα «Συμπλήρωση, αναμόρφωση και επικαιροποίηση της Εγκυκλίου 37/1995 "Περί εκπόνησης μελετών δημοσίων έργων"», ακολουθεί το στάδιο καθορισμού της «Γενικής Διάταξης των Έργων» το οποίο περιλαμβάνει τις φάσεις εκπόνησης της τεχνικής προμελέτης, εκπόνησης της μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων και έκδοσης της απόφασης έγκρισης των περιβαλλοντικών όρων.

Στάδιο III - Α. Εκπόνηση Τεχνικής Προμελέτης

Γενικά

Μετά την Προκαταρκτική Περιβαλλοντική Εκτίμηση και Αξιολόγηση του έργου, ακολουθεί η εκπόνηση της Τεχνικής Προμελέτης και της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων.

Η ΜΠΕ θα πρέπει κατά κανόνα να εκπονείται παράλληλα με την τεχνική μελέτη των έργων (δηλαδή την Προμελέτη και την Οριστική Μελέτη), ώστε αφ' ενός να χρησιμοποιεί στοιχεία από τη μελέτη αυτή, αφ' ετέρου δε να επηρεάζει τη μελέτη αυτή.

Ο προσδιορισμός των αναγκών περιβαλλοντικών όρων που πρέπει να τεθούν για την κατασκευή και λειτουργία του έργου και η έγκριση αυτών πρέπει να γίνει:

- σε προχωρημένο στάδιο της τεχνικής μελέτης, ώστε να είναι γνωστά τα χαρακτηριστικά σχεδιασμού και λειτουργίας του έργου, αλλά όμως
- πριν από την ολοκλήρωση της τεχνικής μελέτης του έργου, ώστε να μπορούν να ληφθούν υπόψη οι τεθέντες περιβαλλοντικοί όροι στον τελικό σχεδιασμό των έργων.

Πιο συγκεκριμένα:

Όταν η δημοπράτηση γίνεται με το σύστημα μελέτη – κατασκευή, που είναι και η συνηθέστερη, μέχρι σήμερα, περίπτωση κυρίως για τα έργα διάθεσης και επεξεργασίας στερεών αποβλήτων, και η Τεχνική Προμελέτη αποτελεί το τελευταίο στάδιο πριν τη δημοπράτηση, πρέπει να αρχίσει η Τεχνική Προμελέτη, να θέσει τα βασικά στοιχεία σχεδιασμού του έργου, να ακολουθήσει η ΜΠΕ και να θέσει τους περιβαλλοντικούς όρους και μετά την έγκριση των περιβαλλοντικών όρων να ολοκληρωθεί η Τεχνική Προμελέτη ώστε να μπορέσει να τους ενσωματώσει. Αυτό δεδομένου και του γεγονότος ότι η ενσωμάτωση των περιβαλλοντικών όρων μπορεί να επιφέρει αυξήσεις στο κόστος του έργου.

Όταν η δημοπράτηση γίνεται με το σύστημα τιμολογίου με βάση την οριστική μελέτη του έργου, τότε η ΜΠΕ μπορεί να ακολουθεί την Τεχνική Προμελέτη, αλλά τόσο η εκπόνησή της όσο και η έγκριση των περιβαλλοντικών όρων πρέπει να προηγείται της οριστικής μελέτης του έργου.

Από τα έργα διάθεσης/αξιοποίησης απορριμμάτων τα έργα υγειονομικής ταφής κατατάσσονται, σύμφωνα με την Απόφαση ΔΜΕΟ/α/ο/1257/9-8-2005 του ΥΠΕΧΩΔΕ, στην κατηγορία των υδραυλικών έργων, αν και δεν έχουν συμπεριληφθεί στην Εγκύκλιο 38/05 (ορθή επανάληψη 23-11-2005) η οποία αντικατέστησε τη σχετική Εγκύκλιο 37/95. Οι εγκαταστάσεις επεξεργασίας στερεών αποβλήτων, σύμφωνα με το άρθρο 1 του Π.Δ. 274/97, χαρακτηρίζονται ως χημικές εγκαταστάσεις, δηλαδή εξειδικευμένες μηχανολογικές εγκαταστάσεις που η λειτουργία τους έχει ως αντικείμενο την κατεργασία της ύλης με σκοπό την αλλαγή της σύστασης, της κατάστασης ή του ενεργειακού περιεχομένου της. Οι εγκαταστάσεις αυτές μπορεί να είναι αυτοτελείς ή να αποτελούν τμήμα σύνθετου βιομηχανικού συγκροτήματος.

Όμως, παρά την όποια κατηγοριοποίηση από την κείμενη νομοθεσία, τα έργα διάθεσης /αξιοποίησης απορριμμάτων δεν είναι αμιγή έργα, αφού μπορεί να αποτελούνται από ένα σύνολο οικοδομικών, υδραυλικών, ηλεκτρομηχανολογικών και χημικοτεχνικών εργασιών. Εξάλλου ο χαρακτηρισμός της κατηγορίας ενός έργου πραγματοποιείται με τη διακήρυξη και θα πρέπει να γίνεται με βάση τους κανόνες της τεχνικής επιστήμης, προκειμένου να εξασφαλιστεί η συμμετοχή στην κατασκευή όλων εκείνων που είναι απαραίτητοι για την άρτια εκτέλεσή του.

Η επιλογή του συστήματος Μελέτη-Κατασκευή, μετά από αιτιολογημένη γνώμη της Προϊσταμένης Αρχής (Π.Δ. 218/99, Π.Δ. 609/85), εφαρμόζεται συνήθως στις περιπτώσεις έργων που:

- επιδέχονται ειδικούς τρόπους κατασκευής ή μεθόδους που καλύπτονται από τεχνογνωσίες ή άλλα κατοχυρωμένα δικαιώματα ή
- παρουσιάζουν ιδιομορφίες ως προς τον τρόπο και τις φάσεις κατασκευής τους ή
- κρίνεται σκόπιμος ο συνδυασμός βελτίωσης ή ολοκλήρωσης ή αναθεώρησης υπάρχουσας μελέτης με την κατασκευή ή αναζήτηση εναλλακτικών λύσεων.

Επιπλέον, σύμφωνα με το άρθρο 42 παρ. 11 του Ν.3316/05, για την εφαρμογή του συστήματος μελέτη – κατασκευή απαιτείται προηγούμενη απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημοσίων έργων, μετά από γνώμη του Συμβουλίου Κατασκευών της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Έργων του ΥΠΕΧΩΔΕ.

Η Τεχνική Προμελέτη περιλαμβάνει λεπτομερή και τεκμηριωμένο καθορισμό και αιτιολόγηση των κριτηρίων σχεδιασμού του έργου.

Ειδικότερα η Τεχνική Προμελέτη έργων διάθεσης/αξιοποίησης απορριμμάτων θα έχει ως αντικείμενο τον καθορισμό των γενικών παραμέτρων σχεδιασμού, την τεχνική περιγραφή, τους αναγκαίους υπολογισμούς και τη διαστασιολόγηση των επιμέρους διακριτών μονάδων που συγκροτούν το έργο, την περιγραφή της οργάνωσης και της λειτουργίας της εγκατάστασης, την περιγραφή της περιβαλλοντικής παρακολούθησης του έργου, τα οικονομικά στοιχεία του έργου και ένα σύνολο σχεδίων.

Υπεύθυνος φορέας για την εκπόνηση της Τεχνικής Προμελέτης είναι, κατά κανόνα, ο υπόχρεος φορέας διαχείρισης στερεών αποβλήτων της περιοχής που αφορά το έργο σύμφωνα με το άρθρο 7 της ΚΥΑ 50910/03. Σε περίπτωση που δεν έχει συσταθεί φορέας διαχείρισης στερεών αποβλήτων, την εκπόνηση της μελέτης αναλαμβάνει ένας εκ των εξυπηρετούμενων ΟΤΑ ή η οικεία Ν.Α. ή η οικεία Περιφέρεια.

Από άποψη συντόμευσης του απαιτούμενου χρόνου και εξασφάλισης της συνέχειας και της αρτιότητας της μελέτης, είναι σκόπιμο, όπως έχει ήδη αναφερθεί, η Τεχνική Προμελέτη ενός έργου να προκηρύσσεται μαζί με τη Προμελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων και τη Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων και να ανατίθεται στον ίδιο μελετητή.

Σχετική Νομοθεσία :

- ➔ Ν. 1418/84 όπως ισχύει
- ➔ Ν. 2229/94
- ➔ Ν. 2940/01
- ➔ Ν. 3316/05
- ➔ Π.Δ. 609/85 όπως ισχύει
- ➔ Π.Δ. 171/87
- ➔ Π.Δ. 274/97
- ➔ Π.Δ. 218/99
- ➔ ΚΥΑ 114218/97
- ➔ ΚΥΑ 50910/03

Σχετικές Εγκύκλιοι:

- ➔ Εγκύκλιος 38/05 ΥΠΕΧΩΔΕ/ΓΓΔΕ
- ➔ Απόφαση ΔΜΕΟ/α/ο/1257/9-8-2005 του ΥΠΕΧΩΔΕ

Φάση 9: Ανάθεση εκπόνησης Προμελέτης σε Γραφείο Μελετών

Όπως προαναφέρθηκε, η Τεχνική Προμελέτη είναι προτιμότερο να ανατίθεται μαζί με την Προμελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων και τη Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων. Σε αυτή την περίπτωση δεν παρεμβάλλεται αυτή η Φάση. Αν όμως δεν συμβεί αυτό και προκηρυχθεί ξεχωριστά, ακολουθείται η διαδικασία που περιγράφεται στη Φάση 1.

Φάση 10: Εκπόνηση Τεχνικής Προμελέτης και βοηθητικών εργασιών – μελετών υποστήριξης

Βοηθητικές εργασίες – Μελέτες Υποστήριξης

Για την εκπόνηση της Τεχνικής Προμελέτης γενικά απαιτείται η προηγούμενη ή παράλληλη εκπόνηση των αντίστοιχων βοηθητικών εργασιών και όπου απαιτούνται υποστηρικτικών μελετών. Για το λόγο αυτό ο Ανάδοχος της μελέτης συντάσσει σχετικά προγράμματα λαμβάνοντας υπόψη και τυχόν υπάρχοντα βοηθητικά στοιχεία, ανάλογα με τις ανάγκες του έργου. Το πρόγραμμα βοηθητικών εργασιών εγκρίνεται από την Υπηρεσία. Οι βοηθητικές εργασίες και υποστηρικτικές μελέτες ακολουθούν τις διατάξεις του Π.Δ. 696/74, όπως ισχύει. Στις εργασίες και μελέτες αυτές γενικά περιλαμβάνονται, όπως απαιτείται κατά περίπτωση:

- **Τοπογραφική αποτύπωση**

Στο πλαίσιο των υποστηρικτικών μελετών που υλοποιούνται παράλληλα με την εκπόνηση της Προμελέτης (εγκύκλιος 38/05 του ΥΠΕΧΩΔΕ) και σύμφωνα με το πρόγραμμα των απαιτούμενων τοπογραφικών εργασιών, ο αρμόδιος μελετητής εκτελεί την απαραίτητη τοπογραφική αποτύπωση.

- **Γεωλογική Προμελέτη**

Η Γεωλογική Προμελέτη, η οποία εκπονείται στο πλαίσιο των απαιτούμενων παράλληλων υποστηρικτικών μελετών, συντάσσεται για τη ζώνη του χώρου διάθεσης που εκτιμά ο μελετητής ότι επηρεάζεται από τα υπό μελέτη έργα. Η γεωλογική προμελέτη θα αποτελέσει και το βασικό οδηγό για τη σύνταξη του προγράμματος των απαιτούμενων γεωτεχνικών ερευνών.

- **Οριστική Υδρολογική Μελέτη**

Η Οριστική Υδρολογική Μελέτη συντάσσεται για τη ζώνη του χώρου διάθεσης που εκτιμά ο μελετητής ότι επηρεάζεται από τα υπό μελέτη έργα.

- **Πρόγραμμα - Εκτέλεση Γεωτεχνικών Ερευνών**

Στο πλαίσιο των υποστηρικτικών μελετών που υλοποιούνται παράλληλα με την εκπόνηση της Προμελέτης ο αρμόδιος μελετητής καταστρώνει το πρόγραμμα των απαιτούμενων γεωτεχνικών ερευνών και υποβάλλει την τεκμηριωμένη πρότασή του στην Υπηρεσία. Εν συνεχεία εκτελούνται οι απαραίτητες γεωτεχνικές εργασίες.

- **Αξιολόγηση βοηθητικών εργασιών (Ερευνών και Μελετών)**

Μετά την ολοκλήρωση των βοηθητικών εργασιών και υποστηρικτικών μελετών γίνεται η αξιολόγηση των συλλεγμένων στοιχείων και ο μελετητής υποβάλλει τα σχετικά στοιχεία και πορίσματα για έγκριση από την Διευθύνουσα Υπηρεσία. Τα αποτελέσματα των εργασιών και μελετών αυτών υποστηρίζουν και ενσωματώνονται τόσο στην Τεχνική Προμελέτη όσο και στην Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων του έργου, η εκπόνηση της οποίας λαμβάνει χώρα σε παράλληλο χρόνο.

Εμπλεκόμενοι Φορείς:

- ➔ Ανάδοχος Μελετητής
- ➔ Διευθύνουσα Υπηρεσία του φορέα διαχείρισης στερεών αποβλήτων

Σχετική Νομοθεσία:

➔ Π.Δ. 696/74, όπως ισχύει

Σχετικές Εγκύκλιοι:

➔ Εγκύκλιος 38/05 ΥΠΕΧΩΔΕ /ΓΓΔΕ

Εκπόνηση Προμελέτης εγκαταστάσεων διαχείρισης απορριμμάτων

• Χώροι Υγειονομικής Ταφής Απορριμμάτων

Η Προμελέτη έργων Υγειονομικής Ταφής Απορριμμάτων περιλαμβάνει ενδεικτικά :

1. Την ονομασία και το είδος του έργου, τα στοιχεία του φορέα υλοποίησης και της ομάδας των μελετητών, γενική περιγραφή των έργων, περίληψη της τεχνικής περιγραφής.

Τις γενικές παραμέτρους σχεδιασμού του έργου που αφορούν :

- στον εξυπηρετούμενο πληθυσμό
- στις κατηγορίες των αποβλήτων που θα γίνονται δεκτά στο χώρο διάθεσης,
- στην ποιοτική σύσταση αποδεκτών αποβλήτων
- στην εκτίμηση των ποσοτήτων των διατιθέμενων αποβλήτων και στα δρομολόγια τροφοδοσίας της εγκατάστασης
- στην περιγραφή της περιοχής του έργου (μορφολογία, υδρογεωλογικά χαρακτηριστικά κλπ.)
- στη μέθοδο/μεθόδους εκμετάλλευσης του χώρου (εκτατική, μέθοδος των κυττάρων, εκμετάλλευση κατά τμήματα)
- στο χρόνο ζωής του χώρου διάθεσης.

2. Την τεχνική περιγραφή και διαστασιολόγηση του έργου που αναλυτικά αφορά:

- στην γενική περιγραφή της μεθόδου διάθεσης
- στην τεχνική υποδομή και διαμόρφωση του χώρου δηλαδή:
  - στα έργα υποδομής στο χώρο εισόδου της εγκατάστασης (ενημερωτική πινακίδα, χώρος αναμονής απορριμματοφόρων, ζυγιστήριο, χώρος εκφόρτωσης φορτίων για δειγματοληψία, εγκατάσταση έκπλυσης τροχών)
  - στον οικίσκο ελέγχου
  - στην αποθήκη υλικών
  - στην περίφραξη
  - στην πύλη εισόδου
  - στο οδικό δίκτυο (εσωτερικό και εξωτερικό)
  - στις εγκαταστάσεις συντήρησης

- στην αποθήκη υγρών καυσίμων
  - στην περιμετρική δενδροφύτευση
  - στα έργα ασφαλείας και ευστάθειας του χώρου
  - στα δίκτυα ύδρευσης, ηλεκτρικού, τηλεφώνου
- στα έργα διαχείρισης ομβρίων υδάτων
- στα μέσα αντιπυρικής προστασίας (εξοπλισμός, υποδομή, οργάνωση προγράμματος αντιπυρικής προστασίας)
- στα συστήματα μόνωσης ΧΥΤΑ
- στη διαχείριση των στραγγισμάτων, η οποία περιλαμβάνει τον υπολογισμό της διαχρονικής παραγωγής στραγγισμάτων, τη διαστασιολόγηση και τα ποιοτικά χαρακτηριστικά του δικτύου συλλογής και του συστήματος επεξεργασίας και διάθεσης στραγγισμάτων, τον έλεγχο καταλληλότητας παραλαβής και αποθήκευσης εξοπλισμού, τις προδιαγραφές για την εγκατάσταση / κατασκευή και λειτουργία του συστήματος διαχείρισης και τα μέτρα περιβαλλοντικού ελέγχου
- στο σχεδιασμό των έργων διαχείρισης βιοαερίου, που περιλαμβάνει την εκτίμηση της διαχρονικής παραγωγής του βιοαερίου, την περιγραφή του συστήματος διαχείρισης που θα εφαρμοστεί, τη διαστασιολόγηση του συστήματος συλλογής, άντλησης και ενδεχόμενης αξιοποίησης/διάθεσης του βιοαερίου, το πρόγραμμα παρακολούθησης και τα μέτρα ασφαλείας του χώρου
- στην τελική κάλυψη ΧΥΤΑ με στόχο την παράδοσή του για νέες χρήσεις, που περιλαμβάνει το σύστημα τελικής επικάλυψης και τον τρόπο αποκατάστασης - επανένταξης του χώρου διάθεσης στο περιβάλλον.
3. Την οργάνωση και λειτουργία του χώρου που περιλαμβάνει:
- την περιγραφή του τρόπου εκμετάλλευσης του ΧΥΤΑ
  - την περιγραφή του τρόπου διάθεσης των απορριμμάτων στον χώρο ταφής
  - το απαιτούμενο προσωπικό λειτουργίας
  - τα απαραίτητα μηχανήματα υγειονομικής ταφής.
4. Τον περιβαλλοντικό έλεγχο και την παρακολούθηση της λειτουργίας του έργου, τόσο στη φάση εκμετάλλευσης όσο και στη φάση μεταφροντίδας, που συνίσταται στην περιγραφή:
- των συστημάτων παρακολούθησης
  - των παραμέτρων μέτρησης
  - του προγράμματος δειγματοληψιών
  - του απαιτούμενου εξοπλισμού
- και αφορά στον έλεγχο και την παρακολούθηση:
- των καθιζήσεων

- των μετεωρολογικών στοιχείων
  - των παραμορφώσεων στο σύστημα στεγάνωσης της βάσης του χώρου διάθεσης
  - της ικανότητας των αγωγών συλλογής και απομάκρυνσης των στραγγισμάτων
  - της τυχόν διαρροής στραγγισμάτων με επιλογή των θέσεων ελέγχου, του τρόπου ελέγχου, των παραμέτρων μέτρησης, της συχνότητας των δειγματοληψιών
  - υδάτων, στραγγισμάτων και αερίων με την επιλογή των θέσεων ελέγχου, του τρόπου ελέγχου, των παραμέτρων μέτρησης, της συχνότητας των δειγματοληψιών.
5. Τα οικονομικά στοιχεία και τον προϋπολογισμό του έργου, με ανάλυση δαπανών ανά κατηγορία ως εξής:
- 5.1. προϋπολογισμό δαπάνης κατασκευής του έργου, με επιμερισμό κόστους για τα έργα:
- χωματουργικών εργασιών (γενικές εκσκαφές, αναχώματα, διανοίξεις τάφρων, ειδικές διαμορφώσεις κλπ)
  - έργων στεγανοποίησης
  - οδοποιίας πρόσβασης
  - έργων διαχείρισης στραγγισμάτων
  - έργων διαχείρισης βιοαερίου
  - κτιριακών
  - δενδροφυτεύσεων
  - μηχανολογικού εξοπλισμού
  - απαλλοτριώσεων ή αγοράς οικοπέδων
  - απρόβλεπτων
- 5.2. προϋπολογισμό των λειτουργικών δαπανών της εγκατάστασης, με επιμερισμό σε στοιχεία κόστους:
- προσωπικού
  - καυσίμων
  - συντήρησης – ανταλλακτικών εξοπλισμού
  - νερού (αγορά & μεταφορά)
  - ρεύματος – τηλεφώνου
  - αναλώσιμων
  - φυτεύσεων – αποκατάστασης
  - ενοικίασης γης
  - αποσβέσεων
  - άλλων δαπανών.

6. Σχέδια

- Χάρτης προσανατολισμού κλ. 1: 50.000
- Θέση των έργων κλ. 1: 5.000
- Ακριβές τοπογραφικό διάγραμμα του ΧΥΤΑ κλ. 1: 500
- Διαμόρφωση λεκάνης απόθεσης απορριμμάτων / εσωτερική οδοποιία κλ. 1: 500
- Γενική διάταξη των έργων κλ. 1: 500
- Οριζοντιογραφία υδραυλικών έργων κλ. 1: 500
- Οριζοντιογραφία έργων διαχείρισης βιοαερίου κλ. 1: 500
- Κατά μήκος τομή κλ. 1: 500
- Κατά πλάτος τομές κλ. 1: 500
- Δεξαμενή και φρεάτιο συλλογής στραγγισμάτων κλ. 1: 50
- Διαμόρφωση τελικού αναγλύφου κλ. 1: 500.

Εμπλεκόμενοι Φορείς :

- ➡ Ανάδοχος Μελετητής
- ➡ Διευθύνουσα Υπηρεσία του φορέα διαχείρισης στερεών αποβλήτων

Σχετική Νομοθεσία :

- ➡ Π.Δ. 696/74 όπως ισχύει
- ➡ ΚΥΑ 114218/97

• **Μονάδες επεξεργασίας/αξιοποίησης απορριμμάτων, σταθμοί μεταφόρτωσης απορριμμάτων**

Η Προμελέτη μονάδων επεξεργασίας/αξιοποίησης απορριμμάτων (π.χ. κομποστοποίησης, μηχανικής ανακύκλωσης, κέντρων διαλογής ανακυκλώσιμων υλικών, μονάδων θερμικής επεξεργασίας με ή χωρίς ανάκτηση ενέργειας) και σταθμών μεταφόρτωσης, ανεξάρτητα από τη φύση της μονάδος που προγραμματίζεται, περιλαμβάνει ενδεικτικά:

1. Την ονομασία και το είδος του έργου, τα στοιχεία του φορέα υλοποίησης και της ομάδας των μελετητών, τη γενική περιγραφή του έργου, την περίληψη της τεχνικής περιγραφής .
2. Τις γενικές παραμέτρους σχεδιασμού του έργου που αφορούν :
  - στον εξυπηρετούμενο πληθυσμό
  - στις κατηγορίες των αποβλήτων που θα γίνονται δεκτά στην εγκατάσταση
  - στην ποιοτική σύσταση αποδεκτών αποβλήτων
  - στην εκτίμηση των ποσοτήτων των διατιθέμενων αποβλήτων, την διακύμανση της τροφοδοσίας

- στην μέθοδο/μεθόδους επεξεργασίας/ μεταφόρτωσης που επιλέγονται
  - στα ποιοτικά χαρακτηριστικά των προϊόντων της παραγωγικής διαδικασίας σύμφωνα με τις απαιτήσεις της αγοράς των ανακτώμενων υλικών, αν πρόκειται για μονάδες μηχανικής διαλογής- κομποστοποίησης ή για κέντρα διαλογής ανακυκλώσιμων υλικών
  - στον χρόνο λειτουργίας της εγκατάστασης.
3. Την τεχνική περιγραφή και διαστασιολόγηση των επιμέρους σταδίων επεξεργασίας (κύριων, βοηθητικών μονάδων) με τις τεχνικές προδιαγραφές του απαιτούμενου εξοπλισμού
  4. Τον υπολογισμό των ισοζυγίων μάζας ανά στάδιο επεξεργασίας (για μονάδες επεξεργασίας)
  5. Τον υπολογισμό των ισοζυγίων ενέργειας ανά στάδιο επεξεργασίας στις εγκαταστάσεις εκείνες που προβλέπεται ανάκτηση ενέργειας
  6. Τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας της μονάδας
  7. Τα συστήματα ελέγχου και παρακολούθησης της λειτουργίας της εγκατάστασης, τα συστήματα ελέγχου και παρακολούθησης των περιβαλλοντικών παραμέτρων, τα μέσα προστασίας εργαζομένων από την εκπεμπόμενη ρύπανση
  8. Τα οικονομικά στοιχεία και τον προϋπολογισμό του έργου που περιλαμβάνει:
    - 8.1 προϋπολογισμό της δαπάνης κατασκευής του έργου με επιμερισμό, ανά είδος εργασιών, σε κόστος κτιριακών, αγοράς και εγκατάστασης μηχανολογικού εξοπλισμού
    - 8.2 προϋπολογισμό των λειτουργικών δαπανών της εγκατάστασης με επιμερισμό σε κόστος προσωπικού, δοκιμαστικής λειτουργίας, συντήρησης, ανταλλακτικών εξοπλισμού, νερού, ρεύματος, τηλεφώνου, αναλώσιμων, αποσβέσεων και άλλων δαπανών
  9. Χρονοδιάγραμμα κατασκευής έργου
  10. Σχέδια κτιριακών έργων και ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων.

Όλα τα ανωτέρω αφορούν στα επιμέρους στάδια των μονάδων τα οποία βέβαια διαφοροποιούνται κατά περίπτωση.

Σε πλήρη ανάπτυξη, για κάθε κατηγορία μονάδων, είναι ενδεικτικά τα παρακάτω:

♦ **Μονάδες μηχανικής ανακύκλωσης και κομποστοποίησης:**

- ❑ Είσοδος - Ζυγιστήριο
- ❑ Μονάδα υποδοχής - τροφοδοσίας
- ❑ Γραμμή χειρωνακτικού διαχωρισμού (εξαρτάται από το αν η τροφοδοσία εισόδου έχει υποστεί προδιαλογή ή όχι)
- ❑ Μονάδα μηχανικού διαχωρισμού
- ❑ Μονάδα περαιτέρω επεξεργασίας των ανακτηθέντων υλικών

- ◆ Γραμμή παραγωγής RDF
- ◆ Γραμμή κομποστοποίησης και ωρίμανσης του παραγόμενου compost
- ◆ Γραμμή εξευγενισμού και αποθήκευσης του παραγόμενου compost
- ◆ Γραμμή καθαρισμού των ανακτηθέντων μετάλλων
- Βοηθητικές εγκαταστάσεις (κυλικείο, αποδυτήρια, w.c., γραφεία διοίκησης, αποθήκες, λεβητοστάσια κλπ.), κινητός εξοπλισμός.
- ◆ **Μονάδες κομποστοποίησης:**
  - Είσοδος - Ζυγιστήριο
  - Μονάδα υποδοχής - τροφοδοσίας
  - Γραμμή χειρωνακτικού διαχωρισμού (εξαρτάται από το αν η τροφοδοσία εισόδου έχει υποστεί προδιαλογή ή όχι)
  - Μονάδα μηχανικού διαχωρισμού
  - Γραμμή κομποστοποίησης και ωρίμανσης του παραγόμενου compost
  - Γραμμή εξευγενισμού και αποθήκευσης του παραγόμενου compost
  - Βοηθητικές εγκαταστάσεις (κυλικείο, αποδυτήρια, w.c., γραφεία διοίκησης, αποθήκες, λεβητοστάσια κλπ.), κινητός εξοπλισμός.
- ◆ **Μονάδες θερμικής επεξεργασίας με ή χωρίς ανάκτηση ενέργειας (καύση, πυρόλυση κλπ.):**
  - Είσοδος - Ζυγιστήριο
  - Χώρος υποδοχής
  - Τροφοδοσία
  - Εσχάρες
  - Εστίες καύσης
  - Λέβητες
  - Σύστημα απομάκρυνσης υπολειμμάτων
  - Εφεδρικοί καυστήρες
  - Μονάδα ανάκτησης της εκλυόμενης θερμότητας και μετατροπής της σε άλλη μορφή ενέργειας (προαιρετικά)
  - Βοηθητικές εγκαταστάσεις (κυλικείο, αποδυτήρια, w.c., γραφεία διοίκησης, αποθήκες, λεβητοστάσια κλπ.), κινητός εξοπλισμός.

♦ Κέντρα διαλογής ανακυκλώσιμων υλικών

- ❑ Είσοδος - Ζυγιστήριο
- ❑ Γραμμή υποδοχής, προσωρινής αποθήκευσης, τροφοδοσίας εισερχόμενου ρεύματος στην εγκατάσταση
- ❑ Γραμμή προδιαχωρισμού (ηλεκτρομαγνητικός διαχωρισμός, κόσκινα, αεροδιαχωρισμός κλπ.)
- ❑ Γραμμή χειροδιαλογής
- ❑ Χώροι αποθήκευσης των διαχωριζόμενων από την μονάδα υλικών
- ❑ Γραμμή μείωσης μεγέθους ή όγκου διαχωρισθέντων υλικών
- ❑ Βοηθητικές εγκαταστάσεις (κυλικείο, αποδυτήρια, w.c., γραφεία διοίκησης, αποθήκες, λεβητοστάσια κλπ.), κινητός εξοπλισμός.

♦ Σταθμοί μεταφόρτωσης αποβλήτων

- ❑ Γραμμή κυκλοφορίας και ελιγμών οχημάτων συλλογής
- ❑ Χώρος εκφόρτωσης αποβλήτων (δεξαμενή, χοάνη, τάφρος κλπ)
- ❑ Συγκρότημα συμπίεστου με τον απαιτούμενο εξοπλισμό αυτομάτου ελέγχου και λειτουργίας
- ❑ Γραμμή πλήρωσης των οχημάτων μεταφοράς.

Εμπλεκόμενοι Φορείς :

- ➔ Ανάδοχος Μελετητής
- ➔ Διευθύνουσα Υπηρεσία του φορέα διαχείρισης στερεών αποβλήτων

Σχετική Νομοθεσία :

- ➔ ΚΥΑ 114218/97

*Εκτιμώμενη διάρκεια 10ης Φάσης: 3 έως 4 μήνες

Σημείωση: Σε προχωρημένο στάδιο της Προμελέτης αρχίζει η εκπόνηση της ΜΠΕ και ακολουθεί η διαδικασία έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων. Η εκπόνηση της Προμελέτης ολοκληρώνεται μετά την έκδοση απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (Φάση 14).

Φάση 11: Θεώρηση, έγκριση και παραλαβή Προμελέτης και μελετών υποστήριξης

Μετά την ολοκλήρωση της Προμελέτης, η οποία θα πρέπει να έχει συμπεριλάβει και τα συμπεράσματα της απόφασης έγκρισης περιβαλλοντικών όρων, η Διευθύνουσα Υπηρεσία εγκρίνει και η Προϊσταμένη Αρχή παραλαμβάνει:

- τα τοπογραφικά διαγράμματα
- την Προμελέτη του έργου

- τη Γεωλογική Προμελέτη
- την Οριστική Υδρολογική Μελέτη
- το πρόγραμμα γεωλογικών ερευνών

Η έγκριση της μελέτης γίνεται και κατά στάδια και στο σύνολό της, με τη διαδικασία που περιγράφεται στο άρθρο 37 του Ν.3316/05.

Όταν φορέας ανάθεσης της μελέτης είναι ΟΤΑ α' βαθμού, η Τεχνική Προμελέτη και οι μελέτες υποστήριξης πρέπει, πριν την έγκρισή τους, να θεωρηθούν από τη Διευθύνουσα Υπηρεσία του ΟΤΑ, δηλαδή την Τεχνική του Υπηρεσία, ή, αν αυτή δεν υπάρχει ή αδυνατεί, από την Τεχνική Υπηρεσία Δήμων και Κοινοτήτων (ΤΥΔΚ). Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης θα καθορισθούν τα όρια προϋπολογισμού των μελετών πέραν των οποίων θα απαιτείται θεώρηση ύστερα από γνώμη του Περιφερειακού Συμβουλίου Δημοσίων Έργων ή από τη Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών του ΥΠΕΣΔΔΑ ύστερα από γνώμη του Συμβουλίου Δημοτικών και Κοινοτικών Έργων και Θεώρησης Μελετών του ιδίου Υπουργείου.

Εμπλεκόμενοι Φορείς :

- ➔ Προϊσταμένη Αρχή
- ➔ Διευθύνουσα Υπηρεσία
- ➔ Περιφερειακό Συμβούλιο Δημοσίων Έργων (για έργα προϋπολογισμού άνω ενός ορίου)
- ➔ Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών του ΥΠΕΣΔΔΑ (για έργα προϋπολογισμού άνω ενός ορίου)
- ➔ Συμβούλιο Δημοτικών και Κοινοτικών Έργων και Θεώρησης Μελετών του ΥΠΕΣΔΔΑ (για έργα προϋπολογισμού άνω ενός ορίου)

Σχετική Νομοθεσία :

- ➔ Π.Δ. 696/74 όπως ισχύει
- ➔ Ν. 3316/05
- ➔ Ν. 3463/06

Σχετικές Εγκύκλιοι

- ➔ Εγκύκλιος 38/05 ΥΠΕΧΩΔΕ /ΓΓΔΕ

*Εκτιμώμενη διάρκεια 11ης Φάσης: 0,5 έως 1 μήνας

Συνολική εκτιμώμενη διάρκεια Σταδίου III-A': 3,5 έως 5 μήνες

Στάδιο III - Β: Εκπόνηση Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ) και έγκριση Περιβαλλοντικών Όρων

Γενικά

Όπως προαναφέρθηκε, η εκπόνηση της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων αρχίζει σε προχωρημένο στάδιο εκπόνησης της Τεχνικής Προμελέτης, ώστε να έχουν τεθεί να βασικά στοιχεία σχεδιασμού.

Υπεύθυνος φορέας για την εκπόνηση της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων είναι, κατά κανόνα, ο υπόχρεος φορέας διαχείρισης στερεών αποβλήτων της περιοχής που αφορά το έργο σύμφωνα με το άρθρο 7 της ΚΥΑ 50910/03. Σε περίπτωση που δεν έχει συσταθεί φορέας διαχείρισης στερεών αποβλήτων, την υλοποίηση του έργου αναλαμβάνει ένας εκ των εξυπηρετούμενων ΟΤΑ ή η οικεία Ν.Α. ή η οικεία Περιφέρεια.

Από άποψη συντόμευσης του απαιτούμενου χρόνου και εξασφάλισης της συνέχειας και της αρτιότητας της μελέτης, είναι σκόπιμο η Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων ενός έργου να προκηρύσσεται μαζί με την Προμελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων και την Τεχνική Προμελέτη και να ανατίθεται στον ίδιο μελετητή.

Όπως και στη διαδικασία Προκαταρκτικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης και Αξιολόγησης, διακρίνονται οι παρακάτω περιπτώσεις:

Περίπτωση 1:

Έργα που ανήκουν στην υποκατηγορία 1 της Α' κατηγορίας έργων και δραστηριοτήτων σύμφωνα με την κατάταξη της ΚΥΑ Η.Π. 15393/2332/02

Όπως προαναφέρθηκε, στην περίπτωση αυτή υπάγονται:

- εγκαταστάσεις επεξεργασίας και διάθεσης μη επικινδύνων στερεών αποβλήτων με θερμική ή χημική επεξεργασία
- ΧΥΤΑ για ισοδύναμο πληθυσμό ίσο ή μεγαλύτερο από 200.000 κατοίκους
- μεμονωμένες εγκαταστάσεις παρασκευής εδαφοβελτιωτικών ή/και παραγωγής βιοαερίου ή/και παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας για ισοδύναμο πληθυσμό ίσο ή μεγαλύτερο από 200.000 κατοίκους

Η διαδικασία που ακολουθείται περιλαμβάνει της παρακάτω φάσεις:

Φάση 12: Ανάθεση εκπόνησης ΜΠΕ σε γραφείο μελετών

Σχετικά με τη διαδικασία επιλογής του γραφείου μελετών και τη διαδικασία κατάρτισης – υπογραφής της σύμβασης ισχύουν τα αναφερόμενα στη **Φάση 1**.

Φάση 13: Εκπόνηση ΜΠΕ

Σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 10β του Ν. 3010/02, το περιεχόμενο και οι προδιαγραφές εκπόνησης της ΜΠΕ για τα έργα της Ομάδας 4 (Συστήματα Υποδομών) θα καθορισθούν με Κοινή Υπουργική Απόφαση. Μέχρι

τότε ισχύουν σχετικά οι μεταβατικές διατάξεις (άρθρο 14) της ΚΥΑ 11014/03.

Η ΜΠΕ περιλαμβάνει ενδεικτικά:

1. Εισαγωγή

2. Μη τεχνική περίληψη

Πρόκειται για περίληψη της μελέτης σε «μη τεχνική γλώσσα» ώστε να είναι κατανοητή στο ευρύ κοινό

3. Συνοπτική περιγραφή – στόχος, σημασία, αναγκαιότητα και οικονομικά στοιχεία του έργου – συσχέτιση με άλλα έργα και δραστηριότητες

3.1 Γεωγραφική θέση και διοικητική υπαγωγή του έργου

3.2 Συνοπτική περιγραφή του έργου

3.3 Στόχος, σημασία και αναγκαιότητα του έργου

3.4 Ιστορική εξέλιξη του έργου

3.5 Οικονομικά στοιχεία του έργου

3.6 Συσχέτιση του έργου με άλλα έργα και δραστηριότητες

4. Αναλυτική περιγραφή του έργου

Γίνεται περιγραφή του έργου σε επίπεδο προμελέτης

4.1 Γενικά στοιχεία του έργου

4.2 Φάση κατασκευής

4.3 Φάση λειτουργίας

4.4 Ανώμαλες και επικίνδυνες καταστάσεις

5. Εναλλακτικές λύσεις

Γίνεται παρουσίαση των εναλλακτικών λύσεων που αναπτύχθηκαν κατά το στάδιο της Προμελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων, ως προς τη θέση, το σχεδιασμό, καθώς και τη διαδικασία κατασκευής του έργου ή της δραστηριότητας σε επίπεδο προκαταρκτικής ή αναγνωριστικής μελέτης. Αξιολόγηση και αιτιολόγηση της τελικής επιλογής σε σχέση με τις επιπτώσεις στο φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον.

Η παρουσίαση μπορεί να είναι συνοπτική και σε παράρτημα της ΜΠΕ να δίνονται αναλυτικότερες πληροφορίες που προέκυψαν κατά την ΠΠΕ.

6. Υφιστάμενη κατάσταση περιβάλλοντος

Στο κεφάλαιο αυτό καταγράφονται, αναλύονται, αξιολογούνται και σχολιάζονται με ακρίβεια και χωρίς περιττά στοιχεία, οι παράμετροι του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος στην περιοχή μελέτης, καθώς επίσης και οι τάσεις εξέλιξης αυτού χωρίς τη δημιουργία του έργου (μηδενική λύση) στους χρόνους στόχους του έργου (π.χ. 1ο και 2ο έτος λειτουργίας του έργου). Οι τάσεις εξέλιξης εξετάζονται ανά περιβαλλοντικό μέσο, ανάλογα πάντα με τις ανάγκες.

Το βάθος και το εύρος της ανάλυσης σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να ανταποκρίνονται και να συνδέονται με το μέγεθος των άμεσων και έμμεσων επιπτώσεων που αναμένονται από την κατασκευή και λειτουργία του έργου, καθώς και με τις συνεργιστικές και αθροιστικές επιπτώσεις από άλλα υφιστάμενα ή κατασκευαζόμενα έργα ή δραστηριότητες.

Η υφιστάμενη κατάσταση περιβάλλοντος θα απεικονίζεται οπωσδήποτε και σε χάρτες.

6.A. Περιοχή μελέτης

Προσδιορίζεται η περιοχή γύρω από το έργο, στα φυσικά και ανθρωπογενή στοιχεία της οποίας έχει επιπτώσεις η κατασκευή και λειτουργία αυτού.

Ειδικά σε ότι αφορά το φυσικό περιβάλλον:

- Αν το έργο αναπτύσσεται εντός προστατευόμενης περιοχής (περιοχή εθνικού καταλόγου NATURA), τότε ως περιοχή μελέτης ορίζεται ολόκληρη η προστατευόμενη περιοχή
- Για υγροτοπικές προστατευόμενες περιοχές στα κατάντι του έργου, εκτός της περιοχής μελέτης, γίνεται αναφορά και αιτιολογείται αν αναμένονται επιπτώσεις. Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, οι εν λόγω περιοχές περιλαμβάνονται στην περιοχή μελέτης.
- Ομοίως για περιοχές Ειδικής Προστασίας της Ορνιθοπανίδας (SPA), εκτός της περιοχής μελέτης του έργου αλλά πλησίον αυτής, γίνεται αναφορά και αιτιολογείται αν αναμένονται επιπτώσεις. Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, οι εν λόγω περιοχές περιλαμβάνονται στην περιοχή μελέτης.

6.B. Μη βιοτικά χαρακτηριστικά

6.B.1 Κλιματολογικά και βιοκλιματικά χαρακτηριστικά

6.B.2 Μορφολογικά και τοπιολογικά χαρακτηριστικά

6.B.3 Γεωλογία, τεκτονικά και εδαφολογικά χαρακτηριστικά

6.Γ. Φυσικό περιβάλλον

6.Γ.1 Γενικά στοιχεία

6.Γ.2 Ειδικές φυσικές περιοχές

6.Γ.3 Άλλες φυσικές περιοχές

6.Γ.4 Περιγραφή του φυσικού περιβάλλοντος της περιοχής μελέτης

6.Δ Ανθρωπογενές περιβάλλον

6.Δ.1 Χωροταξικός σχεδιασμός – χρήσεις γης

6.Δ.2 Δομημένο περιβάλλον

6.Δ.3 Ιστορικό και πολιτιστικό περιβάλλον

6.Δ.4 Κοινωνικο-οικονομικό περιβάλλον

6.Δ.5 Τεχνικές υποδομές

- 6.Δ.6 Ανθρωπογενείς πιέσεις στο περιβάλλον
- 6.Δ.7 Ατμοσφαιρικό περιβάλλον
- 6.Δ.8 Ακουστικό περιβάλλον, δονήσεις, ακτινοβολίες
- 6.Δ.9 Επιφανειακά και υπόγεια νερά

6.E Τάσεις εξέλιξης του περιβάλλοντος – μηδενική λύση

7. Εκτίμηση και αξιολόγηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων

Στο κεφάλαιο αυτό εκτιμώνται και αξιολογούνται οι άμεσες και οι έμμεσες επιπτώσεις από την κατασκευή και λειτουργία του έργου σε συνδυασμό με τις συνεργιστικές και αθροιστικές επιπτώσεις από άλλα υφιστάμενα ή κατασκευαζόμενα έργα ή δραστηριότητες.

Ειδικότερα γίνεται εκτίμηση των επιπτώσεων της προτεινόμενης λύσης υλοποίησης του έργου σε σχέση με τη μηδενική λύση, στον επιλεγόμενο χρονικό ορίζοντα.

Σε περίπτωση που για την εκτίμηση των επιπτώσεων χρησιμοποιούνται εργαλεία (αλγόριθμοι), παρουσιάζονται ο τύπος του εργαλείου που χρησιμοποιήθηκε, ο φορέας που το ανέπτυξε και η αξιοπιστία της μεθόδου.

7.1 Μη βιοτικά χαρακτηριστικά

- 7.1.1 Κλιματολογικά και βιοκλιματικά χαρακτηριστικά
- 7.1.2 Μορφολογικά και τοπιολογικά χαρακτηριστικά
- 7.1.3 Γεωλογία, τεκτονικά και εδαφολογικά χαρακτηριστικά

7.2 Φυσικό περιβάλλον

7.3 Ανθρωπογενές περιβάλλον

- 7.3.1 Χρήσεις γης
- 7.3.2 Δομημένο περιβάλλον
- 7.3.3 Ιστορικό και πολιτιστικό περιβάλλον
- 7.3.4 Κοινωνικο-οικονομικό περιβάλλον
- 7.3.5 Τεχνικές υποδομές
- 7.3.6 Ατμοσφαιρικό περιβάλλον
- 7.3.7 Ακουστικό περιβάλλον, δονήσεις, ακτινοβολίες
- 7.3.8 Επιφανειακά και υπόγεια νερά

7.4 Συνοπτική παρουσίαση περιβαλλοντικών επιπτώσεων σε μορφή μήτρας

8. Αντιμετώπιση και παρακολούθηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων

Στο Κεφάλαιο αυτό περιγράφονται με σαφήνεια και πληρότητα τα μέτρα, οι όροι και οι περιορισμοί για

την αντιμετώπιση των επιπτώσεων από την κατασκευή και λειτουργία του έργου, καθώς και η απόδοσή τους, με ιδιαίτερη αναφορά στα ειδικά στοιχεία που αναφέρθηκαν στο Κεφάλαιο 7 και λαμβάνοντας ταυτόχρονα υπόψη τις συνεργιστικές επιπτώσεις από άλλα υφιστάμενα ή κατασκευαζόμενα έργα και δραστηριότητες.

Για λόγους προστασίας είναι δυνατόν ως επανορθωτικό μέτρο ή μέτρο αντιμετώπισης των επιπτώσεων να προταθεί η τροποποίηση του έργου ως προς:

- Το σχεδιασμό του, στην ίδια θέση
- Την εφαρμοζόμενη παραγωγική διαδικασία ή τα λειτουργικά χαρακτηριστικά του ή τη μέθοδο κατασκευής του
- Τη θέση του στο χώρο

Παράλληλα αναφέρονται οι κατευθύνσεις μέτρων, όρων και περιορισμών που θα πρέπει να αναλάβει η πολιτεία ή η αυτοδιοίκηση, κυρίως σε επίπεδο θεσμικό.

Εφόσον προτείνονται μέτρα θα πρέπει να αξιολογηθούν οι επιπτώσεις μετά τη λήψη αυτών, προκειμένου να τεκμηριωθεί η επάρκεια και η αποτελεσματικότητά τους. Η αξιολόγηση του αποτελέσματος των μέτρων θα πρέπει να γίνεται με τη μεθοδολογία που ακολουθήθηκε για την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων, η δε παρουσίαση είναι σκόπιμο να γίνεται με τη μορφή μήτρας.

Περιγράφονται επίσης τα προγράμματα και οι δράσεις που απαιτούνται για την παρακολούθηση των πλέον σημαντικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων που προκαλούνται από την κατασκευή και λειτουργία του έργου. Τα προγράμματα αυτά αφορούν αφενός μεν στην ποιότητα του περιβάλλοντος της ευρύτερης περιοχής και αφετέρου στην απόδοση των μέτρων προστασίας και στην ποιότητα των παραγομένων αποβλήτων.

9. Προτεινόμενοι περιβαλλοντικοί όροι

Στο Κεφάλαιο αυτό κωδικοποιούνται και περιγράφονται συνοπτικά τα μέτρα που αναλύονται στο Κεφάλαιο 8, ώστε να αποτελέσουν τμήμα του περιεχομένου της κανονιστικής πράξης των αρμόδιων αρχών, με την οποία επιβάλλονται οι όροι που διέπουν την κατασκευή και λειτουργία του έργου (περιβαλλοντικοί όροι).

Επίσης καταγράφονται οι τυχόν απαιτούμενες ειδικές τεχνικές μελέτες που θα πρέπει να εκπονηθούν από το φορέα του έργου, προκειμένου να εξειδικευθούν στις τεχνικές τους λεπτομέρειες, σε επίπεδο εφαρμογής, οι περιβαλλοντικοί όροι που προτείνονται.

10. Περιγραφή των δυσκολιών κατά την εκπόνηση της μελέτης

11. Χάρτες – σχέδια

12. Βιβλιογραφία – πηγές

13. Φωτογραφική τεκμηρίωση

14. Παραρτήματα

Εμπλεκόμενοι Φορείς

- ➔ Διευθύνουσα Υπηρεσία του φορέα διαχείρισης στερεών αποβλήτων
- ➔ Ανάδοχος Μελετητής
- ➔ Φορείς αρμόδιοι για την παροχή των απαιτούμενων στοιχείων

Σχετική Νομοθεσία:

- ➔ ΚΥΑ Η.Π. 11014/03

* Εκτιμώμενη διάρκεια 13ης φάσης: 3 έως 4 μήνες

Φάση 14: Έκδοση Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων

Περιλαμβάνει τις παρακάτω ενέργειες:

1. Υποβολή φακέλου ΜΠΕ

Η Διευθύνουσα Υπηρεσία υποβάλλει στην Ειδική Υπηρεσία Περιβάλλοντος (ΕΥΠΕ) του ΥΠΕΧΩΔΕ αίτηση, η οποία συνοδεύεται από:

- Α) τη Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων, σε 6 τουλάχιστον αντίτυπα (τα κείμενα και οι χάρτες υποβάλλονται και σε ηλεκτρονική μορφή)
- Β) τη θετική γνωμοδότηση του Γενικού Διευθυντή του ΥΠΕΧΩΔΕ σχετικά με την Προκαταρκτική Περιβαλλοντική Εκτίμηση και Αξιολόγηση
- Γ) αντίγραφο του θεωρημένου από την ΕΥΠΕ χάρτη και τοπογραφικού σχεδίου όπου φαίνεται η προεπιλεγείσα και οι εναλλακτικές θέσεις του έργου

Εμπλεκόμενοι Φορείς:

- ➔ Διευθύνουσα Υπηρεσία του φορέα διαχείρισης στερεών αποβλήτων
- ➔ Ειδική Υπηρεσία Περιβάλλοντος (ΕΥΠΕ) του ΥΠΕΧΩΔΕ

Σχετική Νομοθεσία:

- ➔ Π.Δ. 221/98
- ➔ ΚΥΑ Η.Π. 11014/03

2. Διαβίβαση φακέλου ΜΠΕ στις συναρμόδιες Υπηρεσίες και φορείς

Η Ειδική Υπηρεσία Περιβάλλοντος του ΥΠΕΧΩΔΕ, αφού εξετάσει το φάκελο και διαπιστώσει ότι είναι πλήρης, πριν προβεί στην έκδοση απόφασης έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων και εφόσον το κρίνει σκόπιμο, το διαβιβάζει εντός 10 ημερών από την υποβολή του στις εξής υπηρεσίες:

- Τη Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών του ΥΠΕΣΔΔΑ
- Την αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Υγείας
- Την αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Γεωργίας αν από το έργο επέρχονται επιπτώσεις σε γεωργική γη υψηλής παραγωγικότητας ή σε δασική γη
- Την αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Ανάπτυξης αν η ΜΠΕ αφορά εγκατάσταση παραγωγής ενέργειας
- Τη Διεύθυνση Χωροταξίας του ΥΠΕΧΩΔΕ
- Κατά περίπτωση στους Οργανισμούς Αθήνας ή Θεσσαλονίκης ή στους Οργανισμούς του άρθρου 3 του Ν. 2508/97 εφόσον αυτοί έχουν συσταθεί.

Οι παραπάνω υπηρεσίες και φορείς, μέσα σε 35 ημέρες από την παραλαβή του φακέλου, διαβιβάζουν τη γνώμη τους στην Ειδική Υπηρεσία Περιβάλλοντος του ΥΠΕΧΩΔΕ και στο οικείο Νομαρχιακό Συμβούλιο.

Εμπλεκόμενοι Φορείς:

- ➔ Ειδική Υπηρεσία Περιβάλλοντος (ΕΥΠΕ) του ΥΠΕΧΩΔΕ
- ➔ Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών του ΥΠΕΣΔΔΑ
- ➔ Αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Υγείας
- ➔ Αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Γεωργίας κατά περίπτωση
- ➔ Αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Ανάπτυξης κατά περίπτωση
- ➔ Διεύθυνση Χωροταξίας του ΥΠΕΧΩΔΕ
- ➔ Οργανισμός Αθήνας ή Θεσσαλονίκης ή Οργανισμοί του άρθρου 3 του Ν. 2508/97 κατά περίπτωση.

Σχετική Νομοθεσία:

- ➔ Ν. 2508/97
- ➔ Π.Δ. 221/98
- ➔ ΚΥΑ Η.Π. 11014/03

3. Διαβίβαση φακέλου ΜΠΕ στο Νομαρχιακό Συμβούλιο

Η Ειδική Υπηρεσία Περιβάλλοντος του ΥΠΕΧΩΔΕ διαβιβάζει, επίσης, εντός 10 ημερών, το φάκελο με τη ΜΠΕ στο οικείο Νομαρχιακό Συμβούλιο.

Εμπλεκόμενοι Φορείς:

- ➔ Ειδική Υπηρεσία Περιβάλλοντος (ΕΥΠΕ) του ΥΠΕΧΩΔΕ
- ➔ Νομαρχιακό Συμβούλιο

Σχετική Νομοθεσία:

- ➔ Π.Δ. 221/98
- ➔ ΚΥΑ Η.Π. 11014/03
- ➔ ΚΥΑ Η.Π. 37111/03

4. Διαδικασία δημοσιοποίησης φακέλου ΜΠΕ

Το Νομαρχιακό Συμβούλιο, μέσα σε 5 ημέρες από την παραλαβή του φακέλου με τη ΜΠΕ, φροντίζει για τη δημοσίευση σε μια τουλάχιστον τοπική εφημερίδα ή, σε περίπτωση έλλειψής της, σε μια εφημερίδα με ευρύτερη τοπική εμβέλεια ανακοίνωσης και πρόσκλησης του ενδιαφερόμενου κοινού να λάβει γνώση του φακέλου και να διατυπώσει εγγράφως απόψεις επί του περιεχομένου του, εφόσον το επιθυμεί. Το περιεχόμενο της ανακοίνωσης αυτής περιγράφεται στο Παράρτημα Β του άρθρου 7 της ΚΥΑ Η.Π. 37111/03.

Το Νομαρχιακό Συμβούλιο φροντίζει επίσης για την ανάρτηση αντιγράφου της παραπάνω δημοσίευσης στον πίνακα ανακοινώσεων της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης.

Μέσα σε προθεσμία 30 ημερών από τη δημοσίευση της παραπάνω ανακοίνωσης, το ενδιαφερόμενο κοινό έχει τη δυνατότητα:

- Να λάβει γνώση ολοκλήρου του περιεχομένου του φακέλου με τη ΜΠΕ, τον οποίο το Νομαρχιακό Συμβούλιο οφείλει να θέτει στη διάθεση του ενδιαφερόμενου κοινού και να παρέχει όλες τις απαραίτητες πληροφορίες
- Να διατυπώσει εγγράφως τη γνώμη του και τις προτάσεις του, που πρέπει να είναι επαρκώς τεκμηριωμένες και να τις διαβιβάσει προς την Ειδική Υπηρεσία Περιβάλλοντος του ΥΠΕΧΩΔΕ και προς το Νομαρχιακό Συμβούλιο.

Μετά την παρέλευση της προθεσμίας των 30 ημερών, το Νομαρχιακό Συμβούλιο διαβιβάζει στην Ειδική Υπηρεσία Περιβάλλοντος του ΥΠΕΧΩΔΕ φάκελο που περιλαμβάνει τις διατυπωθείσες γνώμες και προτάσεις των πολιτών και των φορέων εκπροσώπησής τους, καθώς και τη σχετική γνωμοδότησή του. Στο φάκελο περιλαμβάνονται και τα αποδεικτικά για τη δημοσιοποίηση στοιχεία, όπως αποδεικτικό ανάρτησης στον πίνακα ανακοινώσεων της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης και αποκόμματα εφημερίδων όπου έγιναν οι σχετικές δημοσιεύσεις.

Εμπλεκόμενοι Φορείς:

- ➔ Νομαρχιακό Συμβούλιο
- ➔ Ενδιαφερόμενο κοινό και τοπικοί φορείς
- ➔ Ειδική Υπηρεσία Περιβάλλοντος (ΕΥΠΕ) του ΥΠΕΧΩΔΕ

Σχετική Νομοθεσία:

- ➔ Ν. 3010/02
- ➔ Π.Δ. 221/98
- ➔ ΚΥΑ Η.Π. 11014/03
- ➔ ΚΥΑ Η.Π. 37111/03

5. Έκδοση Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων

Μετά τη γνωμοδότηση των συναρμόδιων υπηρεσιών και φορέων και του οικείου Νομαρχιακού Συμβουλίου, εκδίδεται μέσα σε 10 ημέρες και μετά από εισήγηση της Ειδικής Υπηρεσίας Περιβάλλοντος του ΥΠΕΧΩΔΕ, η Απόφαση Έγκρισης ή μη Περιβαλλοντικών Όρων από

- τον Υπουργό ΠΕΧΩΔΕ
- τον Υπουργό Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης
- τον Υπουργό Υγείας
- τον Υπουργό Γεωργίας αν από το έργο επέρχονται επιπτώσεις σε δασικές εκτάσεις ή σε γεωργική γη υψηλής παραγωγικότητας και
- τον υπουργό Ανάπτυξης αν η ΜΠΕ αφορά εγκατάσταση παραγωγής ενέργειας.

Το περιεχόμενο της απόφασης έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων καθορίζεται στο άρθρο 12 της ΚΥΑ Η.Π. 11014/703/Φ104/03.

Εμπλεκόμενοι Φορείς:

- ➔ Ειδική Υπηρεσία Περιβάλλοντος του ΥΠΕΧΩΔΕ
- ➔ Υπουργός ΠΕΧΩΔΕ
- ➔ Υπουργός Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης
- ➔ Υπουργός Υγείας
- ➔ Υπουργός Γεωργίας κατά περίπτωση
- ➔ Υπουργός Ανάπτυξης κατά περίπτωση

Σχετική Νομοθεσία:

- ➔ Π.Δ. 221/98
- ➔ ΚΥΑ Η.Π. 11014/03

6. Δημοσιοποίηση Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων

Μετά την έκδοση της Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων, η Ειδική Υπηρεσία Περιβάλλοντος του ΥΠΕΧΩΔΕ διαβιβάζει την απόφαση αυτή (στην οποία αναφέρονται και στοιχεία σχετικά με τη συμμετοχή του ενδιαφερόμενου κοινού) στο οικείο Νομαρχιακό Συμβούλιο, προκειμένου να λάβουν γνώση του περιεχομένου της οι πολίτες και φορείς εκπροσώπησής τους.

Το Νομαρχιακό Συμβούλιο, μέσα σε 5 ημέρες από την παραλαβή της απόφασης, φροντίζει για τη δημοσίευση σχετικής ανακοίνωσης στον τοπικό τύπο και, σε περίπτωση έλλειψής του, σε μια εφημερίδα με ευρύτερη τοπική εμβέλεια και την ανάρτηση της ανακοίνωσης αυτής στον πίνακα ανακοινώσεων της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης. Το περιεχόμενο της ανακοίνωσης αυτής περιγράφεται στο Παράρτημα Α του άρθρου 7 της ΚΥΑ Η.Π. 37111/03.

Είναι δυνατόν η δημοσιοποίηση της Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων να γίνεται, παράλληλα με το Νομαρχιακό Συμβούλιο, και από την Ειδική Υπηρεσία Περιβάλλοντος του ΥΠΕΧΩΔΕ. Στην περίπτωση αυτή, η προαναφερόμενη ανακοίνωση δημοσιεύεται στον ημερήσιο τύπο περιφερειακής ή εθνικής εμβέλειας.

Σε όλες τις παραπάνω περιπτώσεις, τα έξοδα δημοσίευσης στον τύπο βαρύνουν το φορέα διαχείρισης.

Εμπλεκόμενοι Φορείς:

- ➔ Ειδική Υπηρεσία Περιβάλλοντος (ΕΥΠΕ) του ΥΠΕΧΩΔΕ
- ➔ Νομαρχιακό Συμβούλιο

Σχετική Νομοθεσία:

- ➔ Ν. 3010/02
- ➔ Π.Δ. 221/98
- ➔ ΚΥΑ Η.Π. 11014/03
- ➔ ΚΥΑ Η.Π. 37111/03

* Εκτιμώμενη διάρκεια 14ης φάσης: 2 έως 3 μήνες

Σημείωση: Μετά την έκδοση της Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων γίνεται η ολοκλήρωση της εκπόνησης της Προμελέτης.

Περίπτωση 2:

Έργα που ανήκουν στην υποκατηγορία 2 της Α' κατηγορίας έργων και δραστηριοτήτων σύμφωνα με την κατάταξη της ΚΥΑ Η.Π. 15393/2332/02

Όπως προαναφέρθηκε, στην περίπτωση αυτή υπάγονται:

- ΧΥΤΑ για ισοδύναμο πληθυσμό μικρότερο από 200.000 κατοίκους
- μεμονωμένες εγκαταστάσεις παρασκευής εδαφοβελτιωτικών ή/και παραγωγής βιοαερίου ή/και παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας για ισοδύναμο πληθυσμό μικρότερο από 200.000 κατοίκους

- ο μεμονωμένες εγκαταστάσεις μηχανικής διαλογής για ισοδύναμο πληθυσμό μεγαλύτερο ή ίσο των 30.000 κατοίκους
- ο σταθμούς μεταφόρτωσης για ισοδύναμο πληθυσμό μεγαλύτερο ή ίσο των 30.000 κατοίκους

Από τα παραπάνω έργα εξαιρούνται όσα:

- Πρόκειται να πραγματοποιηθούν εν μέρει ή στο σύνολό τους σε περιοχές του εθνικού καταλόγου του Ευρωπαϊκού Οικολογικού Δικτύου NATURA 2000 σύμφωνα με το άρθρο 6 της ΚΥΑ 33318/3028/1998 «Καθορισμός μέτρων και διαδικασιών για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων»
- Βρίσκονται σε περιοχές στις οποίες εφαρμόζονται ειδικά προγράμματα περιβαλλοντικής διαχείρισης και προστασίας τα οποία έχουν καθορισθεί με σχετική απόφαση του Γενικού Γραμματέα ΥΠΕΧΩΔΕ.

Για τα έργα αυτά ακολουθείται η διαδικασία που περιγράφηκε στην περίπτωση 1 για τα έργα της υποκατηγορίας 1 της Α' Κατηγορίας.

Η διαδικασία που ακολουθείται για τα έργα της περίπτωσης 2 περιλαμβάνει τις παρακάτω φάσεις:

Φάση 12: Ανάθεση εκπόνησης ΜΠΕ σε γραφείο μελετών

Σχετικά με τη διαδικασία επιλογής του γραφείου μελετών και τη διαδικασία κατάρτισης – υπογραφής της σύμβασης ισχύουν τα αναφερόμενα στη **Φάση 1**.

Φάση 13: Εκπόνηση ΜΠΕ

Σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 10β του Ν. 3010/02, το περιεχόμενο και οι προδιαγραφές εκπόνησης της ΜΠΕ για τα έργα της Ομάδας 4 (Συστήματα Υποδομών) θα καθορισθούν με Κοινή Υπουργική Απόφαση. Μέχρι τότε ισχύουν σχετικά οι μεταβατικές διατάξεις (άρθρο 14) της ΚΥΑ 11014/03.

Το περιεχόμενο της ΜΠΕ περιγράφηκε ενδεικτικά παραπάνω στη διαδικασία για τα έργα της Περίπτωσης 1.

Εμπλεκόμενοι Φορείς

- ➔ Διευθύνουσα Υπηρεσία του φορέα διαχείρισης στερεών αποβλήτων
- ➔ Ανάδοχος Μελετητής
- ➔ Φορείς αρμόδιοι για την παροχή των απαιτούμενων στοιχείων

Σχετική Νομοθεσία:

- ➔ ΚΥΑ Η.Π. 11014/03

* Εκτιμώμενη διάρκεια 14ης φάσης: 3 έως 4 μήνες

Φάση 14: Έκδοση Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων

Περιλαμβάνει τις παρακάτω ενέργειες:

1. Υποβολή φακέλου ΜΠΕ

Η Διευθύνουσα Υπηρεσία υποβάλλει στη Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωροταξίας της Περιφέρειας αίτηση, η οποία συνοδεύεται από:

- Α) τη Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων, σε 6 τουλάχιστον αντίτυπα (τα κείμενα και οι χάρτες υποβάλλονται και σε ηλεκτρονική μορφή)
- Β) τη θετική γνωμοδότηση του αρμόδιου Γενικού Διευθυντή της Περιφέρειας σχετικά με την Προκαταρκτική Περιβαλλοντική Εκτίμηση και Αξιολόγηση
- Γ) αντίγραφο του θεωρημένου από τη Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωροταξίας της Περιφέρειας χάρτη και τοπογραφικού σχεδίου όπου φαίνεται η προεπιλεγείσα και οι εναλλακτικές θέσεις του έργου

Εμπλεκόμενοι Φορείς:

- ➔ Διευθύνουσα Υπηρεσία του φορέα διαχείρισης στερεών αποβλήτων
- ➔ Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωροταξίας της Περιφέρειας

Σχετική Νομοθεσία:

- ➔ ΚΥΑ 25535/02
- ➔ ΚΥΑ 11014/03

2. Διαβίβαση φακέλου ΜΠΕ στις συναρμόδιες Υπηρεσίες και φορείς

Η Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωροταξίας της Περιφέρειας, αφού εξετάσει το φάκελο και διαπιστώσει ότι είναι πλήρης, πριν προβεί στην έκδοση απόφασης έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων και εφόσον το κρίνει σκόπιμο, το διαβιβάζει εντός 10 ημερών από την υποβολή του στις εξής υπηρεσίες:

- Τη Διεύθυνση Αυτοδιοίκησης και Αποκέντρωσης της Περιφέρειας
- Τη Διεύθυνση Υγείας ή τη Διοίκηση Υγειονομικής Περιφέρειας (ΔΥΠΕ)
- Τη Διεύθυνση Δασών της Περιφέρειας
- Τις αρμόδιες Νομαρχιακές υπηρεσίες
- Κατά περίπτωση στους Οργανισμούς Αθήνας ή Θεσσαλονίκης ή στους Οργανισμούς του άρθρου 3 του Ν. 2508/97 εφόσον αυτοί έχουν συσταθεί.

Οι παραπάνω υπηρεσίες και φορείς, μέσα σε 35 ημέρες από την παραλαβή του φακέλου, διαβιβάζουν τη γνώμη τους στη Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωροταξίας της Περιφέρειας και στο οικείο Νομαρχιακό Συμβούλιο.

Εμπλεκόμενοι Φορείς:

- ➔ Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωροταξίας της Περιφέρειας
- ➔ Διεύθυνση Αυτοδιοίκησης και Αποκέντρωσης της Περιφέρειας
- ➔ Διεύθυνση Υγείας ή Διοίκηση Υγειονομικής Περιφέρειας (ΔΥΠΕ)
- ➔ Διεύθυνση Δασών της Περιφέρειας
- ➔ Αρμόδιες Νομαρχιακές υπηρεσίες
- ➔ Οργανισμός Αθήνας ή Θεσσαλονίκης ή Οργανισμοί του άρθρου 3 του Ν. 2508/97 κατά περίπτωση.

Σχετική Νομοθεσία:

- ➔ Ν. 2508/97
- ➔ ΚΥΑ Η.Π. 11014/03

3. Διαβίβαση φακέλου ΜΠΕ στο Νομαρχιακό Συμβούλιο

Η Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωροταξίας της Περιφέρειας διαβιβάζει, επίσης, εντός 10 ημερών, το φάκελο με τη ΜΠΕ στο οικείο Νομαρχιακό Συμβούλιο.

Εμπλεκόμενοι Φορείς:

- ➔ Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωροταξίας της Περιφέρειας
- ➔ Νομαρχιακό Συμβούλιο

Σχετική Νομοθεσία:

- ➔ ΚΥΑ Η.Π. 11014/03
- ➔ ΚΥΑ Η.Π. 37111/03

4. Διαδικασία δημοσιοποίησης φακέλου ΜΠΕ

Το Νομαρχιακό Συμβούλιο, μέσα σε 5 ημέρες από την παραλαβή του φακέλου με τη ΜΠΕ, φροντίζει για τη δημοσίευση σε μια τουλάχιστον τοπική εφημερίδα ή, σε περίπτωση έλλειψής της, σε μια εφημερίδα με ευρύτερη τοπική εμβέλεια ανακοίνωσης και πρόσκλησης του ενδιαφερόμενου κοινού να λάβει γνώση του φακέλου και να διατυπώσει εγγράφως απόψεις επί του περιεχομένου του, εφόσον το επιθυμεί. Το περιεχόμενο της ανακοίνωσης αυτής περιγράφεται στο Παράρτημα Β του άρθρου 7 της ΚΥΑ Η.Π. 37111/03.

Το Νομαρχιακό Συμβούλιο φροντίζει επίσης για την ανάρτηση αντιγράφου της παραπάνω δημοσίευσης στον πίνακα ανακοινώσεων της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης.

Μέσα σε προθεσμία 30 ημερών από τη δημοσίευση της παραπάνω ανακοίνωσης, το ενδιαφερόμενο κοινό έχει τη δυνατότητα:

- Να λάβει γνώση ολοκλήρου του περιεχομένου του φακέλου με τη ΜΠΕ, τον οποίο το Νομαρχιακό Συμβούλιο οφείλει να θέτει στη διάθεση του ενδιαφερόμενου κοινού και να παρέχει όλες τις απαραίτητες πληροφορίες
- Να διατυπώσει εγγράφως τη γνώμη του και τις προτάσεις του, που πρέπει να είναι επαρκώς τεκμηριωμένες και να τις διαβιβάσει προς την Ειδική Υπηρεσία Περιβάλλοντος του ΥΠΕΧΩΔΕ και προς το Νομαρχιακό Συμβούλιο.

Μετά την παρέλευση της προθεσμίας των 30 ημερών, το Νομαρχιακό Συμβούλιο διαβιβάζει στη Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωροταξίας της Περιφέρειας φάκελο που περιλαμβάνει τις διατυπωθείσες γνώμες και προτάσεις των πολιτών και των φορέων εκπροσώπησής τους, καθώς και τη σχετική γνωμοδότησή του. Στο φάκελο περιλαμβάνονται και τα αποδεικτικά για τη δημοσιοποίηση στοιχεία, όπως αποδεικτικό ανάρτησης στον πίνακα ανακοινώσεων της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης και αποκόμματα εφημερίδων όπου έγιναν οι σχετικές δημοσιεύσεις.

Εμπλεκόμενοι Φορείς:

- ➡ Νομαρχιακό Συμβούλιο
- ➡ Ενδιαφερόμενο κοινό και τοπικοί φορείς
- ➡ Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωροταξίας της Περιφέρειας

Σχετική Νομοθεσία:

- ➡ Ν. 3010/02
- ➡ ΚΥΑ Η.Π. 11014/03
- ➡ ΚΥΑ Η.Π. 37111/03

5. Έκδοση Απόφασης Έγκρισης ή μη Περιβαλλοντικών Όρων

Μετά τη γνωμοδότηση των συναρμόδιων υπηρεσιών και φορέων (όταν αυτή ζητείται) όπως παραπάνω αναφέρθηκε) και του οικείου Νομαρχιακού Συμβουλίου, εκδίδεται μέσα σε 10 ημέρες και μετά από εισήγηση της Διεύθυνσης Περιβάλλοντος και Χωροταξίας της Περιφέρειας, η Απόφαση Έγκρισης ή μη Περιβαλλοντικών Όρων από το Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας. Το περιεχόμενο της απόφασης έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων καθορίζεται στο άρθρο 12 της ΚΥΑ Η.Π. 11014/03.

Εμπλεκόμενοι Φορείς:

- ➡ Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωροταξίας της Περιφέρειας
- ➡ Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας

Σχετική Νομοθεσία:

- ➡ ΚΥΑ Η.Π. 11014/03

6. Δημοσιοποίηση Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων

Μετά την έκδοση της Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων, η Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωροταξίας της Περιφέρειας διαβιβάζει την απόφαση αυτή (στην οποία αναφέρονται και στοιχεία σχετικά με τη συμμετοχή του ενδιαφερόμενου κοινού) στο οικείο Νομαρχιακό Συμβούλιο, προκειμένου να λάβουν γνώση του περιεχομένου της οι πολίτες και φορείς εκπροσώπησής τους.

Το Νομαρχιακό Συμβούλιο, μέσα σε 5 ημέρες από την παραλαβή της απόφασης, φροντίζει για τη δημοσίευση σχετικής ανακοίνωσης στον τοπικό τύπο και, σε περίπτωση έλλειψής του, σε μια εφημερίδα με ευρύτερη τοπική εμβέλεια και την ανάρτηση της ανακοίνωσης αυτής στον πίνακα ανακοινώσεων της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης. Το περιεχόμενο της ανακοίνωσης αυτής περιγράφεται στο Παράρτημα Α του άρθρου 7 της ΚΥΑ Η.Π. 37111/03.

Είναι δυνατόν η δημοσιοποίηση της Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων να γίνεται, παράλληλα με το Νομαρχιακό Συμβούλιο, και από τη Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωροταξίας της Περιφέρειας. Στην περίπτωση αυτή, η προαναφερόμενη ανακοίνωση δημοσιεύεται στον ημερήσιο τύπο περιφερειακής ή εθνικής εμβέλειας.

Σε όλες τις παραπάνω περιπτώσεις, τα έξοδα δημοσίευσης στον τύπο βαρύνουν το φορέα διαχείρισης.

Εμπλεκόμενοι Φορείς:

- ➔ Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωροταξίας της Περιφέρειας
- ➔ Νομαρχιακό Συμβούλιο

Σχετική Νομοθεσία:

- ➔ Ν. 3010/02
- ➔ ΚΥΑ Η.Π. 11014/03
- ➔ ΚΥΑ Η.Π. 37111/03

7. Αποστολή Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων στη Διεύθυνση Περιβαλλοντικού Σχεδιασμού του ΥΠΕΧΩΔΕ

Η απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων αποστέλλεται στο Τμήμα Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων της Διεύθυνσης Περιβαλλοντικού Σχεδιασμού του ΥΠΕΧΩΔΕ

Εμπλεκόμενοι Φορείς:

- ➔ Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωροταξίας της Περιφέρειας
- ➔ Διεύθυνση Περιβαλλοντικού Σχεδιασμού του ΥΠΕΧΩΔΕ

Σχετική Νομοθεσία:

- ➔ ΚΥΑ 11014/03

* Εκτιμώμενη διάρκεια 14ης φάσης: 2 έως 3 μήνες

Σημείωση: Μετά την έκδοση της Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων γίνεται η ολοκλήρωση της εκπόνησης της Προμελέτης.

Περίπτωση 3:

Έργα που ανήκουν στην υποκατηγορία 3 της Β' κατηγορίας έργων και δραστηριοτήτων σύμφωνα με την κατάταξη της ΚΥΑ Η.Π. 15393/2332/02

Στην περίπτωση αυτή υπάγονται:

- ο μεμονωμένες εγκαταστάσεις μηχανικής διαλογής για ισοδύναμο πληθυσμό κάτω των 30.000 κατοίκους
- ο σταθμοί μεταφόρτωσης για ισοδύναμο πληθυσμό κάτω των 30.000 κατοίκους

Από τα παραπάνω έργα εξαιρούνται όσα πρόκειται να πραγματοποιηθούν εν μέρει ή στο σύνολό τους σε περιοχές του εθνικού καταλόγου του Ευρωπαϊκού Οικολογικού Δικτύου NATURA 2000 σύμφωνα με το άρθρο 6 της ΚΥΑ 33318/3028/1998 «Καθορισμός μέτρων και διαδικασιών για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων». Για τα έργα αυτά ακολουθείται η διαδικασία που περιγράφηκε στην περίπτωση 2 για τα έργα της υποκατηγορίας 2 της Α' Κατηγορίας.

Επίσης στην περίπτωση αυτή υπάγονται

- ο εγκαταστάσεις προσωρινής αποθήκευσης μετά τη συλλογή

Για τη διαδικασία που ακολουθείται στην περίπτωση 3, υπάρχουν 2 υποπεριπτώσεις:

Υποπερίπτωση 3.1: Μετά από απόφαση της Διεύθυνσης Περιβάλλοντος και Χωροταξίας της Περιφέρειας, ακολουθείται η διαδικασία Προκαταρκτικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης και Αξιολόγησης.

Σε αυτή την υποπερίπτωση και αφού ολοκληρωθεί η διαδικασία της Προκαταρκτικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης και Αξιολόγησης, εκπονείται και υποβάλλεται ΜΠΕ στη Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωροταξίας της Περιφέρειας και ακολουθείται η διαδικασία που περιγράφεται παραπάνω για τα έργα της υποκατηγορίας 2 της Α' Κατηγορίας.

Υποπερίπτωση 3.2: Μετά από απόφαση της Διεύθυνσης Περιβάλλοντος και Χωροταξίας της Περιφέρειας, ακολουθείται η διαδικασία που περιγράφεται στο άρθρο 11 της ΚΥΑ Η.Π.11014/03.

Σύμφωνα με τη διαδικασία που περιγράφεται στο άρθρο 11 της παραπάνω ΚΥΑ, πρέπει να εκπονηθεί και να υποβληθεί Περιβαλλοντική Έκθεση. Το περιεχόμενο της Περιβαλλοντικής Έκθεσης θα καθορισθεί με Κοινή Υπουργική Απόφαση. Μέχρι τότε ισχύουν σχετικά οι μεταβατικές διατάξεις (άρθρο 14) της ΚΥΑ Η.Π.11014/03, σύμφωνα με τις οποίες το περιεχόμενο της Περιβαλλοντικής Έκθεσης ταυτίζεται με το περιεχόμενο της ΠΠΕ που περιγράφηκε στη Φάση 7 και έχει ήδη εκπονηθεί.

Άρα δεν απαιτείται πρόβλεψη επί πλέον χρόνου και ουσιαστικά οι Φάσεις 12 (ανάθεση Περιβαλλοντικής Έκθεσης σε γραφείο μελετών) και 13 (σύνταξη Περιβαλλοντικής Έκθεσης) της υποπερίπτωσης αυτής παραλείπονται.

Εμπλεκόμενοι Φορείς

- ➔ Διευθύνουσα Υπηρεσία του φορέα διαχείρισης στερεών αποβλήτων
- ➔ Ανάδοχος Μελετητής
- ➔ Φορείς αρμόδιοι για την παροχή των απαιτούμενων στοιχείων

Σχετική Νομοθεσία:

ό ΚΥΑ Η.Π. 11014/703/03

Φάση 14: Έκδοση Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων

Περιλαμβάνει τις παρακάτω ενέργειες:

1. Υποβολή φακέλου Περιβαλλοντικής Έκθεσης

Η Διευθύνουσα Υπηρεσία υποβάλλει στην αρμόδια υπηρεσία Περιβάλλοντος της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης αίτηση, η οποία συνοδεύεται από:

- Α) τη Περιβαλλοντική Έκθεση (η οποία, όπως προαναφέρθηκε, ταυτίζεται με την ΠΠΕ), σε 4 τουλάχιστον αντίτυπα (η Περιβαλλοντική Έκθεση υποβάλλεται και σε ηλεκτρονική μορφή).
- Β) την απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας ότι για το συγκεκριμένο έργο δεν απαιτείται η διαδικασία της Προκαταρκτικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης και Αξιολόγησης.
- Γ) αντίγραφο του θεωρημένου από τη Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωροταξίας της Περιφέρειας χάρτη και τοπογραφικού σχεδίου όπου φαίνεται η θέση του έργου

Εμπλεκόμενοι Φορείς:

- ➔ Διευθύνουσα Υπηρεσία του φορέα διαχείρισης στερεών αποβλήτων
- ➔ Υπηρεσία Περιβάλλοντος της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης

Σχετική Νομοθεσία:

- ➔ ΚΥΑ Η.Π. 11014/03

2. Διαβίβαση φακέλου Περιβαλλοντικής Έκθεσης στις συναρμόδιες Υπηρεσίες και φορείς

Η Υπηρεσία Περιβάλλοντος της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, αφού εξετάσει το φάκελο και διαπιστώσει ότι είναι πλήρης, πριν προβεί στην έκδοση απόφασης έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων, το διαβιβάζει εντός 10 ημερών από την υποβολή του στις εξής υπηρεσίες:

- Συναρμόδιες Νομαρχιακές Υπηρεσίες
- Κατά τόπο αρμόδιες Εφορείες Αρχαιοτήτων
- Κατά περίπτωση στους Οργανισμούς Αθήνας ή Θεσσαλονίκης ή στους Οργανισμούς του άρθρου 3 του Ν. 2508/97 εφόσον αυτοί έχουν συσταθεί.

Οι παραπάνω υπηρεσίες και φορείς, μέσα σε 15 ημέρες από την παραλαβή του φακέλου, διαβιβάζουν τη γνώμη τους στην Υπηρεσία Περιβάλλοντος της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης .

Εμπλεκόμενοι Φορείς:

- ➔ Υπηρεσία Περιβάλλοντος της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης
- ➔ Συναρμόδιες Νομαρχιακές Υπηρεσίες
- ➔ Κατά τόπο αρμόδιες Εφορείες Αρχαιοτήτων
- ➔ Οργανισμός Αθήνας ή Θεσσαλονίκης ή Οργανισμοί του άρθρου 3 του Ν. 2508/97 κατά περίπτωση.

Σχετική Νομοθεσία:

- ➔ Ν. 2508/97
- ➔ ΚΥΑ Η.Π. 11014/03

3. Έκδοση Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων

Μετά την παραλαβή των γνωμοδοτήσεων, εκδίδεται μέσα σε προθεσμία 15 ημερών η απόφαση έγκρισης ή μη των Περιβαλλοντικών Όρων από τον οικείο Νομάρχη, μετά από εισήγηση της Υπηρεσίας Περιβάλλοντος της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης

Εμπλεκόμενοι Φορείς:

➔ Υπηρεσία Περιβάλλοντος της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης

Σχετική Νομοθεσία:

➔ ΚΥΑ Η.Π. 11014/03

4. Δημοσιοποίηση Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων

Μετά την έκδοση της Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων, η Υπηρεσία Περιβάλλοντος της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης διαβιβάζει την απόφαση αυτή (στην οποία αναφέρονται και στοιχεία σχετικά με τη συμμετοχή του ενδιαφερόμενου κοινού) στο οικείο Νομαρχιακό Συμβούλιο, προκειμένου να λάβουν γνώση του περιεχομένου της οι πολίτες και φορείς εκπροσώπησής τους.

Το Νομαρχιακό Συμβούλιο, μέσα σε 5 ημέρες από την παραλαβή της απόφασης, φροντίζει για τη δημοσίευση σχετικής ανακοίνωσης στον τοπικό τύπο και, σε περίπτωση έλλειψής του, σε μια εφημερίδα με ευρύτερη τοπική εμβέλεια και την ανάρτηση της ανακοίνωσης αυτής στον πίνακα ανακοινώσεων της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης. Το περιεχόμενο της ανακοίνωσης αυτής περιγράφεται στο Παράρτημα Α του άρθρου 7 της ΚΥΑ Η.Π. 37111/03.

Είναι δυνατόν η δημοσιοποίηση της Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων να γίνεται, παράλληλα με το Νομαρχιακό Συμβούλιο, και από την Υπηρεσία Περιβάλλοντος της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης. Στην περίπτωση αυτή, η προαναφερόμενη ανακοίνωση δημοσιεύεται στον ημερήσιο τύπο περιφερειακής ή εθνικής εμβέλειας.

Σε όλες τις παραπάνω περιπτώσεις, τα έξοδα δημοσίευσης στον τύπο βαρύνουν το φορέα διαχείρισης.

Εμπλεκόμενοι Φορείς:

➔ Υπηρεσία Περιβάλλοντος της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης

➔ Νομαρχιακό Συμβούλιο

Σχετική Νομοθεσία:

➔ Ν. 3010/02

➔ ΚΥΑ Η.Π. 11014/03

➔ ΚΥΑ Η.Π. 37111/03

5. Αποστολή Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων στη Διεύθυνση Περιβαλλοντικού Σχεδιασμού του ΥΠΕΧΩΔΕ

Η απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων αποστέλλεται στο Τμήμα Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων της Διεύθυνσης Περιβαλλοντικού Σχεδιασμού του ΥΠΕΧΩΔΕ

Εμπλεκόμενοι Φορείς:

- ➔ Υπηρεσία Περιβάλλοντος της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης
- ➔ Διεύθυνση Περιβαλλοντικού Σχεδιασμού του ΥΠΕΧΩΔΕ

Σχετική Νομοθεσία:

- ➔ ΚΥΑ 11014/03

* Εκτιμώμενη διάρκεια 14ης φάσης: 1 έως 1,5 μήνας

Σημείωση: Μετά την έκδοση της Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων γίνεται η ολοκλήρωση της εκπόνησης της Προμελέτης και η έγκριση και θεώρηση αυτής από τις αρμόδιες Υπηρεσίες.

Συνολική εκτιμώμενη διάρκεια Σταδίου III-B':

Για περίπτωση 1: 5 έως 7 μήνες

Για περίπτωση 2: 5 έως 7 μήνες

Για περίπτωση 3: 5 έως 7 μήνες ή 1 έως 1,5 μήνας κατά περίπτωση

Συνολική εκτιμώμενη διάρκεια Σταδίου III (Α' και Β'):

Για περίπτωση 1: 8,5 έως 12 μήνες

Για περίπτωση 2: 8,5 έως 12 μήνες

Για περίπτωση 3: 8,5 έως 12 μήνες ή 4,5 έως 6,5 μήνες κατά περίπτωση

Φάση 16: Διαδικασίες για την εξασφάλιση του γηπέδου

Στην πιο ευνοϊκή περίπτωση, η εξασφάλιση του γηπέδου μπορεί να γίνει με απ' ευθείας διαπραγμάτευση μεταξύ του κυρίου του έργου και του ή των ιδιοκτητών του εν λόγω γηπέδου. Η εκτίμηση της απαιτούμενης έκτασης έχει ήδη γίνει, δεδομένου ότι στην Τεχνική Προμελέτη και τη Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων περιλαμβάνεται τοπογραφικό διάγραμμα του γηπέδου στο οποίο αποτυπώνονται οι συντεταγμένες που οριοθετούν το γήπεδο.

Εάν εξασφαλισθεί η κοινωνική συναίνεση για το χώρο εγκατάστασης της μονάδας, η απόκτηση του γηπέδου ανάγεται στην αποδοχή από τους ιδιοκτήτες ενός τιμήματος ανά στρέμμα, ίσου ή κατά τι υψηλότερου – για να καμφθεί ενδεχόμενη αντίδρασή τους - από την τρέχουσα τιμή της αγοράς για την συγκεκριμένη περιοχή. Έτσι η αγορά του γηπέδου αποτελεί, κατ' ουσία, αντικείμενο διαπραγμάτευσης μεταξύ του ή των ιδιοκτητών και του φορέα διαχείρισης στερεών αποβλήτων.

Σε περίπτωση αδυναμίας συνεννόησης με τους ιδιοκτήτες του γηπέδου ή σε ενδεχόμενη προβολή απαράδεκτα υψηλών απαιτήσεων από αυτούς, ο φορέας διαχείρισης κατ' ανάγκην θα κινήσει τις διαδικασίες απαλλοτρίωσης.

Σύμφωνα με το άρθρο 211 του Ν. 3463/06, επιτρέπεται να απαλλοτριωθούν αναγκαστικά, χάριν των Δήμων και Κοινοτήτων, για λόγους δημόσιας ωφέλειας, αστικά ή αγροτικά ακίνητα.

Οι διαδικασίες απαλλοτρίωσης διέπονται από τις διατάξεις του Ν. 2882/01 όπως ισχύει και του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα (Ν. 3463/06).

Για εξοικονόμηση χρόνου, οι προκαταρκτικές διαδικασίες απόκτησης γης μπορούν να ξεκινήσουν αμέσως μετά την έκδοση της απόφασης για την Προκαταρκτική Περιβαλλοντική Εκτίμηση και Αξιολόγηση, οπότε και έχει κατ' αρχήν ορισθεί το γήπεδο και η κυρίως διαδικασία να ολοκληρωθεί μετά την έγκριση Περιβαλλοντικών Όρων.

Εμπλεκόμενοι Φορείς:

- ➔ Κύριος του Έργου
- ➔ Ιδιοκτήτης/ες του γηπέδου
- ➔ Αρμόδιες Οικονομικές Εφορίες
- ➔ Αρμόδια Μονομελή Πρωτοδικεία Νομών

Σχετική Νομοθεσία:

- ➔ Ν. 2882/01
- ➔ Ν. 3463/06

*Εκτιμώμενη διάρκεια 16ης Φάσης : 7 έως 12 μήνες

Συνολική εκτιμώμενη διάρκεια Σταδίου IV : 7 έως 12 μήνες

Σημείωση: Ο παραπάνω χρόνος, εάν δεν απαιτηθεί διαδικασία απαλλοτρίωσης, δεν επηρεάζει την πρόοδο των επόμενων δράσεων.

Στάδιο V: Μελέτες κατασκευαστικού σχεδιασμού - Δημοπράτηση έργου και επιλογή Αναδόχου

Γενικά

Τα δημόσια έργα, σύμφωνα με το άρθρο 4 του Ν. 1418/84, όπως ισχύει, κατασκευάζονται :

A. Από ειδικευμένες εργοληπτικές επιχειρήσεις

B. Από το φορέα κατασκευής του έργου με αυτεπιστασία, μέσω κατάλληλης τεχνικής υπηρεσίας και προσωπικού, που είτε υπάρχει είτε κατά περίπτωση προσλαμβάνεται και αμείβεται από τις πιστώσεις του έργου.

Σύμφωνα με το άρθρο 2 του Π.Δ. 609/85, όπως ισχύει, στις δημοπρασίες κατασκευής των έργων καλούνται οι εγγεγραμμένες στο ΜΕΕΠ ή τα Νομαρχιακά Μητρώα επιχειρήσεις, κατά κατηγορίες ή εξειδικευμένες επιχειρήσεις.

Όταν το έργο ανήκει σε μια αποκλειστική κατηγορία του ΜΕΕΠ καλούνται οι επιχειρήσεις της κατηγορίας αυτής. Ένα έργο θεωρείται ότι ανήκει αποκλειστικά σε μια κατηγορία αν ανήκουν στην κατηγορία αυτή πλέον του 90% των εργασιών όλου του έργου. Αν το έργο περιλαμβάνει εργασίες διαφόρων κατηγοριών που καμιάς το ποσοστό δεν ξεπερνά το παραπάνω όριο, στη δημοπρασία καλούνται επιχειρήσεις που είναι εγγεγραμμένες για όλες τις κατηγορίες του έργου ή κοινοπραξίες επιχειρήσεων που να καλύπτουν τις καλούμενες κατηγορίες. Αν, τέλος, το έργο περιλαμβάνει αποκλειστικά αντικείμενο εξειδικευμένων επιχειρήσεων του ΜΕΕΠ, καλούνται στο διαγωνισμό οι επιχειρήσεις που είναι εγγεγραμμένες στην αντίστοιχη κατηγορία και οι εξειδικευμένες επιχειρήσεις, αν υπάρχουν, σε αντίστοιχες τάξεις.

Οι τρόποι επιλογής της εργοληπτικής επιχείρησης για την κατασκευή του έργου, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 1418/84, όπως ισχύει, είναι οι ακόλουθοι:

A) ανοικτή διαδικασία, στην οποία λαμβάνουν μέρος και υποβάλλουν προσφορές όλοι όσοι έχουν τα νόμιμα προσόντα που προβλέπονται στη διακήρυξη. Αυτή είναι η κύρια διαδικασία επιλογής

B) κλειστή διαδικασία (με προεπιλογή), στην οποία εκδηλώνουν ενδιαφέρον συμμετοχής όλοι όσοι θεωρούν ότι διαθέτουν τα προσόντα που προδιαγράφονται στη διακήρυξη. Ακολουθεί προεπιλογή και πρόσκληση για συμμετοχή στην κυρίως δημοπρασία και επίδοση προσφοράς εκείνων των επιχειρήσεων που έχουν προεπιλεγεί (short list). Η διαδικασία αυτή εφαρμόζεται κυρίως σε έργα μεγάλης σπουδαιότητας ή εξειδικευμένα

Γ) διαδικασία με διαπραγμάτευση (η απευθείας ανάθεση ή διαγωνισμός μεταξύ περιορισμένου αριθμού προσκαλούμενων εργοληπτικών επιχειρήσεων)

Ο συνηθέστερος τρόπος επιλογής που εφαρμόζεται στα έργα διαχείρισης απορριμμάτων είναι η ανοικτή διαδικασία, η οποία και παρουσιάζεται αναλυτικά στον παρόντα Οδηγό. Η δημοπρασία με προεπιλογή εφαρμόζεται μόνο σε ειδικές περιπτώσεις και για την εφαρμογή της απαιτείται προηγούμενη απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, μετά από γνώμη του Συμβουλίου Κατασκευών της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Έργων του ΥΠΕΧΩΔΕ (Ν. 3316/05).

Η διακήρυξη για τη δημοπράτηση καθορίζει το σύστημα υποβολής των προσφορών. Συστήματα υποβολής προσφορών είναι :

1. Η προσφορά ενιαίου ποσοστού έκπτωσης πάνω σε συμπληρωμένο τιμολόγιο της Υπηρεσίας.

2. Η προσφορά επιμέρους ποσοστών έκπτωσης κατά ομάδες τιμών, σε συμπληρωμένο τιμολόγιο ομαδοποιημένων τιμών της Υπηρεσίας, με έλεγχο ομαλότητας των επιμέρους ποσοστών έκπτωσης.
3. Η ελεύθερη συμπλήρωση από το μειοδότη ανοικτού τιμολογίου, που μπορεί να περιλαμβάνει αναλυτικές τιμές ή περιληπτικές τιμές ή και κατ' αποκοπή τιμή.
4. Η προσφορά που περιλαμβάνει μελέτη και κατασκευή με κατ' αποκοπή εργολαβικό αντάλλαγμα για το έργο ολόκληρο ή κατά τμήματα. Στο σύστημα αυτό αξιολογείται πρώτα η ποιότητα της προσφοράς και στη συνέχεια εξετάζεται η οικονομική προσφορά.
5. Η μειοδοσία μόνο πάνω στο ποσοστό οφέλους για εκτέλεση απολογιστικών εργασιών.
6. Η προσφορά για την αξιοποίηση ακινήτων του εργοδότη με το σύστημα της αντιπαροχής ποσοστών εξ αδιαιρέτου και αντιστοίχων διηρημένων ιδιοκτησιών.
7. Η προσφορά που περιλαμβάνει τη μερική ή ολική αυτοχρηματοδότηση με αντάλλαγμα τη λειτουργία ή εκμετάλλευση του έργου ή άλλα τυχόν ανταλλάγματα έναντι της κατασκευής του έργου.

Τα συστήματα αυτά μπορεί να εφαρμοστούν και σε συνδυασμό μεταξύ τους στη δημοπρασία του ίδιου του έργου.

Για έργα διαχείρισης απορριμμάτων μέχρι σήμερα εφαρμόζεται κατά κανόνα το σύστημα προσφοράς που περιλαμβάνει μελέτη-κατασκευή με κατ' αποκοπή εργολαβικό τίμημα, το οποίο και παρουσιάζεται αναλυτικά στον παρόντα Οδηγό.

Η εφαρμογή του συστήματος «μελέτη-κατασκευή» συνηθίζεται στις περιπτώσεις των έργων διαχείρισης απορριμμάτων, δεδομένου ότι έχουν ιδιομορφίες ως προς τον τρόπο και τις φάσεις κατασκευής τους, επιδέχονται ειδικούς τρόπους κατασκευής και έχουν ιδιαίτερες απαιτήσεις τεχνογνωσίας. Σύμφωνα με άρθρο 10 του Π.Δ. 609/85, όπως τροποποιήθηκε από το άρθρο 6 του Π.Δ. 218/99 και ισχύει, για έργα με τις παραπάνω ιδιότητες εφαρμόζεται το συγκεκριμένο σύστημα υποβολής προσφορών.

Πρέπει να σημειωθεί ότι, όπως και για την εφαρμογή της δημοπρασίας με προεπιλογή, έτσι και για την εφαρμογή του συστήματος υποβολής προσφοράς «μελέτη – κατασκευή», απαιτείται προηγούμενη απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, μετά από γνώμη του Συμβουλίου Κατασκευών της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Έργων του ΥΠΕΧΩΔΕ (Ν.3316/05).

Η μέχρι σήμερα γενικευμένη χρήση του συστήματος «μελέτη – κατασκευή» για τη δημοπράτηση έργων διάθεσης και επεξεργασίας απορριμμάτων σε καμία περίπτωση δεν σημαίνει ότι στα έργα αυτά δεν τυγχάνει εφαρμογής η διαδικασία επιλογής με κριτήριο ανάθεσης την χαμηλότερη τιμή, όπως σήμερα ισχύει μετά την έκδοση του Ν.3263/04, των αποφάσεων που εκδόθηκαν κατ' εξουσιοδότηση αυτού καθώς και των σχετικών ερμηνευτικών εγκυκλίων.

Εάν αποφασιστεί η δημοπράτηση του έργου με το μειοδοτικό σύστημα, σύμφωνα με την εγκύκλιο 38/05 του ΥΠΕΧΩΔΕ το Στάδιο «Μελέτες Κατασκευαστικού Σχεδιασμού» περιλαμβάνει την εκπόνηση της Οριστικής Μελέτης (με σχετική προκήρυξη στο πλαίσιο του Ν.3316/05 εφόσον η Οριστική Μελέτη δεν έχει ανατεθεί μαζί με προηγούμενα στάδια μελετών), και μετά την έγκριση αυτής, ακολουθεί η σύνταξη και έγκριση των τευχών δημοπράτησης. Εν συνεχεία, και υπό την προϋπόθεση ότι το έργο έχει εξασφαλίσει επαρκείς πόρους, ακολουθεί η δημοπράτηση του έργου με μειοδοτικό σύστημα και το έργο ανατίθεται στον ανάδοχο που προσέφερε την χαμηλότερη οικονομική προσφορά, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.3263/04 και του Ν.3481/06 καθώς και τις σχετικές υπουργικές αποφάσεις και ερμηνευτικές εγκυκλίους.

Υπεύθυνος φορέας για τη δημοπράτηση και κατασκευή του έργου είναι, κατά κανόνα, ο υπόχρεος φορέας διαχείρισης στερεών αποβλήτων της περιοχής που αφορά το έργο σύμφωνα με το άρθρο 7 της

ΚΥΑ 50910/03. Σε περίπτωση που δεν έχει συσταθεί φορέας διαχείρισης στερεών αποβλήτων, την υλοποίηση του έργου αναλαμβάνει ένας εκ των εξυπηρετούμενων ΟΤΑ ή η οικεία Ν.Α. ή η οικεία Περιφέρεια.

Επισημαίνεται ότι, όπως και για την εκπόνηση των μελετών, στην περίπτωση κατά την οποία ο φορέας υλοποίησης είναι ΟΤΑ ή Σύνδεσμος, η διαδικασία ανάθεσης έργων είναι αυτή που περιγράφεται στα επόμενα. Στην περίπτωση κατά την οποία ο φορέας διαχείρισης είναι νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου, η διαδικασία ανάθεσης έργων ακολουθεί το καθεστώς από το οποίο διέπεται το συγκεκριμένο νομικό πρόσωπο.

Πριν την σύνταξη των τευχών δημοπράτησης ή, αν αυτά έχουν εκπονηθεί από κοινού μαζί με την Προμελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων, τη Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων και την Τεχνική Προμελέτη, πριν την αναθεώρησή τους αν είναι αναγκαία μετά την έγκριση χρηματοδότησης του έργου από κάποιο χρηματοδοτικό μέσο, ο φορέας κατασκευής του έργου μπορεί να προσλάβει Τεχνικό Σύμβουλο για την υποστήριξή του στη δημοπράτηση και κατασκευή του έργου. Η επιλογή του Συμβούλου, ο οποίος μπορεί να είναι φυσικό ή νομικό πρόσωπο, διέπεται από τις διατάξεις του Ν. 3316/05 και περιγράφεται παρακάτω.

Σχετική Νομοθεσία :

- ➔ Ν. 1418/84 όπως ισχύει και τα εκτελεστικά αυτού Π.Δ.
- ➔ Ν. 2229/94
- ➔ Ν. 2940/01
- ➔ Ν. 3316/05
- ➔ Π.Δ. 609/85 όπως ισχύει
- ➔ Π.Δ. 218/99

Φάση 17: Επιλογή και πρόσληψη Τεχνικού Συμβούλου, όπου απαιτείται

Εφόσον απαιτείται, μπορεί να προσληφθεί Τεχνικός Σύμβουλος, ο οποίος θα υποστηρίξει την υπηρεσία στη δημοπράτηση και κατασκευή του έργου.

Πρόσληψη τεχνικού συμβούλου μπορεί να γίνει στις εξής περιπτώσεις:

- Α) Σε έργα συγχρηματοδοτούμενα από κοινοτικές πηγές χρηματοδότησης, όταν αυτό υπαγορεύεται από τους κανόνες διαχείρισης των κοινοτικών κονδυλίων
- Β) Σε κάθε περίπτωση αιτιολογημένης αδυναμίας του φορέα υλοποίησης να ανταποκριθεί στα καθήκοντα που αντιστοιχούν στην υλοποίηση του έργου.

Στη δεύτερη παραπάνω περίπτωση, για την έγκριση της προκήρυξης πρόσληψης και για να είναι έγκυρη η διαδικασία ανάθεσης, απαιτείται να ζητηθεί γνωμοδότηση του Τεχνικού Συμβουλίου του αρμοδίου Υπουργείου, το οποίο για ΟΤΑ α' βαθμού είναι το Τεχνικό Συμβούλιο του ΥΠΕΣΔΔΑ. Όταν το Τεχνικό Συμβούλιο κρίνει, ενόψει των συγκεκριμένων αναγκών και περιστάσεων, ότι η αναγκαία τεχνογνωσία τεχνικού συμβούλου μπορεί να παρασχεθεί από τις υπηρεσίες της Αρχής στην οποία υπάγεται ο φορέας ή της Περιφέρειας, μπορεί να αρνηθεί την έγκριση πρόσληψης συμβούλου και να υποχρεώσει το φορέα να τηρήσει τη διαδικασία του άρθρου 3 παρ. 1 του νόμου 3316/05, να ζητήσει δηλαδή από την παραπάνω Αρχή

ή την Περιφέρεια να τον υποστηρίξουν στη δημοπράτηση και κατασκευή του έργου..

Η πρόσληψη του συμβούλου γίνεται με σύμβαση παροχής υπηρεσιών.

Σχετική Νομοθεσία:

➔ Ν. 3316/05

➔ Ν. 3481/06

Σχετικές Εγκύκλιοι:

➔ Εγκύκλιος 20/06 ΥΠΕΧΩΔΕ/ΓΓΔΕ

Φ.17.1: Διαδικασία Ανάθεσης της σύμβασης παροχής υπηρεσιών

Η διαδικασία ανάθεσης της σύμβασης παροχής υπηρεσιών διέπεται από τις διατάξεις του Ν. 3316/05 «Ανάθεση και εκτέλεση δημοσίων συμβάσεων εκπόνησης μελετών και παροχής συναφών υπηρεσιών και άλλες διατάξεις» και περιλαμβάνει τα εξής στάδια:

Α) Σύνταξη Προκήρυξης, της οποίας το περιεχόμενο περιγράφεται στην παρ. 3 του άρθρου 9 του Ν. 3316/05.

Β) Γνωμοδότηση του Τεχνικού Συμβουλίου του αρμοδίου Υπουργείου, το οποίο για ΟΤΑ α' βαθμού είναι το Τεχνικό Συμβούλιο του ΥΠΕΣΔΔΑ, εφόσον τελικά απαιτείται σύμφωνα με το Ν.3481/06 και την Εγκύκλιο 20/06 .

Γ) Έγκριση Προκήρυξης

Δ) Δημοσίευση περίληψης της Προκήρυξης στο Ενημερωτικό Δελτίο και στην ιστοσελίδα του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας (Τ.Ε.Ε.) , σε μια ημερήσια εφημερίδα της πρωτεύουσας με πανελλήνια κυκλοφορία και σε μια ημερήσια εφημερίδα της πρωτεύουσας του νομού στον οποίο πρόκειται να κατασκευασθεί το έργο το οποίο αφορά η υπηρεσία ή της έδρας της Περιφέρειας, αν στην έδρα του νομού δεν εκδίδεται ημερήσια εφημερίδα ή αν το έργο θα εκτελεσθεί σε περισσότερους νομούς. Όταν η προεκτιμώμενη αμοιβή της υπηρεσίας του Τεχνικού Συμβούλου είναι ίση ή ανώτερη του ποσού που προβλέπει η Οδηγία 2004/18/ΕΚ, όπως εκάστοτε ισχύει, περίληψη της προκήρυξης αποστέλλεται πρώτα για δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων. Οι προθεσμίες για τη διενέργεια του διαγωνισμού προβλέπονται από την εν λόγω Οδηγία.

Ε) Υποβολή προσφοράς εκ μέρους των υποψηφίων, η οποία περιλαμβάνει

- Υπεύθυνη δήλωση και τα υπόλοιπα απαιτούμενα από την προκήρυξη δικαιολογητικά, όπως αυτά ορίζονται στα άρθρα 15,16 και 17 του Ν. 3316/05
- Φάκελο τεχνικής προσφοράς, της οποίας το περιεχόμενο καθορίζεται στο άρθρο 9, παρ.4 του Ν.3316/05
- Φάκελο οικονομικής προσφοράς, η οποία συντάσσεται κατά το άρθρο 9 παρ.5 του Ν.3316/05.

- ΣΤ) Αξιολόγηση υποψηφίων συμβούλων από Επιτροπή Διαγωνισμού που συγκροτείται από την Προϊσταμένη Αρχή και αποτελείται από 3 ή 5 μέλη, κατά το άρθρο 21 του Ν. 3316/05. Τα κριτήρια επιλογής καθορίζονται στο άρθρο 7 παρ. 6 του Ν. 3316/05, ενώ η διαδικασία επιλογής περιγράφεται στο ίδιο άρθρο και στις παραγράφους 7 έως 11.
- Ζ) Ενημέρωση των υποψηφίων για τις αποφάσεις της Επιτροπής Διαγωνισμού με τοιχοκόλληση των πρακτικών και αποστολή τους σε αυτούς με FAX ή με ταχυδρομική επιστολή ή με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο.
- Η) Υποβολή και εκδίκαση ενστάσεων Σε περιπτώσεις συμβάσεων υπηρεσιών που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της Οδηγίας 2004/18/EK όπως ισχύει, εφαρμόζονται οι διατάξεις του Ν.2522/97.
- Θ) Απόφαση της Προϊσταμένης Αρχής για την ανάθεση ή μη της σύμβασης παροχής υπηρεσιών στο επιλεγμένο υποψήφιο. Σε περίπτωση μη ανάθεσης εφαρμόζεται το άρθρο 6 παρ.12 του Ν. 3316/05.
- Ι) Κοινοποίηση στους υποψηφίους της απόφασης ανάθεσης, με τον τρόπο που αναγράφεται στην προκήρυξη.
- Κ) Δημοσίευση της απόφασης ανάθεσης της σύμβασης στο Ενημερωτικό Δελτίο του Τ.Ε.Ε. Αν η προεκτιμώμενη αμοιβή της υπηρεσίας του Τεχνικού Συμβούλου είναι ίση ή ανώτερη του ποσού που προβλέπει η Οδηγία 2004/18/EK, όπως εκάστοτε ισχύει, γίνεται γνωστοποίηση της απόφασης ανάθεσης στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Φ.17.2: Κατάρτιση Σύμβασης - Υπογραφή Σύμβασης

Για συμβάσεις προϋπολογισμού άνω των 1.000.000_, διενεργείται έλεγχος νομιμότητας της σύμβασης πριν από τη σύναψή της από το Ελεγκτικό Συνέδριο (Ν.3060/02 όπως ισχύει).

Μετά τη διενέργεια του ελέγχου νομιμότητας υπογράφεται μεταξύ του Εργοδότη και του Συμβούλου που επελέγη (Αναδόχου) η σχετική Σύμβαση παροχής υπηρεσιών όπου καθορίζονται, μεταξύ άλλων, το αντικείμενο της σύμβασης, η χρονική αλληλουχία επιμέρους δραστηριοτήτων και το συμβατικό τίμημα.

Η διοίκηση της σύμβασης, η παρακολούθηση και ο έλεγχός της ασκούνται από την αρμόδια τεχνική υπηρεσία του εργοδότη (Διευθύνουσα Υπηρεσία).

Η Διευθύνουσα Υπηρεσία ορίζει ως επιβλέποντες ένα ή περισσότερους υπαλλήλους της, κατόχους τίτλου σπουδών ΑΕΙ. Κατ' εξαίρεση και εφόσον δεν υπάρχει επαρκές προσωπικό, καθήκοντα επιβλέποντα μπορεί να ασκήσει και ο Προϊστάμενος της Διευθύνουσας Υπηρεσίας. (άρθρο 25 Ν. 3316/05).

Η Σύμβαση τίθεται σε ισχύ από την ημέρα της υπογραφής της, εκτός εάν τα μέρη συμφωνήσουν διαφορετικό χρόνο έναρξης και πάντως μετά την υπογραφή.

Εμπλεκόμενοι Φορείς:

- ➔ Αναθέτουσα αρχή
- ➔ Εργοδότης
- ➔ Προϊσταμένη Αρχή
- ➔ Διευθύνουσα Υπηρεσία

- ➔ Υποψήφιοι Σύμβουλοι
- ➔ Ανάδοχος
- ➔ Επιβλέπων/οντες της σύμβασης παροχής υπηρεσιών οριζόμενος /οι από τη Διευθύνουσα Υπηρεσία

Σχετική Νομοθεσία:

- ➔ Ν. 3316/05
- ➔ Ν. 3060/02, όπως ισχύει
- ➔ Ν. 2522/97

Σχετική Οδηγία:

- ➔ Οδηγία 2004/18/EK

* Εκτιμώμενη διάρκεια 17ης Φάσης: 6 έως 8 μήνες

Φάση 18: Έγκριση συστήματος υποβολής προσφοράς «μελέτη-κατασκευή»

Μετά την έγκριση των τευχών δημοπράτησης και πριν την προκήρυξη του έργου με το σύστημα «μελέτη – κατασκευή» απαιτείται απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, μετά από γνώμη του Συμβουλίου Κατασκευών της ΓΓΔΕ του ΥΠΕΧΩΔΕ (άρθρο 42 παρ.11 του Ν.3316/05)

Εμπλεκόμενοι Φορείς :

- ➔ Υπουργός Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων
- ➔ Συμβούλιο Κατασκευών της ΓΓΔΕ του ΥΠΕΧΩΔΕ

Σχετική Νομοθεσία:

- ➔ Ν.3316/05

*Εκτιμώμενη διάρκεια 18ης Φάσης : 1,5 έως 2 μήνες

Φάση 19: Σύνταξη, θεώρηση, έγκριση και παραλαβή των τευχών δημοπράτησης

Γενικά

Η σύνταξη των τευχών δημοπράτησης μπορεί να αρχίσει μετά την εκπόνηση της Προμελέτης και της ΜΠΕ και να ολοκληρωθεί σε σύντομο χρονικό διάστημα μετά την έκδοση της απόφασης έγκρισης των περιβαλλοντικών όρων του έργου διαχείρισης απορριμμάτων. Συνήθως τα τεύχη δημοπράτησης ανατίθενται μαζί με την Τεχνική Προμελέτη και εκπονούνται από τον ίδιο μελετητή, γεγονός που αποτελεί την προσφορότερη για το φορέα υλοποίησης λύση. Μπορεί όμως να προκηρυχθούν ξεχωριστά και να ανατεθούν σε διαφορετικό Ανάδοχο Μελετητή.

Φ.19.1: Σύνταξη των τευχών δημοπράτησης

Τα τεύχη δημοπράτησης αποτελούν τη βάση για την κατάρτιση της εργολαβικής σύμβασης. Τα τεύχη δημοπράτησης περιλαμβάνουν σύμφωνα με τα Π.Δ. 696/74 όπως ισχύει, 28/80 και 171/87:

- α) τη διακήρυξη δημοπρασίας
- β) την ειδική συγγραφή υποχρεώσεων
- γ) τη γενική συγγραφή υποχρεώσεων
- δ) την τεχνική περιγραφή του έργου
- ε) τις τεχνικές προδιαγραφές και τα γενικότερα τεχνικά στοιχεία, διαγράμματα και σχέδια των επιμέρους διακριτών ενοτήτων του όλου έργου
- στ) την ανάλυση τιμών - τιμολόγιο μελέτης
- ζ) τις προμετρήσεις - προϋπολογισμό μελέτης
- η) το τιμολόγιο προσφοράς (προς συμπλήρωση)
- θ) τον προϋπολογισμό προσφοράς (προς συμπλήρωση)
- ι) πίνακες τεχνικών χαρακτηριστικών

Η σειρά ισχύος των τευχών πρέπει να ορίζεται στο τεύχος της διακήρυξης.

Στο συγκεκριμένο σύστημα προσφοράς που εξετάζεται (μελέτη-κατασκευή) και σύμφωνα με το άρθρο 10 του Π.Δ. 609/85, όπως τροποποιήθηκε από το άρθρο 6 του Π.Δ. 218/99 και ισχύει, είναι σκόπιμο να ζητούνται – με τη διακήρυξη – από τους υποψήφιους, εκτός της οικονομικής τους προσφοράς και τα ακόλουθα:

- α προσδιορισμός τεχνολογικών χαρακτηριστικών και προδιαγραφών επιμέρους στοιχείων του έργου
- β. υποβολή προτάσεων-λύσεων σε δεδομένο τεχνικό πρόβλημα (όπως π.χ στο πρόβλημα της διαχείρισης των παραγομένων στραγγιδίων στους ΧΥΤΑ) με την έννοια ότι το τεχνικό πρόβλημα που έχει ανακύψει επιδέχεται διάφορες λύσεις, που εξαρτώνται από τις τεχνολογικές δυνατότητες και την εμπειρία του διαγωνιζόμενου, παρέχοντας σ' αυτόν κάθε περιθώριο βελτίωσης της ποιότητας του έργου σε σχέση με τις ελάχιστες απαιτήσεις των τευχών
- γ. καθορισμός της προθεσμίας για την αποπεράτωση της κατασκευής του έργου σε συνδυασμό με τα λειτουργικά έξοδα και την αποδοτικότητα της επένδυσης.

Εμπλεκόμενοι Φορείς :

- ➔ Διευθύνουσα Υπηρεσία του φορέα διαχείρισης στερεών αποβλήτων
- ➔ Προϊσταμένη αρχή του φορέα διαχείρισης στερεών αποβλήτων
- ➔ Ανάδοχος Μελετητής

Σχετική Νομοθεσία :

- ➔ Π.Δ. 696/74 όπως ισχύει
- ➔ Π.Δ. 28/80

- ➔ Π.Δ. 609/85 όπως ισχύει
- ➔ Π.Δ. 171/87 όπως ισχύει
- ➔ Π.Δ. 218/99

Φ.19.2: Θεώρηση, έγκριση και παραλαβή των τευχών δημοπράτησης

Τα Τεύχη Δημοπράτησης εγκρίνονται από την Διευθύνουσα Υπηρεσία και παραλαμβάνονται από την Προϊσταμένη Αρχή με τη διαδικασία που περιγράφεται στο άρθρο 37 του Ν.3316/05.

Όταν φορέας ανάθεσης της μελέτης είναι ΟΤΑ α' βαθμού, τα Τεύχη Δημοπράτησης πρέπει, πριν την έγκρισή τους, να θεωρηθούν από τη Διευθύνουσα Υπηρεσία του ΟΤΑ, δηλαδή την Τεχνική του Υπηρεσία, ή αν δεν υπάρχει ή αδυνατεί από την Τεχνική Υπηρεσία Δήμων και Κοινοτήτων (ΤΥΔΚ). Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης θα καθορισθούν τα όρια προϋπολογισμού των μελετών πέραν των οποίων θα απαιτείται θεώρηση ύστερα από γνώμη του Περιφερειακού Συμβουλίου Δημοσίων Έργων ή από την Τεχνική Υπηρεσία του ΥΠΕΣΔΔΑ ύστερα από γνώμη του Συμβουλίου Δημοτικών και Κοινοτικών Έργων και Θεώρησης Μελετών του ιδίου Υπουργείου.

Εμπλεκόμενοι Φορείς :

- ➔ Προϊσταμένη Αρχή
- ➔ Διευθύνουσα Υπηρεσία
- ➔ Περιφερειακό Συμβούλιο Δημοσίων Έργων (για έργα προϋπολογισμού άνω ενός ορίου)
- ➔ Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών του ΥΠΕΣΔΔΑ (για έργα προϋπολογισμού άνω ενός ορίου)
- ➔ Συμβούλιο Δημοτικών και Κοινοτικών Έργων και Θεώρησης Μελετών του ΥΠΕΣΔΔΑ (για έργα προϋπολογισμού άνω ενός ορίου)

Σχετική Νομοθεσία :

- ➔ Ν. 3316/05
- ➔ Ν. 3463/06

*Εκτιμώμενη διάρκεια 19ης Φάσης : 1,5 έως 3 μήνες

Φάση 20: Προκήρυξη έργου – Προετοιμασία και υποβολή προσφορών

Περιλαμβάνει τα παρακάτω βήματα:

Φ.20.1: Δημοσίευση πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος

Μετά την σύνταξη των τευχών δημοπράτησης η Αναθέτουσα Αρχή δημοσιεύει, σύμφωνα με το άρθρο 4 του Π.Δ. 609/85 όπως ισχύει, περίληψη της διακήρυξης για την εκδήλωση ενδιαφέροντος σε ανοικτή δημοπρασία στο Τεύχος Διακηρύξεων Δημοσίων Συμβάσεων της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως και σε δύο τουλάχιστον ημερήσιες εφημερίδες. Όταν πρόκειται για νομαρχιακού επιπέδου έργα, η τρίτη εφημερίδα στην οποία δημοσιεύεται η διακήρυξη πρέπει να είναι μια της πρωτεύουσας του νομού όπου θα εκτελεσθούν τα έργα, αν εκδίδεται εκεί ημερήσια εφημερίδα. Όταν εφαρμόζεται το σύστημα «μελέτη –

κατασκευή», η δημοσίευση γίνεται τουλάχιστον 40 ημέρες πριν από τη διεξαγωγή της δημοπρασίας. Μεγαλύτερα χρονικά όρια για τη δημοσίευση των περιλήψεων και πρόσθετοι όροι δημοσιότητας που επιβάλλονται από διεθνείς υποχρεώσεις της χώρας τηρούνται όταν συντρέχει ειδική περίπτωση.

Το περιεχόμενο της διακήρυξης για τη διενέργεια ανοικτής δημοπρασίας περιγράφεται το άρθρο 4 παρ. 4 του Π.Δ. 609/85.

Στην περίπτωση που το ύψος της σύμβασης του έργου είναι ίσο ή μεγαλύτερο του ποσού που προβλέπει η Οδηγία 2004/18/EK, όπως εκάστοτε ισχύει, περίληψη της προκήρυξης αποστέλλεται πρώτα για δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων. Οι προθεσμίες για τη διενέργεια του διαγωνισμού προβλέπονται από την εν λόγω Οδηγία.

Εμπλεκόμενοι Φορείς :

➔ Αναθέτουσα αρχή

Σχετική Νομοθεσία:

➔ Ν.2741/99

➔ Π.Δ. 609/85 όπως ισχύει

Σχετική Οδηγία :

➔ Οδηγία 2004/18/EK όπως ισχύει

Φ.20.2: Διαδικασία κατάθεσης προσφορών

Η διαδικασία κατάθεσης προσφορών στην Επιτροπή Διαγωνισμού περιγράφεται στο άρθρο 17 του Π.Δ. 609/85 όπως ισχύει.

Η Επιτροπή Διαγωνισμού παραλαμβάνει της προσφορές και τις καταχωρεί κατά σειρά κατάθεσης στο πρακτικό δημοπρασίας.

Σύμφωνα με το άρθρο 3 παρ 2 του Ν.3263/04, για τη συγκρότηση, σύνθεση και λειτουργία της Επιτροπής Διαγωνισμού εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις του άρθρου 22 του Π.Δ. 609/85 και, συμπληρωματικά, των άρθρων 13-15 του Ν. 2690/99.

Εμπλεκόμενοι Φορείς:

➔ Επιτροπή Διαγωνισμού

➔ Προσφέροντες

Σχετική Νομοθεσία:

➔ Ν. 2690/99

➔ Ν. 3263/04

➔ Π.Δ. 609/85 όπως ισχύει

➔ Π.Δ. 285/97

➔ Π.Δ. 218/99

Φ.20.3: Υποβολή και Εκδίκαση ενστάσεων

Σύμφωνα με το άρθρο 20 του Π.Δ. 609/85 όπως ισχύει ενστάσεις μπορεί να υποβληθούν για το στάδιο κατάθεσης προσφορών και για λόγους που ανακύπτουν κατά την αντίστοιχη διαδικασία. Σύμφωνα με το παραπάνω άρθρο, οι ενστάσεις υποβάλλονται μέσα σε πέντε (5) εργάσιμες ημέρες από την κατάθεση των προσφορών και απευθύνονται στον Πρόεδρο της Επιτροπής Διαγωνισμού. Επί των ενστάσεων αποφασίζει η Προϊσταμένη Αρχή.

Ενστάσεις κατά του κύρους της δημοπρασίας μπορεί να υποβληθούν μόνο από επιχειρήσεις και κοινοπραξίες που συμμετέχουν στο διαγωνισμό.

Σε περιπτώσεις συμβάσεων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ εφαρμόζονται οι διατάξεις του Ν.2522/97.

Εμπλεκόμενοι Φορείς :

➔ Προϊσταμένη Αρχή του Εργοδότη

➔ Προσφέροντες

Σχετική Νομοθεσία :

➔ Ν. 2522/97

ό Π.Δ. 609/85 όπως ισχύει

*Εκτιμώμενη διάρκεια 20ης Φάσης : 1 έως 2,5 μήνες

Φάση 21: Αξιολόγηση προσφορών – Επιλογή αναδόχου – Υπογραφή Σύμβασης

Περιλαμβάνονται τα ακόλουθα βήματα:

Φ.21.1: Έλεγχος προσφορών και βαθμολόγηση αυτών

Μετά την απόφαση της Προϊσταμένης Αρχής σε τυχόν υποβληθείσες ενστάσεις, η Επιτροπή Διαγωνισμού προβαίνει στην αξιολόγηση των τεχνικών προσφορών.

Σύμφωνα με το άρθρο 10 του Π.Δ. 609/85, όπως τροποποιήθηκε από το άρθρο 6 του Π.Δ. 218/99 και ισχύει, στο εξεταζόμενο σύστημα προσφοράς η αξιολόγηση των τεχνικών προσφορών ή και της προθεσμίας αποπεράτωσης του έργου γίνεται πριν ανοιχθούν οι οικονομικές προσφορές.

Η Επιτροπή Διαγωνισμού κατ' αρχήν ελέγχει τις τεχνικές προσφορές (άρθρο 10 του Π.Δ. 609/85, όπως τροποποιήθηκε από το άρθρο 6 του Π.Δ. 218/99 και ισχύει) για να διαπιστώσει κατά πόσο τηρούν τις τεχνικές προδιαγραφές που καθορίζονται με τα συμβατικά τεύχη. Στη συνέχεια, ανακοινώνει το αποτέλεσμα της αξιολόγησης συντάσσοντας πρακτικό στο οποίο αποφαινεται ποιες προσφορές γίνονται δεκτές και ποιες απορρίπτονται. Το πρακτικό αυτό ανακοινώνεται στους διαγωνιζόμενους.

Κατά του ανωτέρω πρακτικού δύνανται να υποβληθούν ενστάσεις, εντός πέντε (5) ημερών από την ανακοίνωσή του.

Μετά την εκδίκαση των ενστάσεων προχωρεί η διαδικασία της κρίσης και αξιολόγησης των μη

απορριφθεισών τεχνικών προσφορών από την Επιτροπή Διαγωνισμού και συντάσσεται νέο πρακτικό, που ανακοινώνεται στους ενδιαφερόμενους πριν ανοιχθούν οι οικονομικές προσφορές.

Τα κριτήρια της αξιολόγησης και ο βαθμός επιρροής τους στο επιδιωκόμενο βέλτιστο αποτέλεσμα για το έργο ορίζονται πάντοτε στη διακήρυξη.

Οι αξιολογούμενες μελέτες βαθμολογούνται για κάθε κριτήριο ξεχωριστά και με βάση το συντελεστή επιρροής του κάθε κριτηρίου προκύπτει η συνολική βαθμολογία. Η αναλυτική και η συνολική βαθμολογία ανακοινώνεται σε όλους τους ενδιαφερόμενους.

Οι αξιολογούμενες μελέτες βαθμολογούνται πάντοτε στη βάση εκατονταβάθμιας κλίμακας και καθορίζεται η ελάχιστη επιτρεπόμενη αποδεκτή βαθμολογία, η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη από το εβδομήντα (70), σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 10 του Π.Δ. 609/85, όπως τροποποιήθηκε από το άρθρο 6 του Π.Δ. 218/99 και ισχύει.

Ελάχιστη βαθμολογία μπορεί να ορίζεται και για κριτήριο ή κριτήρια που επηρεάζουν σημαντικά την όλη ποιότητα της τεχνικής προσφοράς. Προσφορά που βαθμολογείται, σε ένα ή περισσότερα κριτήρια ή συνολικά, κάτω από την ελάχιστη επιτρεπόμενη βαθμολογία, απορρίπτεται.

Εμπλεκόμενοι Φορείς:

➔ Επιτροπή Διαγωνισμού

Σχετική Νομοθεσία:

➔ Π.Δ. 609/85 όπως ισχύει

➔ Π.Δ. 218/99

Φ.21.2: Υποβολή και Εκδίκαση ενστάσεων

Σύμφωνα με το άρθρο 11 του Π.Δ. 218/99 κατά του πρακτικού αξιολόγησης της τεχνικής προσφοράς δύνανται να υποβληθούν ενστάσεις εντός πέντε (5) ημερών από της ανακοινώσεώς του στους διαγωνιζόμενους. Οι ενστάσεις απευθύνονται στον Πρόεδρο της Επιτροπής Διαγωνισμού. Η απόφαση όμως επί των ενστάσεων λαμβάνεται από την Προϊσταμένη Αρχή (άρθρο 20 του Π.Δ. 609/85).

Σε περιπτώσεις συμβάσεων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της Οδηγίας 2004/18/EK εφαρμόζονται οι διατάξεις του Ν.2522/97.

Εμπλεκόμενοι Φορείς:

➔ Προϊσταμένη Αρχή

➔ Επιτροπή Διαγωνισμού

➔ Προσφέροντες

Σχετική Νομοθεσία:

➔ Ν.2522/97

➔ Π.Δ. 609/85 όπως ισχύει

➔ Π.Δ. 218/99

Φ.21.3: Άνοιγμα οικονομικής προσφοράς – Ανακοίνωση του αποτελέσματος της δημοπρασίας

Σύμφωνα με το άρθρο 10 του Π.Δ. 609/85, όπως τροποποιήθηκε από το άρθρο 6 του Π.Δ. 218/99 και ισχύει, η οικονομική προσφορά περιλαμβάνει το εργολαβικό αντάλλαγμα κατ' αποκοπή για ολόκληρο το έργο ή για τμήματα του έργου. Με τη διακήρυξη μπορεί να ζητείται και συμπλήρωση τιμολογίου από το διαγωνιζόμενο, προκειμένου να διαπιστωθεί ο βαθμός προετοιμασίας της οικονομικής προσφοράς ή να αποτιμηθούν τυχόν διαφοροποιήσεις μεταξύ των διαγωνιζομένων ως προς την ποιότητα υλικών και υπηρεσιών, ή να εντοπισθούν τυχόν απρόβλεπτες περιστάσεις.

Μετά την κρίση από μέρους της Προϊσταμένης Αρχής σε τυχόν αντιρρήσεις που υποβλήθηκαν σχετικά με την αξιολόγηση των τεχνικών προσφορών, ανοίγονται οι φάκελοι των οικονομικών προσφορών σε δημόσια συνεδρίαση της Επιτροπής Διαγωνισμού.

Σε κάθε υποβαλλόμενη προσφορά αντιστοιχεί η ανηγμένη προσφορά της που προκύπτει ως συνάρτηση της οικονομικής προσφοράς (Π) και της συνολικής βαθμολογίας (Β) δηλαδή ισχύει $\Pi_a = \varphi(\Pi, B)$ όπου Π_a η ανηγμένη προσφορά. Ο τύπος με τον οποίο υπολογίζεται η ανηγμένη προσφορά ορίζεται στην διακήρυξη.

Μετά το άνοιγμα των οικονομικών προσφορών, γίνεται εφαρμογή της τελικής βαθμολογίας για την ανεύρεση της βέλτιστης προσφοράς, δηλαδή εκείνης με την ελάχιστη τιμή ανηγμένης προσφοράς Π_a (άρθρο 10 του Π.Δ. 609/85, όπως τροποποιήθηκε από το άρθρο 6 του Π.Δ. 218/99 και ισχύει).

Με βάση το παραπάνω αποτέλεσμα, η Επιτροπή Διαγωνισμού ολοκληρώνει το πρακτικό της και γνωμοδοτεί αιτιολογημένα για το αποτέλεσμα της δημοπρασίας.

Εμπλεκόμενοι Φορείς:

- ➔ Προϊσταμένη Αρχή
- ➔ Επιτροπή Διαγωνισμού

Σχετική Νομοθεσία:

- ➔ Π.Δ. 609/85 όπως ισχύει
- ➔ Π.Δ. 218/99

Φ.21.4: Υποβολή και Εκδίκαση ενστάσεων

Οι διαγωνιζόμενοι μπορούν μέσα σε πέντε (5) μέρες από την ανωτέρω ανακοίνωση να υποβάλουν τις σχετικές ενστάσεις τους κατά του ανωτέρω πρακτικού.

Αν κατά του ανωτέρω πρακτικού υποβληθούν ενστάσεις, η Επιτροπή διαγωνισμού τις υποβάλλει, μαζί με το πρακτικό και τη γνώμη της, στην Προϊσταμένη Αρχή, η οποία αποφασίζει σχετικά.

Σε περιπτώσεις συμβάσεων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της Οδηγίας 2004/18/EK εφαρμόζονται οι διατάξεις του Ν.2522/97.

Εμπλεκόμενοι Φορείς:

- ➔ Προϊσταμένη Αρχή
- ➔ Επιτροπή Διαγωνισμού

Σχετική Νομοθεσία:

- ➔ Ν.2522/97
- ➔ Π.Δ. 609/85 όπως ισχύει
- ➔ Π.Δ. 218/99

Φ.21.5: Επιλογή Αναδόχου - Έγκριση αποτελέσματος δημοπρασίας

Μετά την εκδίκαση των ενστάσεων, η Προϊσταμένη Αρχή εγκρίνει το αποτέλεσμα της Δημοπρασίας.

Κάθε υποβαλλόμενη προσφορά δεσμεύει αυτόν που την υποβάλλει για διάστημα 10 μηνών τουλάχιστον, μέσα στο οποίο θα πρέπει να του κοινοποιηθεί η απόφαση για την κατακύρωση σε αυτόν του διαγωνισμού. Ειδικότερα για τους διαγωνισμούς που υπόκεινται από το νόμο στον προσυμβατικό έλεγχο νομιμότητας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ο παραπάνω χρόνος προσαυξάνεται κατά 3 επιπλέον μήνες (άρθρο 23 του Π.Δ. 609/85, όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 4 παρ.12 του Ν.3481/06 και ισχύει).

Αν η ισχύς της προσφοράς της αναδειχθείσας Εργοληπτικής Επιχείρησης έχει λήξει και δεν συμφωνεί με την παράταση ισχύος της προς το σκοπό σύναψης της σύμβασης, η Προϊσταμένη αρχή απευθύνεται στη δεύτερη κατά σειρά επιλογής Εργοληπτική Επιχείρηση στην οποία κατακυρώνει το διαγωνισμό αν αυτή συμφωνεί στην παράταση και ούτω καθεξής.

Εμπλεκόμενοι Φορείς:

- ➔ Προϊσταμένη Αρχή
- ➔ Επιτροπή Διαγωνισμού
- ➔ Ανάδοχος

Σχετική Νομοθεσία:

- ➔ Ν. 3263/05
- ➔ Ν. 3481/06
- ➔ Π.Δ. 609/85 όπως ισχύει

Φ.21.6: Υπογραφή Σύμβασης

Για συμβάσεις προϋπολογισμού άνω των 1.000.000€, διενεργείται έλεγχος νομιμότητας της σύμβασης πριν από τη σύναψή της από το Ελεγκτικό Συνέδριο (Ν.3060/02 όπως ισχύει).

Η σύμβαση για την κατασκευή του έργου καταρτίζεται με βάση τους όρους της διακήρυξης, των τευχών και των σχεδίων που τη συνοδεύουν ή με βάση την έγκριση της Προϊσταμένης Αρχής για την κατάρτισή της, με την οποία συμφωνεί και ο Ανάδοχος. Η σύμβαση δεν μπορεί να περιέχει όρους αντίθετους με τα παραπάνω στοιχεία.

Η σύμβαση, αν δεν ορίζεται διαφορετικά στην εγκριτική απόφαση κατάρτισής της, υπογράφεται από τον

Προϊστάμενο της Διευθύνουσας Υπηρεσίας και αναφέρει τον Κύριο του έργου για λογαριασμό του οποίου συνάπτεται. Παράλληλα καλείται ο Ανάδοχος σε ορισμένο τόπο και σε προθεσμία που δεν μπορεί να είναι μικρότερη από τις δεκαπέντε μέρες για την υπογραφή της. Η πρόσκληση γίνεται μαζί με την κοινοποίηση της εγκριτικής απόφασης. Μέσα στην ίδια προθεσμία, ο Ανάδοχος υποχρεούται να προσκομίσει τις σχετικές εγγυήσεις.

Εμπλεκόμενοι Φορείς:

- ➔ Κύριος του έργου
- ➔ Προϊσταμένη Αρχή
- ➔ Διευθύνουσα Υπηρεσία
- ➔ Κύριος του έργου /Εργοδότης
- ➔ Ανάδοχος

Σχετική Νομοθεσία:

- ➔ Ν. 1418/84 όπως ισχύει
- ➔ Ν. 2229/94
- ➔ Ν.3060/02
- ➔ Π.Δ. 609/85 όπως ισχύει

*Εκτιμώμενη διάρκεια 21ης Φάσης : 6 έως 8 μήνες

Συνολική εκτιμώμενη διάρκεια Σταδίου V : 16 έως 23,5 μήνες

Φάση 22: Σύνταξη, θεώρηση, έγκριση και παραλαβή της μελέτης εφαρμογής

Φ.22.1: Σύνταξη μελέτης εφαρμογής

Μετά την υπογραφή της σύμβασης, ο μελετητής από το σχήμα του Αναδόχου αναλαμβάνει την σύνταξη της μελέτης εφαρμογής του έργου.

Οι προδιαγραφές σύνταξης της μελέτης εφαρμογής καθορίζονται από τον προσδιορισμό της κατηγορίας του έργου διαχείρισης απορριμμάτων, που είναι ένα πραγματικό γεγονός και εκτιμάται σε κάθε περίπτωση. Η μελέτη εφαρμογής έχει την βασική δομή της Μελέτης Προσφοράς (που συνήθως συντάσσεται σε επίπεδο Οριστικής Μελέτης), αναλύει με μεγαλύτερη ακρίβεια τα επιμέρους στοιχεία του έργου, διαφοροποιείται δε ως προς τα σχέδια που συνυποβάλλονται.

Ενδεικτικά, για έργα ΧΥΤΑ, κατατίθενται επιπρόσθετα αρχιτεκτονικά – στατικά σχέδια, στατικοί υπολογισμοί και σχέδια λεπτομερειών, όπως δίνονται ακολούθως:

1. Κάτοψη της γενικής διάταξης των λειτουργιών και της διαμόρφωσης της περιοχής εισόδου στο χώρο, σε κλίμακα 1:100
2. Πλήρης αρχιτεκτονική και στατική μελέτη, σε κλίμακα 1:50, για το φυλάκιο εισόδου
3. Πλήρης αρχιτεκτονική και στατική μελέτη, σε κλίμακα 1:50, για το υπόστεγο φύλαξης του εξοπλισμού της εγκατάστασης
4. Κάτοψη και τομή της δεξαμενής του νερού πυρόσβεσης, σε κλίμακα 1:20, με τον οπλισμό της, συνοδευόμενες από το τεύχος των απαιτούμενων στατικών υπολογισμών
5. Κάτοψη και τομή της δεξαμενής συλλογής των στραγγισμάτων και των φρεατίων τροφοδοσίας, σε κλίμακα 1:20, με τον οπλισμό τους, συνοδευόμενες από το τεύχος των απαιτούμενων στατικών υπολογισμών
6. Κάτοψη και τομή αντλιοστασίου ανακυκλοφορίας στραγγισμάτων, σε κλίμακα 1:20, με τον οπλισμό του, συνοδευόμενες από τους στατικούς υπολογισμούς
7. Τομή του χώρου σε χαρακτηριστική θέση, κλίμακας 1:100, με τα γεωμετρικά στοιχεία των ταμπανιών, το πάχος επικάλυψης των απορριμμάτων και τα λοιπά στοιχεία που αφορούν τις εργασίες της υγειονομικής ταφής
8. Σχέδιο κατασκευαστικών λεπτομερειών της πύλης εισόδου του χώρου, κλίμακας 1:20
9. Σχέδιο κατασκευαστικών λεπτομερειών της περίφραξης του χώρου, κλίμακας 1:20
10. Κάτοψη και τομή μονάδος επεξεργασίας στραγγισμάτων, κλίμακας 1:50
11. Τομή στεγάνωσης του πυθμένα του χώρου, κλίμακας 1:20

12. Τομή των φρεάτων ελέγχου της ποιότητας και της στάθμης των στραγγισμάτων, κλίμακας 1:20
13. Τομή κατακόρυφων φρεάτων, περιμετρικής τάφρου εξαερισμού του χώρου από το βιοαέριο και του οριζόντιου δικτύου σωλήνων απαγωγής βιοαερίου, κλίμακας 1:20
14. Τομή των ειδικών φρεάτων παρακολούθησης του βιοαερίου, κλίμακας 1:20
15. Σχέδια για τη διάταξη καύσης ή της μονάδας αξιοποίησης του βιοαερίου.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι, ανάλογα με το είδος του έργου διαχείρισης απορριμμάτων που υλοποιείται και τις κατηγορίες μελετών στις οποίες υπάγεται, απαιτείται η σύνταξη μελέτης εφαρμογής για επιμέρους τμήματα του έργου (π.χ. κτιριακά έργα της εγκατάστασης).

Φ.22.2: Θεώρηση, έγκριση και παραλαβή της μελέτης εφαρμογής

Η μελέτη εφαρμογής εγκρίνεται από την Διευθύνουσα Υπηρεσία και παραλαμβάνεται από την Προϊσταμένη Αρχή με τη διαδικασία που περιγράφεται στο άρθρο 37 του Ν.3316/05.

Όταν φορέας ανάθεσης της μελέτης είναι ΟΤΑ α' βαθμού, η μελέτη εφαρμογής πρέπει, πριν την έγκρισή της, να θεωρηθεί από τη Διευθύνουσα Υπηρεσία του ΟΤΑ, δηλαδή την Τεχνική του Υπηρεσία, ή αν δεν υπάρχει ή αδυνατεί από την Τεχνική Υπηρεσία Δήμων και Κοινοτήτων (ΤΥΔΚ). Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης θα καθορισθούν τα όρια προϋπολογισμού των μελετών πέραν των οποίων θα απαιτείται θεώρηση ύστερα από γνώμη του Περιφερειακού Συμβουλίου Δημοσίων Έργων ή από την Τεχνική Υπηρεσία του ΥΠΕΣΔΔΑ ύστερα από γνώμη του Συμβουλίου Δημοτικών και Κοινοτικών Έργων και Θεώρησης Μελετών του ιδίου Υπουργείου.

Εμπλεκόμενοι Φορείς :

- ➔ Προϊσταμένη Αρχή
- ➔ Διευθύνουσα Υπηρεσία
- ➔ Περιφερειακό Συμβούλιο Δημοσίων Έργων (για έργα προϋπολογισμού άνω ενός ορίου)
- ➔ Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών του ΥΠΕΣΔΔΑ (για έργα προϋπολογισμού άνω ενός ορίου)
- ➔ Συμβούλιο Δημοτικών και Κοινοτικών Έργων και Θεώρησης Μελετών του ΥΠΕΣΔΔΑ (για έργα προϋπολογισμού άνω ενός ορίου)

Σχετική Νομοθεσία :

- ➔ Ν. 3316/05
- ➔ Ν. 3463/06

*Εκτιμώμενη διάρκεια 22ης Φάσης : 2 έως 3 μήνες

Φάση 23: Κατασκευή του έργου

Διοίκηση του έργου

Η διοίκηση του έργου από τη Διευθύνουσα ή Επιβλέπουσα Υπηρεσία του φορέα διαχείρισης στερεών αποβλήτων έχει ως σκοπό την καλή και έγκαιρη εκτέλεση του έργου. Η Διευθύνουσα Υπηρεσία ορίζει τους επιβλέποντες και τα επί μέρους καθήκοντά τους.

Σε ειδικές περιπτώσεις κατασκευής σημαντικών έργων, όπως έργων επεξεργασίας /διάθεσης απορριμμάτων που έχουν ενσωματωμένη καινοτομική τεχνολογία ή έργων υψηλού προϋπολογισμού (π.χ. άνω του ορίου των 5 εκ. EURO), η διοίκηση του έργου κρίνεται σκόπιμο να συμπληρώνεται από την Επιτροπή Παρακολούθησης (παρ.4, άρθρο 6, Ν. 1418/84). Πάντως ο χαρακτηρισμός ενός έργου ως σημαντικού είναι πραγματικό γεγονός και γίνεται από τον Εργοδότη, ο οποίος συγκροτεί την Επιτροπή. Αυτή έχει συμβουλευτικό χαρακτήρα και παρακολουθεί την εφαρμογή της μελέτης, τις αιτιολογημένες τροποποιήσεις της, το κόστος, την τήρηση του χρονοδιαγράμματος, των κανόνων ασφαλείας και υγιεινής, των μέτρων προστασίας του περιβάλλοντος και γενικά την πορεία του έργου.

Προθεσμίες – Χρονοδιάγραμμα εργασιών

Στη σύμβαση προβλέπονται η ολική και οι τμηματικές προθεσμίες παραδόσεως του έργου. Χρονική αφετηρία για τη μέτρηση των προθεσμιών αποτελεί η ημέρα υπογραφής της σύμβασης, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά σε αυτή.

Μέσα στην ολική προθεσμία πρέπει να έχει περατωθεί η κατασκευή των έργων, να έχουν διενεργηθεί οι προβλεπόμενοι έλεγχοι και δοκιμές και να έχει βεβαιωθεί από τον επιβλέποντα του έργου η περάτωσή του.

Η σύμβαση μπορεί να προβλέψει διαφορετικές τμηματικές προθεσμίες για την περαίωση διακεκριμένων τμημάτων του έργου, εφόσον τούτο επιτρέπεται από τη φύση του έργου.

Παράταση των προθεσμιών γίνεται μόνο ύστερα από έγκριση της Προϊσταμένης του έργου Αρχής αν οι καθυστερήσεις δεν οφείλονται σε υπαιτιότητα του Αναδόχου.

Μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών από την υπογραφή της σύμβασης, ο Ανάδοχος υποβάλλει στην Διευθύνουσα Υπηρεσία το χρονοδιάγραμμα κατασκευής του έργου. Η υπηρεσία εγκρίνει μέσα σε δέκα (10) ημέρες το χρονοδιάγραμμα με τυχόν συμπληρώσεις και τροποποιήσεις. Η έναρξη των εργασιών του έργου από μέρους του αναδόχου δεν μπορεί να καθυστερήσει πέραν των τριάντα (30) ημερών από την υπογραφή της σύμβασης.

Το χρονοδιάγραμμα συντάσσεται υπό μορφή τετραγωνικού πίνακα και αναλύει ανά μονάδα χρόνου - και πάντως ανά ημερολογιακό εξάμηνο - τις εργασίες που προβλέπεται να εκτελεστούν. Το χρονοδιάγραμμα περιλαμβάνει την πιο πάνω χρονική ανάλυση των ποσοτήτων ανά εργασία ή ομάδα εργασιών και συνοδεύεται από γραμμικό χρονομεριστικό διάγραμμα (bar-chart) και σχετική έκθεση. Σε σημαντικά έργα μπορεί να προβλέπεται η σύνταξη τευχών ή διαγραμμάτων με τη μέθοδο της δικτυωτής ανάλυσης.

Επίσης ο Ανάδοχος κατασκευής του έργου υποχρεούται, μέσα σε ένα μήνα από την υπογραφή της σύμβασης, να συντάξει και να υποβάλει οργανόγραμμα του εργοταξίου, στο οποίο θα περιγράφονται λεπτομερώς τα πλήρη στοιχεία στελεχών, εξοπλισμού και μηχανημάτων που θα περιλαμβάνει η εργοταξιακή ανάπτυξη για την εκτέλεση του έργου.

Η Διευθύνουσα Υπηρεσία, κατά τον έλεγχο του χρονοδιαγράμματος εργασιών, μπορεί να τροποποιήσει τις προτάσεις του Αναδόχου σχετικά με τη σειρά και τη διάρκεια κατασκευής των έργων, ανάλογα με τις δυνατότητες κλιμακώσεως των πιστώσεων μέσα στα όρια των συμβατικών προθεσμιών.

Η Διευθύνουσα Υπηρεσία εγκρίνει το χρονοδιάγραμμα μέσα σε 20 ημέρες από την υποβολή του, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά στα συμβατικά τεύχη. Αν παρέλθει αυτή η προθεσμία άπρακτη, τότε το χρονοδιάγραμμα θεωρείται ότι έχει εγκριθεί και συνιστά πλέον το αναλυτικό πρόγραμμα κατασκευής του έργου.

Τήρηση ημερολογίου του έργου

Για κάθε εργολαβία καταρτίζεται ημερολόγιο του έργου. Αυτό είναι ένα τεύχος βιβλιοδετημένο από διπλότυπα αριθμημένα φύλλα, στην επικεφαλίδα των οποίων σημειώνεται ο τίτλος της εργολαβίας και η επωνυμία του Αναδόχου. Το ημερολόγιο του έργου τηρείται στο εργοτάξιο, συντάσσεται και ενημερώνεται με τη μέριμνα και την ευθύνη του Αναδόχου.

Στο ημερολόγιο του έργου ο Ανάδοχος σημειώνει την ημερομηνία, τις καιρικές συνθήκες και κάθε πληροφορία σχετική με τις εκτελούμενες εργασίες και γενικά τα μέτρα που λαμβάνονται και οτιδήποτε συμβαίνει στο εργοτάξιο κάθε ημέρα.

Σκοπός των εγγραφών είναι η κατά προσέγγιση τουλάχιστον εκτίμηση της ποσότητας των εργασιών που έχουν εκτελεσθεί, αν έχουν γίνει εργαστηριακές δοκιμές και γενικά η παροχή εικόνας για την πρόοδο του έργου. Το ένα από τα διπλότυπα φύλλα του ημερολογίου περιέρχεται στη Διευθύνουσα Υπηρεσία, η οποία τα φυλάει στο φάκελο της εργολαβίας.

Ο επιβλέπων μπορεί να καταχωρεί στο ημερολόγιο του έργου επείγουσες παρεμβάσεις, εντολές και οποιαδήποτε παρατήρηση σχετική με τον τρόπο εκτέλεσης του έργου, τη μη τήρηση των όρων της σύμβασης, όπως και τα μέτρα τα οποία πρέπει να πάρει ο Ανάδοχος για την άρση των παραβάσεων.

Ο Ανάδοχος οφείλει να προσυπογράψει τις παρατηρήσεις του επιβλέποντος. Αν διαφωνεί, υπογράφει με επιφύλαξη, οπότε ο επιβλέπων είναι υποχρεωμένος να κάνει αναφορά στον Προϊστάμενο της Διευθύνουσας Υπηρεσίας. Αυτός εκδίδει εντολή που κοινοποιείται στον Ανάδοχο μέσα σε 10 ημέρες από την εγγραφή στο ημερολόγιο. Αν η εντολή αυτή δεν εκδοθεί ή δεν κοινοποιηθεί στον Ανάδοχο στην παραπάνω προθεσμία, τότε οι εντολές και παρατηρήσεις του επιβλέποντος θεωρούνται ανίσχυρες. Κατά της εντολής αυτής ο Ανάδοχος έχει δικαίωμα ενστάσεως.

Λογαριασμοί – Αυξομειώσεις εργασιών / Νέες εργασίες – Ανακεφαλαιωτικοί πίνακες εργασιών – Απρόβλεπτα – Αναθεωρήσεις τιμών

Η πληρωμή στον Ανάδοχο του εργολαβικού ανταλλάγματος γίνεται τμηματικά, με βάση τις πιστοποιήσεις των εργασιών που έχουν εκτελεσθεί μέσα στα όρια του χρονοδιαγράμματος εργασιών. Οι λογαριασμοί των σύμφωνα με τη σύμβαση οφειλομένων ποσών συντάσσονται κατά μηνιαία χρονικά διαστήματα, εκτός αν η σύμβαση ορίζει άλλες προθεσμίες. Οι λογαριασμοί συντάσσονται από τον Ανάδοχο και υποβάλλονται στη Διευθύνουσα Υπηρεσία, η οποία τους ελέγχει και τους διορθώνει, όταν απαιτείται, μέσα σε ένα μήνα από την υποβολή τους. Οι εγκρινόμενοι από τη Διευθύνουσα Υπηρεσία λογαριασμοί αποτελούν την πιστοποίηση για την πληρωμή των εργασιών που έχουν εκτελεσθεί.

Σύμφωνα με το άρθρο 8 του Ν.1418/84 όπως ισχύει, κάθε έργο εκτελείται σύμφωνα με τη σύμβαση, τα τεύχη και σχέδια που τη συνοδεύουν. Αν προκύψει η ανάγκη εκτέλεσης συμπληρωματικών εργασιών που δεν περιλαμβάνονται στο αρχικά ανατεθέν έργο ούτε στην πρώτη συναφθείσα σύμβαση και οι οποίες κατέστησαν αναγκαίες κατά την εκτέλεση του έργου λόγω απρόβλεπτων περιστάσεων, συνάπτεται συμπληρωματική σύμβαση με τον Ανάδοχο του έργου.

Η εκτέλεση των συμπληρωματικών εργασιών είναι υποχρεωτική για τον Ανάδοχο. Το συνολικό ποσό των συμβάσεων αυτών δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) του ποσού της αρχικής σύμβασης. Στο ως άνω ποσοστό του 50% συμπεριλαμβάνεται και η αμοιβή συντάξεως τυχόν μελετών για τις συμπληρωματικές εργασίες του έργου.

Σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 43 του Π.Δ. 609/85 όπως ισχύει, κάθε σύμβαση επόμενη της αρχικής συνοδεύεται από «Ανακεφαλαιωτικό πίνακα εργασιών» που ιδίως περιλαμβάνει τις ενδείξεις των εργασιών, τις τιμές μονάδας των εργασιών, τα μεγέθη των ποσοτήτων, τις δαπάνες του προϋπολογισμού του αρχικά ανατεθέντος έργου, του προϋπολογισμού της αμέσως προηγούμενης σύμβασης, του προϋπολογισμού της προς κατάρτιση καινούργιας σύμβασης, τις δαπάνες των απρόβλεπτων, την προβλεπόμενη δαπάνη για αναθεώρηση και το Φ.Π.Α..

Με τα ποσά των απρόβλεπτων δαπανών καλύπτονται δαπάνες που προκύπτουν από εφαρμογή νέων κανονισμών ή κανόνων που καθιερώθηκαν ως υποχρεωτικοί μετά την ανάθεση του έργου, καθώς και από προφανείς παραλείψεις ή σφάλματα της προμέτρησης της μελέτης και όχι από τροποποίηση των σχεδίων και της μορφής του έργου.

Σύμφωνα με τις σχετικές αποφάσεις του ΥΠΕΧΩΔΕ, το ποσοστό απροβλέπτων ορίζεται σε 15% για τα έργα προϋπολογισμού κάτω από 5.000.000 ENM όπως ισχύει, ενώ για έργα προϋπολογισμού άνω των 5.000.000 ENM όπως ισχύει, το ποσοστό απροβλέπτων ορίζεται σε 9%.

Οι συμβατικές τιμές κάθε σύμβασης δημοσίου έργου αναθεωρούνται κατά ημερολογιακό τρίμηνο (αναθεωρητική περίοδος) και με βάση τα στοιχεία και δεδομένα της εικοστής ημέρας του πρώτου μήνα της περιόδου αυτής, ενιαία για όλη τη χώρα. Σε όλη τη διάρκεια της κάθε μιας αναθεωρητικής περιόδου οι αναθεωρημένες συμβατικές τιμές παραμένουν σταθερές.

Εμπλεκόμενοι Φορείς:

- ➔ Ανάδοχος
- ➔ Εργοδότης
- ➔ Διευθύνουσα Υπηρεσία
- ➔ Προϊσταμένη Αρχή

Σχετική Νομοθεσία:

- ➔ Ν. 1418/84 όπως ισχύει
- ➔ Ν. 2229/94
- ➔ Π.Δ. 609/85 όπως ισχύει
- ➔ Απόφαση Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ Αριθ. Δ17α/07/45/ΦΝ 380/3-11-96
- ➔ Απόφαση Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ Αριθ. Δ17α/07/45/ΦΝ 380/27-5-96

Έλεγχος ποιότητας υλικών – Χαρακτηρισμός εδαφών

Η παραλαβή και ο έλεγχος της ποιότητας των υλικών που πρόκειται να χρησιμοποιηθούν ή να ενσωματωθούν στο έργο όπως και ο χαρακτηρισμός των εδαφών, όπου αυτός απαιτείται ανάλογα με τη φύση του έργου, γίνεται από δύο ή περισσότερους τεχνικούς υπαλλήλους, οι οποίοι ορίζονται με απόφαση της Διευθύνουσας Υπηρεσίας. Η απόφαση αυτή ανακοινώνεται στην Προϊσταμένη Αρχή.

Η Προϊσταμένη Αρχή μπορεί να ορίσει και άλλον υπάλληλο να συμμετέχει στην ως άνω επιτροπή ή άλλη επιτροπή για επανέλεγχο της παραλαβής των υλικών ή του χαρακτηρισμού των εδαφών όπως και να διατάσσει εργαστηριακούς ελέγχους.

Εμπλεκόμενοι Φορείς:

- ➔ Ανάδοχος
- ➔ Εργοδότης
- ➔ Διευθύνουσα Υπηρεσία
- ➔ Προϊσταμένη Αρχή

Σχετική Νομοθεσία:

- ➔ Ν. 1418/84 όπως ισχύει
- ➔ Ν. 2229/94
- ➔ Π.Δ. 609/85 όπως ισχύει

*Εκτιμώμενη διάρκεια 23ης Φάσης :

Για ΧΥΤΑ 10 έως 12 μήνες

Για ΣΜΑ 6 έως 12 μήνες

Για εγκαταστάσεις επεξεργασίας 24 έως 36 μήνες

Φάση 24: Δοκιμαστική Λειτουργία

Μετά την ολοκλήρωση της κατασκευής, λαμβάνει χώρα η δοκιμαστική λειτουργία του έργου, κατά την οποία ο Ανάδοχος κατασκευής αναλαμβάνει την υποστήριξη της λειτουργίας του έργου.

Η διάρκεια της δοκιμαστικής λειτουργίας της μονάδας ορίζεται στη σχετική σύμβαση, ενώ μέσα στις υποχρεώσεις του Αναδόχου είναι και η εκπαίδευση του προσωπικού του φορέα διαχείρισης στερεών αποβλήτων στη λειτουργία και συντήρηση του έργου.

Εμπλεκόμενοι Φορείς:

- ➔ Ανάδοχος
- ➔ Εργοδότης
- ➔ Διευθύνουσα Υπηρεσία του εργοδότη
- ➔ Προϊσταμένη Αρχή του εργοδότη

Σχετική Νομοθεσία:

- ➔ Ν. 1418/84 όπως ισχύει μέχρι σήμερα
- ➔ Π.Δ. 609/85 όπως έχει τροποποιηθεί μέχρι σήμερα

*Εκτιμώμενη διάρκεια 24ης Φάσης:

Για ΧΥΤΑ 6 μήνες

Για ΣΜΑ 0 έως 3 μήνες

Για εγκαταστάσεις επεξεργασίας 6 έως 12 μήνες

Φάση 25: Προσωρινή παραλαβή έργου

Για τη διενέργεια της προσωρινής παραλαβής η Προϊσταμένη Αρχή ορίζει την επιτροπή παραλαβής, αφού προηγουμένως η Διευθύνουσα Υπηρεσία της ανακοινώσει την περάτωση των εργασιών και τη σύνταξη της τελικής επιμέτρησης. Η επιτροπή παραλαβής συνέρχεται και διενεργεί την παραλαβή με πρωτοβουλία και ευθύνη του προέδρου της. Για την παραλαβή συντάσσεται πρωτόκολλο, το οποίο υπογράφεται από όλα τα μέλη της επιτροπής, από τον τελευταίο επιβλέψαντα που παρίσταται κατά τη διενέργειά της και από τον Ανάδοχο που παραδίδει το έργο.

Η επιτροπή παραλαβής παραλαμβάνει το έργο ποσοτικά και ποιοτικά, ελέγχει κατά το δυνατόν την επιμέτρηση με γενικές ή οποραδικές καταμετρήσεις, καταγράφει στο πρωτόκολλο τις ποσότητες της τελικής επιμέτρησης όπως τυχόν διορθώνονται από τους ελέγχους που γίνονται, αιτιολογεί τις τυχόν τροποποιήσεις στις ποσότητες και αναγράφει τις παρατηρήσεις για τις εργασίες που τυχόν έχουν εκτελεσθεί με υπέρβαση των εγκεκριμένων ποσοτήτων ή κατά τροποποίηση των εγκεκριμένων σχεδίων. Η επιτροπή επίσης ελέγχει, κατά το δυνατόν, την ποιότητα των εργασιών και αναγράφει στο πρωτόκολλο τις παρατηρήσεις της, ιδίως για τις εργασίες που κρίνονται απορριπτές ή ελαττωματικές και πρέπει να αποκατασταθούν, ή παραδεκτές μεν αλλά με μείωση της τιμής τους.

Στην παραλαβή καλείται να παραστεί και ο Ανάδοχος. Η παραλαβή όμως γίνεται νόμιμα και χωρίς την παρουσία του Αναδόχου, εφόσον αυτός, αν και έχει κληθεί να παραστεί, δεν ανταποκριθεί σχετικά.

Η προσωρινή παραλαβή ολοκληρώνεται με την έγκριση του πρωτοκόλλου από την Προϊσταμένη Αρχή. Η προσωρινή παραλαβή διενεργείται μέσα σε έξι μήνες από τη βεβαιωμένη περάτωση του έργου, εφόσον υποβληθεί από τον Ανάδοχο η τελική επιμέτρηση του έργου μέσα σε δύο μήνες από την περάτωση. Αν η τελική επιμέτρηση υποβληθεί από τον Ανάδοχο μεταγενέστερα, η πιο πάνω προθεσμία για τη διενέργεια της παραλαβής αρχίζει από την υποβολή της τελικής επιμέτρησης.

Εμπλεκόμενοι Φορείς:

- ➔ Ανάδοχος
- ➔ Εργοδότης
- ➔ Διευθύνουσα Υπηρεσία
- ➔ Προϊσταμένη Αρχή

Σχετική Νομοθεσία:

- ➔ Ν. 1418/84 όπως ισχύει
- ➔ Π.Δ. 609/85 όπως ισχύει

*Εκτιμώμενη διάρκεια 25ης Φάσης : 6 μήνες

Φάση 26: Χρόνος εγγύησης – Οριστική παραλαβή έργου

Σύμφωνα με το άρθρο 54 του Π.Δ. 609/85, όπως ισχύει, κατά το χρόνο εγγύησης και υποχρεωτικής συντήρησης ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να επιθεωρεί τακτικά τα έργα, να τα διατηρεί σε καλή κατάσταση και να αποκαθιστά κάθε βλάβη τους. Εργασίες για την αποκατάσταση βλαβών από τη χρήση εκτελούνται με έγκριση της υπηρεσίας και η δαπάνη αποδίδεται στον Ανάδοχο ή οι εργασίες αυτές

εκτελούνται από την υπηρεσία. Ο χρόνος εγγύησης κατά τον οποίο ο Ανάδοχος φέρει τον κίνδυνο του έργου και υποχρεούται στη συντήρησή του ορίζεται γενικά σε 15 μήνες. Σε εντελώς ειδικές περιπτώσεις μπορεί με τη σύμβαση να ορίζεται μεγαλύτερος χρόνος εγγύησης, ενδεχομένως με ιδιαίτερο αντάλλαγμα, όχι όμως μεγαλύτερος από τρία χρόνια. Ο χρόνος εγγύησης αρχίζει από τη βεβαιωμένη περάτωση των εργασιών, εφόσον μέσα σε δύο μήνες από αυτήν υποβληθεί από τον Ανάδοχο η τελική επιμέτρηση, άλλως από την ημερομηνία που υποβλήθηκε ή με οποιοδήποτε άλλο τρόπο συντάχθηκε η τελική επιμέτρηση.

Η οριστική παραλαβή του έργου, σύμφωνα με το άρθρο 55 του Π.Δ. 609/85, διενεργείται μέσα σε δύο μήνες από τότε που λήγει ο χρόνος εγγύησης. Αν η οριστική παραλαβή δεν διενεργηθεί μέσα σε αυτήν την προθεσμία, θεωρείται ότι έχει συντελεσθεί αυτοδίκαια τριάντα μέρες μετά την υποβολή από τον Ανάδοχο σχετικής όχλησης για τη διενέργειά της. Αν η προσωρινή παραλαβή δεν έχει διενεργηθεί μέσα στο χρονικό διάστημα που προβλέπεται μέχρι την οριστική παραλαβή, διενεργείται ταυτόχρονα προσωρινή και οριστική παραλαβή.

Εμπλεκόμενοι Φορείς:

- ➔ Ανάδοχος
- ➔ Εργοδότης
- ➔ Διευθύνουσα Υπηρεσία του εργοδότη
- ➔ Προϊσταμένη Αρχή του εργοδότη

Σχετική Νομοθεσία:

- ➔ Ν. 1418/84 όπως ισχύει μέχρι σήμερα
- ➔ Π.Δ. 609/85 όπως έχει τροποποιηθεί μέχρι σήμερα

*Εκτιμώμενη διάρκεια 26ης Φάσης : 17 μήνες

Συνολική εκτιμώμενη διάρκεια Σταδίου VII :

Για ΧΥΤΑ 41 έως 44 μήνες

Για ΣΜΑ 31 έως 41 μήνες

Για εγκαταστάσεις επεξεργασίας 55 έως 74 μήνες

5 ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

Έκδοση άδειας για τη διαχείριση των στερεών αποβλήτων

Γενικά

Η διαδικασία έκδοσης άδειας για την διαχείριση των στερεών αποβλήτων καθορίζεται από το άρθρο 8 της ΚΥΑ 50910/03, την εγκύκλιο οικ.103731/1278/2004 και (για τους Χώρους Υγειονομικής Ταφής Αποβλήτων) την ΚΥΑ Η.Π.29407/02, εξαρτάται δε από τη δραστηριότητα διαχείρισης για την οποία υποβάλλεται αίτηση αδειοδότησης. Έτσι μπορεί να χορηγηθεί:

- άδεια συλλογής και μεταφοράς
- άδεια αξιοποίησης, μεταφόρτωσης ή προσωρινής αποθήκευσης μετά τη συλλογή στερεών αποβλήτων
- άδεια διάθεσης.

Διαδικασία αδειοδότησης

► Όσον αφορά στη συλλογή και μεταφορά:

Η άδεια για τη συλλογή και μεταφορά χορηγείται από τον οικείο Νομόρχη, μετά από κοινή εισήγηση των υπηρεσιών Περιβάλλοντος και Υγιεινής του Νομού. Σε περίπτωση που η συλλογή και μεταφορά των αποβλήτων γίνεται σε περισσότερους του ενός ΟΤΑ που ανήκουν σε διαφορετικούς νομούς της ίδιας Περιφέρειας, η σχετική άδεια χορηγείται από το Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας μετά από εισήγηση της υπηρεσίας Περιβάλλοντος της Περιφέρειας. Αν οι παραπάνω ΟΤΑ ανήκουν σε περισσότερες της μιας Περιφέρειες, οι σχετικές άδειες χορηγούνται από τους Γενικούς Γραμματείς των οικείων Περιφερειών.

Για τη χορήγηση της άδειας απαιτείται η υποβολή φακέλου από το φορέα που κάνει τη συλλογή και μεταφορά, ο οποίος περιέχει:

- Αίτηση του ενδιαφερόμενου φορέα
- Μελέτη οργάνωσης και λειτουργίας του συστήματος συλλογής και μεταφοράς (συμπεριλαμβανομένης και της προσωρινής αποθήκευσης προ της συλλογής) των στερεών αποβλήτων. Η μελέτη εκπονείται σύμφωνα με τις τεχνικές προδιαγραφές που προβλέπονται στο άρθρο 5 παρ.1γ της ΚΥΑ 50910/03. Μέχρι την έκδοση των εν λόγω προδιαγραφών, χρησιμοποιούνται οι προδιαγραφές της ΚΥΑ 114218/97. Η μελέτη πρέπει επίσης να είναι συμβατή με τις σχετικές κατευθύνσεις του Περιφερειακού Σχεδίου Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων. Κατ' ελάχιστον περιλαμβάνει ανάλυση των στοιχείων για την οργάνωση του αιτούντος φορέα και του συστήματος, σύμφωνα με τα περιεχόμενα του Παραρτήματος ΙΙ της Εγκυκλίου οικ.103731/1278/04 του ΥΠΕΧΩΔΕ, δηλ.
  1. Παρουσίαση του φορέα
  2. Κατηγορίες συλλεγόμενων και μεταφερόμενων αποβλήτων κατά ΕΚΑ
  3. Απαιτούμενοι πόροι για την πραγματοποίηση της δραστηριότητας

4. Υγιεινή και ασφάλεια των εργαζομένων

5. Πρόληψη και αντιμετώπιση περιστατικών έκτακτης ανάγκης

Στην περίπτωση που η έκδοση της άδειας είναι αρμοδιότητας του Νομάρχη, η πράξη αυτού με την οποία χορηγείται ή απορρίπτεται η αιτούμενη άδεια κοινοποιείται και στις αρμόδιες υπηρεσίες Περιβάλλοντος και Υγιεινής της αρμόδιας Περιφέρειας.

► Για τις εργασίες αξιοποίησης, μεταφόρτωσης και προσωρινής αποθήκευσης μετά τη συλλογή των στερεών αποβλήτων

Η άδεια για τις παραπάνω εργασίες χορηγείται από τον οικείο Νομάρχη, ύστερα από κοινή εισήγηση των υπηρεσιών Περιβάλλοντος και Υγιεινής του Νομού.

Για τη χορήγηση της άδειας απαιτείται η υποβολή φακέλου από το Φορέα Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων, ο οποίος περιέχει:

- Αίτηση του ενδιαφερόμενου φορέα
- Απόφαση έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων της εγκατάστασης
- Μελέτη οργάνωσης και λειτουργίας της εγκατάστασης αξιοποίησης, μεταφόρτωσης και προσωρινής αποθήκευσης μετά τη συλλογή των στερεών αποβλήτων. Η μελέτη εκπονείται σύμφωνα με τις τεχνικές προδιαγραφές που προβλέπονται στο άρθρο 5 παρ.1γ της ΚΥΑ 50910/03. Μέχρι την έκδοση των εν λόγω προδιαγραφών, χρησιμοποιούνται οι προδιαγραφές της ΚΥΑ 114218/97. Η μελέτη πρέπει επίσης να είναι συμβατή με τις σχετικές κατευθύνσεις του ΠΕΣΔΑ και τους εγκεκριμένους περιβαλλοντικούς όρους της εγκατάστασης. Κατ' ελάχιστον περιλαμβάνει ανάλυση των στοιχείων για την οργάνωση του αιτούντος φορέα και του συστήματος, σύμφωνα με τα περιεχόμενα του Παραρτήματος II της Εγκυκλίου οικ.103731/1278/04 του ΥΠΕΧΩΔΕ, δηλ.

1. Παρουσίαση του φορέα

2. Κατηγοριοποίηση των αξιοποιούμενων, μεταφορτωνόμενων και αποθηκευόμενων αποβλήτων κατά ΕΚΑ

3. Απαιτούμενοι πόροι για την πραγματοποίηση της δραστηριότητας

4. Υγιεινή και ασφάλεια των εργαζομένων

5. Πρόληψη και αντιμετώπιση περιστατικών έκτακτης ανάγκης

Η πράξη του Νομάρχη με την οποία χορηγείται ή απορρίπτεται η αιτούμενη άδεια κοινοποιείται και στις αρμόδιες υπηρεσίες Περιβάλλοντος και Υγιεινής της αρμόδιας Περιφέρειας.

► Για τις εργασίες διάθεσης των στερεών αποβλήτων

Η άδεια για τη διάθεση χορηγείται από τον οικείο Νομάρχη, ύστερα από κοινή εισήγηση των υπηρεσιών Περιβάλλοντος και Υγιεινής του Νομού.

Για τη χορήγηση της άδειας απαιτείται η υποβολή φακέλου από το Φορέα Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων, ο οποίος περιέχει:

- Αίτηση του ενδιαφερόμενου φορέα

- Απόφαση έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων του ΧΥΤΑ
- Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων
- Την Προκαταρκτική Περιβαλλοντική Εκτίμηση και Αξιολόγηση του Έργου
- Μελέτη οργάνωσης και λειτουργίας του Χώρου Υγειονομικής Ταφής των στερεών αποβλήτων. Η μελέτη εκπονείται σύμφωνα με τις τεχνικές προδιαγραφές που προβλέπονται στο άρθρο 5 παρ.1γ της ΚΥΑ 50910/03. Μέχρι την έκδοση των εν λόγω προδιαγραφών, χρησιμοποιούνται οι προδιαγραφές της ΚΥΑ 114218/97. Η μελέτη πρέπει επίσης να είναι συμβατή με τις σχετικές κατευθύνσεις του ΠΕΣΔΑ και τους εγκεκριμένους περιβαλλοντικούς όρους της εγκατάστασης και να πληροί όλες τις απαιτήσεις της ΚΥΑ Η.Π. 29407/02 με τις εξαιρέσεις του άρθρου 3 παρ.4 που αφορούν απομονωμένους οικισμούς και μικρά νησιά. Κατ' ελάχιστον περιλαμβάνει ανάλυση των στοιχείων για την οργάνωση του αιτούντος φορέα και του συστήματος σύμφωνα με τα περιεχόμενα του Παραρτήματος ΙΙ της Εγκυκλίου οικ.103731/1278/04 του ΥΠΕΧΩΔΕ, δηλ.

1. Παρουσίαση του φορέα
2. Απαιτούμενοι πόροι για την πραγματοποίηση της δραστηριότητας
3. Υγιεινή και ασφάλεια των εργαζομένων
4. Πρόληψη και αντιμετώπιση περιστατικών έκτακτης ανάγκης

Η μελέτη περιλαμβάνει επί πλέον τα παρακάτω στοιχεία (ΚΥΑ Η.Π. 29407/02, άρθρο 9, παρ. 2.2):

- Περιγραφή των τύπων (κατηγοριών κατά ΕΚΑ) και της συνολικής ποσότητας των αποβλήτων που πρόκειται να αποθεθούν
- Την προτεινόμενη χωρητικότητα του χώρου ταφής και τις δυνατότητες επέκτασης
- Περιγραφή του χώρου, συμπεριλαμβανομένων των υδρολογικών και γεωλογικών χαρακτηριστικών του
- Τις προτεινόμενες μεθόδους πρόληψης και καταπολέμησης της ρύπανσης
- Το προτεινόμενο σχέδιο λειτουργίας, παρακολούθησης και ελέγχου
- Το προτεινόμενο σχέδιο διαδικασίας παύσης της λειτουργίας και μετέπειτα φροντίδας
- Τις χρηματικές εγγυήσεις ή οποιοδήποτε άλλο ισοδύναμο εχέγγυο που απαιτείται να παρέχει ο φορέας σύμφωνα με το άρθρο 10, παρ. δ της ΚΥΑ Η.Π. 29407/02 και όσα αναφέρονται παρακάτω.

Επί πλέον προϋπόθεση για τη χορήγηση της άδειας διάθεσης είναι:

- ο χώρος να λειτουργεί με τα απαραίτητα μέτρα για την πρόληψη των ατυχημάτων και τον περιορισμό των συνεπειών τους
- η λειτουργία του χώρου να ανατίθεται σε φυσικό ή νομικό πρόσωπο με τα απαραίτητα τεχνικά προσόντα για τη λειτουργία του, ο οποίος θα φροντίζει τόσο για τη δική του συνεχή επαγγελματική επιμόρφωση και εκπαίδευση όσο και του προσωπικού που απασχολείται στον εν λόγω ΧΥΤΑ σχετικά με τις εξελίξεις της τεχνολογίας για την ορθή λειτουργία του ΧΥΤΑ

- πριν από την έναρξη λειτουργίας του ΧΥΤΑ, ο φορέας να παρέχει αρκετά εγγύγια, υπό μορφή χρηματοοικονομικής ή άλλης ισοδύναμης ενίσχυσης, ώστε να εξασφαλίζονται η εκπλήρωση των υποχρεώσεων που απορρέουν από την άδεια και η τήρηση των διαδικασιών παύσης λειτουργίας που προβλέπονται στο άρθρο 15, παρ. 3 και 4 της ΚΥΑ Η.Π. 29407/02. Το είδος και ο τρόπος παροχής της εγγύησης προσδιορίζονται από τον αιτούντα φορέα και περιγράφονται στη Μελέτη οργάνωσης και λειτουργίας του ΧΥΤΑ, όπως αναφέρεται παραπάνω.

Χρόνος έκδοσης και διάρκεια ισχύος άδειας διαχείρισης

Η άδεια χορηγείται σε διάστημα 90 ημερών από τότε που υποβάλλεται πλήρης φάκελος από τον υπόχρεο φορέα διαχείρισης στην υπηρεσία περιβάλλοντος της οικείας Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης ή της οικείας Περιφέρειας.

Η άδεια διάθεσης, αξιοποίησης, μεταφόρτωσης ή προσωρινής αποθήκευσης μετά τη συλλογή ισχύει για 5 χρόνια από τη χορήγησή της.

Περιεχόμενο άδειας υγειονομικής ταφής αποβλήτων

Στην άδεια υγειονομικής ταφής προσδιορίζονται τουλάχιστον τα ακόλουθα:

1. Ο φορέας διαχείρισης
2. Η θέση και η κατηγορία του ΧΥΤΑ
3. Κατάλογος των καθορισμένων τύπων (κατηγοριών κατά ΕΚΑ) και της συνολικής ποσότητας αποβλήτων των οποίων επιτρέπεται η εναπόθεση εκεί
4. Απαιτήσεις για έργα υποδομής στο ΧΥΤΑ, για τις εργασίες υγειονομικής ταφής και για τις διαδικασίες παρακολούθησης και ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων των σχεδίων έκτακτης ανάγκης, καθώς και προσωρινές απαιτήσεις για την παύση λειτουργίας και τη μετέπειτα φροντίδα
5. Η υποχρέωση που αναλαμβάνει ο αιτών να υποβάλλει έκθεση, τουλάχιστον ετησίως, στην αδειοδοτούσα αρχή σχετικά με τους τύπους και τις ποσότητες των αποβλήτων που έχουν διατεθεί και με τα αποτελέσματα του προγράμματος παρακολούθησης.
6. Η διάρκεια ισχύος της άδειας λειτουργίας του ΧΥΤΑ
7. Τη χρηματοοικονομική ή άλλη ισοδύναμη εγγύηση.

Καταχώρηση σε Μητρώο

Οι φορείς διαχείρισης στερεών αποβλήτων πρέπει να είναι καταχωρημένοι σε Μητρώο που τηρείται στη Διεύθυνση Περιβαλλοντικού Σχεδιασμού, Τμήμα Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων του ΥΠΕΧΩΔΕ. Προϋπόθεση για την καταχώρηση στο Μητρώο αποτελεί η απόκτηση άδειας για τις εργασίες ή εγκαταστάσεις διαχείρισης στερεών αποβλήτων για τις οποίες είναι υπεύθυνοι. Η πιο πάνω άδεια αποτελεί συνοδευτικό στοιχείο του φακέλου της αίτησης την οποία θα πρέπει να υποβάλει ο ενδιαφερόμενος στο ΥΠΕΧΩΔΕ προκειμένου να καταχωρηθεί στο Μητρώο. Το περιεχόμενο του φακέλου περιγράφεται στο Παράρτημα ΙΙ της εγκυκλίου οικ. 103731/1278/04 του ΥΠΕΧΩΔΕ.

Φορέας διαχείρισης στερεών αποβλήτων – Έλεγχοι πριν την έναρξη λειτουργίας του έργου

Φορέας διαχείρισης στερεών αποβλήτων

Προϋπόθεση για τη λειτουργία ενός έργου διαχείρισης στερεών αποβλήτων είναι ο καθορισμός και αντίστοιχα η ύπαρξη αρμόδιου φορέα διαχείρισης.

Σύμφωνα με το άρθρο 7, παρ. 2 της ΚΥΑ 50910/03, ο φορέας διαχείρισης είναι υπεύθυνος για τη λειτουργία των εγκαταστάσεων διαχείρισης αποβλήτων.

Έλεγχοι πριν την έναρξη λειτουργίας του έργου

Σύμφωνα με την ΚΥΑ 50910/03, πριν από την έναρξη λειτουργίας της εγκατάστασης διάθεσης, αξιοποίησης, μεταφόρτωσης ή προσωρινής αποθήκευσης μετά τη συλλογή, πραγματοποιείται έλεγχος από τις αρμόδιες Υπηρεσίες Περιβάλλοντος και Υγιεινής του Νομού, προκειμένου να διαπιστωθεί αν πληρούνται οι όροι της σχετικής άδειας και εάν ο φορέας έχει την κατάλληλη στελέχωση. Τα αποτελέσματα του ελέγχου αυτού κοινοποιούνται εγγράφως στον οικείο φορέα διαχείρισης αποβλήτων.

Καμία εγκατάσταση δεν μπορεί να αρχίσει τη λειτουργία της, εάν προηγουμένως δεν λάβει σχετικό θετικό πόρισμα από τον διενεργηθέντα έλεγχο.

Έκδοση άδειας λειτουργίας

Για όλες τις εγκαταστάσεις διαχείρισης στερεών αποβλήτων που έχουν εγκατεστημένο ηλεκτρομηχανολογικό εξοπλισμό, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.3325/05, απαιτείται άδεια λειτουργίας από τη Διεύθυνση Ανάπτυξης της οικείας Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης. Τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και η διαδικασία που ακολουθείται περιγράφονται στην ΚΥΑ Φ15/οικ.7815/615/06. Σημειώνεται ότι, για τις ίδιες εγκαταστάσεις πριν την κατασκευή τους απαιτείται άδεια εγκατάστασης σύμφωνα με τις διατάξεις του ίδιου νόμου και με τα δικαιολογητικά και τη διαδικασία που περιγράφονται στην παραπάνω ΚΥΑ.

Λειτουργία – Διαχείριση και Συντήρηση του Συστήματος

Οργάνωση της λειτουργίας του έργου

Χώροι Υγειονομικής Ταφής Απορριμμάτων

Για την οργάνωση και εύρυθμη λειτουργία του έργου, ο φορέας διαχείρισης οφείλει να συντάσσει και να εφαρμόζει, σύμφωνα με τις τεχνικές προδιαγραφές (ΚΥΑ 114218/97 και ΚΥΑ Η.Π. 29407/02):

1. πρόγραμμα εκμετάλλευσης
2. πρόγραμμα λειτουργίας
3. πρόγραμμα διάθεσης
4. πρόγραμμα αντιμετώπισης έκτακτων περιστατικών

5. κανονισμό λειτουργίας
6. πρόγραμμα ελέγχου και παρακολούθησης.

Ειδικότερα ο Κανονισμός Λειτουργίας περιλαμβάνει:

- το καθήκοντολόγιο για το προσωπικό της εγκατάστασης
- τις υποχρεώσεις των τρίτων προς την εγκατάσταση (χρηστών, επισκεπτών)
- ειδικές διατάξεις απαγορευτικού ή αποτρεπτικού χαρακτήρα
- τους κανόνες και τα μέτρα ασφάλειας και φύλαξης της εγκατάστασης (ενδεχόμενα μπορεί να αποτελούν ανεξάρτητο Κανονισμό Ασφάλειας και Φύλαξης της Εγκατάστασης)
- τους κανόνες και τα μέτρα ασφάλειας και προστασίας εργαζομένων και χρηστών της εγκατάστασης
- προσάρτημα με τις περιοδικού χαρακτήρα διατάξεις (ισχύουν ωράριο υποδοχής απορριμμάτων, αποδεκτά για διάθεση απορρίμματα, διαδικασία αδειοδότησης των ειδικών απορριμμάτων, τέλος απόρριψης και διαδικασία καταβολής του, φορείς που νομιμοποιούνται να ασκούν ελέγχους στη λειτουργία της εγκατάστασης κλπ.)
- πληροφοριακά στοιχεία για την εγκατάσταση και για την ταυτότητα του φορέα λειτουργίας του ΧΥΤΑ, τη διοικητική του διάρθρωση και το οργανόγραμμά του.

Ο Κανονισμός Λειτουργίας εγκρίνεται με απόφαση του αρμόδιου οργάνου του φορέα διαχείρισης αποβλήτων.

Εγκαταστάσεις αξιοποίησης, μεταφόρτωσης και προσωρινής αποθήκευσης μετά τη συλλογή

Η λειτουργία κάθε άλλης εγκατάστασης διαχείρισης απορριμμάτων διέπεται από τον αντίστοιχο Κανονισμό Λειτουργίας. Κατά αντιστοιχία είναι σκόπιμο να τηρείται βιβλίο λειτουργίας, ελέγχου και παρακολούθησης του έργου για την επεξεργασία, την αξιολόγηση στατιστικών στοιχείων, την καταγραφή πρωτογενών και επεξεργασμένων αποτελεσμάτων, εκτιμήσεων και συμπερασμάτων.

Διαδικασία ελέγχου και παρακολούθησης κατά το στάδιο λειτουργίας του ΧΥΤΑ

Σύμφωνα με την ΚΥΑ Η.Π. 29407/02, ο φορέας διαχείρισης οφείλει να επιτηρεί το ΧΥΤΑ και να διενεργεί ελέγχους κατά το στάδιο λειτουργίας του, ακολουθώντας πρόγραμμα ελέγχου και παρακολούθησης που καταρτίζεται σύμφωνα με τις απαιτήσεις που ορίζει το Παράρτημα ΙΙΙ της παραπάνω της ΚΥΑ Η.Π. 29407/02 και το Παράρτημα Ι, κεφ. 10, παρ. 10 της ΚΥΑ 114218/97.

Οι έλεγχοι που γίνονται είναι οι παρακάτω:

- ♦ Έλεγχος διαρροής στραγγισμάτων για την προστασία των υπογείων υδάτων
- ♦ Έλεγχος επιφανειακών υδάτων, στραγγισμάτων και αερίων

- ♦ Έλεγχος για παραμορφώσεις στο σύστημα στεγάνωσης της βάσης του ΧΥΤΑ
- ♦ Έλεγχος της λειτουργικής ικανότητας των αγωγών συλλογής και απομάκρυνσης στραγγισμάτων
- ♦ Έλεγχος της θερμοκρασίας στο σύστημα στεγάνωσης της βάσης του ΧΥΤΑ
- ♦ Παρακολούθηση μετεωρολογικών στοιχείων
- ♦ Παρακολούθηση τοπογραφίας του χώρου και μέτρηση των καθιζήσεων
- ♦ Προσδιορισμός της δομής και της σύνθεσης του όγκου της υγειονομικής ταφής

Ο φορέας διαχείρισης οφείλει να ενημερώνει την αρμόδια υπηρεσία Περιβάλλοντος και Υγιεινής του Νομού σχετικά με τυχόν σοβαρές δυσμενείς επιπτώσεις στο περιβάλλον που διαπιστώνονται κατά τις διαδικασίες ελέγχου και παρακολούθησης και συμμορφώνεται προς την απόφαση της παραπάνω αρμόδιας αρχής όσον αφορά το είδος και το χρονοδιάγραμμα των επανορθωτικών μέτρων που πρέπει να ληφθούν. Η δαπάνη των μέτρων βαρύνει το φορέα διαχείρισης.

Με συχνότητα που καθορίζεται στην άδεια λειτουργίας και τουλάχιστον μία φορά ετησίως, ο φορέας διαχείρισης αναφέρει στην αρμόδια αρχή τα αποτελέσματα της παρακολούθησης με βάση τα συγκεντρωτικά στοιχεία, για να αποδεικνύεται η τήρηση των όρων της άδειας και να βελτιώνονται οι γνώσεις σχετικά με τη συμπεριφορά των αποβλήτων στους χώρους ταφής.

Διαδικασίες παραλαβής αποβλήτων στο ΧΥΤΑ

Προκειμένου να γίνουν αποδεκτά τα απόβλητα στο ΧΥΤΑ, ο κάτοχος των αποβλήτων ή ο φορέας διαχείρισης πρέπει να μπορεί να αποδεικνύει με τα κατάλληλα πιστοποιητικά αναλύσεων ότι τα συγκεκριμένα απόβλητα μπορούν να γίνουν δεκτά στο χώρο ταφής σύμφωνα με τους όρους που καθορίζονται στην άδεια και ότι πληρούν τα κριτήρια αποδοχής που καθορίζονται στο Παράρτημα II της ΚΥΑ Η.Π. 29407/02.

Ο φορέας διαχείρισης της μονάδας τηρεί τις ακόλουθες διαδικασίες παραλαβής:

- Έλεγχο των εγγράφων που συνοδεύουν τα απόβλητα κατά την είσοδό τους στη μονάδα.
- Οπτική εξέταση των αποβλήτων στην είσοδο της μονάδας και στα σημεία εκφόρτωσης. Ο μακροσκοπικός αυτός έλεγχος διεξάγεται προκειμένου να εξακριβωθεί αν τα απόβλητα αντιστοιχούν στην περιγραφή των εγγράφων που προσκομίζει ο κάτοχός τους κατά την είσοδό του στην εγκατάσταση, ειδικότερα δε να διαπιστωθεί αν υπάρχουν επικίνδυνα απόβλητα. Κατά τακτά διαστήματα ενδείκνυται να γίνεται δειγματοληπτικός έλεγχος στα εισερχόμενα φορτία.
- Τήρηση αρχείου ποσοτήτων και χαρακτηριστικών των εισερχόμενων αποβλήτων, στο οποίο καταχωρούνται η προέλευση, η ημερομηνία παράδοσης, τα στοιχεία του παραγωγού, αν πρόκειται για αστικά απόβλητα, τα στοιχεία του φορέα συλλογής, και, στην περίπτωση των επικινδύνων αποβλήτων, η ακριβής θέση ταφής (για ΧΥΤΑ). Οι πληροφορίες αυτές θα διατίθενται στις αρμόδιες εθνικές και κοινοτικές στατιστικές αρχές όταν ζητούνται για σκοπούς στατιστικής.
- Παροχή έγγραφης βεβαίωσης παραλαβής για κάθε παράδοση αποβλήτων στη μονάδα.

Για ΧΥΤΑ που βρίσκονται σε απομονωμένους οικισμούς ή μικρά νησιά και εξαιρούνται από τις διατάξεις της ΚΥΑ Η.Π. 29407/02, ο φορέας διαχείρισης /λειτουργίας οφείλει να διενεργεί:

- Τακτική οπτική εξέταση των αποβλήτων στο σημείο απόθεσης, προκειμένου να εξασφαλίζεται ότι γίνονται δεκτά στο χώρο μόνο μη επικίνδυνα απόβλητα από το νησί ή τον απομονωμένο οικισμό και
- Καταγραφή των ποσοτήτων αποβλήτων που αποτίθενται στο ΧΥΤΑ

Υποχρεώσεις υπευθύνων εγκαταστάσεων και χώρων διάθεσης, αξιοποίησης και μεταφόρτωσης στερεών αποβλήτων

Οι φορείς διαχείρισης έχουν τις ακόλουθες υποχρεώσεις:

- ♦ Να λαμβάνουν όλες τις σχετικές προφυλάξεις ως προς την παράδοση και παραλαβή των αποβλήτων, ώστε να προλαμβάνονται και να περιορίζονται οι αρνητικές επιπτώσεις στο περιβάλλον.
- ♦ Να τηρούν μητρώο, στο οποίο αναφέρονται η ποσότητα, η φύση, η προέλευση, τα φυσικά και χημικά χαρακτηριστικά, οι ημερομηνίες παραλαβής ή εκχώρησης, ο προορισμός, η συχνότητα συλλογής, το μέσο μεταφοράς, καθώς και η μέθοδος και ο χώρος επεξεργασίας των αποβλήτων
- ♦ Να υποβάλλουν, μέχρι 20 Φεβρουαρίου κάθε έτους, ετήσια απολογιστική έκθεση στη Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωροταξίας της Περιφέρειας, στην οποία αναφέρονται τα στοιχεία και οι πληροφορίες που περιλαμβάνονται στο μητρώο που αναφέρεται παραπάνω.

Για τα Κέντρα Ανάκτησης Υλικών και εν γένει τις μονάδες επεξεργασίας ο αρμόδιος φορέας λειτουργίας στην ετήσια έκθεσή του προς το ΥΠΕΧΩΔΕ υποβάλλει επί πλέον στοιχεία για (ΚΥΑ 114218/97, Παράρτημα Ι, κεφ.4, παρ.12.1.7):

- τις ποσότητες των διαχωριζόμενων υλικών ανά είδος
- τις ποσότητες καταλοίπων επεξεργασίας προς διάθεση
- τη διάθεση των υλικών (αγορά, τιμές, τελικός αποδέκτης).

Τα στοιχεία αυτά αναφέρονται σε καθορισμένη χρονική βάση, έτσι όπως ορίζεται στην απόφαση έγκρισης περιβαλλοντικών όρων ή στην άδεια διαχείρισης. Στην έκθεση επίσης γνωστοποιείται και το λειτουργικό κόστος της μονάδας.

Όσον αφορά τους ΧΥΤΑ, ο φορέας διαχείρισης υποχρεούται, σύμφωνα με την ΚΥΑ 114218/97, να τηρεί βιβλίο λειτουργίας, ελέγχου και παρακολούθησης του έργου, στο οποίο γίνεται επεξεργασία και αξιολόγηση στατιστικών στοιχείων και καταγράφονται πρωτογενή και επεξεργασμένα αποτελέσματα, εκτιμήσεις και συμπεράσματα, όσον αφορά τους ελέγχους της ποιότητας και λειτουργίας του ΧΥΤΑ. Αυτά τα στοιχεία αποστέλλονται ετησίως και στη Διεύθυνση Περιβαλλοντικού Σχεδιασμού, Τμήμα Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων του ΥΠΕΧΩΔΕ.

Συντήρηση

Η συντήρηση του έργου γίνεται με ευθύνη της αντίστοιχης διοικητικής ενότητας του φορέα λειτουργίας (τμήμα, γραφείο, συνεργείο) και αφορά κυρίως στον ηλεκτρομηχανολογικό εξοπλισμό της εγκατάστασης και τον εξοπλισμό αντιρρύπανσης.

Ειδικότερα για τους ΧΥΤΑ, ανάλογα με το μέγεθος τους, η συντήρηση μπορεί να περιλαμβάνει:

- τις αντλίες των στραγγισμάτων
- τη μονάδα επεξεργασίας των στραγγισμάτων
- τις εγκαταστάσεις συλλογής/αξιοποίησης του βιοαερίου
- τα μηχανήματα ταφής
- τα απορριμματοφόρα
- τη μονάδα καθαρισμού των αποβλήτων που προέρχονται από το πλυντήριο των απορριμματοφόρων
- το εσωτερικό δίκτυο κυκλοφορίας οχημάτων.

Έλεγχοι από τις αρμόδιες αρχές

α. Γενικά

Οι έλεγχοι από τις αρμόδιες αρχές αφορούν στην τήρηση:

- Των περιβαλλοντικών όρων
- Των όρων της άδειας διαχείρισης.

Και στις δύο ανωτέρω περιπτώσεις οι φορείς διαχείρισης των στερεών αποβλήτων υποχρεώνονται να παρέχουν κάθε δυνατή διευκόλυνση στους αρμόδιους τεχνικούς υπαλλήλους, ώστε να προβαίνουν σε κάθε εξέταση, έλεγχο, έρευνα ή δειγματοληψία και να συγκεντρώνουν τις αναγκαίες πληροφορίες για την εκτέλεση του έργου τους.

Όσον αφορά στους ΧΥΤΑ, σύμφωνα με την ΚΥΑ 114218/97, οι αρμόδιες αρχές ελέγχουν, τουλάχιστον τρεις (3) φορές το χρόνο και καθ' όλη τη διάρκεια λειτουργίας του έργου, αν η λειτουργία της εγκατάστασης γίνεται σύμφωνα με τους περιβαλλοντικούς όρους και την άδεια λειτουργίας. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις ο αριθμός των επιθεωρήσεων μπορεί να αυξηθεί. Οι έλεγχοι επεκτείνονται σε όλη την επιφάνεια και το ανάγλυφο του ΧΥΤΑ. Τα αποτελέσματα των ελέγχων καταγράφονται και, εφόσον διαπιστωθούν παρατυπίες σε σχέση με την άδεια λειτουργίας, αυτές διαβιβάζονται στις αρμόδιες υπηρεσίες χωροταξίας και αδειοδότησης, που αποφασίζουν για την ανάκληση ή τροποποίηση της αδειοδότησης.

Για τις δειγματοληψίες, τις αναλύσεις και τις μετρήσεις που απαιτούνται, η αρμόδια αρχή ορίζει διαπιστευμένο φορέα παρακολούθησης.

β. Έλεγχοι τήρησης των περιβαλλοντικών όρων

Σύμφωνα με το άρθρο 6 του Ν. 1650/86 και το άρθρο 14 της ΚΥΑ 50910/03, διενεργούνται έλεγχοι τήρησης των περιβαλλοντικών όρων από τα όργανα της υπηρεσίας που είναι αρμόδια για την έγκριση της ίδρυσης, λειτουργίας ή πραγματοποίησης του έργου.

Οι υπηρεσίες περιβάλλοντος του ΥΠΕΧΩΔΕ, των Περιφερειών και των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων μπορούν αυτοτελώς να διενεργούν ελέγχους για την παρακολούθηση της τήρησης των περιβαλλοντικών όρων σε ολόκληρη τη χώρα. Ειδικότερα, σύμφωνα με το Ν.2947/01, συνιστάται στο ΥΠΕΧΩΔΕ η Ειδική Υπηρεσία Επιθεωρητών Περιβάλλοντος (ΕΥΕΠ), μία από τις αρμοδιότητες της οποίας είναι ο έλεγχος και η παρακολούθηση της υλοποίησης των περιβαλλοντικών όρων για έργα και δραστηριότητες του Δημοσίου, του ευρύτερου Δημόσιου Τομέα, της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και του ιδιωτικού τομέα.

γ. Έλεγχοι τήρησης των όρων της άδειας διαχείρισης

Ο έλεγχος τήρησης των όρων των αδειών που χορηγούνται για τις εργασίες και τις εγκαταστάσεις διαχείρισης αποβλήτων γίνεται από τις υπηρεσίες της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης ή της Περιφέρειας που χορήγησαν την αντίστοιχη άδεια.

Για το σκοπό αυτό, οι πιο πάνω αρμόδιες υπηρεσίες πραγματοποιούν τακτικούς και έκτακτους ελέγχους σε κάθε εγκατάσταση, δραστηριότητα ή επιχείρηση που προβαίνει σε διαχείριση στερεών αποβλήτων, προκειμένου να διαπιστωθεί η τήρηση των όρων που προβλέπονται στη σχετική άδεια. Οι παραπάνω τακτικοί και έκτακτοι έλεγχοι διενεργούνται και κατά το στάδιο της μετέπειτα φροντίδας, μετά τον τερματισμό της λειτουργίας της εγκατάστασης ή του χώρου διάθεσης ή αξιοποίησης των αποβλήτων (ΚΥΑ 50910/03, άρθρο 14).

Εκθέσεις παρακολούθησης και αξιολόγησης

Οι Γενικοί Γραμματείς των Περιφερειών υποβάλλουν ετήσιες εκθέσεις προς τον Υπουργό ΠΕΧΩΔΕ, ως προς την εφαρμογή των διατάξεων της ΚΥΑ 50910/03 που αφορούν την κατάρτιση και έγκριση των Περιφερειακών Σχεδίων Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων και τη χορήγηση αδειών για τις εργασίες διαχείρισης στερεών αποβλήτων. Οι εκθέσεις αυτές αναφέρονται ειδικώς στον αριθμό των αδειών διαχείρισης που χορηγήθηκαν ή στους λόγους ενδεχόμενης ανάκλησης ή μη χορήγησης της άδειας. Περιέχουν επίσης συνοπτική αποτίμηση των κανόνων και συνθηκών λειτουργίας των εγκαταστάσεων και χώρων διαχείρισης στερεών αποβλήτων της περιφέρειάς τους, καθώς και των τυχόν προβλημάτων που παρατηρήθηκαν, σύμφωνα με τα στοιχεία που συλλέγονται από τις επί μέρους εγκαταστάσεις και χώρους μέσω των ετησίων απολογιστικών εκθέσεων που υποβάλλουν οι φορείς διαχείρισης, όπως αναφέρθηκε παραπάνω.

Εμπλεκόμενοι Φορείς :

- ➔ Φορέας διαχείρισης
- ➔ Νομάρχης
- ➔ Αρμόδιες υπηρεσίες Περιβάλλοντος και Υγιεινής της Νομαρχίας
- ➔ Γενικός Γραμματέας Περιφέρειας

- ➔ Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωροταξίας Περιφέρειας
- ➔ Τμήμα Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων του ΥΠΕΧΩΔΕ
- ➔ Ειδική Υπηρεσία Επιθεωρητών Περιβάλλοντος (ΕΥΕΠ)

Σχετική Νομοθεσία:

- ➔ Ν. 1650/86
- ➔ Ν. 2947/01
- ➔ ΚΥΑ 114218/97
- ➔ ΚΥΑ Η.Π. 29407/02
- ➔ ΚΥΑ 50910/03

Σχετικές εγκύκλιοι :

- ➔ Εγκύκλιος οικ. 103731/1278/04 ΥΠΕΧΩΔΕ

6

ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

Στα Διαγράμματα 6.1 και 6.2 αποτυπώνεται η αλληλοδιαδοχή, η αλληλεξάρτηση και η χρονική διάρκεια όλων των διαδικασιών (Στάδια και Φάσεις) για την προετοιμασία, υλοποίηση και θέση σε λειτουργία των έργων διαχείρισης απορριμμάτων.

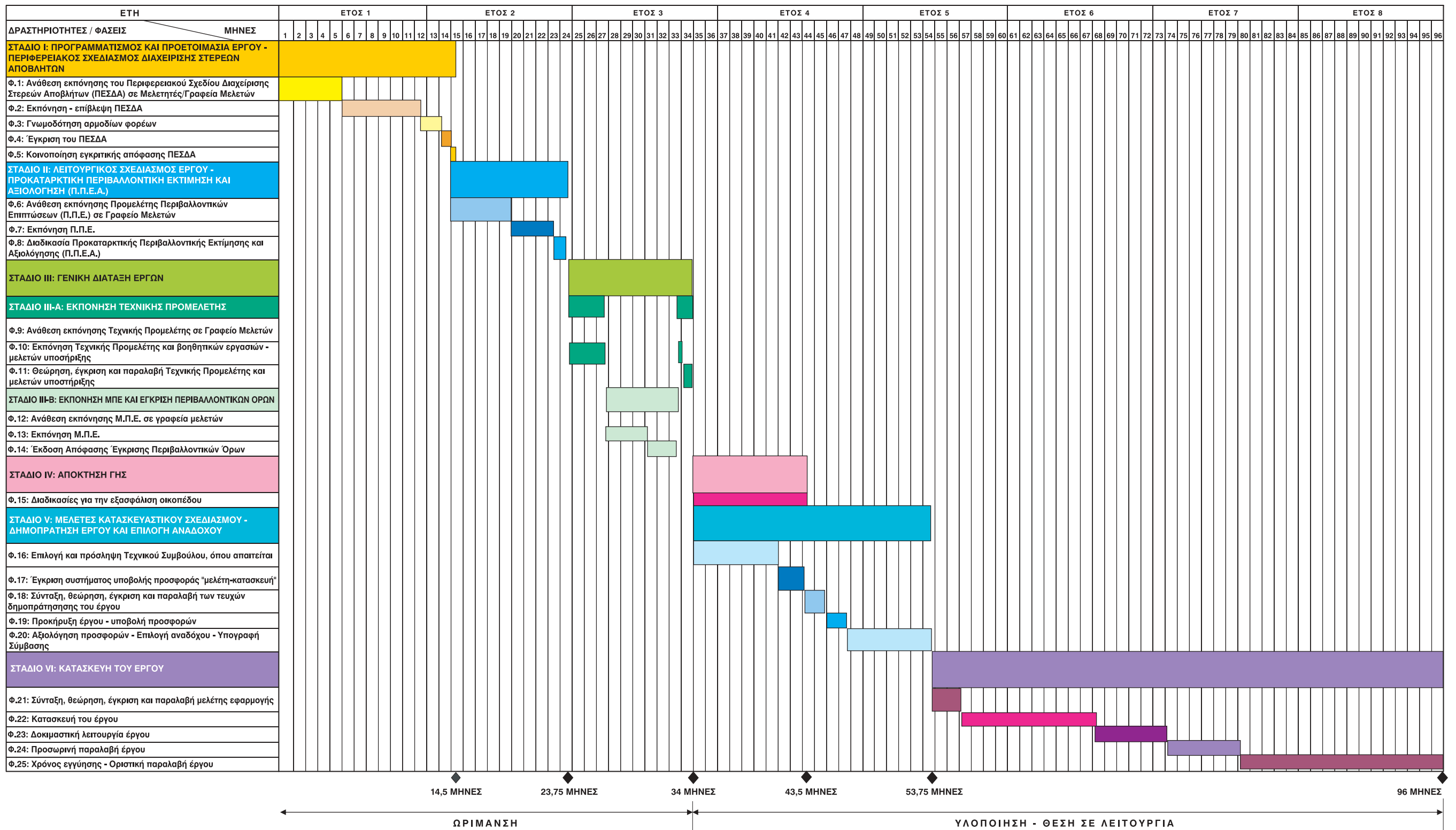
Οι χρόνοι που αναφέρονται είναι ενδεικτικοί και αποτελούν εκτιμήσεις βασισμένες στην υπάρχουσα εμπειρία.

Στο **Διάγραμμα 6.1** αποτυπώνονται οι μέσες εκτιμήσεις της χρονικής διάρκειας κάθε δραστηριότητας (κατά Στάδια και Φάσεις), σε συνδυασμό με τη χρονική αλληλουχία μεταξύ των δραστηριοτήτων.

Στο **Διάγραμμα 6.2** αποτυπώνονται οι μέγιστοι, ελάχιστοι και μέσοι χρόνοι για κάθε Φάση, επίσης σε συνδυασμό με τη χρονική αλληλουχία μεταξύ των δραστηριοτήτων.

Διάγραμμα 6.1
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΧΡΟΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΟΥΧΙΑΣ (ΚΑΤΑ ΦΑΣΕΙΣ) ΤΩΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ
ΩΡΙΜΑΝΣΗΣ - ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ - ΘΕΣΗΣ ΣΕ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΕΡΓΩΝ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Για τους σταθμούς μεταφοράς της στο Στάδιο VI διαρκεί 6,5 μήνες λιγότερο, άρα ο συνολικός χρόνος είναι 89,5 μήνες, ενώ για τις εγκαταστάσεις επεξεργασίας το Στάδιο VI διαρκεί 22 μήνες περισσότερο, άρα ο συνολικός χρόνος είναι 118 μήνες

* οι χρόνοι που αποτυπώνονται στο διάγραμμα αντιστοιχούν στους εκτιμώμενους μέσους χρόνους για κάθε δραστηριότητα

Διάγραμμα 6.2

Σημείωση: Για τους σταθμούς μεταφόρτωσης το Στάδιο VI διαρκεί από 31 έως 41 μήνες (42,5 μ.ο.) και η συνολική διάρκεια είναι 74,5 μήνες κατ' ελάχιστο, 105 μήνες κατά μέγιστο και 90 μήνες κατά μ.ο., ενώ για τις εγκαταστάσεις επεξεργασίας το Στάδιο VI διαρκεί από 55 έως 74 μήνες (64,5 μ.ο.) και η συνολική διάρκεια είναι 98,5 μήνες κατ' ελάχιστο, 138 μήνες κατά μέγιστο και 118 μήνες κατά μ.ο.

Στο κεφάλαιο αυτό γίνεται αναφορά και δίνεται μία σύντομη επεξήγηση των κυριότερων όρων του παρόντος Οδηγού.

Ανάδοχος Εργολήπτης ή Ανάδοχος Η εργοληπτική επιχείρηση στην οποία έχει ανατεθεί με **Σύμβαση** η κατασκευή ενός Έργου.

Πηγή: Άρθρο 3 του Ν. 1418/84 «Δημόσια Έργα και ρυθμίσεις συναφών θεμάτων»

Ανάδοχος (για μελέτη ή παροχή υπηρεσιών)

Το φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή κοινοπραξία ή σύμπραξη που συνάπτει με τον εργοδότη **Σύμβαση μελέτης ή παροχής υπηρεσιών**

Πηγή: Άρθρο 1 του Ν.3316/05 «Ανάθεση και εκτέλεση δημοσίων συμβάσεων εκπόνησης μελετών και παροχής συναφών υπηρεσιών και άλλες διατάξεις»

Αναθέτουσα Αρχή

Το Δημόσιο, τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ..Δ.), οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) όλων των βαθμών, οι Δημοτικές, Νομαρχιακές και Δημόσιες Επιχειρήσεις κάθε νομικής μορφής, οι Οργανισμοί Δημοσίου Δικαίου και οι ενώσεις κάθε νομικής μορφής που συγκροτούνται από τα ανωτέρω νομικά πρόσωπα.

Πηγή: Άρθρο 1 του Ν.3316/05 «Ανάθεση και εκτέλεση δημοσίων συμβάσεων εκπόνησης μελετών και παροχής συναφών υπηρεσιών και άλλες διατάξεις»

Αξιοποίηση αποβλήτων

Κάθε εργασία ανακύκλωσης ή και ανάκτησης υλικών ή ενέργειας από τα απόβλητα, που περιγράφεται στο Παράρτημα IV.B (εργασίες αξιοποίησης) της ΚΥΑ 59010/03.

Πηγή: Άρθρο 2 της ΚΥΑ 59010/03 «Μέτρα και όροι για τη διαχείριση των στερεών αποβλήτων. Εθνικός και Περιφερειακός Σχεδιασμός Διαχείρισης»

.....

Απορρίμματα

Τα Αστικά απόβλητα.

.....

Αστικά απόβλητα

Τα οικιακά απόβλητα, καθώς και άλλα απόβλητα που λόγω της φύσης ή σύνθεσης προσομοιάζουν με τα οικιακά, όπως τα δημοτικά απόβλητα.

Πηγή: Άρθρο 2 της ΚΥΑ 59010/03 «Μέτρα και όροι για τη διαχείριση των στερεών αποβλήτων. Εθνικός και Περιφερειακός Σχεδιασμός Διαχείρισης»

.....

ΓΣΠ (GIS)

**Γεωγραφικό Σύστημα Πληροφοριών
(Geographical Information System)**

Σύστημα λογισμικού για τη διαχείριση και ανάλυση χαρτογραφικής πληροφορίας.

.....

Δημοτικά απόβλητα

Τα απόβλητα, συμπεριλαμβανομένων και των οικιακών αποβλήτων, που περιγράφονται στο Παράρτημα Ι Β του άρθρου 171 της ΚΥΑ 50910/03 με ονοματολογία αναφοράς 20 00 00 ως «οικιακά απόβλητα και παρόμοια απόβλητα από εμπορικές δραστηριότητες, βιομηχανίες και ιδρύματα, περιλαμβανομένων μερών χωριστά συλλεγέντων».

Πηγή: Άρθρο 2 της ΚΥΑ 59010/03 «Μέτρα και όροι για τη διαχείριση των στερεών αποβλήτων. Εθνικός και Περιφερειακός Σχεδιασμός Διαχείρισης»

.....

Δημοπρατημένο Έργο

Θεωρείται το έργο που έχει εισέλθει σε κάποιο από τα στάδια δημοπράτησης, χωρίς απαραίτητα να έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία η σχετική με την έγκριση του αποτελέσματος από την **Προϊσταμένη Αρχή**.

.....

Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας

Κωδικοποίηση σε ενιαίο κείμενο νόμου των ισχυουσών διατάξεων της Νομοθεσίας των Δήμων και Κοινοτήτων, όπως τροποποιήθηκαν και συμπληρώθηκαν.

Πηγή: Ν.3463/06 «Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας»

.....

Διαχείριση στερεών αποβλήτων

Η συλλογή, η μεταφορά, η μεταφόρτωση, η προσωρινή αποθήκευση, η αξιοποίηση και διάθεση των αποβλήτων,

συμπεριλαμβανομένης της εποπτείας των εργασιών αυτών, καθώς και της μετέπειτα φροντίδας των χώρων διάθεσης.
Πηγή: Άρθρο 2 της ΚΥΑ 59010/03 «Μέτρα και όροι για τη διαχείριση των στερεών αποβλήτων. Εθνικός και Περιφερειακός Σχεδιασμός Διαχείρισης»

.....

Διευθύνουσα Υπηρεσία

Διευθύνουσα Υπηρεσία ή Επιβλέπουσα Υπηρεσία για δημόσια έργα είναι η Τεχνική Υπηρεσία του **Φορέα Κατασκευής** του Έργου που είναι αρμόδια για την παρακολούθηση, τον έλεγχο και τη διοίκηση της κατασκευής του έργου.

Πηγή: Άρθρο 3 του Ν. 1418/84 «Δημόσια Έργα και ρυθμίσεις συναφών θεμάτων»

Διευθύνουσα Υπηρεσία για μελέτες δημοσίων έργων ή παροχή υπηρεσιών είναι η τεχνική υπηρεσία που έχει την αρμοδιότητα διοίκησης της συναφθείσας **Σύμβασης μελέτης ή παροχής υπηρεσιών**, υπό την εποπτεία της **Προϊσταμένης Αρχής**.

Πηγή: Άρθρο 1 του Ν.3316/05 «Ανάθεση και εκτέλεση δημοσίων συμβάσεων εκπόνησης μελετών και παροχής συναφών υπηρεσιών και άλλες διατάξεις»

Για έργα που υλοποιούν οι **Περιφέρειες**, Διευθύνουσα Υπηρεσία ή Επιβλέπουσα Υπηρεσία είναι ο Προϊστάμενος της Διεύθυνσης Ελέγχου Κατασκευής Έργων.

Πηγή: Άρθρο 3 του ΠΔ 131/98 «Όργανα που αποφασίζουν ή γνωμοδοτούν και ειδικές ρυθμίσεις σε θέματα Δημοσίων Έργων αρμοδιότητας Περιφερειών»

Για έργα που υλοποιούν οι **Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις**, Διευθύνουσα Υπηρεσία ή Επιβλέπουσα Υπηρεσία είναι το αρμόδιο τμήμα της Τεχνικής Υπηρεσίας της ΝΑ.

Πηγή: Άρθρο 3 του ΠΔ 186/96 «Όργανα που αποφασίζουν ή γνωμοδοτούν και ειδικές ρυθμίσεις σε θέματα έργων αρμοδιότητας των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων (ΝΑ) και των Νομικών προσώπων και επιχειρήσεών τους»

Για μελέτες που ανατίθενται από τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση, Διευθύνουσα Υπηρεσία είναι η Τεχνική τους Υπηρεσία.

Πηγή: ΚΥΑ 40701/06 «Αποφαινόμενα και γνωμοδοτούντα όργανα των ΟΤΑ Β' βαθμού, Ιδρυμάτων τους και λοιπών Νομικών Προσώπων Δημοσίου και Ιδιωτικού Δικαίου και Επιχειρήσεών του ΠΔ 30/1996 (ΦΕΚ 21 Α) σε εφαρμογή του Ν.3316/2005 (ΦΕΚ 42 Α')»

Για έργα Δήμων ή Κοινοτήτων και **Συνδέσμων** αυτών, Διευθύνουσα Υπηρεσία ή Επιβλέπουσα Υπηρεσία είναι η Τεχνική τους Υπηρεσία

και όπου αυτή δεν υπάρχει η Τεχνική Υπηρεσία Δήμων και Κοινοτήτων (ΤΥΔΚ) της Περιφέρειας που λειτουργεί στον αντίστοιχο Νομό.

Πηγή: Άρθρο 3 του ΠΔ 171/87 «Όργανα που αποφασίζουν ή γνωμοδοτούν και ειδικές ρυθμίσεις σε θέματα έργων που εκτελούνται από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) και άλλες σχετικές διατάξεις»

Για μελέτες Δήμων ή Κοινοτήτων και των **Συνδέσμων** αυτών, Διευθύνουσα Υπηρεσία είναι η Τεχνική τους Υπηρεσία και όπου αυτή δεν υπάρχει η ΤΥΔΚ της οικείας Περιφέρειας.

Πηγή: ΚΥΑ 40700/06 «Αποφαινόμενα και γνωμοδοτούντα όργανα των ΟΤΑ Α' βαθμού, Δημοτικών και Κοινοτικών Ιδρυμάτων, λοιπών Δημοτικών και Κοινοτικών Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, Δημοτικών και Κοινοτικών Επιχειρήσεων των Νόμων 1069/1980 και 890/1979 και Επιχειρήσεων και Λοιπών Νομικών Προσώπων Ιδιωτικού Δικαίου των ΟΤΑ Α' βαθμού του ΠΔ 410/1995 σε εφαρμογή του Ν. 3316/2005 (ΦΕΚ 42 Α')»

.....

Διεύθυνση Αυτοδιοίκησης και Αποκέντρωσης

Οργανική μονάδα του Νέου Οργανισμού Περιφέρειας, που υπάγεται στη Γενική Διεύθυνση της Περιφέρειας. Είναι αρμόδια για την άσκηση εποπτείας και τη λήψη των αναγκαίων μέτρων για την εύρυθμη λειτουργία των ΟΤΑ, των ΝΠΔΔ και την εφαρμογή του συστήματος της διοικητικής αποκέντρωσης.

Συγκροτείται από 5 Τμήματα:

1. Τμήμα Τοπικής Αυτοδιοίκησης πρώτου βαθμού
2. Τμήμα Τοπικής Αυτοδιοίκησης δευτέρου βαθμού
3. Τμήμα Τεχνικής Υπηρεσίας Δήμων και Κοινοτήτων
4. Τμήμα Αποκέντρωσης
5. Τμήμα Γραμματείας.

Πηγή: Ν.2503/97 «Διοίκηση, οργάνωση, στελέχωση της Περιφέρειας, ρύθμιση θεμάτων για την τοπική αυτοδιοίκηση και άλλες διατάξεις».

.....

Διεύθυνση Δημοσίων Έργων (ΔΔΕ)

Οργανική μονάδα του Νέου Οργανισμού Περιφέρειας, που υπάγεται στη Γενική Διεύθυνση της Περιφέρειας.

Είναι αρμόδια για τον προγραμματισμό και τη μελέτη της περιφερειακής πολιτικής κατασκευής έργων, καθώς και την εκπόνηση ή ανάθεση εκπόνησης και την έγκριση των μελετών των έργων αυτών, και για την εκτέλεση δειγματοληψιών και τον έλεγχο καταλληλότητας των εδαφών και των υλικών κατασκευής των εκτελούμενων έργων. Έχει τοπική αρμοδιότητα ολόκληρη την Περιφέρεια και έδρα την Έδρα της Περιφέρειας.

Συγκροτείται από 7 τμήματα:

1. Τμήμα Συγκοινωνιακών Έργων
2. Τμήμα Υδραυλικών Έργων

3. Τμήμα Εγγείων Βελτιώσεων
4. Τμήμα Ηλεκτρολογικών και Μηχανολογικών Έργων
5. Τμήμα Οδικής Κυκλοφορίας και Τοπογραφήσεων
6. Τμήμα Εργαστηρίου Δημοσίων Έργων
7. Τμήμα Προγράμματος και Μελετών.

Πηγή: Ν. 2503/97 «Διοίκηση, Οργάνωση, Στελέχωση της Περιφέρειας»

.....

**Διεύθυνση Περιβαλλοντικού
Σχεδιασμού**

Μία από τις τρεις Διευθύνσεις της Γενικής Διεύθυνσης Περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων (ΥΠΕΧΩΔΕ), με αρμοδιότητες που κατανέμονται στα τμήματα:

1. Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος
2. Νερών
3. Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων
4. Γενικών Περιβαλλοντικών Θεμάτων
5. Εργαστηρίων
6. Εξοπλισμού και Ελέγχου.

Πηγή: Π.Δ. 51/88 (ΦΕΚ 19Α/1/2/88) «Οργανισμός Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων»

.....

**Διεύθυνση Περιβάλλοντος και
Χωροταξίας (ΔΙΠΕΧΩ)**

Οργανική μονάδα του Νέου Οργανισμού Περιφέρειας, που υπάγεται στη Γενική Διεύθυνση της Περιφέρειας. Είναι αρμόδια για τον προγραμματισμό και την εφαρμογή της Περιβαλλοντικής, Χωροταξικής και Πολεοδομικής Πολιτικής, στο πλαίσιο των αρχών και των εθνικών κατευθύνσεων για τη βιώσιμη ανάπτυξη. Έχει τοπική αρμοδιότητα ολόκληρη την Περιφέρεια και έδρα την έδρα της Περιφέρειας.

Συγκροτείται σε 2 τμήματα:

1. Περιβαλλοντικού και Χωροταξικού Σχεδιασμού
2. Πολεοδομικού Σχεδιασμού και Εφαρμογών.

Πηγή: Ν. 2503/97 «Διοίκηση, Οργάνωση, Στελέχωση της Περιφέρειας»

.....

**Διεύθυνση
Τεχνικών Υπηρεσιών Νομαρχιακής
Αυτοδιοίκησης (ΔΤΥΝΑ)**

Διεύθυνση του Οργανισμού της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, όπως αυτός διαρθρώνεται δυνάμει του Ν. 2218/94, υπεύθυνη για τη μελέτη και εκτέλεση έργων στα όρια της περιοχής αρμοδιότητάς της. Έχει το ρόλο **Προϊσταμένης Αρχής** και **Διευθύνουσας Υπηρεσίας**, ο οποίος υλοποιείται δια των τμημάτων της.

.....

Διεύθυνση Χωροταξίας

Μία από τις τρεις Διευθύνσεις της Γενικής Διεύθυνσης Περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων (ΥΠΕΧΩΔΕ), με αρμοδιότητες που κατανέμονται στα τμήματα:

1. Γενικής χωροταξικής πολιτικής και σχεδιασμού
2. Χρήσεων γης και χωρικής οργάνωσης των παραγωγικών δραστηριοτήτων
3. Δικτύων και συστημάτων τεχνικής υποδομής
4. Οικιστικής δομής
5. Μελέτης ζωνών ειδικού σχεδιασμού
6. Μελέτης στοιχείων δημογραφικής, οικοδομικής και κοινωνικής ανάλυσης.

Πηγή: Π.Δ. 51/88 (ΦΕΚ 19Α/1/2/88) «Οργανισμός Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων»

Εγκύκλιος

Πράξη της Διοίκησης που εξαντλεί τη δεσμευτική ισχύ της μέσα στο πλαίσιο της Διοίκησης.

Οι Εγκύκλιοι διακρίνονται σε ερμηνευτικές και κανονιστικές. Τις Ερμηνευτικές Εγκυκλίους τις εκδίδουν οι ιεραρχικώς προϊστάμενοι των διάφορων υπηρεσιακών σχηματισμών του Κράτους και των ΝΠΔΔ (π.χ. Υπουργοί, Νομάρχες, Γενικοί Γραμματείς, Διοικητές), κατά την άσκηση του προληπτικού ιεραρχικού ελέγχου.

Με τις Κανονιστικές Εγκυκλίους καθορίζονται καθήκοντα των ιεραρχικώς υφισταμένων υπαλλήλων έναντι των προϊσταμένων τους και επιβάλλονται υποχρεώσεις ή αναγνωρίζονται δικαιώματα των διοικουμένων.

Πηγή: Επ. Σπηλιωτόπουλος: Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου, Δευτέρα έκδοση, Νομικά Εκδόσεις Αντ.Ν.Σάκκουλα, Αθήνα – Κομοτηνή, 1982.

Ειδική Συγγραφή Υποχρεώσεων

Τεύχος Δημοπράτησης / Συμβατικό Τεύχος. Αποτελεί συμβατικό αντικείμενο και περιγράφει τις υποχρεώσεις του **Εργοδότη** και του **Αναδόχου** που αφορούν τις ειδικές συνθήκες και απαιτήσεις για την κατασκευή του συγκεκριμένου έργου.

Ειδική Υπηρεσία Περιβάλλοντος (ΕΥΠΕ)

Υπηρεσία που έχει συσταθεί με το Π.Δ. 221/98 και υπάγεται στη Γενική Δ/νση Περιβάλλοντος του ΥΠΕΧΩΔΕ. Η αρμοδιότητά της ανάγεται στην εποπτεία εκπόνησης περιβαλλοντικών μελετών των πάσης φύσεως έργων και αναφέρεται στην τήρηση και ενιαία εφαρμογή της Νομοθεσίας και γενικά στην προστασία του περιβάλλοντος.

Ειδικότερα στην αρμοδιότητα της ΕΥΠΕ ανήκουν :

1. Η εισήγηση για την αξιολόγηση και δημοσιοποίηση ΜΠΕ, καθώς και η εισήγηση για την Έγκριση Περιβαλλοντικών Όρων.
2. Η εισήγηση για την αξιολόγηση και έγκριση Μελετών Προέγκρισης Χωροθέτησης
3. Η υποστήριξη Κεντρικών, Περιφερειακών και Νομαρχιακών Υπηρεσιών, καθώς και φορέων υλοποίησης έργων Περιβαλλοντικής προστασίας
4. Ο έλεγχος και η παρακολούθηση της υλοποίησης των Περιβαλλοντικών όρων και η εισήγηση για την επιβολή κυρώσεων.

Πηγή: Π.Δ. 221/98 «Σύσταση Ειδικής Υπηρεσίας Περιβάλλοντος (ΕΥΠΕ) στο Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων»

Επεξεργασία αποβλήτων

Η εφαρμογή ή ο συνδυασμός φυσικών, χημικών, θερμικών και βιολογικών διεργασιών που μεταβάλλουν τα χαρακτηριστικά των αποβλήτων έτσι ώστε να περιορίζεται ο όγκος ή οι επικίνδυνες ιδιότητές τους, να διευκολύνεται ο χειρισμός τους ή /και να επιτυγχάνεται η ανάκτηση υλικών ή ενέργειας.

Πηγή: Άρθρο 2 της ΚΥΑ 59010/03 «Μέτρα και όροι για τη διαχείριση των στερεών αποβλήτων. Εθνικός και Περιφερειακός Σχεδιασμός Διαχείρισης»

Εργοδότης

Προκειμένου για δημόσια έργα, είναι το Δημόσιο ή άλλο νομικό πρόσωπο του Δημοσίου τομέα, για λογαριασμό του οποίου κατασκευάζεται το έργο. Λέγεται και **Κύριος του Έργου**.

Πηγή: Άρθρο 3 του Ν. 1418/84 «Δημόσια Έργα και ρυθμίσεις συναφών θεμάτων»

Προκειμένου για μελέτες δημοσίων έργων ή παροχή υπηρεσιών είναι η **Αναθέτουσα Αρχή** που καταρτίζει **Σύμβαση μελέτης ή παροχής υπηρεσιών** με τον **Ανάδοχο**, είτε για λογαριασμό της είτε για λογαριασμό του **Κυρίου του Έργου**.

Πηγή: Άρθρο 1 του Ν.3316/05 «Ανάθεση και εκτέλεση δημοσίων συμβάσεων εκπόνησης μελετών και παροχής συναφών υπηρεσιών και άλλες διατάξεις»

Κοινή Υπουργική Απόφαση (ΚΥΑ)

Υπουργική Απόφαση που εκδίδεται με συνυπογραφή από δύο ή περισσότερους Υπουργούς (όταν εμπίπτει στην αρμοδιότητα περισσότερων από ένα Υπουργών) κατ' εξουσιοδότηση σχετικού **Νόμου**.

.....

Κύριος του Έργου
(για μελέτες ή παροχή υπηρεσιών)

Το Δημόσιο ή ένα από τα νομικά πρόσωπα που εμπεριέχονται στον ορισμό της **Αναθέτουσας Αρχής**, στο οποίο ανήκει το έργο για το οποίο γίνεται η μελέτη ή παρέχονται οι υπηρεσίες.

Πηγή: Άρθρο 1 του Ν.3316/05 «Ανάθεση και εκτέλεση δημοσίων συμβάσεων εκπόνησης μελετών και παροχής συναφών υπηρεσιών και άλλες διατάξεις»

.....

Μελέτη Περιβαλλοντικών
Επιπτώσεων (ΜΠΕ)

Η εμπεριστατωμένη και τεκμηριωμένη επιστημονική εργασία και έρευνα που αποσκοπεί στην εκτίμηση των επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων δημοσίων και ιδιωτικών έργων στο περιβάλλον. Με τον τρόπο αυτό, στο πλαίσιο της ισόρροπης ανάπτυξης του εθνικού χώρου, καθίσταται ευχερής και αποτελεσματική η προσπάθεια για την αποτροπή της ρύπανσης και της υποβάθμισης του περιβάλλοντος, με την αξιολόγηση των άμεσων και έμμεσων επιπτώσεων των έργων και δραστηριοτήτων.

Πηγή: Ν.1650/86, όπως ισχύει και ΚΥΑ Η.Π. 11014/03

.....

Μεταφορά στερεών αποβλήτων

Το σύνολο των εργασιών μετακίνησης των αποβλήτων από τα μέσα συλλογής στους χώρους διάθεσης, αξιοποίησης ή μεταφόρτωσης.

Πηγή: Άρθρο 2 της ΚΥΑ 59010/03 «Μέτρα και όροι για τη διαχείριση των στερεών αποβλήτων. Εθνικός και Περιφερειακός Σχεδιασμός Διαχείρισης»

.....

Μεταφόρτωση
στερεών αποβλήτων

Οι εργασίες μετακίνησης των αποβλήτων από τα μέσα συλλογής σε άλλα μέσα μεταφοράς με ενδεχόμενη συμπίεσή τους (στην έννοια αυτή περιλαμβάνεται κινητός ή μόνιμος σταθμός μεταφόρτωσης).

Πηγή: Άρθρο 2 της ΚΥΑ 59010/03 «Μέτρα και όροι για τη διαχείριση των στερεών αποβλήτων. Εθνικός και Περιφερειακός Σχεδιασμός Διαχείρισης»

.....

Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση (ΝΑ)

Αυτοδιοικούμενα κατά τόπο Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου. Οι Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις ιδρύθηκαν βάσει του Ν. 2218/94, ως η δεύτερη βαθμίδα Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Πηγή: Ν.2218/94 «Ίδρυση Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης»

.....

.....

Νομαρχιακό Συμβούλιο (ΝΑ)

Όργανο Διοίκησης των **Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων**. Τα μέλη του Ν.Σ. εκλέγονται με άμεση και καθολική ψηφοφορία.

Πηγή: Ν.2218/94 «Ίδρυση Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης»

.....

Νόμος

Στη γενική του μορφή ορίζεται ως «η αναφερόμενη στο μέλλον γενική και αφηρημένη ρύθμιση της κοινωνικής ζωής».

Σύμφωνα με το άρθρο 1 του Αστικού Κώδικα, ως Νόμος ορίζεται ο κανόνας γραπτού Δικαίου, τον οποίο θέτει η Πολιτεία με ορισμένη διαδικασία.

Οι Νόμοι διακρίνονται σε Ουσιαστικούς και Τυπικούς.

Πηγή: Π.Δ.Δαγτόγλου:»Ευρωπαϊκό Κοινοτικό Δίκαιο», Αθήνα 1985.

.....

Περιβαλλοντικοί Όροι (ΠΟ)

Όροι για την προστασία του περιβάλλοντος, η έγκριση των οποίων αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για τη χορήγηση αδείας πραγματοποίησης ορισμένων νέων έργων ή εκσυγχρονισμό ή επέκταση ή μετεγκατάσταση υφιστάμενων έργων ή δραστηριοτήτων.

Για την έγκριση των Περιβαλλοντικών Όρων απαιτείται υποβολή **Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων**. Η έγκριση των Περιβαλλοντικών Όρων χορηγείται με κοινή απόφαση του Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ και των κατά περίπτωση συναρμοδίων Υπουργών ή με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας ή με απόφαση του Νομάρχη.

Πηγή: Ν.1650/86 όπως ισχύει και ΚΥΑ Η.Π.11014/03

.....

Ποσό Σύμβασης ή Συμβατικό Τίμημα

Είναι το χρηματικό ποσό που συμφωνείται μέσω της **Σύμβασης**, ή ενδεχόμενης τροποποίησης αυτής, να καταβληθεί από τον **Εργοδότη** στον **Ανάδοχο** ενός έργου, ως αντάλλαγμα για την εκτέλεση από τον δεύτερο του εν λόγω έργου, σύμφωνα με τα **Συμβατικά Τεύχη**.

.....

Προεδρικό Διάταγμα (ΠΔ)

Πράξη του Προέδρου της Δημοκρατίας, ως φορέα της Εκτελεστικής Εξουσίας, στην οποία συμπράττει και η Κυβέρνηση ή ο καθ' ύλην αρμόδιος Υπουργός και η οποία ελέγχεται από το Συμβούλιο της Επικρατείας.

Εκδίδεται κατ' εξουσιοδότηση του σχετικού Νόμου και ισχύει από την ημερομηνία δημοσίευσής της στο Φύλλο της Εφημερίδας της Κυβέρνησης (ΦΕΚ).

.....

Προϊσταμένη Αρχή

Προϊσταμένη Αρχή ή Εποπτεύουσα Αρχή για δημόσια έργα είναι η Αρχή ή η Υπηρεσία ή το Όργανο του **Φορέα Κατασκευής** του Έργου που εποπτεύει την κατασκευή του Έργου και ιδίως αποφασίζει για κάθε μεταβολή των όρων της **Σύμβασης** ή άλλων στοιχείων αυτής, όπου αυτό ορίζεται από το Ν. 1418/84 και τα **Προεδρικά Διατάγματα** που εκδίδονται με εξουσιοδότησή του.

Πηγή: Άρθρο 3 του Ν. 1418/84 «Δημόσια Έργα και ρυθμίσεις συναφών θεμάτων»

Προϊσταμένη Αρχή για μελέτες δημοσίων έργων ή παροχή υπηρεσιών είναι η αρχή ή η υπηρεσία ή το όργανο: α) της **Αναθέτουσας Αρχής** που διενεργεί τη διαδικασία ανάθεσης των συμβάσεων μελετών ή παροχής υπηρεσιών και β) του **Εργοδότη** που εποπτεύει την εκτέλεση της συναφθείσας σύμβασης, ασκώντας για λογαριασμό του αποφασιστικές αρμοδιότητες, ιδίως σε θέματα τροποποίησης των όρων της σύμβασης.

Πηγή: Άρθρο 1 του Ν.3316/05 «Ανάθεση και εκτέλεση δημοσίων συμβάσεων εκπόνησης μελετών και παροχής συναφών υπηρεσιών και άλλες διατάξεις»

Για έργα που υλοποιούνται από τις **Περιφέρειες**, Προϊσταμένη Αρχή ή Εποπτεύουσα Αρχή είναι ο Προϊστάμενος της Διεύθυνσης Δημοσίων Έργων.

Πηγή: Άρθρο 3 του ΠΔ 131/98 «Όργανα που αποφασίζουν ή γνωμοδοτούν και ειδικές ρυθμίσεις σε θέματα Δημοσίων Έργων αρμοδιότητας Περιφερειών»

Για έργα που υλοποιούνται από τις **Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις** Προϊσταμένη Αρχή ή Εποπτεύουσα Αρχή είναι η Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών της ΝΑ

Πηγή: Άρθρο 3 του ΠΔ 186/96 «Όργανα που αποφασίζουν ή γνωμοδοτούν και ειδικές ρυθμίσεις σε θέματα έργων αρμοδιότητας των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων (ΝΔ) και των Νομικών προσώπων και επιχειρήσεων τους»

Για μελέτες που ανατίθενται από τις **Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις**, Προϊσταμένη Αρχή είναι το Νομαρχιακό Συμβούλιο ή η οικεία Νομαρχιακή Επιτροπή στην περίπτωση που της έχει μεταβιβασθεί η αντίστοιχη αρμοδιότητα από το Νομαρχιακό Συμβούλιο.

Πηγή: ΚΥΑ 40701/06 «Αποφαινόμενα και γνωμοδοτούντα όργανα των ΟΤΑ Β' βαθμού, Ιδρυμάτων τους και λοιπών Νομικών Προσώπων Δημοσίου και Ιδιωτικού Δικαίου και Επιχειρήσεων του ΠΔ 30/1996 (ΦΕΚ 21 Α) σε εφαρμογή του Ν.3316/2005 (ΦΕΚ 42 Α')»

Για έργα **Δήμων και Κοινοτήτων**, Προϊσταμένη Αρχή ή

Εποπτεύουσα Αρχή είναι το Δημοτικό ή Κοινοτικό Συμβούλιο ή η Δημαρχιακή Επιτροπή, των οποίων οι αρμοδιότητες καθορίζονται από το Δημοτικό και Κοινοτικό Κώδικα όπως κάθε φορά ισχύει. Για έργα **Συνδέσμων**, Προϊσταμένη Αρχή ή Εποπτεύουσα Αρχή είναι η Εκτελεστική τους Επιτροπή.

Πηγή: Άρθρα 3 και 20 του ΠΔ 171/87 «Όργανα που αποφασίζουν ή γνωμοδοτούν και ειδικές ρυθμίσεις σε θέματα έργων που εκτελούνται από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) και άλλες σχετικές διατάξεις»

Για μελέτες Δήμων, Προϊσταμένη Αρχή είναι το Δημοτικό Συμβούλιο ή η Δημαρχιακή Επιτροπή των οποίων οι αρμοδιότητες καθορίζονται από τις διατάξεις του ΠΔ 410/1995 (ΦΕΚ 231 Α') όπως ισχύει, έργα Κοινοτήτων το Κοινοτικό τους Συμβούλιο και έργα **Συνδέσμων** το Διοικητικό τους Συμβούλιο.

Πηγή: ΚΥΑ 40700/06 «Αποφαινόμενα και γνωμοδοτούντα όργανα των ΟΤΑ Α' βαθμού, Δημοτικών και Κοινοτικών Ιδρυμάτων, λοιπών Δημοτικών και Κοινοτικών Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, Δημοτικών και Κοινοτικών Επιχειρήσεων των Νόμων 1069/1980 και 890/1979 και Επιχειρήσεων και Λοιπών Νομικών Προσώπων Ιδιωτικού Δικαίου των ΟΤΑ Α' βαθμού του ΠΔ 410/1995 σε εφαρμογή του Ν. 3316/2005.

.....

Προσωρινή αποθήκευση στερεών αποβλήτων

Η αποθήκευση των αποβλήτων για ορισμένο χρόνο σε εγκεκριμένο χώρο ή εγκατάσταση, μέχρι να πραγματοποιηθεί η μεταφορά τους σε εγκεκριμένη εγκατάσταση επεξεργασίας ή τελικής διάθεσης.

Πηγή: Άρθρο 2 της ΚΥΑ 59010/03 «Μέτρα και όροι για τη διαχείριση των στερεών αποβλήτων. Εθνικός και Περιφερειακός Σχεδιασμός Διαχείρισης»

.....

Συλλογή στερεών αποβλήτων

Η συγκέντρωση, ο διαχωρισμός σε κατηγορίες υλικών σύμφωνα με τις φυσικές ή /και χημικές ιδιότητές τους, ή /και η ανάμιξη των αποβλήτων για τη μεταφορά τους. Στην έννοια της συλλογής περιλαμβάνεται και η συγκέντρωση /τοποθέτηση των αποβλήτων σε κάδους μέχρι να πραγματοποιηθεί η μεταφορά τους.

Πηγή: Άρθρο 2 της ΚΥΑ 59010/03 «Μέτρα και όροι για τη διαχείριση των στερεών αποβλήτων. Εθνικός και Περιφερειακός Σχεδιασμός Διαχείρισης»

.....

Σύμβαση Δημοσίων Έργων

Η γραπτή συμφωνία μεταξύ του **Εργοδότη** ή του **Φορέα Κατασκευής** του έργου και του **Αναδόχου** για την κατασκευή του

έργου, καθώς και όλα τα σχετικά τεύχη, σχέδια και προδιαγραφές (**Συμβατικά Τεύχη**). Στις Συμβάσεις αυτές η αποζημίωση του Αναδόχου για την εκτέλεση των έργων συνίσταται σε χρηματική αμοιβή.

Πηγή: Άρθρο 3 του Ν. 1418/84 «Δημόσια Έργα και ρυθμίσεις συναφών θεμάτων»

Σύμβαση μελέτης

Η έγγραφη σύμβαση η οποία συνάπτεται μεταξύ **Αναθέτουσας Αρχής** και **Αναδόχου** και έχει ως αντικείμενο την εκπόνηση μελέτης.

Πηγή: Άρθρο 1 του Ν.3316/05 «Ανάθεση και εκτέλεση δημοσίων συμβάσεων εκπόνησης μελετών και παροχής συναφών υπηρεσιών και άλλες διατάξεις»

Σύμβαση παροχής υπηρεσιών

Η σύμβαση στην οποία η παροχή του **Αναδόχου** συνίσταται στην προσφορά γνώσεων και ικανοτήτων, με τη διάθεση κυρίως συγκεκριμένου επιστημονικού προσωπικού και άλλων μέσων επί ορισμένου χρόνου, που προσδιορίζεται είτε ημερολογιακά είτε σε συνάρτηση με ορισμένο γεγονός της διαδικασίας παραγωγής έργου.

Πηγή: Άρθρο 1 του Ν.3316/05 «Ανάθεση και εκτέλεση δημοσίων συμβάσεων εκπόνησης μελετών και παροχής συναφών υπηρεσιών και άλλες διατάξεις»

Συμβατικά Τεύχη ή Τεχνικά Συμβατικά Τεύχη

Είναι σχέδια ή κείμενα που δίνουν εικόνα του έργου που πρόκειται να κατασκευασθεί και των υποχρεώσεων που αναλαμβάνει ο Ανάδοχος με τη **Σύμβαση**.

Τα Συμβατικά Τεύχη περιλαμβάνουν όλα τα **Τεύχη Δημοπράτησης** και μνημονεύονται στη Διακήρυξη Δημοπρασίας. Τα Συμβατικά Τεύχη και σχέδια μαζί με τη Διακήρυξη Δημοπρασίας αποτελούν τη βάση για την κατάρτιση της Σύμβασης.

Πηγή: Άρθρο 5 του Π.Δ. 609/85 «Κατασκευή Δημοσίων Έργων».

Σύνδεσμος ΟΤΑ

Νομικό πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου που συστήνεται από δύο ή περισσότερους Δήμους ή Κοινότητες με απόφαση καθενός από τα Δημοτικά ή Κοινοτικά τους Συμβούλια, με ειδικό σκοπό την εκτέλεση έργων ή την παροχή συγκεκριμένων υπηρεσιών ή την άσκηση αρμοδιοτήτων τους, καθώς και για το σχεδιασμό και την κατάρτιση προγραμμάτων και μεθόδων για την ανάπτυξη του

ευρύτερου χώρου τους. Η απόφαση των δημοτικών ή κοινοτικών συμβουλίων, η οποία λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών τους, περιέχει τον ειδικό σκοπό για τον οποίο ιδρύεται ο σύνδεσμος, τη χρονική διάρκεια και την έδρα του, καθώς και τις εισφορές που πρέπει να καταβάλλει κάθε χρόνο κάθε Δήμος ή κάθε Κοινότητα. Στην απόφαση σύστασης του Συνδέσμου αναφέρονται ρητά και οι υπηρεσίες, για τις οποίες επιβάλλονται τέλη.

Πηγή: Άρθρο 245 του Ν.3463/06 «Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας»

Τεύχη Δημοπράτησης

Κείμενα που συνοδεύουν την Τεχνική Μελέτη ενός Έργου και στα οποία καθορίζεται πλήρως το τεχνικό και οικονομικό αντικείμενο της Σύμβασης, καθώς και οι υποχρεώσεις του **Αναδόχου** έναντι του **Εργοδότη**.

Πηγή: Ν.696/74, όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με τα Π.Δ. 99/78, 152/87 και Π.Δ. 515/89.

Τεχνική Υπηρεσία Δήμων και Κοινοτήτων (ΤΥΔΚ)

Τμήμα της Διεύθυνσης Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Διοίκησης της Περιφέρειας, που λειτουργεί στους Νομούς ή Νομαρχίες της Περιφέρειας με τοπική αρμοδιότητα στο Νομό ή τη Νομαρχία.

Οι κυριότερες αρμοδιότητες είναι:

1. Σύνταξη και θεώρηση μελετών
2. Επίβλεψη και παραλαβή έργων
3. Συντήρηση και λειτουργία έργων και εξοπλισμού και αφορούν:

α) δήμους, κοινότητες και συνδέσμους αυτών

β) δημοτικά και κοινοτικά ιδρύματα και

γ) λοιπά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου

Στο νέο Οργανισμό Περιφέρειας προβλέπεται επίσης και η ΤΥΔΚ ως Τμήμα της Διεύθυνσης Αυτοδιοίκησης και Αποκέντρωσης, που ασκεί σε επίπεδο Νομού ή Νομαρχίας της έδρας της Περιφέρειας όλες τις αρμοδιότητες του Τμήματος ΤΥΔΚ της Διεύθυνσης Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Διοίκησης των άλλων Νομών.

Πηγή: Ν.2503/97 «Διοίκηση, Οργάνωση, Στελέχωση της Περιφέρειας, ρύθμιση θεμάτων για την Τοπική Αυτοδιοίκηση και άλλες διατάξεις»

Τοπική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων (ΤΕΔΚ)

Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου υπό την εποπτεία του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης. Στις ΤΕΔΚ συμμετέχουν εκπρόσωποι των Δήμων, Κοινοτήτων και Συνδέσμων του νομού. Αποτελεί το συλλογικό όργανο εκπροσώπησης της Τοπικής Αυτοδιοίκησης σε επίπεδο νομού.

.....

Υπουργική Απόφαση (ΥΑ)

Πράξη της Εκτελεστικής Εξουσίας με την οποία ένας Υπουργός κοινοποιεί τις αποφάσεις του επί θεμάτων της αρμοδιότητάς του.

.....

**Φορέας διαχείρισης
στερεών αποβλήτων**

Το φυσικό ή νομικό πρόσωπο το οποίο είναι υπόχρεο για την ολική ή μερική **διαχείριση των στερεών αποβλήτων** μιας περιοχής.

Πηγή: Ν. 1650/86 όπως ισχύει και ΚΥΑ 50910/03

.....

Φορέας Κατασκευής του έργου

Είναι η αρμόδια Αρχή ή Υπηρεσία που έχει την ευθύνη παραγωγής του έργου

Πηγή: Άρθρο 3 του Ν. 1418/84 «Δημόσια Έργα και ρυθμίσεις συναφών θεμάτων»

.....

**Φορέας λειτουργίας έργου
διαχείρισης στερεών αποβλήτων**

Είναι ο φορέας ο οποίος έχει την ευθύνη λειτουργίας ενός έργου διαχείρισης στερεών αποβλήτων. Μπορεί να είναι είτε ο φορέας διαχείρισης των αποβλήτων (ή η επί μέρους διοικητική μονάδα του που έχει την ευθύνη λειτουργίας του έργου), είτε άλλο φυσικό ή νομικό πρόσωπο στο οποίο ο φορέας διαχείρισης αναθέτει τη λειτουργία του έργου.

.....

**Χώρος Υγειονομικής Ταφής
Απορριμμάτων (ΧΥΤΑ)**

Χώρος κατασκευασμένος και οργανωμένος με βάση τις διεθνείς, κοινοτικές και εθνικές προδιαγραφές για την ασφαλή, τόσο για το περιβάλλον όσο και για τη δημόσια υγεία, και στο πνεύμα της αειφορίας, διάθεση των απορριμμάτων.

.....

Ωρίμανση Έργου

Διαδικασία που διατρέχει τις φάσεις ενός Έργου/Ενέργειας από τη σύλληψη του σχεδίου μέχρι την έναρξη της υλοποίησης. Περιλαμβάνει τις δραστηριότητες που απαιτούνται για την πλήρη προπαρασκευή του Έργου, προκειμένου να υπάρξει απρόσκοπτη υλοποίηση και λειτουργία του.

.....

Ωριμότητα

Όρος που προσδιορίζει τη Φάση Ωρίμανσης ενός Έργου. Διακριτά στάδια ωριμότητας ενός Έργου μπορεί να είναι π.χ. η υπογραφή μίας Σύμβασης με το Φορέα Υλοποίησης ή η έγκριση της Οριστικής Μελέτης ενός Έργου κ.λπ.

.....

Στον παρακάτω πίνακα καταγράφεται η βασική Νομοθεσία που διέπει τις Διαδικασίες Ωρίμανσης Έργων Διαχείρισης Απορριμμάτων. Τα διάφορα νομοθετήματα παρουσιάζονται στον επόμενο πίνακα, ανά θεματική ενότητα (Γενικό Νομοθετικό Πλαίσιο, Νομοθετικό Πλαίσιο μελετών και έργων και Νομοθετικό Πλαίσιο περιβαλλοντικών θεμάτων και εγκρίσεων / αδειοδοτήσεων) και ανά κατηγορία (Νόμοι, Υπουργικές Αποφάσεις, Εγκύκλιοι, Οδηγίες) και με τη χρονολογική σειρά έκδοσής τους.

A/A	ΕΙΔΟΣ/ΑΡΙΘΜ. ΠΡΑΞΗΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΕΚ	ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ
ΓΕΝΙΚΟ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ			
Νόμοι			
1.	N. 2218/94	90 Α'	Ίδρυση Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, τροποποίηση διατάξεων για την πρωτοβάθμια αυτοδιοίκηση και την περιφέρεια και άλλες διατάξεις
2.	N. 2503/97	107 Α'	Διοίκηση, οργάνωση, στελέχωση της Περιφέρειας, ρύθμιση θεμάτων για την τοπική αυτοδιοίκηση και άλλες διατάξεις
3.	N. 2508/97	124 Α'	Βιώσιμη οικιστική ανάπτυξη των πόλεων και οικισμών της χώρας και άλλες διατάξεις
4.	N.2882/01	17 Α'	Κώδικας Αναγκαστικών Απαλλοτριώσεων Ακινήτων
5.	N. 3060/02	242 Α'	Ρύθμιση θεμάτων αρμοδιότητας του Υπουργείου Δικαιοσύνης
6.	N. 3463/06	114 Α'	Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας
ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΩΝ			
Νόμοι			
1.	N. 1418/84 όπως ισχύει	23 Α'	Δημόσια έργα και ρυθμίσεις συναφών θεμάτων
2.	N. 2229/94	138 Α'	Τροποποίηση και συμπλήρωση του Ν. 1418/84 και άλλες διατάξεις
3.	N. 2372/96	29 Α'	Σύσταση φορέα για την επιτάχυνση της αναπτυξιακής διαδικασίας – (άρθρο 4 περί συμπληρωματικών εργασιών και ποσοστού απρόβλεπτων στις συμβάσεις έργων του δημοσίου τομέα)
4.	N. 2522/97	178 Α'	Δικαστική προστασία κατά το στάδιο που προηγείται της σύναψης συμβάσεως δημοσίων έργων, κρατικών προμηθειών και υπηρεσιών σύμφωνα με την Οδηγία 89/665 ΕΟΚ
5.	N. 2690/99	45 Α'	Κύρωση του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας και άλλες διατάξεις
6.	N. 2741/99	199 Α'	Ενιαίος φορέας ελέγχου τροφίμων, άλλες ρυθμίσεις θεμάτων αρμοδιότητας Υπουργείου ανάπτυξης και άλλες διατάξεις
7.	N. 2940/01	180 Α'	Αναπτυξιακά, φορολογικά και θεσμικά κίνητρα για τις επιχειρήσεις του κατασκευαστικού τομέα και άλλες διατάξεις

A/A	ΕΙΔΟΣ/ΑΡΙΘΜ. ΠΡΑΞΗΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΕΚ	ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ
8.	N. 3263/04	179 Α'	Μειοδοτικό σύστημα ανάθεσης των δημοσίων έργων και άλλες διατάξεις
9.	N. 3316/05	42 Α'	Ανάθεση και εκτέλεση δημοσίων συμβάσεων εκπόνησης μελετών και παροχής συναφών υπηρεσιών και άλλες διατάξεις
10.	N. 3481/06	162 Α'	Τροποποιήσεις στη νομοθεσία για το Εθνικό Κτηματολόγιο, την ανάθεση και εκτέλεση συμβάσεων έργων και μελετών και άλλες διατάξεις
ΠΡΟΕΔΡΙΚΑ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ			
1.	Π.Δ. 696/74 όπως ισχύει	301 Α'	Περί αμοιβών μηχανικών δια σύνταξη μελετών κλπ και σχετικών τεχνικών προδιαγραφών μελετών
2.	Π.Δ. 99/78	20 Α'	Περί τροποποίησης και συμπλήρωσης του άρθρου 104 του Π.Δ. 696/74
3.	Π.Δ. 28/80	11 Α'	Περί εκτέλεσης έργων και προμηθειών Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης
4.	Π.Δ. 609/85 όπως ισχύει	223 Α'	Περί κατασκευής Δημοσίων Έργων
5.	Π.Δ. 171/87	84 Α'	Όργανα που αποφασίζουν ή γνωμοδοτούν και ειδικές ρυθμίσεις σε θέματα έργων που εκτελούνται από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) και άλλες σχετικές διατάξεις
6.	Π.Δ. 515/89	301 Α'	Τροποποίηση, συμπλήρωση και κατάργηση άρθρου του πρώτου βιβλίου του Π.Δ. 696/74 «περί αμοιβών μηχανικών δια σύνταξη μελετών κλπ»
7.	Π.Δ. 368/94	201 Α'	Τροποποίηση και συμπλήρωση των Π.Δ. 472/85 και 609/85
8.	Π.Δ. 186/96	145 Α'	Όργανα που αποφασίζουν ή γνωμοδοτούν και ειδικές ρυθμίσεις σε θέματα έργων αρμοδιότητας των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων (Ν.Α.) και των νομικών προσώπων και επιχειρήσεών τους
9.	Π.Δ. 274/97	195 Δ'	Χαρακτηρισμός των Χημικών Εγκαταστάσεων κατ' εφαρμογή του άρθρου 4 του Ν.6422/34 (ΦΕΚ Α' 412) και τροποποίηση και συμπλήρωση του από 16/17 Μαρτίου 1950 Βασιλικού διατάγματος (ΦΕΚ Α' 82)
10.	Π.Δ. 285/97	207 Α'	Τροποποίηση διατάξεων των άρθρων 2 και 17 του Π.Δ. 609/85
11.	Π.Δ. 131/98	105 Α'	Όργανα που αποφασίζουν ή γνωμοδοτούν και ειδικές ρυθμίσεις σε θέματα δημοσίων έργων αρμοδιότητας των Περιφερειών
12.	Π.Δ. 218/99	187 Α'	Τροποποίηση διατάξεων του Π.Δ. 609/85
13.	Π.Δ. 229/99	194 Α'	Τροποποίηση και συμπλήρωση παρ. 1 του άρθρου 15 του Π.Δ. 171/87

A/A	ΕΙΔΟΣ/ΑΡΙΘΜ. ΠΡΑΞΗΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΕΚ	ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ
ΥΠΟΥΡΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ			
1.	ΔΜΕΟ/α/ο/1257/9.8.05 ΥΠΕΧΩΔΕ	1162 Β'	Έγκριση Κανονισμού Προεκτιμώμενων Αμοιβών μελετών και υπηρεσιών κατά τη διαδικασία της παρ. 7 του άρθρου 4 του Ν. 3316/2005
2.	Δ17α/08/78/ Φ.Ν.357/3.11.95	941 Β'	Καθορισμός ποσού απρόβλεπτων ως ποσοστού στο αρχικό συμβατικό ποσό, χωρίς τα απρόβλεπτα
3.	Δ17α/07/45/ Φ.Ν.380/27.5.96	409 Β'	Καθορισμός ποσού απρόβλεπτων ως ποσοστού στο αρχικό συμβατικό ποσό, χωρίς τα απρόβλεπτα για μικρά έργα
4.	ΚΥΑ 40701/06	1196 Β'	Αποφαινόμενα και γνωμοδοτούντα όργανα των ΟΤΑ Β' βαθμού, Ιδρυμάτων τους και λοιπών Νομικών Προσώπων Δημοσίου και Ιδιωτικού Δικαίου και Επιχειρήσεων του ΠΔ 30/1996 (ΦΕΚ 21 Α') σε εφαρμογή του Ν.3316/2005 (ΦΕΚ 42 Α')
5.	ΚΥΑ 40700/06	1196 Β'	Αποφαινόμενα και γνωμοδοτούντα όργανα των ΟΤΑ Α' βαθμού, Δημοτικών και Κοινοτικών Ιδρυμάτων, λοιπών Δημοτικών και Κοινοτικών Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, Δημοτικών και Κοινοτικών Επιχειρήσεων των Νόμων 1069/1980 και 890/1979 και Επιχειρήσεων και Λοιπών Νομικών Προσώπων Ιδιωτικού Δικαίου των ΟΤΑ Α' βαθμού του ΠΔ 410/1995 σε εφαρμογή του Ν. 3316/2005 (ΦΕΚ 42 Α')
ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ			
1.	ΥΠΕΧΩΔΕ / ΓΓΔΕ 38/05		Οδηγός εκπόνησης μελετών Δημοσίων Έργων
2.	ΥΠΕΧΩΔΕ / ΓΓΔΕ 20/06		Τροποποιήσεις νομοθετικού πλαισίου έργων και μελετών
ΟΔΗΓΙΕΣ			
1.	2004/18/ΕΚ	L134/31.3.04	Περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών
ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ			
2.	2083/2005	L333/20.12.05	Για την τροποποίηση των οδηγιών 2004/17/ΕΚ και 2004/18/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τα κατώτατα όρια εφαρμογής τους κατά τη διαδικασία συνάψεως συμβάσεων
ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΕΓΚΡΙΣΕΩΝ / ΑΔΕΙΟΔΟΤΗΣΕΩΝ			
1.	N. 1650/86	160 Α'	Για την προστασία του περιβάλλοντος
2.	N. 2947/01	228 Α'	Θέματα Ολυμπιακής Φιλιξενίας, Έργων Ολυμπιακής Υποδομής και άλλες διατάξεις
3.	N.3010/02	91 Α'	Εναρμόνιση του Ν.1650/1986 με τις Οδηγίες 97/11 Ε.Ε. και 96/61 Ε.Ε., διαδικασία οριοθέτησης και ρυθμίσεις θεμάτων για τα υδατορέματα και άλλες διατάξεις
4.	N.3325/05	68 Α'	Ίδρυση και λειτουργία βιομηχανικών - βιοτεχνικών εγκαταστάσεων στο πλαίσιο της αειφόρου ανάπτυξης και άλλες διατάξεις

A/A	ΕΙΔΟΣ/ΑΡΙΘΜ. ΠΡΑΞΗΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΕΚ	ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ
ΠΡΟΕΔΡΙΚΑ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ			
1.	Π.Δ. 221/98	174 Α'	Σύσταση Ειδικής Υπηρεσίας Περιβάλλοντος (ΕΥΠΕ) στο Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων
ΥΠΟΥΡΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ			
1.	ΚΥΑ 69269/90	678 Β'	Κατάταξη έργων και δραστηριοτήτων σε κατηγορίες, περιεχόμενο Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ), καθορισμός περιεχομένου ειδικών περιβαλλοντικών μελετών (ΕΠΜ) και λοιπές συναφείς διατάξεις, σύμφωνα με το Ν.1650/86
2.	ΚΥΑ 114218/97	1016 Β'	Κατάρτιση πλαισίου προδιαγραφών και γενικών προγραμμάτων διαχείρισης στερεών αποβλήτων
3.	ΚΥΑ 15393/02	1022 Β'	Κατάταξη δημόσιων και ιδιωτικών έργων και δραστηριοτήτων σε κατηγορίες σύμφωνα με το άρθρο 3 του Ν.1650/1986 όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 του Ν. 3010/2002 «Εναρμόνιση του Ν. 1650/86 με τις οδηγίες 97/11/ΕΕ και 96/61/ΕΕ κ.α. (Α'91)»
4.	ΚΥΑ 25535/02	1463 Β'	Έγκριση περιβαλλοντικών όρων από το Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας των έργων και δραστηριοτήτων που κατατάσσονται στην υποκατηγορία 2 της Α' κατηγορίας σύμφωνα με την υπ' αρ ΗΠ 15393/2332/2002 ΚΥΑ «Κατάταξη δημόσιων και ιδιωτικών έργων και δραστηριοτήτων σε κατηγορίες κλπ»
5.	ΚΥΑ 29407/02	1572 Β'	Μέτρα και όροι για την υγειονομική ταφή των αποβλήτων
6.	ΚΥΑ 11014/03	332 Β'	Διαδικασία Προκαταρκτικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης και Αξιολόγησης (ΠΠΕΑ) και Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΕΠΟ) σύμφωνα με το άρθρο 4 του Ν. 1650/1986 (Α' 160) όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 2 του Ν. 3010/2002 «Εναρμόνιση του Ν. 1650/1986 με τις οδηγίες 97/11/ΕΕ και 96/61/ΕΕ ... και άλλες διατάξεις» (Α'91)
7.	ΚΥΑ 37111/03	1391 Β'	Καθορισμός τρόπου ενημέρωσης και συμμετοχής του κοινού κατά τη διαδικασία έγκρισης περιβαλλοντικών όρων των έργων και δραστηριοτήτων σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 5 του Ν.1650/1986 όπως αντικαταστάθηκε με τις παραγράφους 2 και 3 του άρθρου 3 του Ν.3010/2002
8.	ΚΥΑ 50910/03	1909 Β'	Μέτρα και Όροι για τη Διαχείριση Στερεών Αποβλήτων. Εθνικός και Περιφερειακός Σχεδιασμός Διαχείρισης
9.	ΚΥΑ Φ15/οικ.7815/615/05	542 Β'	Καθορισμός δικαιολογητικών και διαδικασίας για τη χορήγηση αδειών εγκατάστασης και λειτουργίας των δραστηριοτήτων του Ν.3325/2005 (ΦΕΚ 68 Α') καθώς και για την τροποποίηση αυτών
10.	ΚΥΑ 4641/06	168 Β'	Καθορισμός τεχνικών προδιαγραφών μικρών χώρων υγειονομικής ταφής αποβλήτων σε νησιά και απομονωμένους οικισμούς, κατ' εφαρμογή του άρθρου 3 (παρ.4) σε συνδυασμό με το άρθρο 20 (παράρτημα Ι) της υπ' αριθμ 29407/3508/2002 κοινής υπουργικής απόφασης «Μέτρα και όροι για την υγειονομική ταφή των αποβλήτων(Β' 1572)»

A/A	ΕΙΔΟΣ/ΑΡΙΘΜ. ΠΡΑΞΗΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΕΚ	ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ
11.	ΚΥΑ 107017/06	1225 Β'	Εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων, σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της οδηγίας 2001/42/ΕΚ «σχετικά με την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Ιουνίου 2001»
ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ			
1.	Οικ 103731/1278/04 (ΥΠΕΧΩΔΕ)		Εφαρμογή νομοθεσίας για τη διαχείριση μη επικινδύνων στερεών αποβλήτων
ΟΔΗΓΙΕΣ			
1.	2006/12/ΕΚ	L 114/27.4. 06	Περί των στερεών αποβλήτων
2.	1999/31/ΕΚ	L 182/6.7.99	Περί υγειονομικής ταφής των αποβλήτων

ΥΠΟΥΡΓΕΙΑ – ΚΕΝΤΡΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ

Α/Α	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ/ ΦΟΡΕΑΣ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ/ ΤΜΗΜΑ	ΟΝΟΜ/ΝΥΜΟ	ΘΕΣΗ	ΕΔΡΑ	ΤΗΛ.
1.	ΥΠΕΣΔΔΑ	Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών	Κομηνάτος Ν.	Διευθυντής	Σταδίου 27 10183 Αθήνα	210-3235645 fax: 210-3442218
		Τμήμα Προστασίας Περιβάλλοντος	Φωτοπούλου Μ.	Τμηματάρχης		210-3234684
			Φράγκος Σ. Ξενούλης Ι. Τσολάκης Σ. Αφέντρα Φ.	Εισηγητές		210-3237220
2.	ΥΠΕΧΩΔΕ	Διεύθυνση Χωροταξίας	Μαυρωνάς Α.	Διευθυντής	Αμαλιάδος 17 11523 Αθήνα	210-6430050 fax: 210-6458690
		Τμήμα Δικτύων & Συστημάτων Τεχνικής Υποδομής	Μαρκοπούλου Σ. Παπαμιλιτιάδου Ε. Ράμμος Ι.	Τμηματάρχης Χειρίστρια Χειριστής		210-6442917 210-6462419 210-6446675
		ΕΥΠΕ	Τολέρης Ε.	Διευθυντής	Λ.Αλεξάνδρας 11 11473 Αθήνα	210-6412370
		ΕΥΠΕ-Τμήμα Β'	Κόκκινος Γ. Ξενάκης Ν.	Τμηματάρχης Χειριστής		210-6430669 fax: 210-6430625 210-6412132
		Διεύθυνση Περιβαλλοντικού Σχεδιασμού	Μανούρης Γ.	Διευθυντής	Πατησίων 147 11251 Αθήνα	210-8620557 fax: 210-8662968
		Τμήμα Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων	Μαχαίρας Ι. Μαραγκάκης Σ. Στουραϊτή Χ. Βασιλάκη Ε. Μπούρα Φ.	Τμηματάρχης Χειριστής Χειρίστρια Χειρίστρια Χειρίστρια		210-8668979 210-8644346 210-8643015 210-8643630 210-8653328
3.	Οργανισμός Αθήνας	Τμήμα Περιβάλλοντος	Μικρός Δ. Τσεκούρα Ρ.	Υπεύθυνος Τμήματος Στέλεχος	Πανόρμου 2 11523 Αθήνα	210-6430151 fax: 210-6464365
4.	Οργανισμός Θεσσαλονίκης	Τομέας Προστασίας Περιβάλλοντος	Ράδου Μ.	Υπεύθυνη Τμήματος	Βασ. Ολγας 105 54643 Θεσ/νίκη	2310-886042 fax: 2310-825151

ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ (ΠΕ.ΧΩ.) ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

A/A	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	ΕΔΡΑ	ΤΗΛΕΦΩΝΟ	FAX	Δ/ΝΤΗΣ ΠΕΧΩ	ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ
1.	Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης	3ο χλμ. Κομοτηνής – Αλεξ/πολης, 69100 Κομοτηνή	25310-27966	25310-32140	Πασσοπούλου Α.	Θεοδωρίδου Ε.
2.	Κεντρικής Μακεδονίας	Τ. Οικονομίδη 1, 54008 Θεσ/νίκη	2310-409113	2310-424810	Γιαννούλη Ε.	Μπελενιώτης Ν. 2310-409288
3.	Δυτικής Μακεδονίας	ΖΕΠ Κοζάνης, 50100 Κοζάνη	24610-53387	24610-53381	Κορέλλας Β.	–
4.	Ηπείρου	Στοά Ορφέα, Κτίριο Α, 45221 Ιωάννινα	26510-38694	26510-38694	Τζιάλλα Β.	Κωνσταντής Κ. 26510-31138
5.	Θεσσαλίας	Σωκράτους 111, 41110 Λάρισα	2410-581307	2410-553817	Μουντούρη Κ.	Οικονόμου Α. 2410-581412
6.	Ιονίων Νήσων	Εθνική Παλαιο-καστρίτσας, Αλυκές Ποταμού, 49100 Κέρκυρα	26610-86618	26610-86540	Χαλμούκης Ι.	Βούρβαχη Ι.
7.	Δυτικής Ελλάδος	Ν.Ε.Ο. Αθηνών Πατρών 33, 26110 Πάτρα	2610-455014	2610-454986	Καραγιάννη Κ.	Τμήμα Περιβάλλοντος Παπαδοπούλου Ε. 2610-455011
8.	Στερεάς Ελλάδας	Μ. Μπότσαρη 3, 35100 Λαμία	22310-43191	22310-42502	Επισκόπου Ε.	Τμ. Περιβάλλοντος Μπουρλής Ε.
9.	Αττικής	Ευαγγελιστρίας 2, 10563 Αθήνα	210-3725771 210-3725779	210-3725770	Καρδαμίτση Κ.	Τμ. Περιβάλλοντος Δήμου Ε.
10.	Πελοποννήσου	Δημητσάνας 1, 22100 Τρίπολη	2710-238584	2710-237778	Κούνας Λ.	Κολλάς Σ.
11.	Βορείου Αιγαίου	Ικτίνου 2, 81100 Μυτιλήνη	22510-47644	22510-37464	Δουλδούρης Ε.	Καρατζάς Ι. 22510-47622
12.	Νοτίου Αιγαίου	Επτανήσου 35, 84100 Ερμούπολη	22810-80860	22810-80860	-	-
		Ολύμπου Καρπάθου 4Β, 85100 Ρόδος	22410-30970	22410-43655	-	Τμήμα ΠΕ.ΧΩ. Δωδεκανήσου Φαρμακίδης Ν.
13.	Κρήτης	Ικάρου & Σπανάκη 2, Πόρος, 71110 Ηράκλειο	2810-278652-9	2810-278661	Μαυράκης Εμ.	Τσαγκαράκη Ευφ. 2810-278664

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΩΝ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΕΩΝ

Α/Α	Ν.Α.	Δ/ΝΣΗ /ΤΜΗΜΑ	ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ	ΤΗΛΕΦΩΝΟ	FAX	ΕΔΡΑ
1.	Ν.Δ. Αθηνών	Δ/νση Προστασίας Περιβάλλοντος	Νενεδάκη Αικ.	210-6983893 210-6991134	210-6914602	Λεωφ. Κηφισίας 125-127, 11524 Αθήνα
2.	Αιτωλ/νίας	Δ/νση Περιβάλλοντος Τμήμα Φυσικού Περιβάλλοντος	Καλαμπόκα Β. Νικάκης Κ.	26310-55594 26310-27402	26310-55593	Βεΐκου 9, 30200 Μεσολόγγι
3.	Ανατολικής Αττικής	Δ/νση Περιβάλλοντος	Χριστός Ι.	210-6033067	210-6033067	17ο χλμ. Λεωφ. Μαραθώνος, 15344 Αγία Παρασκευή
4.	Αργολίδος	Δ/νση Χωροταξίας – Πολεοδομίας και Περιβάλλοντος Τμήμα Προστασίας Περιβάλλοντος	Σκλήρης Γ. Πιπέρος Γ.	27520-28967	27520-27086	Παραλιακή Οδός Ναυπλίου – Νέας Κίου, 21100 Ναύπλιο
5.	Αρκαδίας	Δ/νση Περιβάλλοντος	Μπουζέτος Γ.	2710-231189	2710-231189	Ελευθ. Βενιζέλου 22, 22100 Τρίπολη
6.	Άρτας	Δ/νση Πολεοδομίας & Περιβάλλοντος Τμήμα Περιβάλλοντος	Μπότση Γ. Παπαλάμπρος Γ.	26810-27088	26810-73747	Ζάρρα 25, 47100 Άρτα
7.	Αχαΐας	Δ/νση Πολεοδομίας και Περιβάλλοντος Τμήμα Περιβάλλοντος	Τσανάκας Β. Μέγκας Ι.	2610-318147, 2610-346241, 2610-314136	2610-318114	Ευμήλου 4 & Δημ. Υψηλάντου, 26110 Πάτρα
8.	Βοιωτίας	Δ/νση Χωροταξίας, Οικισμού και Περιβάλλοντος Τμήμα Προστασίας Περιβάλλοντος	Παπαγγελής Γ. Γερονικολός Λ.	22610-85421	22610-85438	Υψηλάντου 8, 32100 Λιβαδειά
9.	Γρεβενών	Δ/νση Πολεοδομίας & Περιβάλλοντος Τμήμα Προστασίας Περιβάλλοντος	Κολοβός Β. Καραστέργιος Ε.	24620-76231, 24620-76227	24620-76231	Πλατεία 25ης Μαρτίου 4, 51100 Γρεβενά
10.	Ν.Δ. Δράμας	Δ/νση Πολεοδομίας Τμήμα Περιβάλλοντος	Σελελιάδου Α. Κωστή Α.	25210-62477	25210-62399	Διοικητήριο, 66100 Δράμα

A/A	N.A.	Δ/ΝΣΗ /ΤΜΗΜΑ	ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ	ΤΗΛΕΦΩΝΟ	FAX	ΕΔΡΑ
11.	Δυτικής Αττικής	Δ/νση Πολεοδομίας & Περιβάλλοντος Τμήμα Ελέγχου & Προστασίας Περιβάλλοντος	Δάλαμας Θ. Χρυσικοπούλου Μ.	210-5547566, 210-5542202	210-5246214	Ηρώων Πολυτεχνείου 120, 19200 Ελευσίνα
12.	Δωδ/νήσου	Δ/νση Πολεοδομίας, Χωροταξίας & Περιβάλλοντος Τμήμα Περιβάλλοντος	Χατζάκης Γ. (αναπλ.)	22410-30413	22410-24108	Πλατεία Κουντουριώτη, 85100 Ρόδος
13.	Ν.Δ. Εβρου	Δ/νση Πολεοδομίας & Περιβάλλοντος Τμήμα Περιβάλλοντος & Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας Τμήμα Πολεοδομίας & Περιβάλλοντος Βορείου Εβρου	Μικέδη Π. Σιμσερίδης Ι. Παπαδόπουλος Σ.	25510-84711 25510-84731-2 25520-22584	25510-84718 25520-22584	Ι. Δραγούμη & Λεωφ. Δημοκρατίας, 68100 Αλεξανδρούπολη Ορφέως 33, 68200 Ορεστιάδα
14.	Εύβοιας	Δ/νση Περιβάλλοντος	Ιωαννίδου Π.	22210-23050	22210-23050	Χαραλάμπους 8, 34100 Χαλκίδα
15.	Ευρυτανίας	Δ/νση Πολεοδομίας & Περιβάλλοντος Τμήμα Περιβάλλοντος	Παπαδοπούλου Μ. Κλέσιουρας Π.	22370-80235 22370-80573	22370-80244	Γρ. Λαμπράκη 19, 36100 Καρπενήσι
16.	Ζακύνθου	Τμήμα Περιβάλλοντος	Τσιριγώτη Α.	26950-41299	26950-49192	Διοικητήριο, 29100 Ζάκυνθος
17.	Ηλείας	Δ/νση Πολεοδομίας, Χωροταξίας & Περιβάλλοντος Τμήμα Περιβάλλοντος	Σπυρούλιας Δ. Φώτου Α.	26210-29264 26210-26980	26210-20184	Διοικητήριο, 27100 Πύργος
18.	Ημαθίας	Δ/νση Πολεοδομίας Τμήμα Προστασίας Περιβάλλοντος (ΚΕΠΕ)	Παπαδοπούλου Κ.	23310-58707	23310-61264	Λεωφ. Στρατού 72 59100 Βέροια
19.	Ηρακλείου	Δ/νση Ανάδειξης & Προστασίας Περιβάλλοντος	Χατζηδάκη Μ.	2810-302752	2810-302794	Θησέως 3, 71110 Ηράκλειο

A/A	N.A.	Δ/ΝΣΗ /ΤΜΗΜΑ	ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ	ΤΗΛΕΦΩΝΟ	FAX	ΕΔΡΑ
20.	Θεσ/νίκης	Δ/νση Προστασίας Περιβάλλοντος Τμήμα Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος Τμήμα Εγκρισης Π.Ο και Ελέγχου Τμήμα Αποβλήτων	Ζαρκανέλας Α. Παπαδημητρίου Ε. Μπουρνής Ν. Τυχαλάκης Η.	2310-801012 2310-801018 2310-801015 2310-801019	2310-422201	Βασ. Ολγας 227, 54646 Θεσ/νίκη
21.	Θεσπρωτίας	Δ/νση Τεχνικών Υπηρεσιών Τμήμα Προστασίας Περιβάλλοντος	Πάνος Β. Μητσέλος Χ.	26650-29537 26650-27476	26650-24600	Π. Τσαλδάρη 18, 46100 Ηγουμενίτσα
22.	Ιωαννίνων	Δ/νση Πολεοδομίας & Περιβάλλοντος Τμήμα Προστασίας και Διαχείρισης Περιβάλλοντος	Κουμπούρη Σ. Λυκοτραφίτης Ι.	26510-87330 26510-87329	26510-73862	Διοικητήριο, 45221 Ιωάννινα
23.	Ν.Δ. Καβάλας	Τμήμα Περιβάλλοντος	Τουγγελίδης Γ. (αναπλ.)	2510-291450	2510-291452	Εθν. Αντίστασης 20, Τ.Θ.: 1227, 65110 Καβάλα
24.	Καρδίτσας	Δ/νση Πολεοδομίας, Πολεοδομικών Εφαρμογών και Περιβάλλοντος Τμήμα Προστασίας Περιβάλλοντος	Τσατσαρέλης Β. Κουτσαλής Ν.	24410-77610	24410-77612	Μπλατσούκα 21, 43100 Καρδίτσα
25.	Καστοριάς	Δ/νση Πολεοδομίας & Περιβάλλοντος Τμήμα Περιβάλλοντος	Σπυρόπουλος Χ. Μιρκόπουλος Σ.	24670-55316-8 24670-55319	24670-55360	Διοικητήριο, 52100 Καστοριά
26.	Κέρκυρας	Δ/νση Χωροταξίας, Πολεοδομίας & Περιβάλλοντος Γραφείο Περιβαλλοντικών Θεμάτων	– Καζαντζόγλου Ε.	26610-89168 26610-89150	26610-89156	Σαμαρά 13, 49100 Κέρκυρα

A/A	N.A.	Δ/ΝΣΗ /ΤΜΗΜΑ	ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ	ΤΗΛΕΦΩΝΟ	FAX	ΕΔΡΑ
27.	Κεφαλληνίας	Δ/νση Πολεοδομίας & Περιβάλλοντος Τμήμα Προστασίας Περιβάλλοντος	Θεοπετάτου Α. Γερολυμάτος Σπ.	26710-28909	26710-28909	Διοικητήριο, 28100 Αργοστόλι
28.	Κιλκίς	Δ/νση Πολεοδομίας & Περιβάλλοντος Γραφείο Περιβάλλοντος	Μισσόπουλος Φ. Ράπτης Ν.	23410-24478 23410-23472	23410-24478	Μητροπόλεως 13, 61100 Κιλκίς
29.	Κοζάνης	Δ/νση Πολεοδομίας & Περιβάλλοντος Τμήμα Περιβάλλοντος	Μαλούτας Λ.	24610-67474	24610-67440	Διοικητήριο, 50100 Κοζάνη
30.	Κορινθίας	Δ/νση Χωροταξίας, Πολεοδομίας & Περιβάλλοντος Τμήμα Περιβάλλοντος	Παπαγιάννης Σ.	27410-41511-3	27410-41514	Κροκυδά 2, 20100 Κόρινθος
31.	Κυκλάδων	Δ/νση Πολεοδομίας & Περιβάλλοντος Τμήμα Περιβάλλοντος	Μπουντούρης Δ.	22810-86780, 22810-82726 22810-79145	22810-82453	Πλατεία Ευρώπης, 84100 Ερμούπολη
32.	Λακωνίας	Δ/νση Πολεοδομίας, Χωροταξίας & Περιβάλλοντος Τμήμα Χωροταξίας, Πολεοδομικού Σχεδιασμού & Περιβάλλοντος	Ηλιοπούλου Κ. Λιακάκος Δ.	27310-23940	27310-26118	Οδός 118 αρ. 37, 23100 Σπάρτη
33.	Λάρισας	Δ/νση Πολεοδομίας & Περιβάλλοντος Τμήμα Προστασίας Περιβάλλοντος	Ζιάμας Κ. Λαζαρίδης Χ.	2410-597237	2410-534584	Διοικητήριο, 41110 Λάρισα
34.	Λασιθίου	Δ/νση Πολεοδομίας & Περιβάλλοντος Τμήμα Προστασίας Περιβάλλοντος	Χαλκιαδάκη Ε. Ασπετάκη Ι.	28410-98395	28410-98395	Διοικητήριο, 72100 Άγιος Νικόλαο

A/A	N.A.	Δ/ΝΣΗ /ΤΜΗΜΑ	ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ	ΤΗΛΕΦΩΝΟ	FAX	ΕΔΡΑ
35.	Λέσβου	Δ/νση Πολεοδομίας & Περιβάλλοντος Τμήμα Προστασίας Περιβάλλοντος	Παράσχος Β. Σταθέλη Α.	22510-48280 22510-48288	22510-48293	Μ. Κουντουρά 1, 81100 Μυτιλήνη
36.	Λευκάδας	Δ/νση Τεχνικών Υπηρεσιών Τμήμα Περιβάλλοντος	Πολίτη Ι. Γουρζής Α.	26450-21719	26450-21722	Καραβέλα 24, 31100 Λευκάδα
37.	Μαγνησίας	Δ/νση Περιβάλλοντος Τμήμα Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος	Στεργιανός Γ. Τζαβέλας Σ.	24210-75360 24210-70938 24210-75276	24210-75360	Διοικητήριο, 38001 Βόλος
38.	Μεσσηνίας	Δ/νση Περιβάλλοντος, Χωροταξίας & Πολεοδομίας Τμήμα Περιβαλλοντικού Σχεδιασμού & Ελέγχου	Αγρίου Σ. Παυλέα Α.	27210-44320 27210-44276	27210-44320	Διοικητήριο, 24100 Καλαμάτα
39.	Ν.Δ. Ξάνθης	Δ/νση Πολεοδομίας & Περιβάλλοντος Τμήμα Προστασίας Περιβάλλοντος	Τσιφτελίδης Σ. Βλαχόπουλος Β.	25410-27777	25410-29465	Διοικητήριο, 67100 Ξάνθη
40.	Ν.Δ. Πειραιώς	Δ/νση Πολεοδομίας & Περιβάλλοντος Τμήμα Προστασίας Περιβάλλοντος	Οικονομοπούλου Κ. Ζιώγα Χ.	210-4119389, 210-4220010 210-4225797	210-4115654	Γρ. Λαμπράκη 12, 18535 Πειραιάς
41.	Πέλλας	Δ/νση Περιβάλλοντος, Βιομηχανίας & Φυσικών Πόρων Τμήμα Προστασίας Περιβάλλοντος	Μανδάλης Δ.	23810-37251 23810-37339	23810-25824	Διοικητήριο, 58200 Εδεσσα
42.	Πιερίας	Δ/νση Οικισμού, Χωροταξίας & Περιβάλλοντος Τμήμα Περιβάλλοντος	Βλάχος Γ. Συγκερίδης Χρ.	23510-69167 23510-69168 23510-69161	23510-69160	28ης Οκτωβρίου 40 60100 Κατερίνη

A/A	N.A.	Δ/ΝΣΗ /ΤΜΗΜΑ	ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ	ΤΗΛΕΦΩΝΟ	FAX	ΕΔΡΑ
43.	Πρέβεζας	Δ/νση Πολεοδομίας & Περιβάλλοντος Τμήμα Περιβάλλοντος	Μαλανδράκη Α. Παπαδημητρίου Σ.	26820-46022-3	26820-46021	Περδικάρη 1, 48100 Πρέβεζα
44.	Ρεθύμνης	Δ/νση Πολεοδομίας & Περιβάλλοντος Τμήμα Περιβάλλοντος	Δεληγιαννάκης Μ. Νικολουδάκης Ε.	28310-25697	28310-22633	Δημητρακάκη 17, 74100 Ρέθυμνο
45.	Σάμου	Δ/νση Πολεοδομίας, Χωροταξίας & Περιβάλλοντος Τμήμα Περιβάλλοντος	Παπακωνσταντής Γ. Παράσχος Β.	22730-80424	22730-80420	Σμύρνης 1, 83100 Σάμος
46.	Σερρών	Δ/νση Πολεοδομίας, Περιβάλλοντος και Κτηματολογίου Τμήμα Προστασίας Περιβάλλοντος	Πολιτίδης Α. Βούξινος Μ.	23210-83413 23210-83400 23210-83403	23210-83401	Διοικητήριο, 62110 Σέρρες
47.	Τρικάλων	Δ/νση Πολεοδομίας & Περιβάλλοντος Τμήμα Περιβάλλοντος	Τάσιου Αν. Μπαλλάς Ι.	24310-46202	24310-46202	Β. Τσιτσάνη 31, 42100 Τρίκαλα
48.	Φθιώτιδος	Δ/νση Χωροταξίας & Περιβάλλοντος Τμήμα Περιβάλλοντος	Φούντα Ξ. Τερζής Α.	22310-33232 22310-33231	22310-67849	Παπαποστόλου 61, 35100 Λαμία
49.	Φλώρινας	Τμήμα Περιβάλλοντος	–	23850-54536 23850-54537	23850-54532	Διοικητήριο, 53100 Φλώρινα
50.	Φωκίδος	Δ/νση Πολεοδομίας & Περιβάλλοντος Τμήμα Πολεοδομίας & Περιβάλλοντος	Μιχαλοπούλου Κ.	22650-22354 22650-72465	22650-79117	Γιδογιάννη 31, 33100 Αμφισσα
51.	Χαλκιδικής	Τμήμα Περιβάλλοντος	Πεύκος Γ.	23710-39290	23710-21795	Διοικητήριο, 63100 Πολύγυρος
52.	Χανίων	Δ/νση Πολεοδομίας & Πολεοδομικών Εφαρμογών Τμήμα Περιβάλλοντος	Κουλοβάτου Ε. Μπολιαράκη Ρ.	28210-30240	28210-30159	Πλατεία Ελευθερίας 1, 73100 Χανιά
53.	Χίου	Δ/νση Επιχειρηματικής Ανάπτυξης Τμήμα Περιβάλλοντος	Στεφανίδης Γ. Πιπίδης Μ.	22710-44248 22710-44247	22710-44247	Κουντουριώτου 26, 82100 Χίος

ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΩΝ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΕΩΝ

A/A	N.A	ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ	ΤΗΛΕΦΩΝΟ	FAX	ΕΔΡΑ
1.	N.Δ. Αθηνών	Καρδοματέας Θ.	210-6991135	210-6984018	Κηφισίας 125-127, 11524 Αθήνα
2.	Αιτωλ/νίας	Καραχρήστος Σ.	26310-59286	26310-26845	Κύπρου & Λεβίδου 1, 30200 Μεσολόγγι
3.	Ανατ. Αττικής	Καραμεσίνης Γ.	210-6032996-7	210-6032993	17ο χλμ. Λεωφ. Μαραθώνος, 15351 Παλλήνη
4.	Αργολίδος	Μουταφίδης Γ.	27520-25852	27520-22643	Παραλιακή Οδός Ναυπλίου – Νέας Κίου, 21100 Ναύπλιο
5.	Αρκαδίας	Πανουκλιάς Κ.	2710-241011	2710-241014	Ναυπλίου 50, 22100 Τρίπολη
6.	Άρτας	Παπανικολάου Π.	26810-27332	26810-21351	Μαξίμου Γραικού 20, 47100 Άρτα
7.	Αχαΐας	Σπυρόπουλος Χ.	2610-638230	2610-638200	Κορίνθου 327, 26110 Πάτρα
8.	Βοιωτίας	Πορτιάλου Ε.	22610-28400	22610-21073	Δ. Παπασπύρου & Υψηλάντου, 32100 Λειβαδιά
9.	Γρεβενών	Θάνος Α.	24620-76238	24620-76239	Διοικητήριο, 51100 Γρεβενά
10.	N.Δ. Δράμας	Λαλυσίδης Ν.	25210-62401-5	25210-62451	Διοικητήριο, 66100 Δράμα
11.	Δυτικ. Αττικής	Καθίκης Ν.	210-5562140	210-5562881	Εθν. Αντιστάσεως 80 & Τσόκα, 19200 Ελευσίνα
12.	Δωδεκανήσου	Στεργιάδης Χ. (αναπλ.)	22410-46580	22410-46581	Πλατεία Ελευθερίας 1, 85100 Ρόδος
13.	N.Δ. Έβρου	Μανανάς Δ.	25510-88862	25510-23376	Δραγούμη 1, 68100 Αλεξανδρούπολη
14.	Ευβοίας	Κυριάκος Η.	22210-36263	22210-25519	Χαϊνά 102, 34100 Χαλκίδα
15.	Ευρυτανίας	Σοφρώνης Σ.	22370-80230	22370-80231	Κατσαντώνη 2, 36100 Καρπενήσι
16.	Ζακύνθου	Κεφαλληνός Δ.	26950-28653	26950-26765	Διοικητήριο, 29100 Ζάκυνθος
17.	Ηλείας	Ρουσάκης Ι.	26210-36051	26210-33278	Διοικητήριο, 27100 Πύργος
18.	Ημαθίας	Τσαρούχη Χρ.	23310-58701-5	23310-61264	Λεωφ. Στρατού 72, 59100 Βέροια
19.	Ηρακλείου	Παπαχατζάκη Ολγα (αναπλ.)	2810-283149	2810-342295	Οδός 1770 & Αποκορώνου, 71202 Ηράκλειο
20.	Θεσπρωτίας	Πάνος Β.	26650-29537	26650-24600	Π. Τσαλδάρη 18, 46100 Ηγουμενίτσα
21.	Θεσσαλονίκης	Διαμαντόπουλος Α.	2310-299229	2310-286978	Μανουσσογιαννάκη 6, 54621 Θεσσαλονίκη
22.	Ιωαννίνων	Βελογιάννης Γ.	26510-25061	26510-26507	Πλατεία Πύρρου 1, 45221 Ιωάννινα
23.	N.Δ. Καβάλας	Καλπακίδης Σ.	2510-291319	2510-291377	Εθν. Αντίστασης 20, 65403 Καβάλα
24.	Καρδίτσας	Πολυζόπουλος Χ.	24410-41173-4	24410-25349	Μπλατσούκα 24, 43100 Καρδίτσα

A/A	N.A	ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ	ΤΗΛΕΦΩΝΟ	FAX	ΕΔΡΑ
25.	Καστοριάς	Μίσχου Ι.	24670-55328	24670-55359	Διοικητήριο, 52100 Καστοριά
26.	Κέρκυρας	Καραλής Ν.	26610-89130	26610-89178	Σπ. Σαμαρά 13, 49100 Κέρκυρα
27.	Κεφαλληνίας	Γαβράς Ν.	26710-22315	26710-24633	Διοικητήριο, 28100 Αργοστόλι
28.	Κιλκίς	Ντεκίρβαλης Κ.	23410-22415	23410-22415	21ης Ιουνίου 207, 61100 Κιλκίς
29.	Κοζάνης	Γρίβας Κ.	24610-67310	24610-67433	Διοικητήριο, 50100 Κοζάνη
30.	Κορινθίας	Παντής Κ.	27410-41461	27410-81005	Κροκυδά 2, 20100 Κόρινθος
31.	Κυκλάδων	Αλβέρτης Ι.	22810-82410	22810-84124	Πλατεία Λαϊκής Κυριαρχίας, 84100 Ερμούπολη
32.	Λακωνίας	Ζέρβας Γ.	27310-26287	27310-25750	Οδός 118, Αρ. 37, 23100 Σπάρτη
33.	Λάρισας	Ηλιάδης Π.	2410-597414	2410-597424	Διοικητήριο, 41110 Λάρισα
34.	Λασιθίου	Προκοπάκης Ν.	28410-98240	28410-98250	Διοικητήριο, 72100 Άγιος Νικόλαος
35.	Λέσβου	Χριστόβας Μ.	22510-47450	22510-41700	Ελευθ. Βενιζέλου 35, 81100 Μυτιλήνη
36.	Λευκάδας	Πολίτη Ι.	26450-21719	26450-21722	Καραβέλα 24, 31100 Λευκάδα
37.	Μαγνησίας	Τσούκας Α.	24210-70256	24210-70974	Διοικητήριο, 38100 Βόλος
38.	Μεσσηνίας	Γιαννακέας Π.	27210-95853	27210-95853	Διοικητήριο, 24100 Καλαμάτα
39.	Ν.Δ. Ξάνθης	Τσαπνίδης Ζ.	25410-20893	25410-20893	Διοικητήριο, 67100 Ξάνθη
40.	Ν.Δ. Πειραιώς	Λιμπιντάκης Σ.	210-4134046	210-4125019	Εθν. Αντιστάσεως 2, 18531 Πειραιάς
41.	Πέλλας	Παπαδόπουλος Β.	23810-37338	23810-23233	Διοικητήριο, 58200 Έδεσσα
42.	Πιερίας	Τζαφέρης Γ.	23510-69192	23510-69190	28ης Οκτωβρίου 40, 60100 Κατερίνη
43.	Πρέβεζας	Ηλιόπουλος Δ.	26820-46001	26820-46002	Περδικάρη 1, 48100 Πρέβεζα
44.	Ρεθύμνης	Καρύδης Μ.	28310-88760	28310-35456	Πλ. Ηρ. Πολυτεχνείου, 74100 Ρέθυμνο
45.	Ν.Δ. Ροδόπης	Κεχαγιάς Κ.	25310-22672	25310-35232	Δημοκρατίας 1, 69100 Κομοτηνή
46.	Σάμου	Βενέτη Μ.	22730-80421	22730-80420	Σμύρνης 1, 83100 Σάμος
47.	Σερρών	Καραλής Χ.	23210-90501	23210-90542	Τέρμα Ομονοίας, 62122 Σέρρες
48.	Τρικάλων	Λέγκας Ν.	24310-46214	24310-46264	Βασ. Τσιτσάνη 31, 42100 Τρίκαλα
49.	Φθιώτιδος	Τσάμπρας Γ.	22310-42848	22310-22646	Υψηλάντου 4, 35100 Λαμία
50.	Φλώρινας	Λιανάς Ι.	23850-54512	23850-54511	Διοικητήριο, 53100 Φλώρινα
51.	Φωκίδος	Φωτόπουλος Α.	22650-28385	22650-72479	Γιδογιάννη 31, 33100 Αμφισσα
52.	Χαλκιδικής	Πεφάνης Β.	23710-39220	23710-39320	Διοικητήριο, 63100 Πολύγυρος
53.	Χανίων	Μουντοκαλάκης Θ.	28210-28063	28210-28067	Σήφακα & Δασκαλογιάννη, 73100 Χανιά
54.	Χίου	Τόπακα Ε.	22710-44251-2	22710-44376	Πολυτεχνείου 1, 82100 Χίος

Ένα από τα δυσκολότερα σημεία διαχείρισης των απορριμμάτων είναι η **κοινωνική αποδοχή** στη χωροθέτηση εγκαταστάσεων επεξεργασίας και διάθεσης. Οι αντιδράσεις του κοινού στο συγκεκριμένο θέμα είναι συνήθως εντονότερες, με αποτέλεσμα να μεσολαβεί μεγάλο διάστημα από τη στιγμή τεκμηρίωσης της αναγκαιότητας μέχρι την υλοποίηση των προγραμματισμένων εργασιών.

Το πρόβλημα της χωροθέτησης δεν είναι μόνο τεχνικό, αλλά και κοινωνικό, οικονομικό και πολιτικό. Για το λόγο αυτό κάθε προσπάθεια χωροθέτησης απαιτεί μια στρατηγική που να ταιριάζει στις ειδικές ανάγκες της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και τα ενδιαφέροντα της τοπικής κοινωνίας.

Η κοινωνική αποδοχή δεν πρέπει να επιδιώκεται στη βάση της προσπάθειας για «αλλαγή της νοοτροπίας του κοινού», να πεισθεί δηλαδή το κοινό ότι οι εγκαταστάσεις διαχείρισης απορριμμάτων είναι απόλυτα ασφαλείς. Μια τέτοια προσέγγιση θα πυροδοτήσει τις τοπικές αντιδράσεις, γιατί η εμφανής προσπάθεια δημιουργίας συγκεκριμένης άποψης δημιουργεί την αίσθηση της επιβολής.

Η κατεύθυνση που θα πρέπει να ακολουθηθεί αντ' αυτού περικλείεται στο τρίπτυχο:

- Συμμετοχή
- Εξασφάλιση εμπιστοσύνης και αντισταθμισμάτων
- Δυνατότητα ελέγχου.

Ο σχεδιασμός, κατ' αρχήν, της στρατηγικής χωροθέτησης πρέπει να περιλαμβάνει τη συμμετοχή όλων των ενδιαφερομένων μερών.

Πριν ξεκινήσει ο Περιφερειακός Σχεδιασμός Διαχείρισης στερεών αποβλήτων, θα πρέπει να εξασφαλισθεί από το φορέα σχεδιασμού, αν είναι δυνατόν και γραπτώς, η πολιτική βούληση όλων των εμπλεκόμενων φορέων (ΟΤΑ, Συνδέσμων, κλπ) για επίλυση του θέματος διαχείρισης των απορριμμάτων και για αποδοχή των αποτελεσμάτων της μελέτης που θα εκπονηθεί, αρκεί αυτή να γίνει με τρόπο άρτιο και αντικειμενικό. Είναι απαραίτητο επίσης να ληφθούν υπόψη τυχόν προτάσεις των παραπάνω φορέων, αρκεί βέβαια να βασίζονται σε μελέτες και να είναι τεκμηριωμένες. Η μελέτη σχεδιασμού δεν θα πρέπει να αντιμετωπισθεί απλώς σαν υποχρέωση από τη Νομοθεσία, αλλά σαν μέρος λύσης του προβλήματος. Στη συνέχεια, και κατά τη διάρκεια εκπόνησης της μελέτης του Σχεδιασμού, θα πρέπει να οργανωθούν συσκέψεις με το μελετητή και με την παρουσία εξουσιοδοτημένων προσώπων από όλους τους ΟΤΑ, στις οποίες θα συμφωνηθούν τα κριτήρια, τόσο τα κριτήρια αποκλεισμού όσο και τα κριτήρια συγκριτικής αξιολόγησης, με βάση τα οποία θα γίνει η επιλογή των υποψηφίων χώρων. Επίσης σε συσκέψεις με τη συμμετοχή όλων των παραπάνω αλλά και του κοινού και των φορέων του, ο μελετητής θα ενημερώνει για την πορεία της μελέτης, ώστε να μπορεί να ελέγχεται η αρτιότητα της μελέτης και ο τρόπος προσέγγισης για την επίλυση του προβλήματος. Με τον τρόπο αυτό οι αιρετοί και οι ενδιαφερόμενοι πληθυσμοί όχι μόνο γνωμοδοτούν αλλά και συμμετέχουν στη διαδικασία εκπόνησης της μελέτης. Είναι σημαντικό και πρέπει να τονισθεί ότι η συμμετοχή του κοινού δεν πρέπει να περιορίζεται σε μια απλή ενημέρωσή του και σε μια εκ των υστέρων έκφραση γνώμης σε ολοκληρωμένες μελέτες. Αντίθετα, σύμφωνα με την διαδικασία που περιγράφηκε παραπάνω, πρέπει ο σχεδιασμός να λαμβάνει εκ των προτέρων υπόψη και στο στάδιο της διαμόρφωσής του τις απόψεις των ενδιαφερομένων.

Στη συνέχεια θα πρέπει να εξετασθούν τα οικονομικά οφέλη για τον ΟΤΑ που θα φιλοξενήσει το ΧΥΤΑ ή την εγκατάσταση επεξεργασίας, όχι σαν αντιστάθμισμα για την όχληση από την επερχόμενη ρύπανση, όπως

έχει κακοπροαίρετα κατηγορηθεί, αλλά σαν «τέλος φιλοξενίας», όπως κάθε δραστηριότητα άλλωστε καταβάλλει (πχ τέλη κυκλοφορίας αυτοκινήτων, χρήση λατομικής περιοχής, εισφορά εισιτηρίων και ξενοδοχείων). Σε ότι αφορά την εξασφάλιση της εμπιστοσύνης, αυτό που διευκολύνει είναι η επίσκεψη σε επιτυχημένες εφαρμογές μεθόδων διάθεσης απορριμμάτων. Τέτοιες υπάρχουν πλέον αρκετές στην Ελλάδα και καταρρίπτουν το επιχείρημα ότι ανάλογες εγκαταστάσεις μπορούν να κατασκευασθούν στην Ευρώπη αλλά όχι και στην Ελλάδα όπου θα αποτύχουν νομοτελειακά.

Τέλος, θα πρέπει να εξασφαλισθεί η δυνατότητα ελέγχου, με την παροχή δικαιώματος στον ΟΤΑ που φιλοξενεί την εγκατάσταση επεξεργασίας ή διάθεσης να παρακολουθεί με δικά του μέσα το «καλώς έχει» (πιθανά με χρηματοδότηση από το τέλος φιλοξενίας) και να μπορεί να παρεμβαίνει ανά πάσα στιγμή, ακόμη και με διακοπή της λειτουργίας της εγκατάστασης αν το κρίνει απαραίτητο.

Θα μπορούσαν συμπληρωματικά να διοργανωθούν ημερίδες και συζητήσεις στις οποίες να κληθούν να πάρουν θέση εκπρόσωποι από τα συναρμόδια Υπουργεία, επιστημονικοί φορείς, εκπρόσωποι κομμάτων, επαγγελματικοί φορείς, οικολογικές οργανώσεις και εκπρόσωποι της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Είναι σημαντικό στην παραπάνω προσπάθεια να εξασφαλισθεί και η υποστήριξη των ΜΜΕ.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι η εξασφάλιση της κοινωνικής αποδοχής διευκολύνεται όταν ο σχεδιασμός περιλαμβάνει ολοκληρωμένα συστήματα διαχείρισης, που θα περιλαμβάνουν μείωση των παραγομένων ποσοτήτων αποβλήτων, ανακύκλωση και οριστική διάθεση, με δυνατότητα συμμετοχής και των πολιτών σ' αυτόν.

Βέβαια, η εξασφάλιση της κοινωνικής αποδοχής απαιτεί ευρύτερη ενημέρωση, που δεν πρέπει να είναι μόνο κατά περίπτωση, αλλά να έχει συστηματικό χαρακτήρα με ευθύνη της Πολιτείας.

Τόσο για την εξασφάλιση της κοινωνικής αποδοχής όσο και για την επίτευξη καλύτερων αποτελεσμάτων στο σχεδιασμό, είναι χρήσιμη η εφαρμογή συστημάτων που εξασφαλίζουν την αρτιότερη αντιμετώπιση του προβλήματος. Στην παραπάνω κατεύθυνση συμβάλλει η χρήση των Γεωγραφικών Συστημάτων Πληροφοριών (ΓΣΠ) για τον αποκλεισμό των ευρύτερων περιοχών που κρίνονται ακατάλληλες με βάση τα κριτήρια καταλληλότητας κατά το Α' στάδιο του σχεδιασμού. Τα ΓΣΠ, ως κλάδος της επιστήμης της πληροφορικής που διαχειρίζεται όχι μόνο την περιγραφική αλλά και τη γεωγραφική πληροφορία, έχουν τη δυνατότητα να διαχειρίζονται το πλήθος των στοιχείων που απαιτούνται για την επιλογή ενός χώρου με τρόπο ακριβή και σαφή, που δεν αφήνει περιθώρια παρερμηνειών ως προς την αντικειμενικότητα και πληρότητά του.

Πολύ σημαντική παράμετρος για την επίσπευση των διαδικασιών σχεδιασμού και υλοποίησης των έργων, είναι και η **έγκαιρη σύσταση των φορέων διαχείρισης**. Η μελέτη για τη σύσταση των φορέων είναι σκόπιμο να έχει ολοκληρωθεί πολύ σύντομα μετά την εκπόνηση του Περιφερειακού Σχεδίου Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων, ώστε να συσταθούν οι φορείς έγκαιρα και να προλάβουν οι ίδιοι να αναθέσουν τις Προμελέτες Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων, τις Τεχνικές Προμελέτες και τις Μελέτες Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων. Οποσδήποτε όμως αυτοί θα πρέπει να αναλάβουν τη δημοπράτηση και την κατασκευή των έργων.

Για την αποτελεσματικότερη και οικονομικότερη διαχείριση των απορριμμάτων και ειδικότερα τη λειτουργία των εγκαταστάσεων, είναι σκόπιμο να συστήνεται **ένας φορέας διαχείρισης στερεών αποβλήτων σε επίπεδο διαδημοτικό ή Νομού ή ακόμα και σε επίπεδο Περιφέρειας**. Βέβαια, αυτό εξαρτάται, σε κάθε περίπτωση, από τις ιδιαίτερες συνθήκες που επικρατούν σε κάθε περιοχή και πάντα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι απόψεις των ΟΤΑ του νομού επί του θέματος, καθώς και οι ήδη υπάρχοντες φορείς διαχείρισης.

Επίσης σημαντική παράμετρος για την επίσπευση των διαδικασιών είναι η **ταυτόχρονη προκήρυξη και εκπόνηση από τον ίδιο μελετητή ομάδων μελετών**. Συγκεκριμένα είναι σκόπιμο να προκηρύσσονται ταυτόχρονα η Προμελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων, η Τεχνική Προμελέτη και η Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων των έργων και ενδεχομένως και των Τευχών Δημοπράτησης.

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΩΡΙΜΑΝΣΗΣ – ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΡΓΩΝ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΧΩΡΩΝ ΑΝΕΞΕΛΕΓΚΤΗΣ ΔΙΑΘΕΣΗΣ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ (ΧΑΔΑ)

Σύμφωνα με τον εν ισχύ Εθνικό Σχεδιασμό Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (ΕΣΔΣΑ), ο οποίος θεσμοθετήθηκε με την ΚΥΑ 50910/2727/03 (ΦΕΚ 1909 Β') έχει τεθεί σαφές χρονοδιάγραμμα για την εξάλειψη των ΧΑΔΑ μέχρι το 2008.

Η ευθύνη για την αποκατάσταση των ΧΑΔΑ ανήκει στους ΟΤΑ, στην διοικητική περιφέρεια των οποίων λειτουργεί ο ΧΑΔΑ, ή στους Φορείς Διαχείρισης, εφόσον έχουν συσταθεί στην περιοχή.

Για την υποστήριξη των υπόχρεων φορέων τα συναρμόδια Υπουργεία (ΥΠΕΧΩΔΕ και ΥΠΕΣΔΔΑ) έχουν:

- καταρτίσει και υλοποιούν προγράμματα καταγραφής και αξιολόγησης της επικινδυνότητας των ενεργών και ανενεργών ΧΑΔΑ (Ερωτηματολόγιο με αρ. πρωτ. οικ. 176596/4-10-2004 του ΥΠΕΧΩΔΕ προς τους ΟΤΑ, Συλλογή στοιχείων για ΧΑΔΑ. Έγγραφο ΥΠΕΧΩΔΕ με αρ. πρωτ. 108883/2832/2004 του ΥΠΕΧΩΔΕ προς τους Φορείς λειτουργίας ΧΥΤΑ),
- καταρτίσει τεχνικές προδιαγραφές για τις απαραίτητες τεχνικές μελέτες περιβαλλοντικής αποκατάστασης (Εγκύκλιος ΥΠΕΧΩΔΕ με αρ. πρωτ. οικ. 109974/3106/2004)
- θεσπίσει τη διαδικασία για την ωρίμανση των έργων αποκατάστασης, την ένταξή τους σε χρηματοδοτικά προγράμματα
- καταρτίσει τεχνικές προδιαγραφές για την υλοποίηση του έργου αποκατάστασης κάθε ΧΑΔΑ (Εγκύκλιος 19 με αρ. πρωτ. Οικ.135977/14-12-2005 του ΥΠΕΧΩΔΕ με θέμα «Πρότυπες Οριστικές Μελέτες Έργων Αποκατάστασης Χώρων Ανεξέλεγκτης Διάθεσης Αποβλήτων (ΧΑΔΑ)».
- καταρτίσει προγράμματα για την παρακολούθηση της προόδου των ενεργειών των φορέων και των έργων αποκατάστασης (Έγγραφο ΥΠΕΣΔΔΑ υπ' αρ. 37723/13.7.2006 προς τις Περιφέρειες για τη συλλογή στοιχείων με στόχο τη δημιουργία ηλεκτρονικού πληροφοριακού συστήματος παρακολούθησης των έργων αποκατάστασης ΧΑΔΑ)

Η διαδικασία για την ωρίμανση των έργων αποκατάστασης ΧΑΔΑ και την ένταξή τους σε χρηματοδοτικά προγράμματα έχει ως εξής:

- Έκδοση Απόφασης Νομάρχη για παύση λειτουργίας των ΧΑΔΑ.
- Σύνταξη Τεχνικής Μελέτης Περιβαλλοντικής Αποκατάστασης του ΧΑΔΑ.
- Έκδοση άδειας αποκατάστασης ΧΑΔΑ από τον Γενικό Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας.
- Εφόσον από την αξιολόγηση της επικινδυνότητας του ΧΑΔΑ προκύπτει ως απαραίτητη η υλοποίηση του έργου αποκατάστασης ΧΑΔΑ με δημόσια σύμβαση και δεν είναι δυνατή η αποκατάσταση του με ίδια μέσα του υπόχρεου φορέα, ακολουθεί η εκπόνηση οριστικής μελέτης Αποκατάστασης ΧΑΔΑ, ή

προμελέτης σε περίπτωση που συντρέχουν οι ιδιαίτεροι λόγοι για την εφαρμογή του συστήματος μελέτη-κατασκευή,

- Αίτηση του υπόχρεου Φορέα για ένταξη του έργου αποκατάστασης σε κατάλληλο χρηματοδοτικό πρόγραμμα, εφόσον είναι δυνατό
- Απόφαση ένταξης του έργου στο χρηματοδοτικό πρόγραμμα.
- Υλοποίηση του έργου.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΡΓΩΝ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ ΣΤΟΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΧΩΡΟ

Στον κατάλογο που ακολουθεί καταγράφονται οι εγκαταστάσεις διαχείρισης απορριμμάτων που λειτουργούν ή υλοποιούνται στον Ελληνικό χώρο. Στην καταγραφή δεν περιλαμβάνονται έργα αποκατάστασης παλαιών χωματερών, ούτε εγκαταστάσεις επεξεργασίας ειδικής φύσεως αποβλήτων όπως είναι τα απόβλητα κατεδάφισης ή τα μολυσματικά ή τα απόβλητα υψηλού παθογόνου παράγοντα.

Ο κατάλογος είναι επικαιροποιημένος μέχρι τον Οκτώβριο του 2006.

Ως υλοποιούμενο έργο θεωρείται εκείνο το οποίο έχει εξασφαλίσει χρηματοδότηση .

Όσον αφορά στις συντομογραφίες που υπάρχουν στον κατάλογο, αυτές επεξηγούνται ως εξής:

Πρ	Αναφέρεται στα έργα που έχουν μεν εξασφαλίσει χρηματοδότηση αλλά δεν έχουν δημοπρατηθεί ακόμη
Δη	Αναφέρεται στα έργα που δημοπρατούνται ή έχουν δημοπρατηθεί χωρίς να έχει εγκατασταθεί εργολάβος
Κα	Αναφέρεται στα έργα που κατασκευάζονται ή έχουν κατασκευαστεί χωρίς να έχει ξεκινήσει η λειτουργία τους
Λει	Αναφέρεται στα έργα που λειτουργούν

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ - ΘΡΑΚΗΣ

ΝΟΜΟΣ	ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΟΥ	ΦΑΣΗ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ				ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟ-ΔΟΤΗΣΗΣ	ΦΟΡΕΑΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ	ΕΞΥΠΗΡΕΤΟΥΜΕΝΟΙ ΟΤΑ (σύμφωνα με το ΠΕΣΔΑ)
		Πρ	Δη	Κα	Λει			
Καβάλας	ΧΥΤΑ Καβάλας				X	ΠΕΠ-Β'ΚΠΣ	Δήμος Καβάλας	Δ. Καβάλας
Ξάνθης	ΧΥΤΑ Ξάνθης				X	ΠΕΠ-Β'ΚΠΣ	Σύνδεσμος Διαχείρισης Απορριμμάτων Νομού Ξάνθης	Δ. Αβδήρων, Δ. Βιστωνίδας, Δ. Ξάνθης, Δ. Σταυρούπολης, Δ. Τοπείρου, Δ. Μύκης, Κ. Σατρών, Κ. Σελέρου, Κ. Κοτύλης, Κ. Θερμίων
	ΣΜΑ Μύκης				X			
Ροδόπης	ΧΥΤΑ Κομοτηνής				X	Τ.Σ. Ι	Δήμος Κομοτηνής	Δ. Κομοτηνής, Δ. Σώστη, Δ. Φιλλύρας, Δ. Σαπών, Δ. Μαρώνειας, Δ. Αιγείρου, Δ. Ιάσμου, Δ. Σιδηροχωρίου, Δ. Αρριανών
Σύνολο Περιφέρειας	ΧΥΤΥ Περιφέρειας	X				Τ.Σ. ΙΙ	ΔΙΑΜΑΘ	Σύνολο Περιφέρειας
Σύνολο Περιφέρειας	14 ΣΜΑ	X				Τ.Σ. ΙΙ	ΔΙΑΜΑΘ	Σύνολο Περιφέρειας
Σύνολο Περιφέρειας	6 ΚΔΔΥ	X				Τ.Σ. ΙΙ	ΔΙΑΜΑΘ	Σύνολο Περιφέρειας

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

ΝΟΜΟΣ	ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΟΥ	ΦΑΣΗ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ				ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	ΦΟΡΕΑΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ	ΕΞΥΠΗΡΕΤΟΥΜΕΝΟΙ ΟΤΑ (σύμφωνα με το ΠΕΣΔΑ)
		Πρ	Δη	Κα	Λει			
Θεσσαλονίκης	ΧΥΤΑ ΒΔ Θεσσαλονίκης			X		T.Σ. II	ΣΟΤΑΜΘ	Δ.Αγ. Παύλου, Δ.Αμπελοκήπων, Δ.Ελευθερίου-Κορδελιού, Δ.Εύσσμου, Δ.Εχεδίου, 60% Δ.Θεσ/κης, Δ.Μενεμένης, Δ.Νεάπολης, Δ.Πολίχνης, Δ.Σταυρούπολης, Δ.Συκεών, Δ.Τριανδρίας, Δ.Ωραιοκάστρου, Κ.Ευκαρπίδας
	ΣΜΑ Καλοχωρίου				X			
	ΣΜΑ Καλαμαριάς				X			
	ΣΜΑ Ν. Μηχανιώνας				X			
	ΚΔΑΥ Ταγαράδων				X		ΣΟΤΑΜΘ / ΕΕΑΑ	Α' φάση: Δ.Θεσσαλονίκης / Β' φάση: Σύνολο Νομού
	ΚΔΑΥ Θέρμης			X				
Κιλκίς	ΧΥΤΑ Κιλκίς				X	ΠΕΠ-ΒΚΠΣ	Δήμος Κιλκίς	Δ. Κιλκίς, Δ.Γαλλικού, Δ.Κρουσών
	ΧΥΤΑ Κιλκίς -επέκταση			X		T.Σ. II	Δήμος Κιλκίς	Δ.Κιλκίς, Χέρσου, Δοιράνης, Μουριών, Προυσών, Γαλλικού, Πικρολήμνης
Πέλλας	ΧΥΤΑ Αλμωπίας				X	T.Σ. I	Σύνδεσμος Καθαριότητας «Αλμωπία»	Δ.Αριδαίας, Δ.Εξαπλιτάνου
	ΧΥΤΑ Έδεσσας			X		T.Σ. II	Δήμος Έδεσσας	Δ.Έδεσσας, Βεγορίτιδας
	ΧΥΤΑ Γιαννιτσών	X				T.Σ. II	Δήμος Γιαννιτσών	Δ.Γιαννιτσών, Κρύας Βρύσης, Κύρρου, Μεγ.Αλεξάνδρου, Μενηίδας, Πέλλας, Σκύδρας
	ΧΥΤΑ Κατερίνης				X	T.Σ. I	Δήμος Κατερίνης	Δ.Κατερίνης, Δ.Κορινού, Δ.Παραλίας, Δ.Ελαφίνας
Πιερίας	ΧΥΤΑ Κατερίνης -επέκταση		X			T.Σ. II	Δήμος Κατερίνης	Δ.Κατερίνης, Κορινού, Πιερών, Παραλίας, Ελαφίνας, Αιγινίου, Μεθώνης, Κολινδρού, Πύδνας
	ΚΔΑΥ Κατερίνης				X	ΕΕΑΑ	Δήμος Κατερίνης / ΕΕΑΑ	Α' φάση: Δ.Κατερίνης Β' φάση: Σύνολο Νομού
	ΣΜΑ Αιγινίου	X				T.Σ. II		Δ.Αιγινίου, Κολινδρού
Σερρών	ΧΥΤΑ Λιποχώρου				X	ΕΠΠΕΡ-Β' ΚΠΣ	Δήμος Λιποχώρου	Δ.Δίου, Δ.Πέτρας, Δ.Αν.Ολύμπου, Δ.Λιποχώρου
	ΧΥΤΑ Δ. Σερρών				X		Δήμος Σερρών	Δ. Σερρών, Δ. Λευκώνα
	ΧΥΤΑ Ν. Σερρών	X				T.Σ. II	Επιχείρηση Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων Νομού Σερρών - ΕΣΑΝΣ ΑΕ	Σύνολο Νομού (27 ΟΤΑ)
	ΣΜΑ Νιγρίτας	X				T.Σ. II	Δ. Νιγρίτας	Δ. Νιγρίτας, Βισαλτίας, Αχινού, Τραγίλου
	ΣΜΑ Ν. Ζίχνης	X				T.Σ. II	Δ. Νέας Ζίχνης	Δ. Νέας Ζίχνης, Αλιστράτης, Κορμίστας, Ροδολίβους, Αμφίπολης, Πρώτης

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ (συνέχεια)

ΝΟΜΟΣ	ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΟΥ	ΦΑΣΗ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ				ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟ-ΔΟΤΗΣΗΣ	ΦΟΡΕΑΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ	ΕΞΥΠΗΡΕΤΟΥΜΕΝΟΙ ΟΤΑ (σύμφωνα με το ΠΕΣΔΑ)
		Πρ	Δη	Κα	Λει			
Χαλκιδικής	ΧΥΤΑ Κασσάνδρας				X	ΕΠΠΕΡ-Β' ΚΠΣ	ΔΕΔΑΚΑΠ	Δ. Κασσάνδρας, Δ. Παλλήνης
	ΧΥΤΑ Ανθεμιούντα			X		Τ.Σ. II		Δ. Καλλικράτειας, Τριγλίων, Μουδανίων, Ανθεμιούντα
	ΧΥΤΑ Πολυγύρου			X		Τ.Σ. II		Δ. Πολυγύρου, Ζερβοχωριών
	ΣΜΑ Σιθωνίας			X		Τ.Σ. II		Δ. Σιθωνίας
	ΣΜΑ Ιερισσού			X		Τ.Σ. II		Δ. Ιερισσού

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

ΝΟΜΟΣ	ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΟΥ	ΦΑΣΗ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ				ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	ΦΟΡΕΑΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ	ΕΞΥΠΗΡΕΤΟΥΜΕΝΟΙ ΟΤΑ (σύμφωνα με το ΠΕΣΔΑ)
		Πρ	Δη	Κα	Λει			
Σύνολο Περιφέρειας	ΧΥΤΑ Δ. Μακεδονίας (α' και β' φάση)				X	Τ.Σ. II	ΔΙΑΔΥΜΑ Α.Ε.	Σύνολο Περιφέρειας (60 ΟΤΑ)
	ΣΜΑ Φλώρινας				X	Τ.Σ. II	ΔΙΑΔΥΜΑ Α.Ε.	Δ.Φλώρινας, Περάσματος, Μελitis, Κάτω Κλεινών, Πρεσπιών, Κ.Κρυσταλλοπηγής
	ΣΜΑ Αμυνταίου				X	Τ.Σ. II	ΔΙΑΔΥΜΑ Α.Ε.	Δ.Αμυνταίου, Φιλώτα, Αετού, Κλεισούρας, Κ.Λεχώβου, Νυμφαίου
	ΣΜΑ Εορδαίας				X	Τ.Σ. II	ΔΙΑΔΥΜΑ Α.Ε.	Δ.Πολεμδαίδας, Βερμίου, Αγ.Παρασκευής, Μουρικού, Κ.Βαρκικού, Βλαστής
	ΣΜΑ Κοζάνης				X	Τ.Σ. II	ΔΙΑΔΥΜΑ Α.Ε.	Δ.Κοζάνης, Ελλησπόντου, Δημητρίου Υψηλάντη, Ελιμείας, Αιάνης
	ΣΜΑ Σερβίων				X	Τ.Σ. II	ΔΙΑΔΥΜΑ Α.Ε.	Δ.Σερβίων, Βελβέντου, Καμβουνίων, Κ.Ληβαδέρου
	ΣΜΑ Σιάτιστας				X	Τ.Σ. II	ΔΙΑΔΥΜΑ Α.Ε.	Δ.Σιάτιστας, Ασκιού, Ηρακλεωτών
	ΣΜΑ Βοΐου				X	Τ.Σ. II	ΔΙΑΔΥΜΑ Α.Ε.	Δ.Νεάπολης, Τσοπλίου, Κ.Πενταλόφου, Αρρένων
	ΣΜΑ Καστοριάς				X	Τ.Σ. II	ΔΙΑΔΥΜΑ Α.Ε.	Δ.Καστοριάς, Μακεδών, Κορεστίων, Βιτσίου, Αλιάκμονα, Νεστορίου, Ακριτών, Ορεστίδος, Αγ. Τριάδας, Ίωνος Δραγούμη, Αγ.Αναργύρων, Κ.Καστρακίου, Γράμμου
	ΣΜΑ Γρεβενών			X		Τ.Σ. II	ΔΙΑΔΥΜΑ Α.Ε.	Δ.Γρεβενών, Γοργιανής, Θεοδώρου Ζάκα, Κοσμά του Αιτωλού, Κ.Σμήξης, Φιλιππταίων, Αβδέλλας, Περιβολίου, Μεσολουρίου, Σαμαρινής, Δοτσίκου
	ΣΜΑ Δεσκάτης			X		ΠΕΠ-Γ'ΚΠΣ	ΔΙΑΔΥΜΑ Α.Ε.	Δ.Βενιζίου, Χασιών, Δεσκάτης

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ

ΝΟΜΟΣ	ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΟΥ	ΦΑΣΗ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ				ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	ΦΟΡΕΑΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ	ΕΞΥΠΗΡΕΤΟΥΜΕΝΟΙ ΟΤΑ (σύμφωνα με το ΠΕΣΔΑ)
		Πρ	Δη	Κα	Λει			
Ιωαννίνων	ΧΥΤΑ Ιωαννίνων		X			ΠΕΠ-Γ'ΚΠΣ		Σύνολο ΟΤΑ Ν. Ιωαννίνων
Θεσπρωτίας-Πρέβεζας	Διανομαρχιακός ΧΥΤΑ		X			Τ.Σ. II		Δ.Αχέροντα, Μαργαριτίου, Παραμυθιάς, Συβότων, Κ.Πέρδικας, Κ.Σουλίου & Δ.Ζαλόγγου, Λούρου, Πάργας, Πρέβεζας, Φαναρίου
Άρτας-Πρέβεζας	ΧΥΤΑ Άρτας			X		ΕΠΠΕΡ-Β'ΚΠΣ ΠΕΠ-Γ'ΚΠΣ	Σύνδεσμος Διάθεσης Απορριμμάτων Πεδινής και Ημιορεινής Άρτας	Σύνολο Νομού Άρτας & Δ.Ανωγείου, Δ.Θεσπρωτικού, Δ.Φιλιππιάδας, Κ.Κρανέας του Ν.Πρέβεζας
Θεσπρωτίας	ΧΥΤΑ Ηγουμενίτσας			X		ΕΠΠΕΡ-Β'ΚΠΣ ΠΕΠ-Γ'ΚΠΣ	Σύνδεσμος Διάθεσης Απορριμμάτων Θεσπρωτίας	Δ.Ηγουμενίτσας, Δ.Παραποτάμου, Δ.Σαγιάδας, Δ.Φιλιππιάδας

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

ΝΟΜΟΣ	ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΟΥ	ΦΑΣΗ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ				ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	ΦΟΡΕΑΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ	ΕΞΥΠΗΡΕΤΟΥΜΕΝΟΙ ΟΤΑ (σύμφωνα με το ΠΕΣΔΑ)
		Πρ	Δη	Κα	Λει			
Λάρισας	ΧΥΤΑ Λάρισας				X	ΠΕΠ-Β'ΚΠΣ	Δήμος Λάρισας	Σύνολο Νομού (31 ΟΤΑ)
	ΚΔΑΥ Λάρισας				X	ΠΕΠ-Β'ΚΠΣ	Δήμος Λάρισας	Σύνολο Νομού (31 ΟΤΑ)
	ΧΥΤΑ Λάρισας-επέκταση			X		Τ.Σ. II	Δήμος Λάρισας	Σύνολο Νομού (31 ΟΤΑ)
	ΣΜΑ Ελασσόνας			X		Τ.Σ. II	Δήμος Ελασσόνας	Δ. Ελασσόνας, Αντιχασίων, Λιβαδίου, Ολύμπου, Ποταμιάς, Σαρανταπόρου, Κ.Βερδικούσης, Κ.Καρυάς
	ΣΜΑ Αγιάς			X		Τ.Σ. II	Δήμος Αγιάς	Δ. Αγιάς, Λακερείας, Μεμβοιάς
	ΣΜΑ Πολυδάμαντα			X		Τ.Σ. II	Δήμος Πολυδάμαντα	Δ. Πολυδάμαντα, Ναρθακίου, Φαρσάλων, Ενιπέα
Μαγνησίας	ΧΥΤΑ Βόλου				X	ΠΕΠ-Β'ΚΠΣ	Σύνδεσμος Διάθεσης Απορριμμάτων Πολεοδομικού Συγκροτήματος Βόλου	Δ.Βόλου, Ν.Ιωνίας, Φερών, Ιωλκού, Αγριάς, Αισωνιάς, Κάρλας, Αρτέμιδας, Μηλέων, Πορταριάς, Αρμενίου, Ν.Αγχιάλου, Αλμυρού, Σούρτης, Πετλεού, Κ.Ανάβρας, Κ.Κεραμίδιου, Κ.Μακρινίτσας
	ΧΥΤΑ Βόλου-επέκταση		X			Τ.Σ. II	Σύνδεσμος Διάθεσης Απορριμμάτων Πολεοδομικού Συγκροτήματος Βόλου	Δ.Βόλου, Ν.Ιωνίας, Φερών, Ιωλκού, Αγριάς, Αισωνιάς, Κάρλας, Αρτέμιδας, Μηλέων, Πορταριάς, Αρμενίου, Ν.Αγχιάλου, Αλμυρού, Σούρτης, Πετλεού, Κ.Ανάβρας, Κ.Κεραμίδιου, Κ.Μακρινίτσας
	ΧΥΤΑ Νοτ.Πηλίου	X				ΕΠΠΕΡ-Β'ΚΠΣ Θησείας	Δήμος Αργαλαστής	Δ.Αργαλαστής, Αφειτών, Ζαγοράς, Μουρεσίου, Σηπτιάδας, Κ.Τρικεριού
	ΧΥΤΑ Σκιάθου			X		ΠΕΠ-Γ	Δήμος Σκιάθου	Δ. Σκιάθου
	ΧΥΤΑ Σκοπέλου		X			Τ.Σ. II	Δήμος Σκοπέλου	Δ. Σκοπέλου
	ΧΥΤΑ Αλοννήσου			X		Τ.Σ. II	Δήμος Αλοννήσου	Δ. Αλοννήσου
	ΣΜΑ Ζαγοράς					Θησείας		
	ΣΜΑ Αλμυρού			X		Τ.Σ. II	Δήμος Αλμυρού	Αλμυρού, Σούρτης, Πετλεού, Ανάβρας (Κ), Κεραμίδιου (Κ)

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ (συνέχεια)

ΝΟΜΟΣ	ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΟΥ	ΦΑΣΗ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ				ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	ΦΟΡΕΑΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ	ΕΞΥΠΗΡΕΤΟΥΜΕΝΟΙ ΟΤΑ (σύμφωνα με το ΠΕΣΔΑ)
		Πρ	Δη	Κα	Λει			
Τρικάλων-Καρδίτσας	ΚΔΑΥ Διπ. Θεσσαλίας				X	ΕΕΑΑ	ΠΑΔΥΘ / ΕΕΑΑ	Α' φάση: Δ. Καρδίτσας, Δ. Τρικάλων Β' φάση: Σύνολο Νομών (47 ΟΤΑ)
	ΧΥΤΑ Τρικάλων			X		Τ.Σ. II	ΠΑΔΥΘ	Σύνολο Νομού (27 ΟΤΑ)
	ΣΜΑ Καλαμπάκας			X		Τ.Σ. II	Δήμος Καλαμπάκας	Δ.Βασιλικής, Καλαμπάκας, Καστανιάς, Κλεινόβου, Μαλακασίου, Τυμφαίων, Χασίων, Κ. Ασπροποτάμου
	ΣΜΑ Πύλης			X		Τ.Σ. II	Δήμος Πύλης	Δ. Πύλης, Αιθήκων, Πυνδαίων, Κ.Μυροφύλου, Κ.Νεράιδας, Δ.Μουζακίου, Αθαμανών, Αχελώου, Αργιθέας Ν.Καρδίτσας
	ΣΜΑ Καρδίτσας			X		Τ.Σ. II	Δήμος Καρδίτσας	Δ.Άρνης, Ιθώμης, Κάμπου, Καρδίτσας, Παλαμά, Παμίσσου, Σελλάνων, Φύλλου
	ΣΜΑ Σοφάδων			X		Τ.Σ. II	Δήμος Σοφάδων	Δ.Σοφάδων, Ιταμού, Καλλιφώνου, Μενελαΐδας, Ρεντίνης, Ταμασίου
	ΣΜΑ Πλαστήρα			X		Τ.Σ. II	Δήμος Πλαστήρα	Δ.Πλαστήρα, Νεβρόπολης, Αγράφων, Μητρόπολης

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ

ΝΟΜΟΣ	ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΟΥ	ΦΑΣΗ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ				ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	ΦΟΡΕΑΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ	ΕΞΥΠΗΡΕΤΟΥΜΕΝΟΙ ΟΤΑ (σύμφωνα με το ΠΕΣΔΑ)
		Πρ	Δη	Κα	Λει			
Ζακύνθου	ΧΥΤΑ Ν. Ζακύνθου				X	Τ.Σ. Ι	Σύνδεσμος Καθαριότητας Δήμων & Κοινοτήτων Ν. Ζακύνθου	Σύνολο Νομού (6 ΟΤΑ)
	ΚΔΑΥ Ν. Ζακύνθου				X	ΠΕΠ-Β'ΚΠΣ	Σύνδεσμος Καθαριότητας Δήμων & Κοινοτήτων Ν. Ζακύνθου	Σύνολο Νομού (6 ΟΤΑ)
	ΧΥΤΑ Ν. Ζακύνθου - επέκταση			X		ΠΕΠ-Γ'ΚΠΣ	Σύνδεσμος Καθαριότητας Δήμων & Κοινοτήτων Ν. Ζακύνθου	Σύνολο Νομού (6 ΟΤΑ)
Κέρκυρας	ΧΥΤΑ Κεντρ. Κέρκυρας				X	Τ.Σ. Ι	Σύνδεσμος Καθαριότητας & Προστασίας Περιβάλλοντος Ν. Κέρκυρας	Δ.Κερκυραίων, Παλιοκαστρίτσας, Φαιάκων, Παραλίων, Αχιλλείων, Αγ.Γεωργίου, Εσπερίων, Θινάλιου, Κασσωπαίων, Κορισσίων, Μελιτείων
	ΚΔΑΥ Κέρκυρας				X	ΕΕΑΑ	Σύνδεσμος Καθαριότητας & Προστασίας Περιβάλλοντος Ν. Κέρκυρας - ΕΕΑΑ	Α' φάση: Δ. Κερκυραίων Β' φάση: Σύνολο Νομού (16 ΟΤΑ)
	ΧΥΤΑ Νότ.Κέρκυρας		X			Τ.Σ. ΙΙ	Σύνδεσμος Καθαριότητας & Προστασίας Περιβάλλοντος Ν. Κέρκυρας - ΕΕΑΑ	Δ.Μελιτείων, Κορισσίων, Λευκιμνίων
Κεφαλληνίας	ΧΥΤΑ Κεφαλληνίας				X	ΠΕΠ-Β'ΚΠΣ	Διαδημοτική Επιχείρηση Καθαριότητας & Προστασίας Περιβάλλοντος Κεφαλονιάς	Σύνολο Νομού (9 ΟΤΑ)
	ΣΜΑ Ιθάκης				X	ΕΠΠΕΡ-Β'ΚΠΣ	Δήμος Ιθάκης	Δήμος Ιθάκης
	ΧΥΤΑ Κεφαλληνίας - επέκταση			X		Τ.Σ. ΙΙ	Διαδημοτική Επιχείρηση Καθαριότητας & Προστασίας Περιβάλλοντος Κεφαλονιάς	Σύνολο Νομού (9 ΟΤΑ)
Λευκάδας	ΧΥΤΑ Μεγανησίου				X	ΠΕΠ-Β'ΚΠΣ	Δήμος Μεγανησίου	Δήμος Μεγανησίου

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΝΟΜΟΣ	ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΟΥ	ΦΑΣΗ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ				ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟ-ΔΟΤΗΣΗΣ	ΦΟΡΕΑΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ	ΕΞΥΠΗΡΕΤΟΥΜΕΝΟΙ ΟΤΑ (σύμφωνα με το ΠΕΣΔΑ)
		Πρ	Δη	Κα	Λει			
Αχαΐας	ΧΥΤΑ Δ. Πατρέων				X	Τ.Σ. Ι	Δήμος Πατρέων	Δ. Πατρέων, Δ. Ρίου
	ΚΔΑΥ Δ. Πατρέων				X	ΕΠΠΕΡ-ΒΙΚΗΣ	Δήμος Πατρέων / ΕΕΑΑ	Δ. Πατρέων, Αρχ. Ολυμπίας, Ρίου, Διακοπτού, Αγίου, Συμπολιτείας και Ακράτας
	ΧΥΤΑ Δυτ. Αχαΐας (Φλόκα)			X		Τ.Σ. ΙΙ	Δήμος Ωλενίας	Δ. Παράλιας, Μεσαπτιάς, Δύμης, Μόβρης, Λαρίσσο, Φαρρών, Τριταίας, Ωλενίας, Βραχυνέικων, Κ. Καλεντζίου, Λεοντίου
	ΧΥΤΑ Δυτ. Αιγιαλείας (Παπανικολού)	X				Τ.Σ. ΙΙ		Δ. Αγίου, Αραονίας, Ερνεού, Καλαβρύτων, Λευκασίου, Παίων και Συμπολιτείας
	ΧΥΤΑ Αν. Αιγιαλείας (Αιγείρας)			X		Τ.Σ. ΙΙ	Δήμος Αιγείρας	Δ. Αιγείρας, Ακράτας, Διακοπτού
Αιτωλοακαρνανίας	ΧΥΤΑ Ναυπάκτου			X		Τ.Σ. ΙΙ	Σύνδεσμος ΔΣΑ 1ης ΓΕ Αιγ/νίας	Δ. Αντιρρίου, Αποδοτίας, Θέρμου, Μακρυνησίας, Ναυπάκτου, Πλατάνου, Πυλλήνης και Χαλκείας
	ΧΥΤΑ Στράτου		X			Τ.Σ. ΙΙ	Σύνδεσμος ΔΣΑ 2ης ΓΕ Αιγ/νίας	Δ. Αγγελοκάστρου, Αγρινίου, Αμφιλοχίας, Αρακύνθου, Θεοπέων, Ινάχου, Μενιδίου, Νεάπολης, Πανατωλικού, Παραβολας, Παρακαμπυλίων, Στράτου και Φυτειών
	ΧΥΤΑ Παλαίρου	X				Τ.Σ. ΙΙ	Σύνδεσμος ΔΣΑ 3ης ΓΕ Αιγ/νίας	Δ. Αλυζίας, Ανακτορίου, Αστακού, Κεκροτίας και Μεδώνος
	ΧΥΤΑ Μεσολογγίου			X		Τ.Σ. Ι	Σύνδεσμος ΔΣΑ 4ης ΓΕ Αιγ/νίας	Δ. Μεσολογγίου, Αιτωλικού, Οινιάδων
	ΣΜΑ Αποδοτίας			X		Τ.Σ. ΙΙ	Σύνδεσμος ΔΣΑ 1ης ΓΕ Αιγ/νίας	Δ. Αποδοτίας, Πυλλήνης
	ΣΜΑ Πλατάνου			X		Τ.Σ. ΙΙ	Σύνδεσμος ΔΣΑ 1ης ΓΕ Αιγ/νίας	Δ. Πλατάνου
	ΣΜΑ Θέρμου		X			Τ.Σ. ΙΙ	Σύνδεσμος ΔΣΑ 1ης ΓΕ Αιγ/νίας	Δ. Θέρμου
	ΣΜΑ Αμφιλοχίας	X				Τ.Σ. ΙΙ	Σύνδεσμος ΔΣΑ 2ης ΓΕ Αιγ/νίας	Δ. Αμφιλοχίας, Ινάχου, Μενιδίου
	ΣΜΑ Αστακού	X				Τ.Σ. ΙΙ	Σύνδεσμος ΔΣΑ 3ης ΓΕ Αιγ/νίας	Δ. Αστακού

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΝΟΜΟΣ	ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΟΥ	ΦΑΣΗ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ				ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	ΦΟΡΕΑΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ	ΕΞΥΠΗΡΕΤΟΥΜΕΝΟΙ ΟΤΑ (σύμφωνα με το ΠΕΣΔΑ)
		Πρ	Δη	Κα	Λει			
Βοιωτίας	ΧΥΤΑ Λειβαδιάς				X	ΠΕΠ-Β'ΚΠΣ	Δήμος Λεβαδέων	Δ.Λεβαδέων, Κορυνείας, Χαϊρώνειας, Κ.Αντίκυρας
	ΧΥΤΑ Λειβαδιάς-επέκταση	X				Τ.Σ. II	ΔΕΠΟΔΑΛ	Δ.Λεβαδέων, Αράχωβας, Δαύλειας, Διστόμου, Κορυνείας, Ορχομενού, Χαϊρώνειας, Κ.Αντίκυρας και Κυριακίου
	ΧΥΤΑ Θήβας	X				Τ.Σ. II	ΔΕΠΟΔΑΘ	Δ.Θήβας, Ακραφινίας, Αλιάρτου, Βαγίων, Δερβενοχωριών, Θεσπιέων, Θηβαίων, Θιάβης, Ονοφύτων, Πλαταιών, Σχηματαρίου, Τανάγρας
Εύβοιας	ΧΥΤΑ Βόρ. Εύβοιας			X		Τ.Σ. II		Δ. Αιδημίου, Αρτεμισίου, Ωρέων, Ισπαιάς, Ελυμνίων, Νυλέως, Κηρέως, Κ. Λιχάδας
	ΧΥΤΑ Χαλκίδας				X	ΠΕΠ-Γ'ΚΠΣ	Δημοτική Επιχείρηση Υδρευσης Αποχέτευσης Χαλκίδας	Δ.Χαλκιδαιών, Μεσσαπίων, Ν.Αρτάκης, Αηλαντίων, Αυλίδας, Ανηθιάνας, Ερέτριας, Διρφύων, Αμαρυnthίων
Φθιώτιδας	ΧΥΤΑ Δομοκού				X		Δήμος Δομοκού	Δ.Δομοκού, Ξυνιάδας, Θεσσαλιώτιδας
	ΧΥΤΑ Δ.Λαμιέων				X	ΕΠΠΕΡ-Β'ΚΠΣ	Δήμος Λαμιέων	Δ.Λαμίας, Στυλίδας, Πελασγίας, Εχιναιών, Γοργοποτάμου, Υπάτης, Λιανοκλαδίου, Αγ.Γεωργίου, Παύλιανης (Κ)
	ΚΔΑΥ Δ.Λαμιέων				X	ΕΠΠΕΡ-Β'ΚΠΣ	Δήμος Λαμιέων / ΕΕΑΑ	Α' φάση: Δ. Λαμιέων Β' φάση: Σύνολο Νομού

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ

ΝΟΜΟΣ	ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΟΥ	ΦΑΣΗ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ				ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟ-ΔΟΤΗΣΗΣ	ΦΟΡΕΑΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ	ΕΞΥΠΗΡΕΤΟΥΜΕΝΟΙ ΟΤΑ (σύμφωνα με το ΠΕΣΔΑ)
		Πρ	Δη	Κα	Λει			
Αθηνών, Δ.Αττικής, Πειραιά	ΧΥΤΑ Δυτ.Αττικής 1 (Α.Λιόσια)-Τμήμα 1				X	ΠΕΠ-ΒΚΠΣ ΠΕΠ-Γ'ΚΠΣ	ΕΣΔΚΝΑ	Ν.Αθηνών, Πειραιώς & Δυτικής Αττικής, πλην Κυθήρων
	ΧΥΤΑ Δυτ.Αττικής 1 (Α.Λιόσια)-Τμήμα 2				X	Τ.Σ. II	ΕΣΔΚΝΑ	Ν.Αθηνών, Πειραιώς & Δυτικής Αττικής, πλην Κυθήρων
	ΧΥΤΑ Δυτ.Αττικής 2 (Φυλή)-Τμήμα 2				X	ΙΔΙΟΙ ΠΟΡΟΙ	ΕΣΔΚΝΑ	Ν.Αθηνών, Πειραιώς & Δυτικής Αττικής, πλην Κυθήρων
	ΕΜΑΚ Α. Λοσίων				X	ΠΕΠ-ΒΚΠΣ ΠΕΠ-Γ'ΚΠΣ	ΕΣΔΚΝΑ	Ν.Αθηνών, Πειραιώς & Δυτικής Αττικής, πλην Κυθήρων
Δυτική Αττική	ΧΥΤΑ Δυτ.Αττικής 2 (Φυλή) Τμήμα 1		X			Τ.Σ. II	ΕΣΔΚΝΑ	Ν.Αθηνών, Πειραιώς & Δυτικής Αττικής
	ΣΜΑ Σχιστού				X	Τ.Σ. I	ΕΣΔΚΝΑ	Ν.Πειραιώς & Δυτικής Αττικής
Ανατολική Αττική	ΧΥΤΑ ΝΑ Αττικής		X			Τ.Σ. II		ΟΤΑ ΝΑ Αττικής
	ΧΥΤΑ ΒΑ Αττικής		X			Τ.Σ. II		ΟΤΑ ΒΑ Αττικής
	ΣΜΑ Ελαιώνα	X				Τ.Σ. II	ΕΣΔΚΝΑ	Δ.Αθηνάων & όμοροι ΟΤΑ
Αθηνών	ΚΔΑΥ Αμαρουσίου				X	ΕΕΑΑ	ΕΕΑΑ	Δ. Αμαρουσίου, Βριλησίων, Μελισσίων, Πεύκης, Φιλοθέης, Χαλανδρίου, Κηφισιάς, Λυκόβρυσης, Ν. Ερυθραίας, Κ. Ανοίξης, Κ. Διονύσου, Κ. Ν. Πεντέλης
Πειραιώς	ΣΜΑ Τροιζηνίας	X				Τ.Σ. II	Αναπτυξιακός Σύνδεσμος Τροιζηνίας	Νησιά Αργοσαρωνικού & Τροιζηνία

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

ΝΟΜΟΣ	ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΟΥ	ΦΑΣΗ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ				ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟ-ΔΟΤΗΣΗΣ	ΦΟΡΕΑΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ	ΕΞΥΠΗΡΕΤΟΥΜΕΝΟΙ ΟΤΑ (σύμφωνα με το ΠΕΣΔΑ)
		Πρ	Δη	Κα	Λει			
Κορινθίας	ΧΥΤΑ Κιάτου				X	ΠΕΠ-Β'ΚΠΣ	Διαδημοτική Επιχείρηση Καθαριότητας & Προστασίας Περιβάλλοντος Δ. Σικωνίων & Βέλου	Δ.Σικωνίων, Βέλου, Στυμφαλίας
	ΧΥΤΑ Ξυλοκάστρου			X		ΠΕΠ-Γ'ΚΠΣ		Δ. Ξυλοκάστρου, Δ. Βέλου, Δ.Εβροστίνης-Ροζενίων, Δ.Στυμφαλίας, Δ. Σικωνίων, Δ.Φενεού
Μεσσηνίας	ΚΔΑΥ Καλαμάτας				X		Δήμος Καλαμάτας / ΕΕΑΑ	Α' φάση: Δ. Καλαμάτας Β' φάση: σύνολο Νομού

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ

ΝΟΜΟΣ	ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΟΥ	ΦΑΣΗ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ				ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	ΦΟΡΕΑΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ	ΕΞΥΠΗΡΕΤΟΥΜΕΝΟΙ ΟΤΑ (σύμφωνα με το ΠΕΣΔΑ)
		Πρ	Δη	Κα	Λει			
Λέσβου	ΧΥΤΑ Λέσβου			X		Τ.Σ. II	Σύνδεσμος ΟΤΑ Ν.Λέσβου	Σύνολο νήσου
	ΣΜΑ Μυτιλήνης		X			Τ.Σ. II	Σύνδεσμος ΟΤΑ Ν.Λέσβου	Δήμος Μυτιλήνης
	ΧΥΤΑ Λήμνου			X		Τ.Σ. II	Διαδημοτική Επιχείρηση Διαχείρισης Απορριμμάτων & Προστασίας Περιβάλλοντος Λήμνου	Σύνολο νήσου
Χίου	ΧΥΤΑ Βορ.Χίου		X			ΚΑΠ		Δ.Αμανής, Ομηρούπολης, Καρδαμύλων
	ΧΥΤΑ Νοτ.Χίου	X				ΠΕΠ-Γ'ΚΠΣ		Δ.Χίου, Ψαρών, Οινουσίων, Αγίου Μηνά, Ιωνίας, Καμποχωριών, Μασπιοχωριών
Σάμου	ΧΥΤΑ Αν.Σάμου			X		Τ.Σ. II	Σύνδεσμος ΟΤΑ Α. Σάμου	Δ.Βαθέως, Πυθαγορείου
	ΧΥΤΑ Δυτ.Σάμου			X		Τ.Σ. II	Σύνδεσμος ΟΤΑ Δ. Σάμου	Δ.Καρλοβασίου, Μαραθοκαμπτου

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ

ΝΟΜΟΣ	ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΟΥ	ΦΑΣΗ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ				ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟ-ΔΟΤΗΣΗΣ	ΦΟΡΕΑΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ	ΕΞΥΠΗΡΕΤΟΥΜΕΝΟΙ ΟΤΑ (σύμφωνα με το ΠΕΣΔΑ)
		Πρ	Δη	Κα	Λει			
Δωδεκανήσου	ΧΥΤΑ Βορ.Ρόδου				X	Τ.Σ. Ι	Δημοτική Επιχείρηση Καθαριότητας Ρόδου	Δ.Ρόδου, Ιαλισσού, Αφάντου, Πεταλούδων, Καλιθέας, Αρχαγγέλου, Χάλκης
	ΧΥΤΑ Νοτ.Ρόδου	X				ΠΕΠ-Γ'ΚΠΣ	Δήμος Νότι.Ρόδου	Υπόλοιπο Νήσου Ρόδου
	ΧΥΤΑ Κώ	X				Τ.Σ. ΙΙ		Σύνολο Νήσου
	ΧΥΤΑ Καλύμνου		X			ΠΕΠ-Γ'ΚΠΣ	Δήμος Καλυμνίων	Σύνολο Νήσου
	ΧΥΤΑ Καρπαθίων		X			Θησέας	Δήμος Καρπάθου	Σύνολο Νήσου
	ΧΥΤΑ Αστυπάλαιας			X		Τ.Σ. ΙΙ	Δήμος Αστυπάλαιας	Σύνολο Νήσου
	ΧΥΤΑ Λειψίων			X		ΕΠΠΕΡ-Γ'ΚΠΣ	Δήμος Λειψίων	Σύνολο Νήσου
	ΧΥΤΑ Τήλου				X	ΕΠΠΕΡ-Γ'ΚΠΣ	Δήμος Τήλου	Σύνολο Νήσου
	ΧΥΤΑ Μεγίστης				X	ΕΠΠΕΡ-Β'ΚΠΣ	Δήμος Μεγίστης	Σύνολο Νήσου
	ΧΥΤΑ Αγαθονησίου				X	ΕΠΠΕΡ-Β'ΚΠΣ	Κοινότητα Αγαθονησίου	Σύνολο Νήσου
	ΧΥΤΑ Σύρου		X			Τ.Σ. ΙΙ	Δήμος Ανω Σύρου	Σύνολο Νήσου
	ΧΥΤΑ Μυκόνου			X		Τ.Σ. ΙΙ	Δήμος Μυκόνου	Σύνολο Νήσου
Κυκλάδων	ΧΥΤΑ Πάρου			X		Τ.Σ. ΙΙ	Δήμος Πάρου	Σύνολο Νήσου
	ΧΥΤΑ Φολεγάνδρου			X		Τ.Σ. ΙΙ	Δήμος Φολεγάνδρου	Σύνολο Νήσου
	ΧΥΤΑ Κύθνου		X			Τ.Σ. ΙΙ	Δήμος Κύθνου	Σύνολο Νήσου
	ΧΥΤΑ Σερίφου		X			Τ.Σ. ΙΙ	Δήμος Σερίφου	Σύνολο Νήσου
	ΧΥΤΑ Αμοργού			X		Τ.Σ. ΙΙ	Δήμος Αμοργού	Σύνολο Νήσου
	ΧΥΤΑ Κιμώλου				X	ΕΠΠΕΡ-Β'ΚΠΣ	Δήμος Κιμώλου	Σύνολο Νήσου
	ΧΥΤΑ Ανάφης				X	ΕΠΠΕΡ-Β'ΚΠΣ	Δήμος Ανάφης	Σύνολο Νήσου

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ

ΝΟΜΟΣ	ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΟΥ	ΦΑΣΗ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ				ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟ-ΔΟΤΗΣΗΣ	ΦΟΡΕΑΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ	ΕΞΥΠΗΡΕΤΟΥΜΕΝΟΙ ΟΤΑ (σύμφωνα με το ΠΕΣΔΑ)
		Πρ	Δη	Κα	Λει			
Χανίων	ΧΥΤΑ Χανίων				X	Τ.Σ. ΙΙ	ΔΕΔΙΣΑ	Δήμοι Χανίων, Ακρωτηρίου, Σούδας, Ελ. Βενιζέλου, Βάμου, Κρυονερίδας, Φρε, Γεωργιουπόλεως, Κεραμείων, Θερσίου, Ν. Κυδωνίας, Πλατανιά, Βουκολίων, Μυθύμνης, Κισσάμου, Κολυμπταρίου, Μουσούρων, Ιναχωρίου, Αρμένων, Κανδάνου, Κοιν. Ασή Γωνιάς
	ΕΙΜΑΚ Χανίων				X	Τ.Σ. ΙΙ	ΔΕΔΙΣΑ	Α' φάση: Ν. Χανίων Β' φάση: Ν. Χανίων & ΟΤΑ Ν. Ρεθύμνης
	ΧΥΤΑ Πελεκάνου				X		Διαδημοτική Επιχείρηση Υδρευσης Αποχέτευσης Καθαριότητας Σελίνου	Δ.Αν. Σελινού, Πελεκάνου
	ΧΥΤΑ Σφακίων				X		Δήμος Σφακίων	Δ. Σφακίων
Ρεθύμνης	ΧΥΤΑ Αμαρίου				X	ΠΕΠ-Β'ΚΠΣ	Αμάρι Α.Ε.	Δ. Συβρίτου, Κουρητών, Νικ. Φωκά, Λαττιπαιών, Φοίνικα, Λάμπης
	ΧΥΤΑ Αμαρίου-επέκταση			X		ΠΕΠ-Γ'ΚΠΣ	Αμάρι Α.Ε.	Σύνολο Νομού
	ΧΥΤΑ Αγ. Νικολάου				X		Δήμος Αγ. Νικολάου	Δ. Αγ. Νικολάου
Λασιθίου	ΧΥΤΑ Αγ. Νικολάου - επέκταση			X		Τ.Σ. ΙΙ	Δήμος Αγ. Νικολάου	Δήμοι Αγ. Νικολάου, Νεάπολης, Οροπεδίου Λασιθίου και Ιεράπετρας
	ΣΜΑ Ιεράπετρας	X				Τ.Σ. ΙΙ	Δήμος Ιεράπετρας	Δ. Ιεράπετρας
	ΧΥΤΑ Σητείας				X	ΕΠΠΕΡ-Β'ΚΠΣ	Δήμος Σητείας	Δ. Σητείας
	ΧΥΤΑ Σητείας-επέκταση			X		Τ.Σ. ΙΙ	Δήμος Σητείας	Δήμοι Σητείας, Μακρύ Γιαλού, Ιτάνου και Λεύκης

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ (συνέχεια)

ΝΟΜΟΣ	ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΟΥ	ΦΑΣΗ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ				ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟ-ΔΟΤΗΣΗΣ	ΦΟΡΕΑΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ	ΕΞΥΠΗΡΕΤΟΥΜΕΝΟΙ ΟΤΑ (σύμφωνα με το ΠΕΣΔΑ)
		Πρ	Δη	Κα	Λει			
Ηρακλείου	ΚΔΑΥ Ηρακλείου				X	ΕΕΑΑ	Δήμος Ηρακλείου / ΕΕΑΑ	Δήμοι Ηρακλείου, Γαζίου και Ν. Αλικαρνασσού
	ΧΥΤΑ Πέρα Γαλήνων	X				Θρησείας	Δήμος Ηρακλείου	Δήμοι Τυλίσου, Γαζίου, Ηρακλείου, Ν. Αλικαρνασού, Κρούσωνα, Παλιανής (πρώην Τετραχωρίου) και Γοργοαίνης
	ΣΜΑ Ηρακλείου	X				Τ.Σ. II	Δήμος Ηρακλείου	Δήμοι Ηρακλείου, Γαζίου και Ν. Αλικαρνασσού
	Μονάδα προεπεξεργασίας Ηρακλείου	X				Τ.Σ. II	Δήμος Ηρακλείου	Δήμοι Τυλίσου, Γαζίου, Ηρακλείου, Ν. Αλικαρνασού, Κρούσωνα, Παλιανής (πρώην Τετραχωρίου) και Γοργοαίνης
	ΧΥΤΑ Τεμένους				X	ΠΕΠ-ΒΚΠΣ	Σύνδεσμος Διαχείρισης Περιβάλλοντος Δ. Ν. Καζαντζάκη, Αρχανών, Τεμένους	Δ. Ν. Καζαντζάκη, Θραψιμανού, Επισκοπής, Τεμένους, Αρχανών
	ΧΥΤΑ Τεμένους-επέκταση			X		Τ.Σ. II	Σύνδεσμος Διαχείρισης Περιβάλλοντος Δ. Ν. Καζαντζάκη, Αρχανών, Τεμένους	Δήμοι Ν. Καζαντζάκη, Θραψιμανού, Επισκοπής, Τεμένους, Αρχανών
	ΧΥΤΑ Χερσονήσου				X	ΠΕΠ-ΒΚΠΣ	Διαδημοτική επιχείρηση λειτουργίας ΧΥΤΑ Δήμων Μαλίων & Χερσονήσου	Δ. Γουβίων, Χερσονήσου, Καστελίου και Μαλίων
	ΧΥΤΑ Χερσονήσου - επέκταση			X		Τ.Σ. II	Διαδημοτική επιχείρηση λειτουργίας ΧΥΤΑ Δήμων Μαλίων & Χερσονήσου	Δ. Γουβίων, Χερσονήσου, Καστελίου και Μαλίων
	ΧΥΤΑ Βιάννου				X	ΠΕΠ-ΒΚΠΣ	Δήμος Βιάννου	Δ. Βιάννου
	ΧΥΤΑ Βιάννου- επέκταση			X		Τ.Σ. II	Δήμος Βιάννου	Δήμοι Βιάννου, Αρκαλοχωρίου

